ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2021-22

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Οδηγός Σπουδών 2021 – 2022

Αλεξανδρούπολη

Έκδοση του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία

Επιτροπή Εκδόσεων

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Νέα Χηλή - 68100 Αλεξανδρούπολη

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 25510-30016, 25510-30110, 25510-30048

Τηλεομοιοτυπία (Fax): 25510-30050

Email Γραμματείας: secr@psed.duth.gr

Ιστότοπος Τμήματος: http://www.psed.duth.gr

Περιεχόμενα

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 8

Αποστολή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Ν.4485/2017) 8

Τα Παιδαγωγικά Τμήματα 9

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης 10

Διοικητική Οργάνωση του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης 11

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22 14

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ 15

Διοικητική και οργανωτική δομή 15

Εργαστήρια 16

Βιβλιοθήκη 16

Προσωπικό του Τμήματος 17

Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.) 17

Ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες 17

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες άλλων Τμημάτων του Δ.Π.Θ. (με ανάθεση) 18

Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.) 18

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π) 18

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) 18

Διοικητικό Προσωπικό 19

Μέλη Προσωπικού σε Αναστολή της Ιδιότητας 19

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (ΠΔ 407/80) 19

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ) 19

Αποσπασμένοι Εκπαιδευτικοί 20

Στοιχεία επικοινωνίας προσωπικού και υπηρεσιών 21

ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕΠΗ 30

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΕΠΗ 31

ECTS, Τύποι Μαθημάτων, Πτυχιακή Εργασία, Παράρτημα Διπλώματος 31

Μαθησιακά Αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών 32

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών 33

Αναγνώριση Μαθημάτων 33

Ζητήματα Οργάνωσης του Προγράμματος Σπουδών 34

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18) . 35

Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18) . 42

Πρόγραμμα διδασκόμενων μαθημάτων 2021-22 49

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης (Π.Π.Κ.) 57

Οι στόχοι του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης (ΠΠΚ) 57

Πλαίσια, προϋποθέσεις και διαδικασίες πραγματοποίησης της Πρακτικής Άσκησης 57

Αναλυτικό Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης 58

Περιεχόμενο Ενοτήτων του Π.Π.Κ. 59

Κανονισμός Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης (Π.Π.Κ.) 59

Ξένες Γλώσσες (Ξ) 62

ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 64

Ειδικές ρυθμίσεις για το Τ.Ε.Ε.Π.Η. 64

Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών 66

Κανονισμός Λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού - Ειδικής Βιβλιοθήκης. 69

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΕΠΗ 72

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2019-20) 72

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2013-14) 73

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» (έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2015-16) 74

Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνικο-πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών» (από 2003-04 έως 2007-08) 75

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ 76

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ 86

Διδακτικά βιβλία 86

Σίτιση 86

Στέγαση 86

Υγειονομική περίθαλψη 86

Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Φοιτητών 86

Διευκολύνσεις κατά τις μετακινήσεις 87

Βραβεία - υποτροφίες 87

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες 87

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ / ERASMUS 90

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Περιγράμματα / περιλήψεις μαθημάτων 93

Ψυχολογία (Ψ) 94

(Ψ 02 Υ) Γνωστική Ψυχολογία 94
(Ψ 03 Υ) Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού Ι 97
(Ψ 04 Υ) Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού ΙΙ 100
(Ψ 06 Υ) Κοινωνική Ψυχολογία.....103
(Ψ 14 Υ) Ψυχολογία της Υγείας.....105
(Ψ 23 Ε) Οι Διομαδικές Σχέσεις στην Κοινωνική Ψυχολογία 108
(Ψ 24 Ε) Θέματα Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Ψυχολογίας 110
(Ψ 28 Ε) Παιδί και Γεγονότα Ζωής 112
(Ψ 32 Ε) Σεξουαλικότητα και Υγεία.....115
(Ψ 33 Ε) Επικοινωνιακή και Γλωσσική Ανάπτυξη 118
Ψ 35 Ε Ψυχοπαθολογία του Παιδιού.....122
(Ψ 35 Υ) Εκπαιδευτική Ψυχολογία.....124
(Ψ 34 Ε) Αξιολόγηση και Στήριξη Παιδιών με Ειδικές Μαθησιακές Ανάγκες 127
(Ψ 36 Ε) Κίνητρα, Αυτορρύθμιση και Μάθηση στην Προσχολική Ηλικία.....130
(Ψ 37 Ε) Ειδικά Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας.....133
(Ψ 38 Ε) Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην Πράξη: Διαμορφώνοντας Αποτελεσματικά Περιβάλλοντα Μάθησης 136
(Ψ 39 Ε) Πειραματική Ψυχολογία: Θεωρητικές και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις 140
Παιδαγωγική - Διδακτική (Δ).....144
(Δ 01 Υ) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης 144
(Δ 02 Υ) Σύγχρονες Τάσεις Παιδαγωγικής.....147
(Δ 04 Υ) Αξιολόγηση: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στην Προσχολική Εκπαίδευση.....150
(Δ 05 Ε) Παιδαγωγικές Σχέσεις και Αλληλεπιδράσεις.....154
(Δ 06 Υ) Σύγχρονη Διδακτική: Βασικές Έννοιες και Προτάσεις Εφαρμογής.....157
(Δ 12 Ε) Διδακτική της Ελληνικής Γλώσσας 160
(Δ 13 Ε) Αγωγή Υγείας στην Προσχολική Εκπαίδευση 163
(Δ 17 Υ) Εξέλιξη της Παιδαγωγικής Σκέψης.....166
(Δ 23 Υ) Ομαδοσυνεργατικές Μορφές Μάθησης στην Προσχολική Εκπαίδευση.....169
(Δ 24 Ε) Διγλωσσία και Εκπαίδευση 173
(Δ 27 Ε) Εξατομικευμένη Μάθηση με Εποπτεία: Θεωρία και Έρευνα.....178
(Δ 30 Ε) Παιδαγωγική της Ένταξης.....181
(Δ 32 Υ) Ειδική Αγωγή.....184
(Δ 37 Ε) Παιδαγωγική και Παιχνίδι στην Προσχολική Εκπαίδευση 187

(Δ 40 Ε) Καθοδήγηση της Συμπεριφοράς του Παιδιού στο Νηπιαγωγείο.....190
(Δ 41 Ε) Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης 192
(Δ 42 Ε) Μελέτη Παιδιού 195
(Δ 43 Ε) Αναδυόμενη Ανάγνωση και Γραφή: Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία 197
(Δ 44 Ε) Η Δυναμική των Σχέσεων και των Πλαισίων στη Μαθησιακή Διαδικασία.....200
(Δ 46 Ε) Ψυχοκινητική, Κινητικό Παιχνίδι και Βιωματική Μάθηση 205
(Δ 47 Ε) Κοινωνική Παιδαγωγική 207
(Δ 48 Ε) Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις 212
Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π).....217
(Π 03 Υ) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: Ανάλυση της Ελληνικής Γλώσσας 217
(Π 05 Υ) Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία.....220
(Π 06 Ε) Σύγχρονη Ελληνική Παιδική Λογοτεχνία.....224
(Π 17 Υ) Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική 227
(Π 18 Ε) Λαϊκός Πολιτισμός 229
(Π 21 Ε) Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση.....234
(Π 23 Ε) Εικονογραφημένα Παιδικά Βιβλία και οι Αναγνώσεις τους 237
(Π 33 Ε) Δημιουργική Γραφή 240
(Π 37 Ε) Εφαρμοσμένη Μουσειοπαιδαγωγική.....243
(Π 38 Ε) Ζητήματα Μουσειολογίας.....246
(Π 39 Ε) Μυθιστόρημα Μαθητείας.....249
(Π 40 Ε) Ανατρεπτικές Αφηγήσεις της Παιδικής Ηλικίας 253
(Π 43 Υ) Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία 257
(Π 44 Ε) Ποίηση του 20ού αι. 260
(Π 45 Ε) Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις σε Παιδικά Μουσεία και Μουσεία Επιστημών 264
(Π 46 Ε) Δημιουργικές Μουσικές Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο 267
(Π 47 Ε) Ανάλυση Λόγου 270
(Π 48 Ε) Οργάνωση Παιδικών Μουσικών Συνόλων.....274
(Π 52 Ε) Τεχνικές Αφήγησης- Αφηγηματικές Προσεγγίσεις 277
(Π 53 Ε) Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση.....279
(Π 54 Ε) Το Παιδί και το Λογοτεχνικό Βιβλίο.....282
Θετικές Επιστήμες (Θ) 285
(Θ 01 Υ) Βασικές Έννοιες Μαθηματικών 285

(Θ 02 Υ) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αειφορία και Αειφόρος Ανάπτυξη 287
(Θ 03 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι 291
(Θ 04 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευσης ΙΙ 294
(Θ 05 Ε) Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική Ηλικία 297
(Θ 06 Ε) Πληροφορική στην Εκπαίδευση 301
(Θ 07 Ε) Πολυμέσα και Δίκτυα στην Προσχολική Εκπαίδευση 304
(Θ 08 Υ) Περιγραφική Στατιστική 307
(Θ 10 Υ) Μαθηματικά στην Προσχολική Εκπαίδευση 309
(Θ 12 Υ) Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Ηλικία ...312
(Θ 13 Ε) Περιβαλλοντικά Θέματα και η Διδασκαλία τους 317
(Θ 14 Ε) Θέματα Ανάπτυξης της Μαθηματικής Σκέψης στην Προσχολική Εκπαίδευση ..321
(Θ 16 Ε) Γεωμετρικές Έννοιες 323
(Θ 17 Ε) Υπολογιστικά Περιβάλλοντα Διαχείρισης και Ανάλυσης Ποσοτικών και Ποιοτικών Δεδομένων.....325

Μεθοδολογία (Μ) 327

(Μ 01 Υ) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι 327
(Μ 02 Ε) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ.....329
(Μ 03 Ε) Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες 332

Πτυχιακή Εργασία 336

Πτυχιακή Εργασία 336

Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ) 338

(Κ 01 Ε) Η Εκπαίδευση στο Ελληνικό Κράτος (1830-) 338
(Κ 04 Υ) Κοινωνικές και Εκπαιδευτικές Ανισότητες 341
(Κ 05 Ε) Σχέσεις Σχολείου-Κοινότητας.....347
(Κ 07 Ε) Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας 352
(Κ 13 Ε) Έμφυλες Ταυτότητες και Εκπαίδευση 355
(Κ 16 Υ) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία.....359
(Κ 17 Υ) Φιλοσοφία της Παιδείας 362
(Κ 19 Ε) Σύγχρονη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία.....365
(Κ 20 Υ) Νεοελληνική Ιστορία 368
(Κ 24 Υ) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση 371
(Κ 25 Ε) Θρησκεία και Εκπαίδευση σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες 374
(Κ 27 Ε) Κοινωνικές Οργανώσεις και Διαχείριση Κρίσεων 377

(Κ 30 Ε) Εκπαιδευτικές Καινοτομίες και Επιχειρηματικότητα 379
(Κ 32 Ε) Κείμενα Φιλοσοφικού – Παιδαγωγικού Προβληματισμού 382
(Κ 35 Ε) Κοινωνιογλωσσολογία 386
(Κ 21 Ε) Η Ιστορικότητα της Παιδικής Ηλικίας 390
(Κ 37 Ε) Κοινωνιολογία της Οικογένειας 394
(Κ 39 Ε) Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις της Παιδικής Ηλικίας 401
(Κ 40 Ε) Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Ανάγνωσης 407
(Κ 41 Ε) Οπτικός Γραμματισμός 411
Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης 415
(Α01ΠΚ) Πρακτική Ι 415
(Α02ΠΚ) Πρακτική ΙΙ 419
(Α03ΠΚ) Πρακτική ΙΙΙ 424
(Α04ΠΚ) Πρακτική IV 431
(Α05ΠΚ) Πρακτική V 437
(Α06ΠΚ) Πρακτική VI 441
(Α07ΠΚ) Πρακτική VII 446
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Περιγράμματα Ξένων Γλωσσών 453
Αγγλική γλώσσα 453
(Ξ 01 Π) Αγγλικά – Ξένη Γλώσσα 453
(Ξ 01 Υ) Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς 457
(Ξ 03 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι 461
(Ξ 05 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ 465
Γαλλική γλώσσα 469
(Ξ 02 Π) Γαλλικά – Ξένη Γλώσσα 469
(Ξ 02 Υ) Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς 472
(Ξ 04 Ε) Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι 476
(Ξ 06 Ε) Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ 479
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 482
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΦΥΛΛΩΝ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 483
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΟΡΚΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ 485
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ. ΤΕΛΕΤΗ ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ 486

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Αποστολή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Ν.4485/2017)

1. Τα Α.Ε.Ι. έχουν ως αποστολή:

α) να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία, να προετοιμάζουν τους/τις φοιτητές/τριες για την εφαρμογή της και να καλλιεργούν τις τέχνες και τον πολιτισμό,

β) να συμβάλουν στη διά βίου μάθηση με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, περιλαμβανομένης και της διδασκαλίας από απόσταση, με βάση την επιστημονική και τεχνολογική έρευνα στο ανώτερο επίπεδο ποιότητας σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα κριτήρια,

γ) να αναπτύσσουν την κριτική ικανότητα και τις δεξιότητες των φοιτητών/τριών, να διαμορφώνουν τις απαραίτητες συνθήκες για την ανάδειξη νέων ερευνητών και να παρέχουν τις απαραίτητες γνώσεις και εφόδια στους αποφοίτους τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία,

δ) να ανταποκρίνονται στις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας, να προωθούν τη διάχυση της γνώσης και την ανάπτυξη των τεχνών, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, καθώς και την καινοτομία, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, καθώς και να συμβάλουν στο εθνικό σχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας στην κατεύθυνση της αειφορίας,

ε) να προωθούν τη συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα και ερευνητικούς φορείς στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή, την αποτελεσματική κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών/τριών και των αποφοίτων τους, συμμετέχοντας στην ευρωπαϊκή και στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα,

στ) να συμβάλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των πεδίων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτιστική επάρκεια και υπευθυνότητα και με σεβασμό στις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ειρήνης και της ισότητας,

ζ) να αναπτύσσουν κοινούς, ανοικτούς πόρους στην εκπαίδευση, την έρευνα, την τεχνολογία και τον πολιτισμό.

2. Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής αποστολής τους, τα Α.Ε.Ι. παρέχουν ποιοτική και ολοκληρωμένη εκπαίδευση, σύμφωνα με τις τάσεις της σύγχρονης επιστήμης, της τεχνολογίας και των τεχνών, καθώς και της διεθνούς επιστημονικής πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό, τα Τ.Ε.Ι. εστιάζουν στις εφαρμογές των σύγχρονων επιστημών, της τεχνολογίας και των

τεχνών συνδυάζοντας την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με την υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Ιδρύματα οργανώνονται και λειτουργούν με κανόνες και πρακτικές που διασφαλίζουν την τήρηση και προάσπιση ιδίως των αρχών:

α) της ελευθερίας στην έρευνα και τη διδασκαλία,
β) της ερευνητικής και επιστημονικής δεοντολογίας,
γ) της ποιότητας της εκπαίδευσης,
δ) της ποιότητας των υπηρεσιών τους, της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στη διαχείριση του προσωπικού, των πόρων και των υποδομών τους,
ε) της διαφάνειας στο σύνολο των δραστηριοτήτων τους,
στ) της αμεροληψίας των οργάνων τους κατά την άσκηση του έργου τους και κατά τη λήψη ατομικών και συλλογικών αποφάσεων,
ζ) της αξιοκρατίας στην επιλογή και εξέλιξη του προσωπικού τους,
η) της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των φύλων και του σεβασμού κάθε διαφορετικότητας.

4. Οι ειδικότερες αρχές και κανόνες λειτουργίας, η οργάνωση και οι επιμέρους στόχοι κάθε Ιδρύματος, μέσα στο πλαίσιο που καθορίζει ο παρών νόμος, ορίζονται με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8, αντίστοιχα.

Τα Παιδαγωγικά Τμήματα

Τα πρώτα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα (Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών) ιδρύθηκαν το 1982 με τον Νόμο 1268/82 στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης (με έδρα την Αλεξανδρούπολη) και Κρήτης (με έδρα το Ρέθυμνο), άρχισαν δε να λειτουργούν σταδιακά από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85.

Με μεταγενέστερα Προεδρικά Διατάγματα ιδρύθηκαν και νέα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (με έδρα τη Ρόδο), στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (με έδρα το Βόλο), όπως επίσης και Παραρτήματα των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Φλώρινα.

Η οργάνωση και η λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί Α.Ε.Ι. και από τις ειδικές διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 320/83.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Διατάγματος αυτού, πέραν της γενικής αποστολής των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τα Παιδαγωγικά Τμήματα έχουν ειδικότερα ως αποστολή:

α) Να καλλιεργούν και να προάγουν τις Παιδαγωγικές Επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.

β) Να παρέχουν στους πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
γ) Να συμβάλλουν στην εξύψωση του επιπέδου και την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά σε ζητήματα Παιδαγωγικής.
δ) Να συμβάλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων εν γένει.

Στο πλαίσιο αυτό, τα Τμήματα Νηπιαγωγών μετεξελίχθηκαν σε Τμήματα Επιστημών Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, διευρύνοντας τους επαγγελματικούς ορίζοντες των αποφοίτων τους. Σήμερα, τα Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Νηπιαγωγών, Επιστημών Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία παρέχουν στους/στις φοιτητές/φοιτήτριές τους τη δυνατότητα να διεκδικούν θέσεις εκπαιδευτικού παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Δ.Π.Θ.) ιδρύθηκε το 1973 με το Νομοθετικό Διάταγμα 87/73. Ονομάστηκε «ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ» προς τιμήν του φιλοσόφου Δημόκριτου του Αβδηρίτη.
Το Δ.Π.Θ. αποτελείται συνολικά από είκοσι (20) Τμήματα, τα οποία οργανώνονται σε οκτώ (8) Σχολές. Έδρα του Πανεπιστήμιου είναι η Κομοτηνή, ενώ οι Σχολές του βρίσκονται κατανεμημένες σε τέσσερις πόλεις:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Σχολή Επιστημών Υγείας

- Τμήμα Ιατρικής
- Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής

Σχολή Επιστημών της Αγωγής

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης - Π.Τ.Δ.Ε.
- Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία - Τ.Ε.Ε.Π.Η.

ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Νομική Σχολή

- Τμήμα Νομικής

Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

- Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού - Τ.Ε.Φ.Α.Α.

Σχολή Κλασσικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών

- Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας
- Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας
- Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξεινίων Χωρών

Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών

- Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
- Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής
- Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης
- Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

ΞΑΝΘΗ

Πολυτεχνική Σχολή

- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών
- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
- Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος
- Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
- Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης

ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ

Σχολή Επιστημών Γεωπονίας & Δασολογίας

- Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων
- Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Διοικητική Οργάνωση του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης

Όργανα του Ιδρύματος

Τα όργανα του Ιδρύματος (Ν. 4485/2017) είναι:

α) η Σύγκλητος,

β) το Πρυτανικό Συμβούλιο,

γ) ο Πρύτανης,

δ) οι Αντιπρυτάνεις.

Σύγκλητος

Η Σύγκλητος αποτελείται από: α) τον Πρύτανη, β) τους Αντιπρυτάνεις, γ) τους Κοσμήτορες των Σχολών, δ) τους Προέδρους των Τμημάτων, ε) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, στ) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος, ζ) έναν εκπρόσωπο των διοικητικών υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Πρυτανικό Συμβούλιο

Το Πρυτανικό Συμβούλιο αποτελείται από: α) τον Πρύτανη, β) τους Αντιπρυτάνεις, γ) έναν εκπρόσωπο των φοιτητών/τριών, που υποδεικνύεται και προέρχεται από τους/τις εκλεγμένους/ες φοιτητές/τριες που μετέχουν στη Σύγκλητο, δ) τον εκπρόσωπο των διοικητικών υπαλλήλων που μετέχει στη Σύγκλητο.

Πρύτανης - Αντιπρυτάνεις

Ως Πρύτανης εκλέγεται μέλος Δ.Ε.Π., πρώτης βαθμίδας του οικείου Ιδρύματος για θητεία τεσσάρων ετών. Αντιπρύτανης εκλέγεται μέλος Δ.Ε.Π., πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή του οικείου Ιδρύματος για ίδια θητεία.

Όργανα της Σχολής

Τα όργανα της Σχολής (Ν. 4485/2017) είναι:

α) η Γενική Συνέλευση,

β) η Κοσμητεία,

γ) ο Κοσμήτορας

Γενική Συνέλευση Σχολής

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από: α) τον Κοσμήτορα της Σχολής, β) τα μέλη Δ.Ε.Π. της Σχολής, γ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, δ) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. της Σχολής.

Κοσμητεία

Η Κοσμητεία της Σχολής αποτελείται από: α) τον Κοσμήτορα της Σχολής, β) τους Προέδρους των Τμημάτων, γ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, δ) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. της Σχολής.

Κοσμήτορας

Κοσμήτορας εκλέγεται μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτής, πλήρους απασχόλησης, της οικείας Σχολής για θητεία τριών ετών.

Σχολή Επιστημών Αγωγής

Η Σχολή Επιστημών Αγωγής ιδρύθηκε το 1998 (ΦΕΚ 37/27.2.1998). Περιλαμβάνει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής: Θεόδωρος Κεβρεκίδης

Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22

Απόφαση Συνέλευσης ΤΕΕΠΗ 324/24.11.21

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Διάρκεια Διδασκαλίας
Από Δευτέρα 04-10-2021 έως Πέμπτη 23-12-2021 και
από Παρασκευή 07-01-2022 έως Παρασκευή 21-01-2022

Εξεταστική Περίοδος
Από Δευτέρα 24-01-2022 έως Παρασκευή 11-02-2022

Αργίες
Πέμπτη 28-10-2021 (Εθνική Επέτειος)
Τετάρτη 17-11-2021 (Επέτειος Πολυτεχνείου)
Πέμπτη 06-01-2022 (Εορτή των Θεοφανείων)
Κυριακή 30-01-2022 (Εορτή Τριών Ιεραρχών)

Διακοπές για τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά
Από Παρασκευή 24-12-2021 έως και Πέμπτη 06-01-2022

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Διάρκεια Διδασκαλίας
Από Δευτέρα 14-02-2022 έως Παρασκευή 15-04-2022 και
από Δευτέρα 02-05-2022 έως Παρασκευή 27-05-2022

Εξεταστική Περίοδος
Από Τετάρτη 01-06-2022 έως Τρίτη 21-06-2022

Αργίες
Καθαρή Δευτέρα 07-03-2022
Παρασκευή 25-03-2022 (Εθνική Επέτειος)
Κυριακή 01-05-2022 (Πρωτομαγιά)
Δευτέρα 13-06-2022 (Εορτή Αγίου Πνεύματος)

Διακοπές Πάσχα
Από Μ. Δευτέρα 18-04-2022 έως Παρασκευή 29-04-2022

Τοπικές Εορτές
Σάββατο 14-05-2022 (Απελευθέρωση πόλεων Κομοτηνής και Αλεξανδρούπολης)

Περίοδος επαναληπτικών εξετάσεων για τα δύο εξάμηνα
Από Πέμπτη 01-09-2022 έως Παρασκευή 23-09-2022

Θερινές Διακοπές
Από Παρασκευή 01-07-2022 έως Τρίτη 31-08-2022

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία ξεκίνησε να λειτουργεί το 1987, ενώ από το 1992 αποτελεί αυτοδύναμο Τμήμα. Η αρχική του ονομασία ήταν «Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών». Το 2002 πήρε τη σημερινή του ονομασία (114/24.5.2002 ΦΕΚ τ. Α΄). Στα χρόνια που πέρασαν από την ίδρυσή του αναπτύχθηκε ως ένα επιστημονικά αξιόπιστο Πανεπιστημιακό Τμήμα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών παιδιών προσχολικής ηλικίας, με σαφή προσανατολισμό στις σύγχρονες θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις των Επιστημών της Εκπαίδευσης. Στο πνεύμα αυτό έχει προετοιμάσει όλα τα προηγούμενα χρόνια εκπαιδευτικούς παιδιών προσχολικής ηλικίας που μπορούν να ασκήσουν με επάρκεια παιδαγωγικό και ερευνητικό έργο.

Διοικητική και οργανωτική δομή

Όργανα του Τμήματος

Όργανα του Τμήματος (Ν. 4485/2017) είναι:

α) η Συνέλευση του Τμήματος

β) το Διοικητικό Συμβούλιο (εφόσον έχουν συσταθεί δύο ή περισσότεροι Τομείς) και

γ) ο Πρόεδρος του Τμήματος.

Συνέλευση του Τμήματος

Η Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από: α) τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, β) τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος και, εφόσον υπάρχουν Τομείς, από τους Διευθυντές των Τομέων, γ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, δ) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος.

Πρόεδρος Τμήματος

Πρόεδρος ή Αναπληρωτής Πρόεδρος Τμήματος εκλέγεται πλήρους απασχόλησης μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή του οικείου Τμήματος για θητεία δύο ετών.

Πρόεδρος Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία

Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής - Θητεία έως 31/8/2022

Αναπληρωτής Προέδρου

Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής - Θητεία έως 31/8/2022

Εργαστήρια

Στο Τμήμα έχουν συσταθεί με Προεδρικά Διατάγματα και είναι ενεργά τα ακόλουθα Εργαστήρια:

- **«Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»**.
- **«Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών»**.
- **«Εργαστήριο Πληροφορικής»** με Διευθυντή τον Αναπληρωτή Καθηγητή Δημήτριο Πρέντζα.
- **«Εργαστήριο Ψυχολογίας του Παιδιού»** με Διευθυντή τον Αναπληρωτή Καθηγητή Αντώνη Σαπουντζή.

Ακόμη, για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών, λειτουργούν τα ακόλουθα μη θεσμοθετημένα εργαστήρια:

- **Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού - Ειδική Βιβλιοθήκη**
- **Εργαστήριο Εικαστικών και Κατασκευής Παιδαγωγικού Υλικού (από κοινού με το Π.Τ.Δ.Ε.)**
- **Εργαστήριο Ξένων Γλωσσών**

Βιβλιοθήκη

Οι σχετικές ανάγκες του Τμήματος καλύπτονται από την κοινή βιβλιοθήκη των δύο Τμημάτων της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Δ.Π.Θ., η οποία περιλαμβάνει:

- Βιβλιοστάσιο
- Δανειστικό Τμήμα
- Τμήμα Περιοδικών
- Τμήμα Υπολογιστών
- Αναγνωστήριο, και
- Χώρο οργάνωσης του υλικού

Επίσης, μέσω της ιστοσελίδας της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δ.Π.Θ. (http://lib.duth.gr/) δίδεται πρόσβαση σε διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες (Online βάσεις δεδομένων, πρόσβαση στο ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ – HEALlink, υπηρεσία διαδανεισμού, κ.ά.).

Προσωπικό του Τμήματος

Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές/τριες

Αχιλλέας Δραμαλίδης	Μαθηματικά και Ανάλυση Δεδομένων

Αναπληρωτές/τριες Καθηγητές/τριες

Δήμητρα Ευαγγέλου	Παιδαγωγική και Εκπαιδευτικές Εφαρμογές
Αλέξανδρος Θεοδωρίδης	Φιλοσοφική Ανθρωπολογία και Αγωγή
Γεώργιος Μαυρομμάτης	Μειονοτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
Αναστασία Οικονομίδου	Παιδική Λογοτεχνία
Δημήτριος Πρέντζας	Πληροφορική, Συστήματα Λογισμικού και Εφαρμογές
Αντώνιος Σαπουντζής	Κοινωνική Ψυχολογία

Επίκουροι/ες Καθηγητές/τριες

Σοφία Ιακωβίδου	Νεοελληνική Λογοτεχνία
Κωνσταντίνος Καραδημητρίου	Παιδαγωγική και Εφαρμογές για την Τυπική και Άτυπη Εκπαίδευση
Αλεξάνδρα Καρούσου	Γνωστική και Γλωσσική Ανάπτυξη
Βασιλική Μπρουσκέλη	Ψυχολογία της Υγείας
Ευθυμία Πεντέρη	Κοινωνική Παιδαγωγική
Μαρία (Μαρέττα) Σιδηροπούλου	Ανάγνωση και Γραφή: Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές
Αναστασία Φιλιππουπολίτη	Μουσειακή Αγωγή και Παιδαγωγικές Εφαρμογές

Ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες

Καθηγητές/τριες

Γαλήνη Ρεκαλίδου	Παιδαγωγική και Εφαρμογές στην Εκπαίδευση

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες άλλων Τμημάτων του Δ.Π.Θ. (με ανάθεση)

Αντώνιος Καμπάς	Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ
Άννα Κλώθου	Ε.ΔΙ.Π., ΠΤΔΕ
Αθανάσιος Κουτσοκλένης	Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Νικόλαος Μακρής	Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Ιωάννης Μαυρίδης	Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ιατρικής
Αθανάσιος Μόγιας	Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Χαράλαμπος Σακονίδης	Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Ασπασία Σερντάρη	Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιατρικής

Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.)

Μέλη ΤΕΕΠΗ

Μυρσίνη Λαντζουράκη	Θεατρική Αγωγή και Εκπαίδευση

Μέλη Σχολής Επιστημών Αγωγής

Ευαγγελία Κοψαλίδου	Μουσική Παιδεία
Μαριάννα Παυλίδου	Αισθητική Αγωγή

Μέλη Δ.Π.Θ.

Μαρία Αμμάρι	Αγγλικά
Αικατερίνη Μαυρομαρά-Λαζαρίδου	Γαλλικά

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π)

Αικατερίνη Γιόφτσαλη	Παιδαγωγική και Πρακτική Άσκηση
Ιουλία Ντούση	Παιδαγωγική και Πρακτική Άσκηση
Ευθυμία Παπαναστασίου	Παιδαγωγική και Πρακτική Άσκηση

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)

Παναγιώτα Αθανασίου
Καλλιόπη Γόιδα
Ζωή Δαλούκα
Παρθενόπη Ξενιτίδου
Νικόλαος Παπαδόπουλος
Μαρία Χατζησάββα

Διοικητικό Προσωπικό

Αικατερίνη Μαστρογιαννίδου (Γραμματέας)
Άντζελα Σουφλή (Αν. Γραμματέας)
Χριστίνα Στεφανοπούλου
Μαρία Τσιβά

Μέλη Προσωπικού σε Αναστολή της Ιδιότητας

Ονοματεπώνυμο	**Βαθμίδα**	**Γνωστικό Αντικείμενο**	**Λόγος Αναστολής της Ιδιότητας**
Αίγλη Ζαφειράκου	Επίκουρη Καθηγήτρια	Παιδαγωγικά	Διορισμός σε διεθνή οργανισμό

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (ΠΔ 407/80)

Ονοματεπώνυμο
Δήμητρα Βουρδόγλου
Νικόλαος Ζαρκάδης
Αικατερίνη Σαραφίδου

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

Ονοματεπώνυμο	**Θεματικό πεδίο**
Ιωάννα Βουλγαρίδου	Εκπαιδευτική ψυχολογία
Ανδρομάχη Μπούνα-Βαΐλα	Κοινωνιολογία
Δήμητρα Σερακιώτη	Γλωσσολογία

Αποσπασμένοι Εκπαιδευτικοί

Σοφία Βουδηλάκη (ΠΕ60)

Ελένη Γιαννακίδου (ΠΕ60)

Παναγιώτα Κογκέζου (ΠΕ60)

Αρετή Μπαξεβανίδου (ΠΕ60)

Στοιχεία επικοινωνίας προσωπικού και υπηρεσιών

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΕΕΠΗ	**Τηλέφωνο**	**Email**
Αικατερίνη Μαστρογιαννίδου – Γραμματέας	25510 30016	amastro@admin.duth.gr
Άντζελα Σουφλή – Αν. Γραμματέας	25510 30016	asoufli@admin.duth.gr
Χριστίνα Στεφανοπούλου	25510 30048	cstefano@admin.duth.gr
Τσιβά Μαρία	25510 30110	mtsiva@admin.duth.gr
Τηλεομοιοτυπία (Fax)	25510 30050	
Τηλεφωνικό κέντρο / Email Γραμματείας	25510 30046	secr@psed.duth.gr

ΜΕΛΗ ΔΕΠ	**Τηλέφωνο**	**Email**
Δραμαλίδης Αχιλλέας	25510 30079	adramali@psed.duth.gr
Ευαγγέλου Δήμητρα	25510 30051	evangel@psed.duth.gr
Θεοδωρίδης Αλέξανδρος	25510 30060	atheodor@psed.duth.gr
Ιακωβίδου Σοφία	25510 30075	siakovid@psed.duth.gr
Καραδημητρίου Κωνσταντίνος	25510 30114	kkaradim@psed.duth.gr
Καρούσου Αλεξάνδρα	25510 30040	akarouso@psed.duth.gr
Μαυρομμάτης Γεώργιος	25510 30109	gmavromm@psed.duth.gr
Μπρουσκέλη Βασιλική	25510 30113	vbrouske@psed.duth.gr
Οικονομίδου Αναστασία	25510 30006	aikonomi@psed.duth.gr
Πεντέρη Ευθυμία	25510 30053	epenteri@psed.duth.gr
Πρέντζας Δημήτριος	25510 30086	dprentza@psed.duth.gr
Σαπουντζής Αντώνης	25510 30087	ansapoun@psed.duth.gr
Σιδηροπούλου Μαρία (Μαρέττα)	25510 30019	masidiro@psed.duth.gr
Φιλιππουπολίτη Αναστασία	25510 30054	afilippo@psed.duth.gr

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Τ.Ε.Ε.Π.Η.	**Τηλέφωνο**	**Email**
Ρεκαλίδου Γαλήνη	25510 30055	grekalid@psed.duth.gr

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΛΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (με ανάθεση)	**Τηλέφωνο**	**Email**
Καμπάς Αντώνιος (ΤΕΦΑΑ)	25310 39643	akampas@phyed.duth.gr
Κλώθου Άννα (ΠΤΔΕ)	25510 30103	aklothou@eled.duth.gr
Κουτσοκλένης Αθανάσιος (ΠΤΔΕ)	25510 30099	akoutsok@eled.duth.gr
Μακρής Νικόλαος (ΠΤΔΕ)	25510 30008	nmakris@eled.duth.gr
Μαυρίδης Ιωάννης (Ιατρική)		imavridi@med.duth.gr
Μόγιας Αθανάσιος (ΠΤΔΕ)	25510 30011	amogias@eled.duth.gr
Σακονίδης Χαράλαμπος (ΠΤΔΕ)	25510 30035	xsakonid@eled.duth.gr
Σερντάρη Ασπασία (Ιατρική)	25510 30407	aserntar@med.duth.gr

ΜΕΛΗ Ε.Ε.Π.	**Τηλέφωνο**	**Email**
Αμμάρι Μαρία	25510 30107	mammari@pme.duth.gr
Κοψαλίδου Ευαγγελία	25510 30107	ekopsali@eled.duth.gr
Λαντζουράκη Μυρσίνη	25510 30089	mlantzou@psed.duth.gr
Μαυρομαρά-Λαζαρίδου Αικατερίνη	25510 30107	mmavlaz@psed.duth.gr
Παυλίδου Μαριάννα	25510 30108	mpavlid@eled.duth.gr

ΜΕΛΗ Ε.ΔΙ.Π.		
Γιόφτσαλη Αικατερίνη	25510 30030	agioftsa@psed.duth.gr
Ντούση Ιουλία	25510 30062	intousi@psed.duth.gr
Παπαναστασίου Ευθυμία	25510 30062	epapana@psed.duth.gr

ΜΕΛΗ Ε.Τ.Ε.Π.	**Τηλέφωνο**	**Email**
Αθανασίου Παναγιώτα	25510 30005	gathanas@psed.duth.gr
Γόιδα Καλλιόπη	25510 30068	pgoida@psed.duth.gr
Δαλούκα Ζωή	25510 30045	zdalouka@psed.duth.gr
Ξενιτίδου Παρθενόπη	25510 30015	nxenitid@psed.duth.gr
Παπαδόπουλος Νίκος	25510 30041	npapadop@psed.duth.gr
Χατζησάββα Μαρία	25510 30044	mhat@psed.duth.gr

ΣΥΜΒ. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ	**Τηλέφωνο**	**Email**
Βουλγαρίδου Ιωάννα		ivoulg@psed.duth.gr
Βουρδόγλου Δήμητρα		divourdo@psed.duth.gr
Ζαρκάδης Νικόλαος		nzarkadi@psed.duth.gr
Μπούνα-Βαΐλα Ανδρομάχη		abouna@psed.duth.gr
Σαραφίδου Αικατερίνη		
Σερακιώτη Δήμητρα		dserakio@psed.duth.gr

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	**Τηλέφωνο**	**Ιστοσελίδα**
Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	25510 30069	http://www.psed.duth.gr/envilab
Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών	25510 30119	http://epeep.psed.duth.gr
Εργαστήριο Πληροφορικής	25510 30078	http://www.psed.duth.gr/infolab
Εργαστήριο Ψυχολογίας του Παιδιού	25510 30042	http://www.psed.duth.gr/psychology-lab
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ & ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ	25510 30021	http://career.duth.gr/cms/

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ [http://lib.duth.gr/]	**Τηλέφωνο**	**Email**
Βασιλειάδου Μαρία	25510 30070	education@lib.duth.gr
Καρακύριου Κυριακή	25510 30071	
Ντίνα Ελένη	25510 30097	
Δανειστικό Τμήμα	25510 30071	
ΕΠΟΠΤΡΙΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	25510 30043	
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	25510 30068	
ΚΥΛΙΚΕΙΟ	25510 30031	
ΛΕΣΧΗ	25510 40270	
ΦΥΛΑΚΕΣ	25510 30082	
ΓΡΑΜΜΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ Δ.Π.Θ.	11314	

Οργάνωση χώρων Σχολής Επιστημών Αγωγής

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία στεγάζεται από κοινού με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης σε τέσσερα κτίρια που βρίσκονται στη Νέα Χηλή Αλεξανδρούπολης.

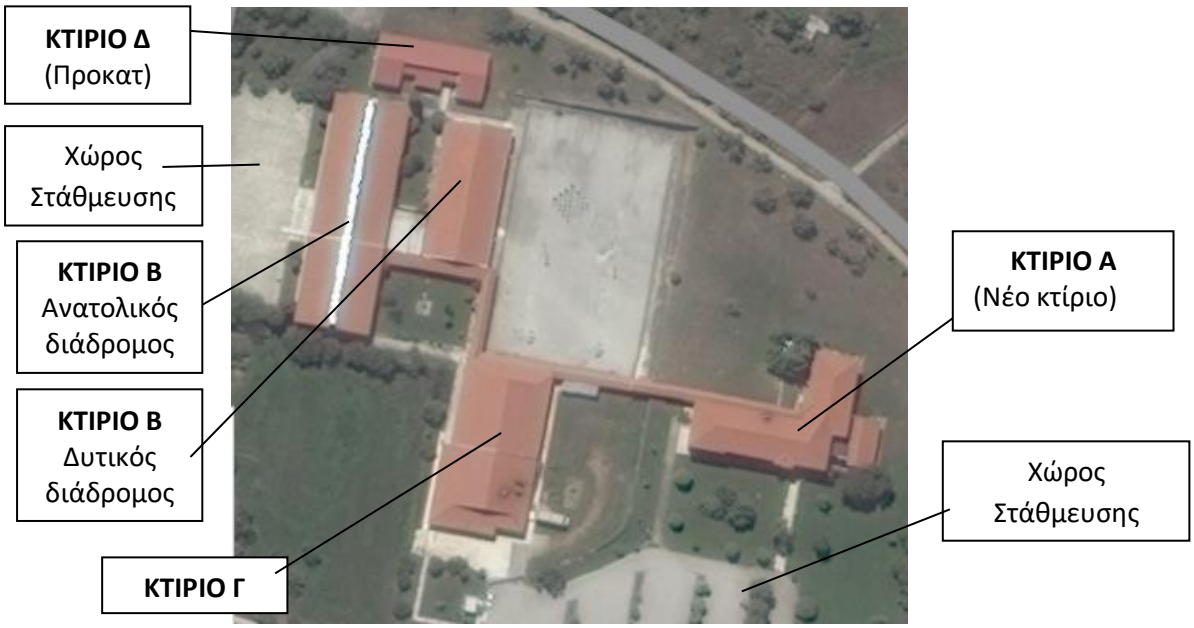

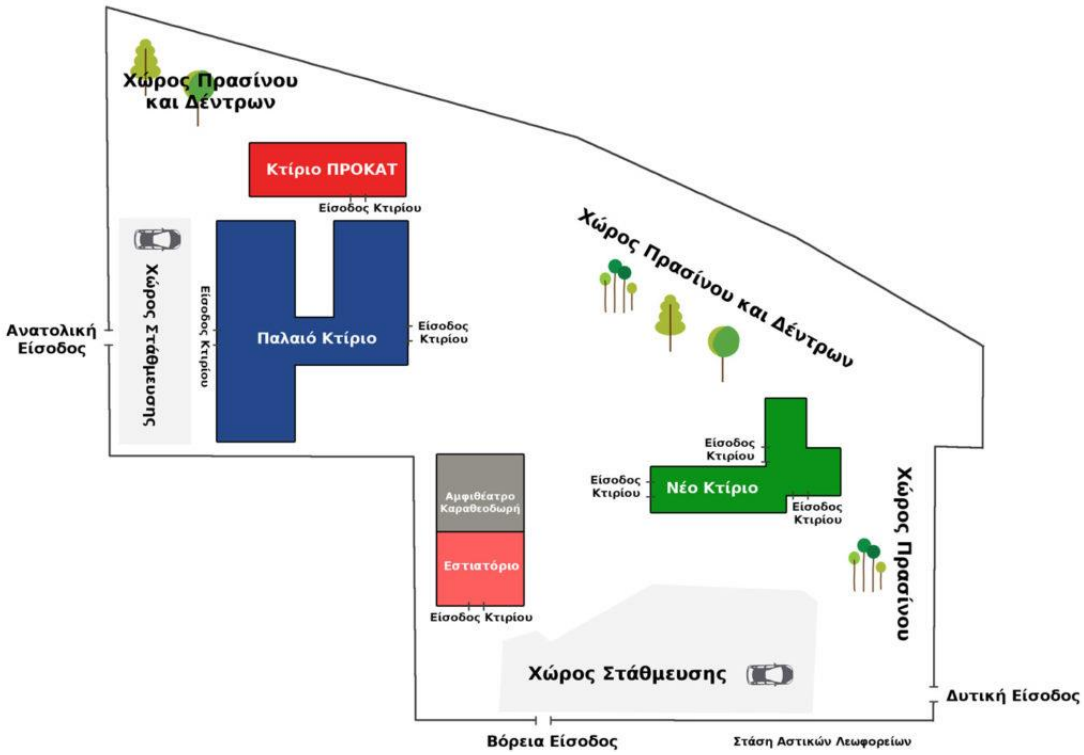

1. ΚΤΙΡΙΟ Α΄ (Νέο Κτίριο)

Ισόγειο: Γραμματεία, Κυλικείο*, Γραφεία Καθηγητών,

1ος όροφος: Γραφεία Καθηγητών, Αίθουσα Συνεδριάσεων*

Υπόγειο: Αίθουσα Θεμέλιο*

2. ΚΤΙΡΙΟ Β΄ (Παλαιό Κτίριο)

Ισόγειο: Βιβλιοθήκη*, Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Γραφεία Καθηγητών

1ος όροφος: Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδική Βιβλιοθήκη, Εργαστήριο Πληροφορικής, Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών, Γραφεία Καθηγητών, Αίθουσες διδασκαλίας.

3. ΚΤΙΡΙΟ Γ΄

Ισόγειο: Αμφιθέατρο Καραθεοδωρή*, Εστιατόριο (για όλα τα Τμήματα του ΔΠΘ στην Αλεξ/πολη),

1ος όροφος: Εργαστήριο Εικαστικών και Κατασκευής Παιδαγωγικού Υλικού*, Αίθουσα Βιωματικών Εργαστηρίων Πρακτικής Κατάρτισης.

4. ΚΤΙΡΙΟ Δ' (ΠΡΟΚΑΤ)

Αίθουσες διδασκαλίας*, Εργαστήριο Ψυχολογίας του Παιδιού

** Σημειώνονται οι χώροι που χρησιμοποιούνται από κοινού με το Π.Τ.Δ.Ε.*

ΚΤΙΡΙΟ Α' (Νέο Κτίριο) – Ισόγειο

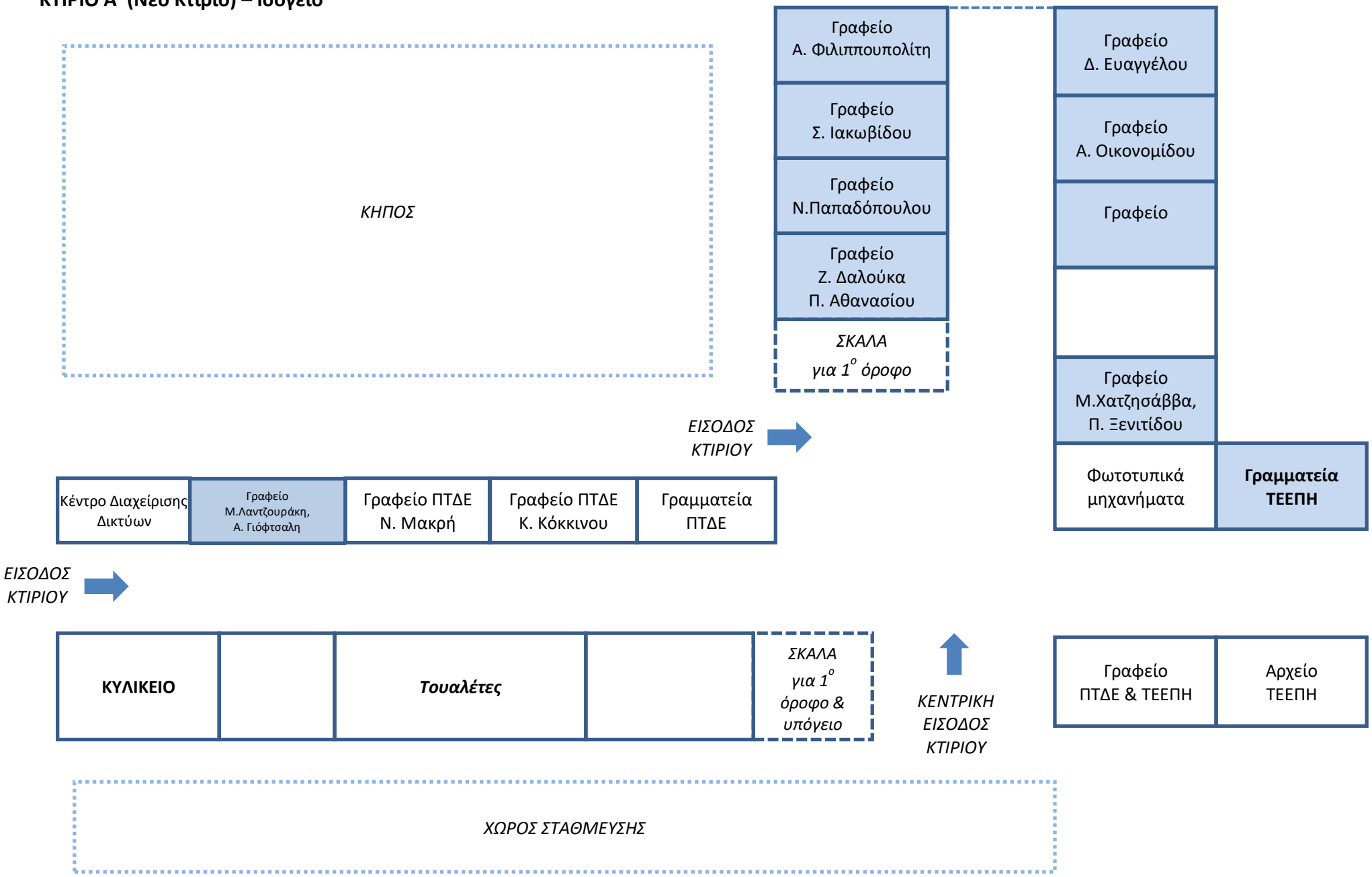

ΚΤΙΡΙΟ Α' (Νέο Κτίριο) – 1ος όροφος

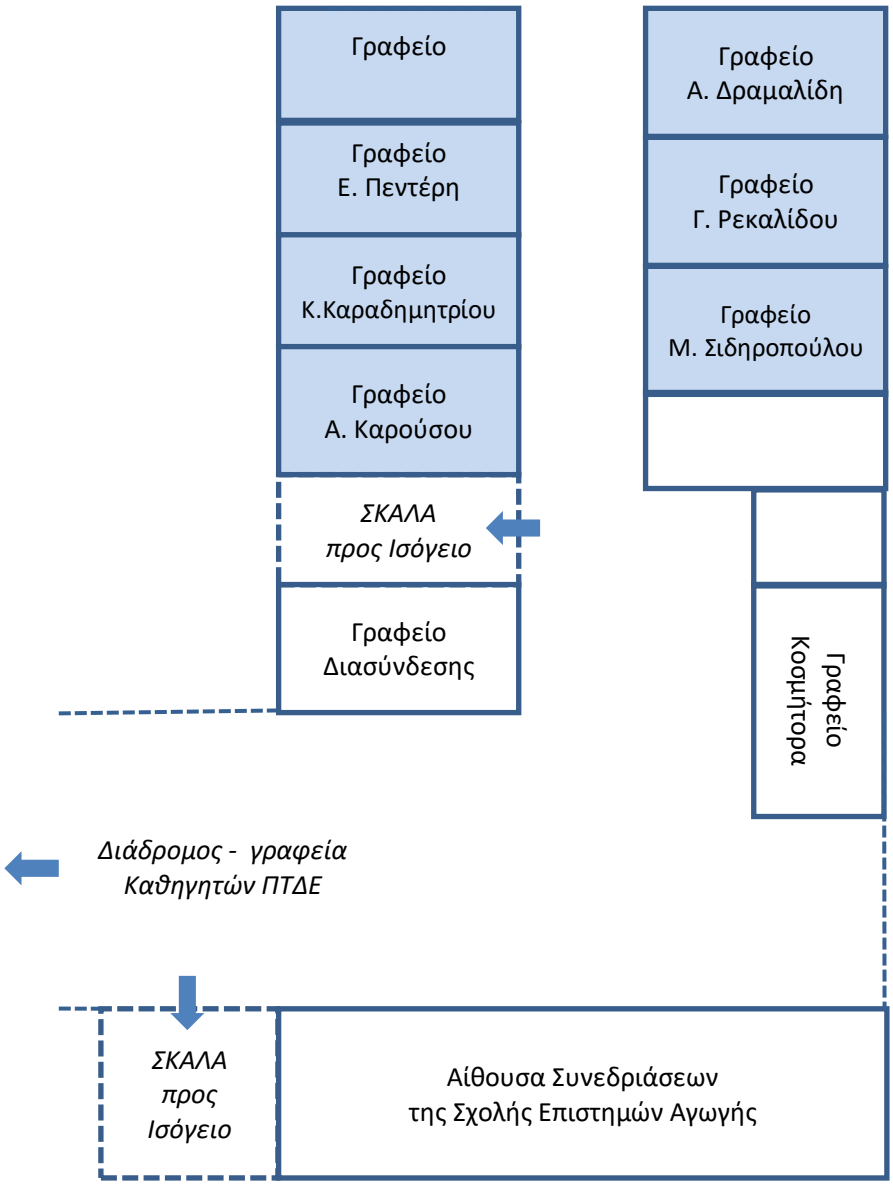

ΚΤΙΡΙΟ Β' (Παλαιό κτίριο)

Ισόγειο (Δυτικός διάδρομος)

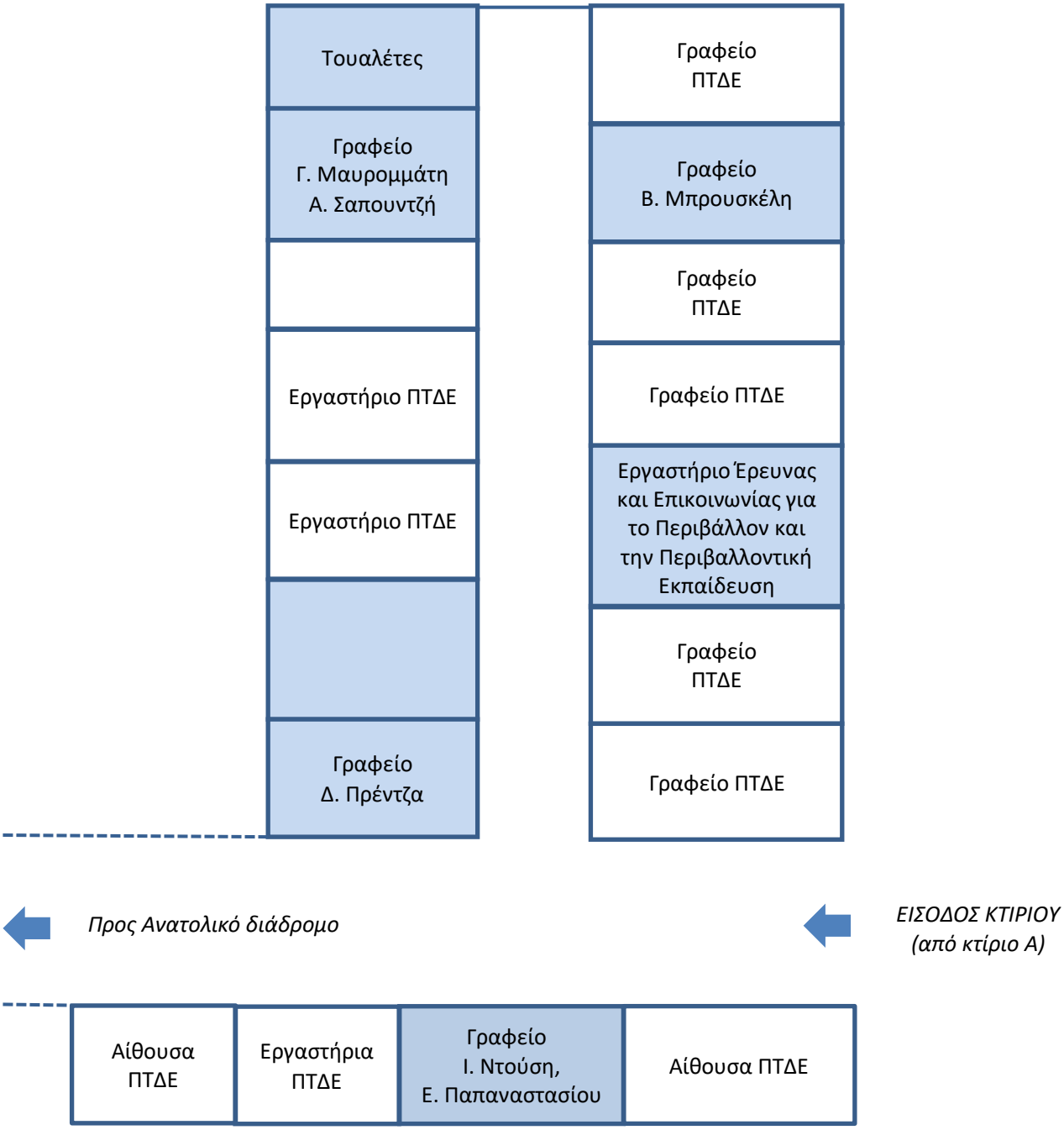

Ισόγειο (Ανατολικός διάδρομος)

Βιβλιοθήκη Σχολής Επιστημών Αγωγής
Γραφείο Εποπτριών Πρακτικής Άσκησης
Αποθήκη Γραμματείας
Σκάλες για τον 1ο όροφο

Κτίριο Β' (Παλαιό Κτίριο)

1ος όροφος

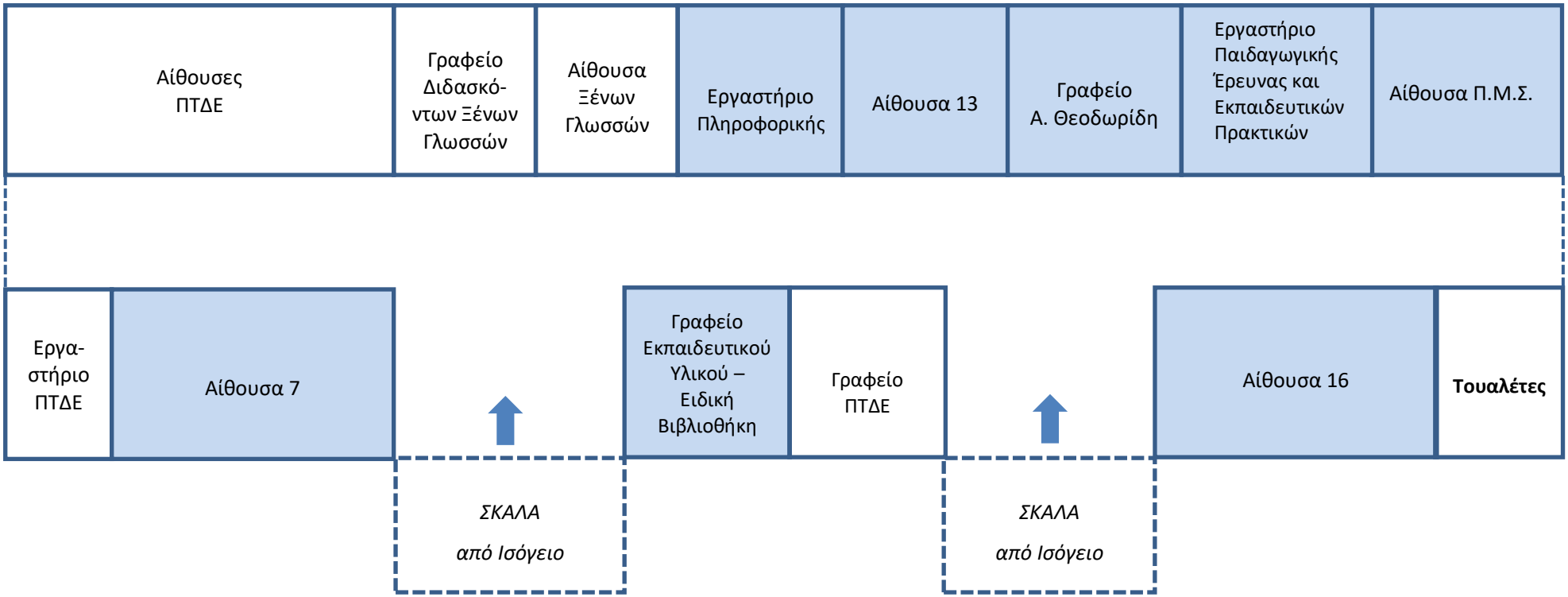

ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕΠΗ

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος και η Σύγκλητος του Δ.Π.Θ. έχουν εγκρίνει Πρότυπο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΤΕΕΠΗ. Ο συγκεκριμένος κανονισμός περιλαμβάνει 23 άρθρα που αφορούν τα εξής:

- τον Κανονισμό του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών,
- τις Επιτροπές του Τμήματος,
- την αξιολόγηση μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών,
- τον Κανονισμό εξετάσεων και τη λογοκλοπή,
- την Πρακτική Κατάρτιση,
- το προσωπικό, τη διδασκαλία και την επικοινωνία με φοιτητές/τριες,
- το πρόγραμμα Erasmus,
- τις κατατακτήριες εξετάσεις,
- τις Γενικές Συνελεύσεις,
- τις μεταπτυχιακές σπουδές,
- τις διδακτορικές σπουδές,
- τη μεταδιδακτορική έρευνα,
- τα Εργαστήρια του Τμήματος,
- το Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού του Τμήματος,
- τη φοιτητική μέριμνα, υποτροφίες, βραβεία,
- την υποστήριξη φοιτητών/τριών ΑΜΕΑ,
- τη διαφύλαξη της περιουσίας του Τμήματος,
- θέματα εθιμοτυπικού χαρακτήρα,
- τη λειτουργία της Γραμματείας του Τμήματος.

Το πλήρες κείμενο του Πρότυπου Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του ΤΕΕΠΗ είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του Τμήματος (https://www.psed.duth.gr/esoterikos-kanonismos/).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΕΠΗ

Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών απαιτεί τουλάχιστον τέσσερα έτη φοίτησης. Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινά την 1η Σεπτεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους και ολοκληρώνεται την 31η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει δύο εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό). Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας και συνήθως τρεις εβδομάδες εξέτασης. Κάθε Σεπτέμβριο διεξάγεται η επαναληπτική εξεταστική και για τα δύο εξάμηνα του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους.

Η Συνέλευση του ΤΕΕΠΗ έχει εγκρίνει πρόγραμμα σπουδών που ισχύει για τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18. Οι παλαιότεροι εισακτέοι ακολουθούν το πρόγραμμα σπουδών που ίσχυε κατά το έτος εισαγωγής τους στο Τμήμα. Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τμήματος (www.psed.duth.gr).

ECTS, Τύποι Μαθημάτων, Πτυχιακή Εργασία, Παράρτημα Διπλώματος

Σε κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών αντιστοιχούν ***διδακτικές*** και ***πιστωτικές μονάδες***. Οι διδακτικές μονάδες αντιστοιχούν στις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα στη διάρκεια του εξαμήνου. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν ***φόρτο εργασίας*** των φοιτητών/τριών στη διάρκεια του εξαμήνου για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος και την επίτευξη των αντίστοιχων μαθησιακών αποτελεσμάτων βάσει του ***Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS)***. Ο φόρτος εργασίας απορρέει από παρακολούθηση διαλέξεων, φροντιστηρίων και εργαστηρίων, αυτόνομη μελέτη, εκπόνηση εργασιών, εξετάσεις, κ.λπ. Κάθε πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί σε φόρτο εργασίας 25-30 ωρών στη διάρκεια του εξαμήνου. Βάσει των προδιαγραφών του ECTS, το σύνολο των πιστωτικών μονάδων ανά εξάμηνο είναι 30. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων για τα τέσσερα έτη φοίτησης στο Τμήμα είναι 240. Στα τέσσερα έτη φοίτησης οι φοιτήτριες/φοιτητές μπορούν να συγκεντρώσουν πρόσθετες πιστωτικές μονάδες (πέραν των 240) παρακολουθώντας επιτυχώς προαιρετικά μαθήματα που προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει ***υποχρεωτικά μαθήματα, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, προαιρετικά μαθήματα*** και ***υποχρεωτικές ενότητες Πρακτικής Κατάρτισης***. Για τη λήψη του πτυχίου, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς κάθε υποχρεωτικό μάθημα και κάθε υποχρεωτική ενότητα Πρακτικής Κατάρτισης. Επιπλέον, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει και να παρακολουθήσει επιτυχώς ορισμένα από τα προσφερόμενα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Τα προαιρετικά μαθήματα δεν είναι προαπαιτούμενα για τη λήψη του πτυχίου αλλά οι βαθμοί σε αυτά και οι αντίστοιχες πιστωτικές τους μονάδες καταχωρούνται στη μερίδα των φοιτητριών/φοιτητών που θα τα παρακολουθήσουν και αναφέρονται στο Παράρτημα Διπλώματος που θα παραλάβουν κατά την αποφοίτησή τους.

Οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν ***πτυχιακή εργασία*** στο τέταρτο έτος φοίτησής τους εφόσον το επιθυμούν. Σε περίπτωση που δεν εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, θα πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Στο πρόγραμμα σπουδών προσφέρονται ***δύο ξένες γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά)*** και οι φοιτήτριες/φοιτητές στη διάρκεια των σπουδών τους επιλέγουν τη μία από αυτές.

Κατά την αποφοίτησή τους από το Τμήμα, οι φοιτήτριες/φοιτητές εκτός από το ***Πτυχίο*** τους παραλαμβάνουν και το ***Παράρτημα Διπλώματος***. Το Παράρτημα Διπλώματος βάσει των προδιαγραφών του ECTS είναι ένα συνοδευτικό και επεξηγηματικό έγγραφο που περιγράφει το γενικότερο πλαίσιο των σπουδών κάθε πτυχιούχου. Εκδίδεται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα και μεταξύ των άλλων περιλαμβάνει τη λίστα των μαθημάτων που παρακολούθησε ο/η πτυχιούχος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους, οι πτυχιούχοι του Τμήματος αποκτούν τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν πολύπλευρη επαγγελματική σταδιοδρομία και είναι σε θέση να:

- Συγκροτούν μια ευρεία ανθρωπιστική παιδεία που τους καθιστά ικανούς να ερμηνεύουν κριτικά τις προκλήσεις της εποχής μας.
- Κατανοούν και να ερμηνεύουν επιστημονικές θεωρίες και έννοιες από τον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης, να τις μεταφέρουν και να τις εφαρμόζουν αποτελεσματικά σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανοούν τους ποικίλους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- Εφαρμόζουν εκπαιδευτικές πρακτικές και μεθόδους με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, τους προσωπικούς του ρυθμούς και τις προοπτικές ένταξής του στο πολιτισμικό περιβάλλον.
- Σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης και να αυτοαξιολογούνται.
- Διευθύνουν και να είναι υπεύθυνοι λειτουργίας νηπιαγωγείων.
- Σχεδιάζουν και να υλοποιούν προγράμματα εσωτερικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων.

Τα ανωτέρω αναφέρονται και στο Παράρτημα Διπλώματος που παραλαμβάνουν οι πτυχιούχοι του Τμήματος κατά την αποφοίτησή τους.

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 320/83, οι κάτοχοι πτυχίου του Τμήματος μπορούν να εργαστούν ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Επιπλέον, μπορούν να

απασχοληθούν σε ένα ευρύ φάσμα σχετικών κοινωνικών θεσμών και ιδρυμάτων.

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών

Σε κάθε ακαδημαϊκό έτος, η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει με τυχαίο τρόπο καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου Σπουδών (ΑΣΣ) για κάθε νεοεισαγόμενο/η φοιτητή/τρια στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών/τριών ισοκατανέμεται μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. Ο/Η ΑΣΣ ενός/μιας φοιτητή/τριας παραμένει ο/η ίδιος/α μέχρι την περάτωση των σπουδών του/της. Σε περίπτωση απουσίας του/της ΑΣΣ για μεγάλο χρονικό διάστημα (λ.χ. εκπαιδευτική άδεια, πρόβλημα υγείας), η Συνέλευση αναθέτει τους/τις φοιτητές/τριες του/της εν λόγω ΑΣΣ σε άλλο(α) μέλος(η) Δ.Ε.Π. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μετά την ολοκλήρωση εισαγωγής φοιτητών/τριών ειδικών παθήσεων ή ειδικών κατηγοριών για όσους/ες φοιτητές/τριες εγγράφηκαν αργότερα στο Τμήμα.

Ο/Η ΑΣΣ επιλέγει τον τρόπο προσέγγισης και βοήθειας των φοιτητών/τριών που του/της ανατίθενται. Ο/Η ΑΣΣ ενημερώνει και συμβουλεύει τους/τις φοιτητές/τριες για διάφορα ζητήματα στη διάρκεια των σπουδών τους.

Το Τμήμα έχει εγκρίνει Κανονισμό για τον/την Ακαδημαϊκό Σύμβουλο Σπουδών βάσει σχετικού σχεδίου του Κανονισμού που ετοίμασε η ΜΟΔΙΠ του ΔΠΘ. Ο συγκεκριμένος Κανονισμός είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο του Τμήματος και περιλαμβάνει περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τον θεσμό του/της ΑΣΣ. Στο Τμήμα εφαρμόζεται ο θεσμός του/της ΑΣΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2019-20.

Αναγνώριση Μαθημάτων

Δίνεται η δυνατότητα αναγνώρισης προπτυχιακών μαθημάτων που έχουν παρακολουθήσει φοιτητές/τριες του Τμήματος σε προηγούμενα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών (π.χ. φοιτητές/τριες που έχουν με μετεγγραφεί από άλλο Παν/μιο, φοιτητές/τριες που έχουν με εισαχθεί μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων).

Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να κατατεθούν από κάθε σχετικό/η φοιτητής/τρια στη Γραμματεία του Τμήματος τα εξής:

1) Αίτηση στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται οι τίτλοι των μαθημάτων του Τμήματος προέλευσης (όχι μεταπτυχιακού) που επιθυμεί να τύχει απαλλαγής και τα οποία θα πρέπει να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα μαθήματα του Τμήματος,

2) Επικυρωμένο Οδηγό Σπουδών του Τμήματος προέλευσης, στον οποίο θα περιλαμβάνονται οι περιλήψεις των μαθημάτων που αιτείται να λάβουν απαλλαγή,

3) Επικυρωμένη αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων του Τμήματος προέλευσης.

4) Συμπληρωμένη αίτηση αναγνώρισης μαθημάτων από τους σχετικούς/ές διδάσκοντες/ουσες του προγράμματος σπουδών του Τμήματος.

Ζητήματα Οργάνωσης του Προγράμματος Σπουδών

Για την καλύτερη οργάνωση των ζητημάτων του προγράμματος σπουδών υπάρχουν:

- Το ***Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών*** στο οποίο τα μαθήματα έχουν οργανωθεί σε ομάδες μαθημάτων με βάση το επιστημονικό τους αντικείμενο.

- Το ***Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών*** που περιλαμβάνει την κατανομή των μαθημάτων στα οκτώ εξάμηνα κανονικής φοίτησης, καθώς και τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων με τις αντίστοιχες διδακτικές και πιστωτικές μονάδες. Υποδεικνύει την επιστημονικά λογική πορεία των σπουδών.

- Το ***Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων*** που περιλαμβάνει την κατανομή των διδασκόμενων μαθημάτων στα οκτώ εξάμηνα κανονικής φοίτησης, καθώς και τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων με τις αντίστοιχες διδακτικές και πιστωτικές μονάδες.

Οι κωδικοί των υποχρεωτικών, κατ' επιλογήν υποχρεωτικών και προαιρετικών μαθημάτων περιέχουν το γράμμα «Υ», «Ε» και «Π» αντιστοίχως ως τελικό χαρακτήρα. Το Αναλυτικό και Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών περιέχουν και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα που στο συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος δε διδάσκονται από το προσωπικό του ΔΠΘ. Τα συγκεκριμένα μαθήματα υποδηλώνονται με γραμμές γκρι χρώματος στους πίνακες που αφορούν το Αναλυτικό και Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Τέλος, ***στο Παράρτημα Ι,*** παρατίθενται τα ***Περιγράμματα των Μαθημάτων***, στα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά οι μαθησιακοί στόχοι, το περιεχόμενο, οι τρόποι αξιολόγησης και η βιβλιογραφία κάθε μαθήματος. Τα περιγράμματα των μαθημάτων έχουν συνταχθεί με βάση σχετικό υπόδειγμα του περιγράμματος μαθήματος που είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας (ΑΔΙΠ).

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18)

Περιλαμβάνει τους τίτλους των **υποχρεωτικών** (**Υ**) μαθημάτων, των **κατ' επιλογήν υποχρεωτικών** (**Ε**) μαθημάτων και των **προαιρετικών** μαθημάτων με τον χαρακτηριστικό κωδικό τους. Τα μαθήματα με βάση το επιστημονικό τους αντικείμενο έχουν οργανωθεί σε ομάδες μαθημάτων ως εξής:

Ομάδα Μαθημάτων	**Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων**	**Αριθμός Προσφερόμενων κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων**	**Αριθμός Προσφερόμενων Προαιρετικών Μαθημάτων**
Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)	5	15	-
Ψυχολογία (Ψ)	6	11	-
Παιδαγωγική – Διδακτική (Δ)	7	15	-
Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)	4	17	-
Θετικές Επιστήμες (Θ)	7	7	-
Μεθοδολογία (Μ)	1	2	-
Ξένες Γλώσσες (Ξ)	1	2	1

Να σημειωθεί ότι οι φοιτητές/τριες από το 1ο μέχρι και το 8ο εξάμηνο διδάσκονται και υποχρεωτικές ενότητες του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα μαθήματα ανά ομάδα μαθημάτων.

Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)		**Εξ. Σπ.**
Κ 04 Υ	Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης Ι: Κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες (εισακτέοι μέχρι και το 2020-21)	3
Κ 04 Υ	Κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες (εισακτέοι από το 2021-22)	3
Κ 16 Υ	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	1
Κ 17 Υ	Φιλοσοφία της παιδείας	8
Κ 20 Υ	Νεοελληνική ιστορία	1
Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	4
Κ 01 Ε	Η εκπαίδευση στο ελληνικό κράτος (1830-)	8
Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	6
Κ 07 Ε	Νεότερη και σύγχρονη ιστορία της ευρωπαϊκής κοινωνίας	3
Κ 13 Ε	Έμφυλες ταυτότητες και εκπαίδευση	7
Κ 19 Ε	Σύγχρονη φιλοσοφική ανθρωπολογία	7
Κ 21 Ε	Η ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας	4
Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	7
Κ 27 Ε	Κοινωνικές οργανώσεις και διαχείριση κρίσεων	6
Κ 30 Ε	Εκπαιδευτικές καινοτομίες και επιχειρηματικότητα	8
Κ 32 Ε	Κείμενα φιλοσοφικού – παιδαγωγικού προβληματισμού	4
Κ 35 Ε	Κοινωνιογλωσσολογία	7
Κ 37 Ε	Κοινωνιολογία της οικογένειας	8
Κ 39 Ε	Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	5
Κ40 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της ανάγνωσης	7
Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός	8

Ψυχολογία (Ψ)		Εξ. Σπ.
Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία	2
Ψ 03 Υ	Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι	1
Ψ 04 Υ	Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού ΙΙ	2
Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	6
Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας	4
Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	3
Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	7
Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	8
Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής	6
Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία	5
Ψ 33 Ε	Επικοινωνιακή και γλωσσική ανάπτυξη	6
Ψ 34 Ε	Αξιολόγηση και στήριξη παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες	8
Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	8
Ψ 36 Ε	Κίνητρα, αυτορρύθμιση και μάθηση στην προσχολική ηλικία	8
Ψ 37 Ε	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας	5
Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	7
Ψ 39 Ε	Πειραματική ψυχολογία: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	5

Παιδαγωγική – Διδακτική (Δ)		Εξ. Σπ.
Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	1
Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	5
Δ 04 Υ	Αξιολόγηση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση	4
Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	3
Δ 17 Υ	Εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης	2
Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	5
Δ 32 Υ	Ειδική Αγωγή	6
Δ 05 Ε	Παιδαγωγικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις	5
Δ 12 Ε	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας	4
Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση	7
Δ 24 Ε	Διγλωσσία και εκπαίδευση	8
Δ 27 Ε	Εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία: θεωρία και έρευνα	6
Δ 30 Ε	Παιδαγωγική της ένταξης	5
Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση	6
Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο	7
Δ 41 Ε	Σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης	8
Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού	6
Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία	5
Δ 44 Ε	Η δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	8
Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	6
Δ 47 Ε	Κοινωνική παιδαγωγική	7
Δ 48 Ε	Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής και καινοτόμες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	8

Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)		Εξ. Σπ.
Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας	2
Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία	1
Π 17 Υ	Εισαγωγή στη μουσειοπαιδαγωγική	4
Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	2
Π 06 Ε	Σύγχρονη ελληνική παιδική λογοτεχνία	3
Π 18 Ε	Λαϊκός πολιτισμός	8
Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι - Δραματοποίηση	3
Π 23 Ε	Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και οι αναγνώσεις τους	7
Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή	8
Π 37 Ε	Εφαρμοσμένη μουσειοπαιδαγωγική	7
Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας	6
Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας	8
Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας	3
Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.	6
Π 45 Ε	Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σε παιδικά μουσεία και μουσεία επιστημών	5
Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο	6
Π 47 Ε	Ανάλυση λόγου	3
Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	7
Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης - αφηγηματικές προσεγγίσεις	7
Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	8
Π 54 Ε	Το παιδί και το λογοτεχνικό βιβλίο	8

Θετικές Επιστήμες (Θ)		Εξ. Σπ.
Θ 01 Υ	Βασικές έννοιες μαθηματικών	1
Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη	7
Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι	2
Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ	3
Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική	5
Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική εκπαίδευση	5
Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία	6
Θ 05 Ε	Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική ηλικία	7
Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	4
Θ 07 Ε	Πολυμέσα και δίκτυα στην προσχολική εκπαίδευση	5
Θ 13 Ε	Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους	8
Θ 14 Ε	Θέματα ανάπτυξης της μαθηματικής σκέψης στην προσχολική εκπαίδευση	7
Θ 16 Ε	Γεωμετρικές έννοιες	4
Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων	6

Μεθοδολογία (Μ)		Εξ. Σπ.
Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι	3
Μ 02 Ε	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας ΙΙ	5
Μ 03 Ε	Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες	6

Ξένες Γλώσσες (Ξ)		Εξ. Σπ.
Ξ 01 Π	Αγγλικά – Ξένη Γλώσσα	3
Ξ 02 Π	Γαλλικά – Ξένη Γλώσσα	3
Ξ 01 Υ	Αγγλικά για Ειδικούς Σκοπούς	4
Ξ 02 Υ	Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς	4
Ξ 03 Ε	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι	5
Ξ 04 Ε	Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι	5
Ξ 05 Ε	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ	6
Ξ 06 Ε	Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ	6

Πτυχιακή Εργασία (Χ)		Εξ. Σπ.
Χ 01 Ε	Πτυχιακή εργασία	7
Χ 02 Ε	Πτυχιακή εργασία	8
Χ 03 Ε	Πτυχιακή εργασία	8

Πρακτική Κατάρτιση (Α)		Εξ. Σπ.
Α01ΠΚ	Πρακτική Ι	1
Α02ΠΚ	Πρακτική ΙΙ	2
Α03ΠΚ	Πρακτική ΙΙΙ	3
Α04ΠΚ	Πρακτική IV	4
Α05ΠΚ	Πρακτική V	5
Α06ΠΚ	Πρακτική VI	6
Α07ΠΚ	Πρακτική VII	7 – 8

Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18)

Περιλαμβάνει την κατανομή των μαθημάτων στα 8 εξάμηνα κανονικής φοίτησης, καθώς και τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων με τις αντίστοιχες διδακτικές μονάδες. Υποδεικνύει την επιστημονικά λογική πορεία των σπουδών.

θ	= θεωρία (ώρες/εβδομ.)
ε	= εργαστήρια, εργαστηριακές ασκήσεις (ώρες/εβδ.)
φ	= φροντιστηριακές ασκήσεις (ώρες/εβδ.)
δ.μ.	= διδακτικές μονάδες
π.μ.	= πιστωτικές μονάδες (ECTS)

Α/Α	**Κωδ.**	**1ο ΕΞΑΜΗΝΟ**	**θ**	**ε/φ**	**δ.μ.**	**π.μ. ECTS**
1	Κ 16 Υ	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	3	-	3	4.5
2	Κ 20 Υ	Νεοελληνική ιστορία	3	-	3	4.5
3	Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	3	-	3	4.5
4	Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία	3	-	3	4.5
5	Θ 01 Υ	Βασικές έννοιες μαθηματικών	2	1	3	4.5
6	Ψ 03 Υ	Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι	3	-	3	4.5
7	Α01ΠΚ	Πρακτική Ι			3	3

Α/Α	**Κωδ.**	**2ο ΕΞΑΜΗΝΟ**	**θ**	**ε/φ**	**δ.μ.**	**π.μ. ECTS**
1	Ψ 04 Υ	Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού ΙΙ	3	-	3	4.5
2	Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία	3	-	3	4.5
3	Δ 17 Υ	Εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης	3	-	3	4.5
4	Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας	3	-	3	4.5
5	Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	3	-	3	4.5
6	Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι	2	1	3	4.5
7	Α02ΠΚ	Πρακτική ΙΙ			2	3

Α/Α	Κωδ.	3ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 04 Υ	Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης Ι: Κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες (για εισακτέους μέχρι και το 2020-21)	3	-	3	4.5
-	Κ 04 Υ	Κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες (για εισακτέους από το 2021-22)	3	-	3	4.5
2	Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική ψυχολογία	3	-	3	4.5
3	Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	2	1	3	4.5
4	Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι	2	1	3	4.5
5	Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ	2	1	3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Α03ΠΚ	Πρακτική ΙΙΙ			2	3
8	***Επιλογή προαιρετικού-προπαρασκευαστικού μαθήματος ξένης γλώσσας***					
	Ξ 01 Π	Αγγλικά – Ξένη γλώσσα	-	-	-	4.5
	Ξ 02Π	Γαλλικά – Ξένη γλώσσα	-	-	-	4.5

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (3ο εξάμηνο)						
1	Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας	3	-	3	4.5
2	Π 06 Ε	Σύγχρονη ελληνική παιδική λογοτεχνία	3	-	3	4.5
3	Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι – Δραματοποίηση	2	1	3	4.5
4	Π 47 Ε	Ανάλυση λόγου	3	-	3	4.5
5	Κ 07 Ε	Νεότερη και σύγχρονη ιστορία της Ευρωπαϊκής κοινωνίας	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	4ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	3	-	3	4.5
2	Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας	3	-	3	4.5
3	Δ 04 Υ	Αξιολόγηση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
4	Π 17 Υ	Εισαγωγή στη μουσειοπαιδαγωγική	3	-	3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6	Α04ΠΚ	Πρακτική IV			2	3
7	***Υποχρεωτική επιλογή μαθήματος μιας ξένης γλώσσας***					
	Ξ 01 Υ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς	-	3	3	4.5
	Ξ 02 Υ	Γαλλικά για ειδικούς σκοπούς	-	3	3	4.5

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (4ο εξάμηνο)						
1	Κ 32 Ε	Κείμενα φιλοσοφικού – παιδαγωγικού προβληματισμού	3	-	3	4.5
2	Θ 16 Ε	Γεωμετρικές έννοιες	2	1	3	4.5
3	Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	1	2	3	4.5
4	Δ 12 Ε	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας	2	1	3	4.5
5	Κ 21 Ε	Η ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	5ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
2	Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
3	Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	3	-	3	4.5
4	Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική	2	1	3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Α05ΠΚ	Πρακτική V			2	3

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (5ο εξάμηνο)						
1	Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία	3	-	3	4.5
2	Π 45 Ε	Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σε παιδικά μουσεία και μουσεία επιστημών	3	-	3	4.5
3	Ξ 03 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι	-	3	3	4.5
4	Ξ 04 Ε	Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι	-	3	3	4.5
5	Θ 07 Ε	Πολυμέσα και δίκτυα στην προσχολική εκπαίδευση	1	2	3	4.5
6	Ψ 39Ε	Πειραματική ψυχολογία: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	2	1	3	4.5
7	Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία	3	-	3	4.5
8	Δ 30 Ε	Παιδαγωγική της ένταξης	3	-	3	4.5
9	Δ 05 Ε	Παιδαγωγικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις	2	1	3	4.5
10	Μ 02 Ε	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας ΙΙ	1	2	3	4.5
11	Κ 39 Ε	Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	3	-	3	4.5
12	Ψ 37Ε	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	6ο ΕΞΑΜΗΝΟ	Θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	3	-	3	4.5
2	Δ 32 Υ	Ειδική Αγωγή	2	1	3	4.5
3	Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία	2	1	3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Α06ΠΚ	Πρακτική VI			2	3

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (6ο εξάμηνο)						
1	Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
2	Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού	3	-	3	4.5
3	Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής	2	1	3	4.5
4	Ψ 33 Ε	Επικοινωνιακή και γλωσσική ανάπτυξη	3	-	3	4.5
5	Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας	3	-	3	4.5
6	Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.	3	-	3	4.5
7	Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων	2	1	3	4.5
8	Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο	1	2	3	4.5
9	Ξ 05 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ	-	3	3	4.5
10	Ξ 06 Ε	Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ	-	3	3	4.5
11	Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	1	2	3	4.5
12	Μ 03 Ε	Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες	1	2	3	4.5
13	Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	3	-	3	4.5
14	Κ 27 Ε	Κοινωνικές οργανώσεις και διαχείριση κρίσεων	3	-	3	4.5
15	Δ 27 Ε	Εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία: θεωρία και έρευνα	1	2	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	7ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη	2	1	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
5	Χ 01 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6	Α07ΠΚ	Πρακτική VII			5	7.5

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (7ο εξάμηνο)						
1	Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση	3	-	3	4.5
2	Π 23 Ε	Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και οι αναγνώσεις τους	3	-	3	4.5
3	Κ 19 Ε	Σύγχρονη φιλοσοφική ανθρωπολογία	3	-	3	4.5
4	Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	3	-	3	4.5
5	Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης - Αφηγηματικές προσεγγίσεις	1	2	3	4.5
6	Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	3	-	3	4.5
7	Π 37 Ε	Εφαρμοσμένη μουσειοπαιδαγωγική	2	1	3	4.5
8	Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	1	2	3	4.5
9	Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο	3	-	3	4.5
10	Δ 47 Ε	Κοινωνική παιδαγωγική	3	-	3	4.5
11	Κ 40 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της ανάγνωσης	3	-	3	4.5
12	Θ 05 Ε	Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική ηλικία	2	1	3	4.5
13	Κ 35 Ε	Κοινωνιογλωσσολογία	3	-	3	4.5
14	Κ 13 Ε	Έμφυλες ταυτότητες και εκπαίδευση	2	1	3	4.5
15	Θ 14 Ε	Θέματα ανάπτυξης της μαθηματικής σκέψης στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
16	Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	8ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 17 Υ	Φιλοσοφία της παιδείας	3	-	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
4	Χ 02 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
5	Χ 03 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6	Α07ΠΚ	Πρακτική VII			5	7.5

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα						
1	Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας	3	-	3	4.5
2	Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	1	2	3	4.5
3	Π 54 Ε	Το παιδί και το λογοτεχνικό βιβλίο	3	-	3	4.5
4	Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	3	-	3	4.5
5	Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	3	-	3	4.5
6	Δ 41 Ε	Σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης	2	1	3	4.5
7	Δ 44 Ε	Η δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	3	-	3	4.5
8	Δ 48 Ε	Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής και καινοτόμες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	3	-	3	4.5
9	Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός	3	-	3	4.5
10	Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή	3	-	3	4.5
11	Ψ 34 Ε	Αξιολόγηση και στήριξη παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες	3	-	3	4.5
12	Ψ 36 Ε	Κίνητρα, αυτορρύθμιση και μάθηση στην προσχολική ηλικία	2	1	3	4.5
13	Κ 30 Ε	Εκπαιδευτικές καινοτομίες και επιχειρηματικότητα	1	2	3	4.5
14	Π 18 Ε	Λαϊκός πολιτισμός	3	-	3	4.5
15	Θ 13 Ε	Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους	2	1	3	4.5
16	Κ 37 Ε	Κοινωνιολογία της οικογένειας	3	-	3	4.5
17	Δ 24 Ε	Διγλωσσία και εκπαίδευση	3	-	3	4.5
18	Κ 01 Ε	Η εκπαίδευση στο ελληνικό κράτος (1830-)	3	-	3	4.5

Πρόγραμμα διδασκόμενων μαθημάτων 2021-22

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	Ε. Πεντέρη	3	-	3	4.5
2	Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
3	Θ 01 Υ	Βασικές έννοιες μαθηματικών	Α. Δραμαλίδης	2	1	3	4.5
4	Ψ 03 Υ	Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι	Α. Καρούσου	3	-	3	4.5
5	Α01ΠΚ	Πρακτική Ι	Ε. Κοψαλίδου			3	3

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία	Ν. Μακρής	3	-	3	4.5
2	Δ 17 Υ	Εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης	Κ.Καραδημητρίου	2	1	3	4.5
3	Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας	Δ. Σερακιώτη	3	-	3	4.5
4	Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	Α. Οικονομίδου	3	-	3	4.5
5	Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι	Δ. Πρέντζας, Μ. Χατζησάββα	2	1	3	4.5
6	Κ 20 Υ	Νεοελληνική ιστορία	Δ. Βουρδόγλου	3	-	3	4.5
7	Α02ΠΚ	Πρακτική ΙΙ	Μ. Λαντζουράκη, Μ. Παυλίδου			2	3

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 04 Υ	Κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες	Α. Μπούνα-Βαΐλα	3	-	3	4.5
2	Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική ψυχολογία	Ι. Βουλγαρίδου	3	-	3	4
3	Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	Μ. Σιδηροπούλου	2	1	3	4.5
4	Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι	Α. Σαπουντζής	2	1	3	4.5
5	Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ	Δ. Πρέντζας, Μ. Χατζησάββα	2	1	3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Α03ΠΚ	Πρακτική ΙΙΙ	Ι. Ντούση, Ε. Πεντέρη, Μ. Παυλίδου			2	3
8	***Επιλογή προαιρετικού-προπαρασκευαστικού μαθήματος ξένης γλώσσας***						
	Ξ 01 Π	Αγγλικά – Ξένη γλώσσα (δε θα προσφερθεί στο τωρινό ακαδ. έτος)	Μ. Αμμάρι	-	-	-	4.5
	Ξ 02Π	Γαλλικά – Ξένη γλώσσα	Α. Μαυρομαρά	-	-	-	4.5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
2	Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι – Δραματοποίηση	Μ. Λαντζουράκη	2	1	3	4.5
3	Π 47 Ε	Ανάλυση λόγου	Δ. Σερακιώτη	3	-	3	4.5

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	Γ. Μαυρομμάτης	3	-	3	4.5
2	Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας	Β. Μπρουσκέλη	3	-	3	4.5
3	Δ 04 Υ	Αξιολόγηση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση	Ε. Πεντέρη	2	1	3	4.5
4	Π 17 Υ	Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική	Α. Φιλιππουπολίτη	3	-	3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6	Α04ΠΚ	Πρακτική IV	Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση, Ε. Πεντέρη, Α. Οικονομίδου			2	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Δ 12 Ε	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας	Δ. Σερακιώτη	2	1	3	4.5
2	Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	Δ. Πρέντζας	1	2	3	4.5
3	Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	Μ. Λαντζουράκη	1	2	3	4.5
4	Ξ 02 Ε	Γαλλικά για ειδικούς σκοπούς	Α. Μαυρομαρά	-	3	3	4.5

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική εκπαίδευση	Χ. Σακονίδης, Α. Κλώθου	2	1	3	4.5
2	Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	Κ. Καραδημητρίου	2	1	3	4.5
3	Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	Κ. Καραδημητρίου	2	1	3	4.5
4	Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική	Α. Δραμαλίδης	2	1	3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Α05ΠΚ	Πρακτική V	Γ. Μαυρομμάτης, Α. Καμπάς			2	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία	Β. Μπρουσκέλη	3	-	3	4.5
2	Ξ 04 Ε	Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι	Α. Μαυρομαρά	-	3	3	4.5
3	Ψ 39 Ε	Πειραματική ψυχολογία: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	Α. Καρούσου	2	1	3	4.5
4	Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	Μ. Σιδηροπούλου	3	-	3	4.5
5	Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	Δ. Πρέντζας	1	2	3	4.5
6	Δ 30 Ε	Παιδαγωγική της ένταξης	Α. Κουτσοκλένης	3	-	3	4.5
7	Κ 39 Ε	Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	Α. Μπούνα-Βαΐλα	3	-	3	4.5

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	Α. Σαπουντζής	3	-	3	4.5
2	Δ 32 Υ	Ειδική Αγωγή	Α. Κουτσοκλένης	2	1	3	4.5
3	Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία	Ν. Ζαρκάδης	2	1	3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Α06ΠΚ	Πρακτική VI	Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση, Ε. Παπαναστασίου, Α. Σαραφίδου, Αποσπασμένες νηπιαγωγοί			2	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση	Κ. Καραδημητρίου	2	1	3	4.5
2	Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής	Β. Μπρουσκέλη	2	1	3	4.5
3	Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
4	Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο	Ε. Κοψαλίδου	1	2	3	4.5
5	Ξ 06 Ε	Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ	Α. Μαυρομαρά	-	3	3	4.5
6	Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	Α. Καμπάς, Φροντ./Εργαστήρια: Ε. Φαλέκα (Υποψ. Διδάκτορας)	1	2	3	4.5
7	Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	Α. Μπούνα-Βαΐλα	3	-	3	4.5
8	Δ 44 Ε	Η δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	Ε. Πεντέρη	3	-	3	4.5
9	Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων	Α. Δραμαλίδης	2	1	3	4.5
10	Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας	Α. Φιλιππουπολίτη	3	-	3	4.5

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη	Α. Μόγιας	2	1	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
5	Χ 01 Ε	**Πτυχιακή Εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6	Α07ΠΚ	Πρακτική VII	Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση, Ε. Παπαναστασίου, Ι. Μαυρίδης, Ζ. Δαλούκα, Ν. Παπαδόπουλος, Γ. Μαυρομμάτης, Β. Μπρουσκέλη, Αποσπασμένες νηπιαγωγοί			5	7.5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Π 23 Ε	Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και οι αναγνώσεις τους	Α. Οικονομίδου	3	-	3	4.5
2	Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση	Β. Μπρουσκέλη	3	-	3	4.5
3	Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	Γ. Μαυρομμάτης	3	-	3	4.5
4	Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης – Αφηγηματικές προσεγγίσεις	Μ. Λαντζουράκη	1	2	3	4.5
5	Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	Α. Σαπουντζής	3	-	3	4.5
6	Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	Ε. Κοψαλίδου	1	2	3	4.5
7	Δ 47 Ε	Κοινωνική παιδαγωγική	Ε. Πεντέρη	3	-	3	4.5
8	Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	Ι. Βουλγαρίδου	3	-	3	4.5
9	Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο	Δ. Ευαγγέλου	3	-	3	4.5
10	Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού	Δ. Ευαγγέλου	3	-	3	4.5

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
3	Χ 02 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
4	Χ 03 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
5	Α07ΠΚ	Πρακτική VII	Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση, Ε. Παπαναστασίου, Ε. Πεντέρη, Ζ. Δαλούκα, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Σαραφίδου, Γ. Μαυρομμάτης, Β. Μπρουσκέλη, Αποσπασμένες νηπιαγωγοί			5	7.5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
2	Π 54 Ε	Το παιδί και το λογοτεχνικό βιβλίο	Α. Οικονομίδου	3	-	3	4.5
3	Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	Α. Σαπουντζής	3	-	3	4.5
4	Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	Α. Σερντάρη	3	-	3	4.5
5	Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός	Μ. Σιδηροπούλου	3	-	3	4.5
6	Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή	Μ. Σιδηροπούλου	3	-	3	4.5
7	Ψ 34 Ε	Αξιολόγηση και στήριξη παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες	Ι. Βουλγαρίδου	3	-	3	4.5

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Περιγράμματα/Περιλήψεις Μαθημάτων]

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης (Π.Π.Κ.)

Οι στόχοι του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης (ΠΠΚ)

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης έχει σαν κυρίαρχο στόχο την παροχή γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για τον μελλοντικό εκπαιδευτικό που εργάζεται με παιδιά προσχολικής ηλικίας, ώστε να είναι ικανός να σχεδιάζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί εκπαιδευτικά προγράμματα, όχι μόνο σε νηπιαγωγεία, αλλά, και σε άλλους, εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. Για τους εισακτέους μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2016-17, το συνολικό πρόγραμμα αναπτύσσεται σε 6 εξάμηνα ενώ για τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 αναπτύσσεται σε 8 εξάμηνα.

Πλαίσια, προϋποθέσεις και διαδικασίες πραγματοποίησης της Πρακτικής Άσκησης

1. Μέχρι και το 5ο εξάμηνο, οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν:

- Σεμινάρια που θα τους επιτρέψουν να κάνουν καταγραφές των χώρων του νηπιαγωγείου και να προετοιμαστούν για την οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων μέσα σε αυτό.
- Μαθήματα και σεμινάρια, μέσω των οποίων, κατακτούν γνώσεις και δεξιότητες ώστε κατά τα επόμενα εξάμηνα να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα σε νηπιαγωγεία αλλά και σε εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.

Στη διάρκεια του 6ου εξαμήνου των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν ένα ημερήσιο πρόγραμμα σε νηπιαγωγεία με την εφαρμογή του μοντέλου Lesson Study. Στο 4ο έτος (7ο - 8ο εξάμηνο) η πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών διαρκεί 90 ώρες και μπορεί να πραγματοποιηθεί σε νηπιαγωγεία, πολυπολιτισμικά νηπιαγωγεία, σε παιδιατρικές κλινικές νοσοκομείων και σε μουσεία. Τα δημόσια νηπιαγωγεία ορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας. Η διαδικασία της πρακτικής άσκησης στα παραπάνω εξάμηνα περιλαμβάνει:

- Την προετοιμασία των φοιτητών/τριών από τα υπεύθυνα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και από τις επόπτριες πρακτικής άσκησης.
- Τον σχεδιασμό του προγράμματος της πρακτικής άσκησης.
- Την υλοποίηση και την αξιολόγησή του.
- Την παράδοση, από τους/τις φοιτητές/τριες, εργασίας που αφορά τον σχεδιασμό την υλοποίηση, την αξιολόγηση του προγράμματος της πρακτικής άσκησης και την αυτοαξιολόγηση του/της φοιτητή/τριας.

3. Η πρακτική άσκηση φοιτητών/τριών σε νοσοκομεία εντάσσεται στο πλαίσιο των προγραμμάτων που υλοποιούνται για παιδιά σε «ειδικές συνθήκες». Οι φοιτητές/τριες, που επιλέγουν να

πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση στους συγκεκριμένους χώρους υποβάλλονται πρώτα σε διαδικασία συνέντευξης. Για την τελική επιλογή τους ορίζονται από τα υπεύθυνα μέλη της Επιτροπής Συνέντευξης ειδικές προϋποθέσεις (π.χ. προαπαιτούμενα μαθήματα) και λαμβάνεται υπόψη η υπευθυνότητα και η συνέπεια του/της φοιτητή/τριας καθώς και τα γενικότερα χαρακτηριστικά και η συγκρότηση της προσωπικότητάς του/της.

4. Η πρακτική άσκηση στο μουσείο διαρκεί μία εβδομάδα και περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά προσχολικής, ή/και πρωτοσχολικής, ηλικίας. Οι φοιτητές/τριες επισκέπτονται το μουσείο της επιλογής τους και μελετούν την έκθεση και τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα. Στην συνέχεια, σχεδιάζουν το δικό τους εκπαιδευτικό πρόγραμμα και μετά την εφαρμογή του προβαίνουν σε αξιολόγησή του. Μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης στο μουσείο, οι φοιτητές/τριες καταθέτουν γραπτή εργασία, στην οποία αποτιμώνται αναλυτικά όλες οι φάσεις των δραστηριοτήτων τους.
Προϋπόθεση για την πρακτική άσκηση στο μουσείο είναι η επιτυχής ολοκλήρωση του μαθήματος επιλογής «Εφαρμοσμένη Μουσειοπαιδαγωγική» και του υποχρεωτικού μαθήματος «Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική».

5. Οι φοιτητές/τριες που επιθυμούν να κάνουν πρακτική άσκηση σε νηπιαγωγεία με μεγάλο αριθμό αλλόγλωσσων μαθητών (κυρίως στην πόλη της Κομοτηνής) πρέπει να έχουν παρακολουθήσει με επιτυχία τα μαθήματα «Διαπολιτισμική εκπαίδευση» και την ενότητα του Π.Π.Κ. «Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη». Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται με συνεντεύξεις.

Αναλυτικό Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης

1. Θεματικές Ενότητες του Π.Π.Κ. (για εισακτέους από το 2017-18)

1. Προγραμματισμός διδακτικού έργου και οργάνωση του «χώρου» στο νηπιαγωγείο
2. Ημερήσιο Πρόγραμμα και Διδακτικό Σενάριο
3. Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη
4. Σχεδιασμός, Υλοποίηση, Αναστοχασμός και Αξιολόγηση Ημερήσιου Προγράμματος
5. Το Σχέδιο Εργασίας στο Νηπιαγωγείο
6. Οργάνωση και διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας
7. Διδακτική της Μουσικής και Παιδικό Τραγούδι
8. Αισθητική Αγωγή Ι
9. Αισθητική Αγωγή ΙΙ
10. Κουκλοθέατρο για Παιδιά
11. Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση
12. Φροντιστηριακό Μάθημα Κινδύνων και Ατυχημάτων
13. Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση

Γενικό περίγραμμα του ΠΠΚ για εισακτέους από το 2017-18

Ενότητες	Εξάμηνο	Π.μ. ECTS
Α01ΠΚ Διδακτική της Μουσικής και Παιδικό Τραγούδι	1	3
Α02ΠΚ Κουκλοθέατρο για Παιδιά, Αισθητική Αγωγή Ι	2	3
Α03ΠΚ Προγραμματισμός διδακτικού έργου και οργάνωση του «χώρου» στο νηπιαγωγείο, Αισθητική Αγωγή ΙΙ	3	3
Α04ΠΚ Ημερήσιο Πρόγραμμα και Διδακτικό Σενάριο	4	3
Α05ΠΚ Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη, Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση	5	3
Α06ΠΚ Σχεδιασμός, Υλοποίηση, Αναστοχασμός και Αξιολόγηση Ημερήσιου Προγράμματος	6	3
Α07ΠΚ Το Σχέδιο Εργασίας στο Νηπιαγωγείο, Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας, Φροντιστηριακό Μάθημα Κινδύνων και Ατυχημάτων	7-8	15

Περιεχόμενο Ενοτήτων του Π.Π.Κ.

Για τους εισακτέους από το 2017-18 υπάρχουν διαθέσιμα στο Παράρτημα Ι τα περιγράμματα για όλα τα εξάμηνα που περιλαμβάνουν ενότητες του Π.Π.Κ. Για τους εισακτέους μέχρι και το 2016-17 είναι διαθέσιμες οι περιγραφές όλων των ενοτήτων του Π.Π.Κ. στους Οδηγούς Σπουδών προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών.

Κανονισμός Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης (Π.Π.Κ.)

1. Οι ημέρες και οι ώρες διεξαγωγής των μαθημάτων, σεμιναρίων και εργαστηρίων είναι προκαθορισμένες και αναγράφονται στο ειδικό πρόγραμμα κάθε εξαμήνου.
2. Οι φοιτητές/τριες παραλαμβάνουν στην αρχή του εξαμήνου Δελτίο Πρακτικής Κατάρτισης, το οποίο ενημερώνεται σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.
3. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται η επιτυχής συμμετοχή των φοιτητών/τριών στο σύνολο των δραστηριοτήτων του Π.Π.Κ..

4. Η συμμετοχή σε όλες τις ενότητες του Π.Π.Κ., καθώς και στην πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για όλους ανεξαιρέτως τους/τις φοιτητές/τριες. Ο επιτρεπτός αριθμός απουσιών σε κάθε ενότητα αναφέρεται στο αναλυτικό Π.Π.Κ. Σε περίπτωση υπέρβασης του αριθμού των επιτρεπόμενων απουσιών, ο/η φοιτητής/τρια αποκλείεται από τις εξετάσεις της ενότητας. Ρυθμίσεις δύναται να πραγματοποιούνται από την επιτροπή του Π.Π.Κ. σε περίπτωση ασθένειας, για την οποία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να προσκομίσει ιατρική γνωμάτευση που θα αιτιολογεί την απουσία του για την ημερομηνία του μαθήματος. Ενδεχόμενες ρυθμίσεις για απουσίες λόγω ανωτέρας βίας ή σοβαρής ασθένειας (ή θανάτου) συγγενικού προσώπου ά βαθμού, θα αποφασίζονται από την επιτροπή του Π.Π.Κ. μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας. Απαραίτητο είναι η αίτηση να συνοδεύεται από σχετικά δικαιολογητικά.
5. Στην πρακτική άσκηση και στις συναφείς ενότητες οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται και βαθμολογούνται από τον διδάσκοντα στην βαθμολογική κλίμακα που ισχύει και για τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών. Ο τελικός βαθμός του/της φοιτητή/τριας για κάθε εξάμηνο υπολογίζεται από τον σταθμικό μέσο όρο των βαθμολογιών σε κάθε ενότητα.
6. Οι φοιτητές/τριες που απορρίπτονται σε μια ενότητα έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στις επαναληπτικές εξεταστικές περιόδους.
7. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να πηγαίνουν στα νηπιαγωγεία και στους άλλους χώρους της πρακτικής τους άσκησης τις ημέρες που καθορίζονται στο εξαμηνιαίο αναλυτικό πρόγραμμα. Αντικατάσταση της καθορισμένης ημέρας ή του καθορισμένου χώρου της πρακτικής άσκησης είναι δυνατή ύστερα από συνεννόηση με τον υπεύθυνο της επιτροπής του ΠΠΚ.
8. Στα πλαίσια της πρακτικής του/της άσκησης, ο/η κάθε φοιτητής/τρια έχει τις εξής υποχρεώσεις:
    - Συνεργάζεται με τον/την διδάσκοντα/ουσα ή με τον/την αρμόδιο/α επόπτη/τρια νηπιαγωγό πρακτικής άσκησης για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος το οποίο πρόκειται να πραγματοποιήσει.
    - Στο τέλος κάθε εξαμήνου παραδίδει στους/στις επόπτες/τριες τον φάκελο της πρακτικής του/της κατάρτισης στον οποίο περιέχονται:
        i. Το Δελτίο Πρακτικής του εξαμήνου.
        ii. Οι καταγραφές, οι εργασίες, τα πρωτόκολλα της προετοιμασίας και οι σχεδιασμοί των προγραμμάτων.
        iii. Αντιπροσωπευτικό δείγμα του υλικού που χρησιμοποιήθηκε ή παράχθηκε, η περιγραφή τους καθώς και δείγματα της εργασίας των νηπίων.

9. Ο ανωτέρω φάκελος συμπληρώνεται: α) με τα φύλλα και τα πρωτόκολλα ή τις εκθέσεις αξιολόγησης ανά ενότητα του προγράμματος που συντάσσουν οι υπεύθυνοι επόπτες της πρακτικής και με τα φύλλα αυτοαξιολόγησης του/της φοιτητή/τριας.

10. Ο φάκελος του Π.Π.Κ. παραδίδεται στον/στην φοιτητή/τρια με τη λήψη του πτυχίου του/της.
11. Οι φοιτητές/τριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus, πριν από την αναχώρησή τους, υποχρεούνται να απευθύνονται στον υπεύθυνο του ΠΠΚ που έχει οριστεί για το πρόγραμμα Erasmus προκειμένου να παίρνουν οδηγίες και κατευθύνσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις τους για την Πρακτική Άσκηση.
12. Για τα μαθήματα και τα θεωρητικά σεμινάρια, ο/η διδάσκων/ουσα καθορίζει τον τρόπο και τον χρόνο αξιολόγησης (στην εξεταστική ή στα χρονικά πλαίσια του μαθήματος ή σεμιναρίου). Οι διδάσκοντες/ουσες στο ΠΠΚ πρέπει να δηλώνουν με γραπτή ανακοίνωση και προφορικά στους/στις φοιτητές/τριες καθώς και στη γραμματεία της Πρακτικής Άσκησης τον τρόπο και το χρόνο εξέτασης του σεμιναρίου/μαθήματος που διδάσκουν.

Ξένες Γλώσσες (Ξ)

Διδασκαλία Ξένων Γλωσσών

Α. Εισαγωγικά

Η ποιοτική αναβάθμιση της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στο Πανεπιστήμιο αποτελεί πλέον επιτακτική αναγκαιότητα δεδομένων των νέων συνθηκών που προκύπτουν στην ελληνική και διεθνή πραγματικότητα. Αφενός η ανάγκη επικοινωνίας της πανεπιστημιακής κοινότητας με το διεθνές περιβάλλον και το άνοιγμά της στη διεθνή κοινότητα, η ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων ανταλλαγών φοιτητών/τριών και διδασκόντων και αφετέρου λόγοι επαγγελματικής και προσωπικής κινητικότητας μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και όχι μόνο) αλλά και ανάπτυξης διαπολιτισμικών επαφών και αμοιβαίας κατανόησης επιβάλλουν τον ανασχεδιασμό και τη στοχοθεσία εκ νέου ενός προγράμματος για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο σύγχρονο πανεπιστήμιο.

Από την άλλη πλευρά ο φιλόδοξος πλην όμως ρεαλιστικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης «μητρική γλώσσα συν δύο» και η εισαγωγή και δεύτερης γλώσσας στα δημοτικά σχολεία αποτελούν νέα δεδομένα που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Β. Στόχοι του Συστήματος Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών

Στη βάση αυτή, το Τ.Ε.Ε.Π.Η. σχεδίασε ένα σύστημα διδασκαλίας ξένων γλωσσών που έχει τους εξής στόχους :

1. Την προώθηση της πολυγλωσσίας: δεδομένου ότι οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν διδαχθεί μία ξένη γλώσσα, και κάποιοι από αυτούς και μία δεύτερη ξένη γλώσσα πριν την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο, μπορούν εφόσον το επιθυμούν, να επιλέξουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα στην οποία έχουν χαμηλότερο επίπεδο και να τη βελτιώσουν.
2. Τον εμπλουτισμό των γνώσεων στην γλώσσα που ήδη γνωρίζουν. Αυτό επιτυγχάνεται με την παρακολούθηση τεσσάρων συνεχόμενων εξαμήνων, τα οποία είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.
3. Την αύξηση της επικοινωνιακής ικανότητας στην γλώσσα την οποία διδάσκονται.
4. Την καλλιέργεια μέσα από τη γλωσσομάθεια του σεβασμού στη διαφορετικότητα και τη γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία.

Με βάση τους παραπάνω στόχους, η διδασκαλία της ξένης γλώσσας οφείλει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Τμήματος, είτε αφορά την γλώσσα που οι φοιτητές/φοιτήτριες ήδη γνωρίζουν, είτε την γλώσσα στην οποία έχουν χαμηλότερο επίπεδο. Δηλαδή, τα μαθήματα των ξένων γλωσσών οφείλουν να στοχεύουν στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με την ορολογία που σχετίζεται με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Τμήμα (παιδαγωγικά, γλωσσολογία, ψυχολογία, λογοτεχνία, κοινωνιολογία κ.ά) έτσι ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιούν τις πληροφορίες του Διαδικτύου, να διαβάζουν ένα απλό επιστημονικό κείμενο ή μια μπροσούρα ή οδηγίες διαφόρων ειδών παιδαγωγικού υλικού.

Οι στόχοι του συστήματος διδασκαλίας ξένων γλωσσών υλοποιούνται με την αξιοποίηση σύγχρονων οπτικο-ακουστικών και ηλεκτρονικών τεχνολογιών και καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων (π.χ. σχέδια δράσης).

Γ. Περιγραφή του Συστήματος Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (αφορά εισακτέους από το 2017-18).

1. Οι ξένες γλώσσες που προσφέρονται είναι η αγγλική και η γαλλική.
2. Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών οργανώνεται σε τέσσερα διαδοχικά εξάμηνα (3ο έως 6ο) σπουδών. Για να είναι δυνατή η λήψη πτυχίου από ένα/μια φοιτητή/φοιτήτρια, πρέπει προηγουμένως να έχει πιστοποιηθεί η επάρκεια των σπουδών του/της στην ξένη γλώσσα.
3. Όλοι/Όλες οι φοιτητές/τριες δίνουν διαγνωστικό test γνώσεων από το οποίο κρίνεται το επίπεδο κάθε φοιτητή/φοιτήτριας. Από το συγκεκριμένο test δεν απαλλάσσεται κανείς/καμία, ούτε και οι κάτοχοι ξενόγλωσσων πτυχίων.
4. Το μάθημα του τρίτου εξαμήνου είναι προπαρασκευαστικό και η παρακολούθησή του συνιστάται βάσει της επίδοσης στο διαγνωστικό test. Εφόσον το επιθυμούν, φοιτητές/φοιτήτριες που είχαν καλή επίδοση στο διαγνωστικό test μπορούν να παρακολουθήσουν το μάθημα του τρίτου εξαμήνου κατόπιν προηγούμενης συνεννόησης με τη διδάσκουσα του μαθήματος.
5. Η παρακολούθηση του μαθήματος του τετάρτου εξαμήνου είναι υποχρεωτική για όλους/όλες. Για κάθε φοιτητή/φοιτήτρια, βαθμός καταχωρείται στο συγκεκριμένο μάθημα εφόσον προηγουμένως έχει εξεταστεί με επιτυχία στο διαγνωστικό test ή έχει παρακολουθήσει επιτυχώς το μάθημα του τρίτου εξαμήνου.
6. Οι φοιτητές/φοιτήτριες οι οποίοι/οποίες εισάγονται με κατατακτήριες εξετάσεις ως πτυχιούχοι/πτυχιούχες μπορούν να λάβουν μέρος στο διαγνωστικό test του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.
7. Η παρακολούθηση των μαθημάτων ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική. Ως ανώτατος αριθμός απουσιών ορίζονται ΤΡΕΙΣ απουσίες ανά εξάμηνο.

Η περιγραφή του συστήματος διδασκαλίας ξένων γλωσσών για εισακτέους μέχρι και το 2016-17 είναι διαθέσιμη σε Οδηγούς Σπουδών προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών. Στους συγκεκριμένους εισακτέους προσφέρονταν τρεις ξένες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά).

Αγγλικά
Διδάσκουσα: Μαρία Αμμάρι, ΕΕΠ

Γαλλικά
Διδάσκουσα: Αικατερίνη Μαυρομαρά-Λαζαρίδου, ΕΕΠ

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Περιγράμματα Μαθημάτων Ξένων Γλωσσών]

ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ειδικές ρυθμίσεις για το Τ.Ε.Ε.Π.Η.

(Αποφάσεις Γενικών Συνελεύσεων Τμήματος)

1. Ο αριθμός των *πιστωτικών μονάδων* που πρέπει να συγκεντρώσει ένας/μία φοιτητής/φοιτήτρια για να λάβει πτυχίο ανέρχεται σε 240 ECTS, που προκύπτουν από τα υποχρεωτικά μαθήματα και φροντιστήρια, τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα και την Πρακτική Κατάρτιση.

2. Το Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών υποδεικνύει την ορθολογική πορεία σπουδών προς τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες.

3. Σε κάθε εξάμηνο, οι φοιτητές/φοιτήτριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά δήλωση για τα μαθήματα αξιοποιώντας τη σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα του Δ.Π.Θ. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος καθορίζει την προθεσμία υποβολής δηλώσεων για τα μαθήματα κάθε εξαμήνου. Οι δηλώσεις μαθημάτων γίνονται με βάση τα προβλεπόμενα στο Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων. Δεν επιτρέπεται η δήλωση μαθημάτων επόμενου διδακτικού εξαμήνου από αυτό που βρίσκεται ο/η φοιτητής/τρια. Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν κατ' επιλογήν μαθήματα από το εξάμηνο στο οποίο φοιτούν (εκτός αν υπάρχει διαφορετική ρύθμιση).

4. Οι φοιτητές/φοιτήτριες του 4^{ου} έτους μπορούν είτε να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, είτε να επιλέξουν τρία (3) κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Η πτυχιακή εργασία αντιστοιχεί με τρία (3) κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.

5. Κατά την εξεταστική περίοδο, οι φοιτητές/φοιτήτριες δικαιούνται να εξεταστούν, όχι μόνο σε υποχρεωτικά μαθήματα του εξαμήνου, αλλά και σε όσα (υποχρεωτικά μαθήματα) οφείλουν από προηγούμενα εξάμηνα. Κάθε φοιτητής/τρια δικαιούται να εξεταστεί μόνο σε όσα μαθήματα έχει δηλώσει στο συγκεκριμένο εξάμηνο.

6. Ένα μάθημα για να θεωρείται διδαχθέν απαιτούνται τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας του. Σε περίπτωση που ένα μάθημα θεωρηθεί ότι δεν έχει διδαχθεί, δεν είναι δυνατόν να δοθεί βαθμός στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες για το εν λόγω μάθημα.

7. Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου του Τ.Ε.Ε.Π.Η., λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου.

8. Οι φοιτητές/τριες είναι απαραίτητο να έχουν λογαριασμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τηλεματικής του Δ.Π.Θ.. Τον λογαριασμό αυτό τον παραλαμβάνει κάθε φοιτητής/τρια κατά την εγγραφή του/της στο πρώτο έτος σπουδών. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να αξιοποιούν υπηρεσίες τηλεματικής του Δ.Π.Θ. στο πλαίσιο των σπουδών τους.

Περρισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στον Πρότυπο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος που είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο του Τμήματος (https://www.psed.duth.gr/esoterikos-kanonismos/).

Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών

Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών Απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος 154/07.05.2003.
Αντικατάσταση του άρθρου 5 στη Γ.Σ. 157/01.10.03
Προσθήκη της παραγράφου 6 στο άρθρο 2 και τροποποίηση των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 4 στη Γ.Σ. 176/03.06.2006.
Τροποποιήσεις άρθρου 1, 2, 3 & 4 στη Γ.Σ. 219/26.05.10
Τροποποίηση άρθρου 2, παρ. 2, στη Γ.Σ. 230/01.06.11
Τροποποίηση άρθρου 2, παρ.6, άρθρου 3, παρ.3, άρθρου 4, παρ. 3,5,6 στη Γ.Σ. 237/13.06.12
Τροποποίηση άρθρου 1, παρ.2, άρθρου 4, παρ. 3 στη Γ.Σ. 248/29.05.13
Τροποποίηση άρθρου 1, παρ. 2 στη Γ.Σ. 262/06.05.15
Τροποποίηση άρθρου 1, παρ. 2, άρθρου 2, παρ. 1,2,3,4,5,6, άρθρου 5 στη Γ.Σ. 296/17.07.19

Άρθρο 1 Δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

1. Η πτυχιακή εργασία είναι προαιρετική. Στους/Στις φοιτητές/φοιτήτριες που εγγράφονται στο Δ΄ έτος σπουδών παρέχεται η δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας.
2. Δικαίωμα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας έχουν οι φοιτητές/φοιτήτριες οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις υποχρεώσεις τους στο μάθημα «Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι». Επιπλέον, οι φοιτητές/φοιτήτριες που θα εκπονήσουν πτυχιακή εργασία στην οποία θα απαιτείται στατιστική επεξεργασία δεδομένων θα πρέπει να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς το μάθημα «Περιγραφική Στατιστική». Εξαίρεση μπορεί να υπάρξει σε περίπτωση που ο/η επιβλέποντας/ουσα κρίνει διαφορετικά.
3. Στη σύνθεση του πτυχίου, η πτυχιακή εργασία ισοδυναμεί με 9 διδακτικές μονάδες και ενέχει τη θέση τριών (3) κατ΄ επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων.

Άρθρο 2 Διαδικασία εποπτείας

1. Μπορούν να επιβλέπουν πτυχιακές εργασίες: α) Όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τ.Ε.Ε.Π.Η., β) τα μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων που διδάσκουν με ανάθεση στο Τ.Ε.Ε.Π.Η. (εφόσον το επιθυμούν), γ) τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. που είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος, δ) οι διδάσκοντες/ουσες με σύμβαση που είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος (εφόσον διδάσκουν στο Τ.Ε.Ε.Π.Η. και στα δυο εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους και εφόσον το επιθυμούν), και ε) τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. και οι διδάσκοντες/ουσες με σύμβαση ειδικών γνωστικών αντικειμένων (μουσική, αισθητική αγωγή, θέατρο, κλπ.).

2. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. (που απασχολείται αποκλειστικά στο Τ.Ε.Ε.Π.Η.) έχει τη δυνατότητα να εποπτεύσει, κάθε ακαδημαϊκό έτος, έως 5 πτυχιακές εργασίες. Εξαιρούνται – εφόσον το επιθυμούν- τα μέλη του Τ.Ε.Ε.Π.Η. τα οποία απουσιάζουν, κατά τη διάρκεια

του ακαδημαϊκού έτους, με εκπαιδευτική άδεια πάνω από τρεις (3) μήνες.

3. Στις αρχές του εαρινού εξαμήνου κάθε έτους, οι έχοντες/ουσες δικαίωμα εποπτείας πτυχιακών εργασιών υποχρεούνται να καταθέσουν στη Γ.Σ. α) τα θέματα ή τις θεματικές ενότητες πτυχιακών εργασιών που προτείνουν και σύντομη περιγραφή του θέματος ή της ενότητας, καθώς και β) τα κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνει η επιλογή των φοιτητών/τριών. Η Γ.Σ. εγκρίνει τον κατάλογο των θεμάτων ή/και θεματικών ενοτήτων και αυτός αναρτάται στον Πίνακα Ανακοινώσεων.

4. Μέχρι το τέλος του εαρινού εξαμήνου, και μετά από την ανάρτηση του παραπάνω καταλόγου, ολοκληρώνεται η διαδικασία επιλογής των φοιτητών/τριών και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος η σχετική δήλωση «Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας» υπογεγραμμένη από τον/την επόπτη/τρια και τον/την φοιτητή/φοιτήτρια.

5. Η Γραμματεία του Τμήματος καταρτίζει τον κατάλογο των πτυχιακών εργασιών που εκπονούνται και ο κατάλογος αυτός επικυρώνεται από τη Γ.Σ.

6. Η Γ.Σ. ορίζει, για κάθε πτυχιακή εργασία ένα μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. το οποίο μαζί με τον/την Επόπτη/τρια της Πτυχιακής Εργασίας απαρτίζει την Διμελή Εξεταστική Επιτροπή. Σε επόμενη Γ.Σ. μπορεί να γίνει αλλαγή μέλους της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής εφόσον απαιτηθεί.

Άρθρο 3 Εκπόνηση και περιεχόμενο πτυχιακών εργασιών

1. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται ατομικά ή – σε περίπτωση συνεργασίας (έως 2 φοιτητές/φοιτήτριες) - προσδιορίζεται σαφώς η συμβολή κάθε φοιτητή/φοιτήτριας.
2. Το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας είναι μιας περιορισμένης έκτασης βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα ή βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως αυτή ορίζεται στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει το Τ.Ε.Ε.Π.Η.
3. Μικρή τροποποίηση του θέματος της πτυχιακής εργασίας μπορεί να γίνει στη διάρκεια εκπόνησής της.

Άρθρο 4 Δημόσια παρουσίαση – βαθμολόγηση

1. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας ο/η φοιτητής/φοιτήτρια παραδίδει 2 αντίτυπα, ένα για κάθε μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής, τουλάχιστον μια εβδομάδα πριν τη δημόσια παρουσίαση.
2. Η ημέρα και η ώρα της δημόσιας παρουσίασης καθορίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος, κατόπιν συνεννόησης, και αναρτάται στους Πίνακες Ανακοινώσεων.
3. Οι δημόσιες παρουσιάσεις των πτυχιακών εργασιών λαμβάνουν χώρα: α) εντός της εξεταστικής περιόδου του Ιουνίου και του δεκαπενθήμερου που προηγείται, β) εντός της εξεταστικής περιόδου του Φεβρουαρίου και του δεκαπενθήμερου που έπεται, γ) εντός της

εξεταστικής περιόδου του Σεπτεμβρίου και του δεκαπενθήμερου που έπεται. Στις δημόσιες παρουσιάσεις των πτυχιακών μπορούν να παρίστανται διδάσκοντες/ουσες και φοιτητές/τριες του Τμήματος.

4. Η πτυχιακή εργασία βαθμολογείται σε κλίμακα βαθμολογίας από το 1 έως το 10 και με βάση το 5.
5. Μετά το πέρας της δημόσιας παρουσίασης, τα μέλη της Διμελούς Επιτροπής συσκέπτονται και αποφασίζουν για τη βαθμολογία. Συντάσσουν και υπογράφουν Πρακτικό, στο οποίο αναγράφεται ο βαθμός και τυχόν παρατηρήσεις, το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος μαζί με 1 (ένα) αντίγραφο της πτυχιακής εργασίας σε έντυπη μορφή και 2 (δύο) αντίγραφα σε ηλεκτρονική μορφή. Ένα αντίγραφο (ηλεκτρονική μορφή) φυλάσσεται στο Αρχείο της Γραμματείας και δύο αντίγραφα (ένα έντυπο και ένα ηλεκτρονικό) κατατίθενται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής.
6. Το εξώφυλλο και η σελίδα τίτλου της πτυχιακής εργασίας πρέπει να περιέχει τα εξής στοιχεία: ονομασία Παν/μίου, Σχολής, Τμήματος, ονοματεπώνυμο/α του/των φοιτητή/ών που την εκπόνησε/αν, Αριθμό Μητρώου (Α.Ε.Μ.) τίτλο πτυχιακής εργασίας, ονοματεπώνυμο επόπτη/τριας, ονοματεπώνυμο δεύτερου μέλους της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, τόπο και ημερομηνία εξέτασης. Κάθε ηλεκτρονικό αντίγραφο της πτυχιακής εργασίας θα δίνεται στη Γραμματεία σε ψηφιακό δίσκο (CD/DVD). Κάθε ψηφιακός δίσκος θα περιέχει ένα αρχείο pdf με το κείμενο της πτυχιακής εργασίας και ένα ξεχωριστό αρχείο doc. Το αρχείο doc θα έχει όλα τα στοιχεία της πτυχιακής εργασίας (σε ελληνικά και αγγλικά) δηλ. τα στοιχεία που περιέχει το εξώφυλλο της πτυχιακής εργασίας, περίληψη (μέχρι δεκαπέντε γραμμές) και πέντε λέξεις-κλειδιά. Στο εξώφυλλο του ψηφιακού δίσκου (CD/DVD) να υπάρχει σμίκρυνση της σελίδας του τίτλου της πτυχιακής εργασίας.
7. (Βλ. Παράρτημα Ι – Παραδοτέα πτυχιακής, Παράρτημα ΙΙ - Υπόδειγμα εξωφύλλου Πτυχιακής).
8. Το πλήρες κείμενο της πτυχιακής εργασίας θα είναι προσβάσιμο σε αναγνώστες της Βιβλιοθήκης της Σχολής ή σε χρήστες του Διαδικτύου μόνο εφόσον υπάρξει συναίνεση του/των συγγραφέα/ων.

Άρθρο 5 Ακύρωση της δήλωσης εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται είτε μετά από αίτηση του/της φοιτητή/φοιτήτριας είτε μετά από εισήγηση του/της επόπτη/τριας δύναται να ακυρωθεί η δήλωση για εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Στην περίπτωση αυτή, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια, προκειμένου να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της, υποχρεούται να εγγραφεί σε τρία (3) κατ΄ επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Ωστόσο, αν ο/η φοιτητής/φοιτήτρια επιθυμεί να εκπονήσει Πτυχιακή Εργασία σε άλλο γνωστικό αντικείμενο (θεματική ενότητα), ακολουθείται η διαδικασία που ακολουθείται και για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες (διάρκεια εκπόνησης ένα ακαδημαϊκό έτος). Οι αιτήσεις αυτής της μορφής εξετάζονται από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

Κανονισμός Λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού - Ειδικής Βιβλιοθήκης

Α. Γενικές διατάξεις

1. Όλα τα εκπαιδευτικά (παιδαγωγικά) υλικά και βιβλία που υπάρχουν στο Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης αποτελούν περιουσία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία δεδομένου ότι η προμήθειά τους γίνεται από κονδύλια του τακτικού προϋπολογισμού του Τμήματος.
2. Ο δανεισμός και η διάθεση αυτών των εκπαιδευτικών υλικών και βιβλίων ρυθμίζεται από τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τ.Ε.Ε.Π.Η. - Δ.Π.Θ. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Γενική Συνέλευση ορίζει ένα μέλος Δ.Ε.Π. υπεύθυνο για τη λειτουργία του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης καθώς και το προσωπικό που θα απασχολείται σε αυτό.
3. Δικαίωμα δανεισμού έχουν οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί/μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες και τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τ.Ε.Ε.Π.Η..
4. Από τους έχοντες δικαίωμα δανεισμού προηγούνται, στη διάρκεια της Πρακτικής τους Άσκησης, οι φοιτητές/φοιτήτριες.
5. Για κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να δανειστεί υλικό ή/και βιβλία δημιουργείται Καρτέλα Δανεισμού η οποία φέρει το όνομά του, την ιδιότητά του, ταχυδρομική διεύθυνση και τηλέφωνο καθώς και επαρκή χώρο για την καταχώρηση του κωδικού των υλικών και βιβλίων, την ημερομηνία δανεισμού και επιστροφής τους. Η Καρτέλα Δανεισμού ισχύει, για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες, για όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Οι Καρτέλες Δανεισμού παραμένουν στο Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης.
6. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που επιθυμούν να δανειστούν υλικά και βιβλία οφείλουν να επιδεικνύουν, κάθε φορά, τη φοιτητική τους ταυτότητα.
7. Όποιος επιθυμεί να δανειστεί υλικά ή/και βιβλία λαμβάνει γνώση του παρόντος κανονισμού και υπογράφει υπευθύνως ότι αποδέχεται όλα όσα σε αυτόν ορίζονται. Η δήλωση αυτή ισχύει χωρίς να χρειάζεται η ανανέωσή της τις επόμενες φορές. Στην ίδια δήλωση αναλαμβάνει την ευθύνη ότι παρέλαβε το υλικό σε καλή κατάσταση και πλήρες. Σε περίπτωση που το υλικό, το οποίο δανείζεται δεν είναι πλήρες ή παρουσιάζει φθορές ή αυτός που το δανείζεται διατηρεί οποιεσδήποτε επιφυλάξεις, οφείλει να σημειώσει εγγράφως τις παρατηρήσεις του και να ζητήσει από το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης να υπογράψει το κείμενο των παρατηρήσεων αυτών.
8. Δικαίωμα να συμβουλεύεται τα υλικά και βιβλία, επιτόπου (χωρίς δικαίωμα δανεισμού), έχει κάθε μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας, κατά τις ώρες λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης.
9. Απαγορεύεται η φωτογράφηση, φωτοτύπηση ή με κάθε άλλο μέσο αντιγραφή ή αναπαραγωγή του υλικού και των βιβλίων.

Β. Ημέρες και ώρες λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης

1. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους το μέλος Δ.Ε.Π. που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης, καταρτίζει σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Τμήματος, το ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργίας και το υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.
2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης αναρτάται στην πόρτα της Βιβλιοθήκης, στους Πίνακες Ανακοινώσεων της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/τριών καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Γ. Διάρκεια και ποσότητα δανεισμού του εκπαιδευτικού υλικού και των βιβλίων

1. Ο δανεισμός δεν μπορεί να ξεπερνά τους τρεις (3) κωδικούς.
2. Η διάρκεια δανεισμού ορίζεται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Εντός της έκτης εργάσιμης ημέρας τα υλικά ή/και τα βιβλία οφείλουν να επιστρέφονται.
3. Ανανέωση δανεισμού γίνεται, μέχρι μια φορά, έως και για πέντε (5) εργάσιμες μέρες, μόνο με τη σύμφωνη γνώμη του προσωπικού του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης, το οποίο διατηρεί το δικαίωμα να αρνηθεί να ανανεώσει τον δανεισμό.
4. Στο τέλος κάθε περιόδου πρακτικής άσκησης το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π., επικουρούμενο από το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης, ελέγχει την επιστροφή των υλικών και βιβλίων και υπογράφει στον ειδικό χώρο, που προβλέπεται για τον σκοπό αυτόν, στο Δελτίο Πρακτικής Άσκησης του/της φοιτητή/φοιτήτριας.

Δ. Εξασφάλιση της ποιότητας των υλικών και βιβλίων - Κυρώσεις σε περίπτωση φθοράς ή απώλειάς τους

1. Το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης ελέγχει την ποιότητα και πληρότητα των υλικών όταν δανείζονται. Στην περίπτωση που δανείζεται υλικό ή βιβλίο φθαρμένο, τούτο αναγράφεται στην Καρτέλα Δανεισμού και υπογράφεται από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια.
2. Το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης ελέγχει την ποιότητα και πληρότητα των υλικών όταν επιστρέφονται.
3. Σε περίπτωση που, κατά τον έλεγχο, διαπιστωθεί μη φυσιολογική φθορά ή απώλεια μέρους ή όλου, ο δανειζόμενος παραμένει σε εκκρεμότητα ως να μην είχε επιστρέψει το υλικό. Το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης συντάσσει έκθεση προς το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π., την οποία κοινοποιεί και στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια. Η έκθεση παραδίδεται στο μέλος Δ.Ε.Π. μαζί με το κατεστραμμένο υλικό ή βιβλίο.
4. Σε περίπτωση μη φυσιολογικής φθοράς ή απώλειας μέρους ή όλου (π.χ. καρτέλες, ζάρια, πιόνια κτλ. που είναι απαραίτητα για την ολοκληρωμένη χρήση του υλικού), ο δανειζόμενος **έχει την υποχρέωση αντικατάστασής του**, με δικά του μέσα, και τότε μόνον θεωρείται ότι επέστρεψε το υλικό.
5. Σε περίπτωση παράληψης επιστροφής υλικού ή βιβλίων, φθοράς ή απώλειας και άρνησης αντικατάστασης, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια ειδοποιείται από το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης τηλεφωνικώς και η ειδοποίηση

καταγράφεται στην Καρτέλα Δανεισμού. Εάν ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δεν ανταποκριθεί τότε ειδοποιείται μια δεύτερη φορά με συστημένη επιστολή. Εάν και πάλι ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δεν ανταποκριθεί στην υποχρέωση επιστροφής ή αντικατάστασης, τότε στερείται την επάρκεια στην Πρακτική Άσκηση του εξαμήνου στο οποίο ανήκει.

6. Η απόφαση για στέρηση της επάρκειας στην Πρακτική Άσκηση λαμβάνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος μετά από αιτιολογημένη **έγγραφη** εισήγηση, των υπευθύνων μελών ΔΕΠ του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης, η οποία κοινοποιείται στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια. Ο/Η φοιτητής/φοιτήτρια έχει δικαίωμα να αντικρούσει την εισήγηση **εγγράφως**.
7. Για όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες δανειζομένων ισχύει, ως κύρωση, η μόνιμη στέρηση
8. δικαιώματος δανεισμού.

Ε. Λοιπές διατάξεις

1. Δεν επιτρέπεται η δέσμευση υλικού τηλεφωνικά ή σε συνεννόηση με το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης.
2. Για την επίλυση διαφορών ανάμεσα στο Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης και στους δανειζόμενους αρμόδια είναι η Γ.Σ. του Τμήματος μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου στη Γραμματεία του Τμήματος.
3. Για κάθε θέμα που προκύπτει και δεν προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, αρμόδια είναι η Συνέλευση του Τ.Ε.Ε.Π.Η.
4. Σε περίπτωση κατάργησης του Τ.Ε.Ε.Π.Η. αρμόδια για τη διάθεση του υλικού και των βιβλίων του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης είναι η τελευταία Συνέλευση του Τ.Ε.Ε.Π.Η.. Αν δεν το πράξει αρμόδια είναι η Γενική Συνέλευση της Σχολής Επιστημών της Αγωγής και η Σύγκλητος του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΕΠΗ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2019-20)

Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2019-20 λειτουργεί το Π.Μ.Σ. του ΤΕΕΠΗ «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα». Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται 30 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Το Π.Μ.Σ. έχει δύο κατευθύνσεις:
α) «Άτυπες, μη τυπικές και τυπικές μορφές εκπαίδευσης», και β) «Εκπαίδευση στη διαπολιτισμική ετοιμότητα»

Η διάρθωση του προγράμματος σπουδών έχει ως εξής:

1ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα κορμού	**30 Π.Μ. (ECTS)**
2ο εξάμηνο σπουδών:	5 μαθήματα για κάθε κατεύθυνση	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Α΄έτους:	9 μαθήματα	**60 Π.Μ. (ECTS)**

3ο εξάμηνο σπουδών:	Σεμινάρια και βιωματικά εργαστήρια, Σχεδιασμός & Υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης	**30 Π.Μ. (ECTS)**
4ο εξάμηνο σπουδών:	Συγγραφή διπλωματικής εργασίας	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Β΄έτους:	Πρακτική Άσκηση και Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	**60 Π.Μ. (ECTS)**

Διευθύντρια:
Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Αναπληρωτής Διευθυντής:
Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Περισσότερες πληροφορίες για το Π.Μ.Σ. είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τμήματος.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2013-14)

Από το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2013-14 ξεκίνησε να λειτουργεί το Π.Μ.Σ. του ΤΕΕΠΗ «Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα». Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται 28 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Το Π.Μ.Σ. έχει δύο κατευθύνσεις:
α) «Άτυπες, μη τυπικές και τυπικές μορφές εκπαίδευσης», και β) «Εκπαίδευση στη διαπολιτισμική ετοιμότητα»

Η διάρθωση του προγράμματος σπουδών έχει ως εξής:

1ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα κορμού	**30 Π.Μ. (ECTS)**
2ο εξάμηνο σπουδών:	5 μαθήματα για κάθε κατεύθυνση	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Α΄έτους:	9 μαθήματα	**60 Π.Μ. (ECTS)**

3ο εξάμηνο σπουδών:	Σεμινάρια και βιωματικά εργαστήρια, Σχεδιασμός & Υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης	**30 Π.Μ. (ECTS)**
4ο εξάμηνο σπουδών:	Συγγραφή διπλωματικής εργασίας	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Β΄έτους:	Πρακτική Άσκηση και Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	**60 Π.Μ. (ECTS)**

Διευθύντρια:
Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περισσότερες πληροφορίες για το Π.Μ.Σ. είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τμήματος.

Το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. δέχθηκε για τελευταία φορά εισακτέους το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017-18. Έχει εγκριθεί ο κανονισμός λειτουργίας του Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (ΦΕΚ 3318, τ. Β’, 10/8/2018) το οποίο ξεκίνησε να λειτουργεί από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2019-20.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» (έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2015-16)

Το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» ξεκίνησε τη λειτουργία του κατά το χειμερινό εξάμηνο 2015-16. Δε δέχεται πλέον νέους εισακτέους. Οι τελευταίοι εισακτέοι στο Π.Μ.Σ. εισήχθησαν το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017-18.

Το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα επιδιώκει να καταστήσει ικανούς τους απόφοιτους να κατανοούν τις οικολογικές, πολιτισμικές και κοινωνικές διεργασίες, διά των οποίων λαμβάνουν χώρα αλλαγές που σχετίζονται με το περιβάλλον, με σκοπό να είναι ικανοί να προωθήσουν εκπαιδευτικές, ερευνητικές και αναπτυξιακές στρατηγικές για την αειφόρο περιβαλλοντική διαχείριση και διάδοση της αειφορίας και της αειφόρου ανάπτυξης. Συναφώς, η εμπλοκή τους στη σχετική ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα συνιστά κεντρικό προσανατολισμό του Π.Μ.Σ

Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται 20 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Η διάρθωση του προγράμματος σπουδών έχει ως εξής:

1ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα	**30 Π.Μ. (ECTS)**
2ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Α΄έτους:	8 μαθήματα	**60 Π.Μ. (ECTS)**

3ο εξάμηνο σπουδών:	2 μαθήματα – σεμινάρια Σχεδιασμός και υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης	**30 Π.Μ. (ECTS)**
4ο εξάμηνο σπουδών:	Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Β΄έτους:	Μαθήματα – Σεμινάρια, Πρακτική Άσκηση και Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία	**60 Π.Μ. (ECTS)**

Διευθυντής:
Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ιστότοπος του Π.Μ.Σ.: http://pmsees.psed.duth.gr

Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνικο-πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών» (από 2003-04 έως 2007-08)

Κοινωνικο-πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών
Κατεύθυνση Α: Κοινωνική και πολιτισμική εκπαίδευση
Κατεύθυνση Β: Ενισχυτική προσχολική εκπαίδευση

Το ΔΔΠΜΣ «Κοινωνικο-πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών» υλοποιήθηκε από το Τ.Ε.Ε.Π.Η. σε συνεργασία με τον Τομέα Ψυχολογίας του Τμήματος Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας (ΦΠΨ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το ΔΔΠΜΣ εντάχθηκε στις δράσεις του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ (έως το 2008).
Το ΔΔΠΜΣ λειτούργησε στην Αλεξανδρούπολη από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2007-08. Σ' αυτό εισάγονταν 25 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση ήταν υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγούσε στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης Παιδαγωγού σε μια από τις δύο κατευθύνσεις:
α) «Κοινωνική και Πολιτισμική Εκπαίδευση» και
β) «Ενισχυτική Προσχολική Εκπαίδευση».

Διευθύντρια:
Λούκια Μπεζέ, Καθηγήτρια Ψυχολογίας Τ.Ε.Ε.Π.Η. – Δ.Π.Θ.

Επιστημονικά Υπεύθυνος από το ΦΠΨ - ΕΚΠΑ:
Ηλίας Μπεζεβέγκης, Καθηγητής Ψυχολογίας

Επιστημονικά Υπεύθυνη από το ΤΕΠΑΕΣ-Π. Αιγαίου:
Μαρία Καΐλα, Καθηγήτρια Παιδαγωγικής Ψυχολογίας

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

Εσωτερικός κανονισμός για την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών

(ΦΕΚ 800/7-3-2018, τ. Β', τροποποίηση του κανονισμού ΦΕΚ 391/10.02.2020, τ. Β')

Άρθρο 1.
Γενικές Αρχές

Το Διδακτορικό Δίπλωμα αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο, ο οποίος πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του/της κατόχου του στην εξέλιξη της επιστήμης και της γνώσης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο.

Στον παρόντα Κανονισμό αποτυπώνονται η δομή και οι κανόνες λειτουργίας των Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, όπως αυτός καταρτίστηκε με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (*αριθμ. 285/31.01.2018*), εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του Δ.Π.Θ., δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 2.
Σκοπός - Αντικείμενο

Οι Διδακτορικές Σπουδές παρέχουν εξειδίκευση στα γνωστικά πεδία των Τμημάτων του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, αλλά και σε συγγενή πεδία και οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος. Αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας, καθώς και στη συγκρότηση επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης, της έρευνας και των εφαρμογών.

Άρθρο 3.
Νομικό πλαίσιο

Οι Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δ.Π.Θ. οργανώνονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ Α΄114) και των εν ισχύι ευρισκομένων σχετικών διατάξεων και αποφάσεων.

Άρθρο 4.
Αρμόδια Όργανα

Αρμόδια όργανα για την οργάνωση των διδακτορικών σπουδών είναι:
α) η Συνέλευση του Τμήματος.
β) η Σύγκλητος του Δ.Π.Θ.

Άρθρο 5.
Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων Διδακτόρων

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δ.Π.Θ. έχουν όσοι/ες πληρούν τουλάχιστον τις κάτωθι προϋποθέσεις:

- Είναι κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής.

- Είναι κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής ή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46 του Ν. 4485/2017.
- Σε ειδικές περιπτώσεις, γίνονται δεκτοί/ές ως Υποψήφιοι/ες Διδάκτορες και μη κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εφόσον έχουν σημαντικό κατά την αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του ΤΕΕΠΗ επαγγελματικό ή καλλιτεχνικό ή ερευνητικό ή συγγραφικό έργο, ξεχωριστά ή σε συνδυασμό των παραπάνω στο γνωστικό πεδίο της πρότασης διδακτορικής διατριβής.
- Έχουν καλή γνώση μίας ξένης γλώσσας σύμφωνα με την ισχύουσα πιστοποίηση γλωσσομάθειας του ΑΣΕΠ.

Άρθρο 6.
Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 39 του ν. 4485/2017.

Ο μέγιστος χρόνος εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής ορίζεται στα οκτώ (8) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Όσοι/ες υποψήφιοι/ες διδάκτορες του Τμήματος έχουν υπερβεί την ανώτατη διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής κατά την δημοσίευση του Κανονισμού, υποχρεούνται στην ολοκλήρωσή της εντός διετίας.

Ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας σε ειδικές περιπτώσεις και με αιτιολογημένη αίτηση μπορεί να αιτηθεί αναστολής σπουδών μια φορά κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών του για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των δυο (2) ετών, η οποία μετά από επαρκώς αιτιολογημένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, εγκρίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Κατά τη διάρκεια της αναστολής αίρεται η ιδιότητά του/της υποψηφίου/ιας διδάκτορα και τα εξ' αυτής απορρέοντα δικαιώματα.

Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στον μέγιστο συνολικό χρόνο εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής. Κατά τη διάρκεια της αναστολής ο υποψήφιος/α διδάκτορας επίσης δεν προσμετράται στον μέγιστο αριθμό των υποψηφίων διδακτόρων για το μέλος Δ.Ε.Π.

Μερική τροποποίηση ή εξειδίκευση του τίτλου ή τυχόν αναπροσαρμογή του στα δεδομένα που προκύπτουν από την έρευνα του υποψηφίου διδάκτορα, μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος. Σημαντική αλλαγή όμως του τίτλου, η οποία υποδηλώνει μεταβολή του αντικειμένου έρευνας, σημαίνει την έναρξη νέας διαδικασίας εκπόνησης διδακτορικής διατριβής και ακολουθείται η διαδικασία του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 7.
Δικαιώματα / Παροχές Υποψηφίων Διδακτόρων

Οι Διδακτορικές Σπουδές προσφέρονται δωρεάν.

Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία ορισμού της

Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, διατηρούν πλήρη τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους/τις φοιτητές/τριες του β΄ κύκλου σπουδών. Ενδεικτικά αναφέρονται: τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη, βραβεία, υποτροφίες, φοιτητική μέριμνα, εκπροσώπηση σε συλλογικά όργανα, κ.ά.

Επιπλέον, οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος.

Άρθρο 8.
Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδακτόρων

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας έχει υποχρέωση να ανανεώνει την εγγραφής του/της κάθε ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 9.
Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων Διδακτόρων

Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλλουν καθ' όλη τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος.

α) Ενέργειες του/της υποψηφίου/ιας

Ο/Η υποψήφιος/α υποβάλλει σχετική αίτηση με τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα στη Γραμματεία του Τμήματος.

Στην αίτηση αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος, η προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης, η οποία μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής, καθώς και ο/η προτεινόμενος/η ως επιβλέπων/ουσα της Διδακτορικής Διατριβής, ο/η οποίος/α πρέπει να είναι του ιδίου, ή ελλείψει του ιδίου, συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

Η αίτηση συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του/της υποψηφίου/ιας και προσχέδιο διδακτορικής διατριβής.

β) Ενέργειες του Τμήματος

Η Συνέλευση του Τμήματος, με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί, ορίζει τριμελή Επιτροπή από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ανά κατηγορία αιτήσεων. Η κάθε Επιτροπή εξετάζει τις αντίστοιχες υποβληθείσες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί σε συνέντευξη τον/την υποψήφιο/α.

Κατόπιν, η κάθε Επιτροπή υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση με αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους ο/η υποψήφιος/α πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει δεκτός/ή. Επιπρόσθετα, προτείνει τον/την επιβλέποντα/ουσα, ακόμη και αν αυτός/ή δεν έχει προταθεί από τον/την υποψήφιο/α. Σε κάθε περίπτωση το θέμα ανάγεται στην αρμοδιότητα της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η Συνέλευση του Τμήματος, συνεκτιμώντας τη διαθεσιμότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, αφού λάβει τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, συνεκτιμώντας το υπόμνημα της Επιτροπής, εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του/της υποψηφίου/ας. Στην εγκριτική απόφαση της Συνέλευσης ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της Διδακτορικής Διατριβής.

Άρθρο 10.
Επίβλεψη Διδακτορικής Διατριβής

1. Δικαίωμα επίβλεψης Διδακτορικών Διατριβών έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή ερευνητές Α΄, Β΄ ή Γ΄ βαθμίδας από ερευνητικά κέντρα (του άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014) συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.
2. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον/στην προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38 του Ν. 4485/2017, την επίβλεψη της Διδακτορικής Διατριβής και ορίζει Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, με αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και συγγραφή της.
3. Ο Επιβλέπων Καθηγητής καθοδηγεί και υποστηρίζει την έρευνα του υποψηφίου διδάκτορα. Η λειτουργία της Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι σημαντική, αλλά δεν υποκαθιστά τον ιδιαίτερο ρόλο του Επιβλέποντος Καθηγητή, του οποίου η εμπλοκή στην επιβλεπόμενη έρευνα είναι κρίσιμη. Ειδικότερα, η άμεση συνεργασία επιβλέποντος και υποψηφίου διδάκτορα πρέπει να είναι τακτική και συνεχής.
4. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχουν ως μέλη, ο/η επιβλέπων/ουσα και δύο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. ή καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του Ν.4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση Διδακτορική Διατριβή. Ως μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι δυνατόν να ορίζονται και μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία είναι σε άδεια. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχει τουλάχιστον ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από τις τρεις πρώτες βαθμίδες του Τμήματος.
5. Το ανώτατο όριο επίβλεψης Διδακτορικών Διατριβών ανά μέλος ΔΕΠ είναι πέντε (5) ανά επιβλέποντα. Οι περιπτώσεις συνεπίβλεψης Διδακτορικών Διατριβών δεν προσμετρώνται στο σύνολο.
6. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο/η επιβλέπων/ουσα εκλείψει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος/ουσας για μεγάλο χρονικό διάστημα, η Συνέλευση του Τμήματος, εκτιμώντας τις περιστάσεις, αναθέτει σε άλλον/η την επίβλεψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, κατόπιν αίτησης του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα και σύμφωνης γνώμης του/της νέου/ας προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ας. Σε διαφορετική περίπτωση, ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αναλαμβάνουν χρέη επιβλέποντος/ας, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψήφιων διδακτόρων. Οι χρονικοί περιορισμοί που προβλέπονται για τη λήψη του διδακτορικού διπλώματος από τον υποψήφιο, εφόσον δεν μεταβάλλεται η ερευνητική περιοχή, παραμένουν ως είχαν και πριν την έγκριση της αλλαγής του Επιβλέποντος Καθηγητή ή κάποιου μέλους της Συμβουλευτικής Επιτροπής.
7. Αν ο/η αρχικός/ή επιβλέπων/ουσα μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. ή συνταξιοδοτηθεί, συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος/ουσας των Διδακτορικών Διατριβών που έχει αναλάβει, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα, όπου ξεκίνησε η εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής.
8. Η Γραμματεία του Τμήματος οφείλει να αναρτήσει στον διαδικτυακό τόπο, στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, τα ονόματα των Υποψηφίων Διδακτόρων, τους τίτλους και τις σύντομες περιλήψεις των εκπονούμενων Διδακτορικών Διατριβών, τα

ονόματα των επιβλεπόντων/ουσών και των άλλων δυο (2) μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Άρθρο 11.
Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής με συνεπίβλεψη

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δ.Π.Θ. είναι δυνατό να συνεργάζεται, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 του Ν.4485/2017, με Τμήματα ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα του άρθρου $13^{Α}$ του Ν.4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, για την εκπόνηση διατριβών με συνεπίβλεψη. Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης της διατριβής, χορήγησης ενιαίου ή χωριστού τίτλου κ.ά., προβλέπονται σε οικείο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας που καταρτίζεται από τα συνεργαζόμενα Τμήματα/φορείς και εγκρίνεται από την οικεία Σύγκλητο και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων.

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δ.Π.Θ. είναι δυνατό επίσης να συνεργάζεται με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής για την εκπόνηση διατριβών με συνεπίβλεψη. Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης της διατριβής, χορήγησης ενιαίου ή χωριστού τίτλου κ.ά., προβλέπονται στο οικείο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας που καταρτίζεται σύμφωνα με όσα ορίζει η σχετική απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 12.
Υποχρεώσεις Υποψηφίου Διδάκτορα κατά τη διαδικασία εκπόνησης

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας, κάθε έτος παρουσιάζει προφορικά ενώπιον της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και υποβάλλει εγγράφως σε αυτήν αναλυτικό υπόμνημα σχετικά με την πρόοδο της Διδακτορικής του Διατριβής. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επ' αυτού από τον/την επιβλέποντα/ουσα ή την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή και οι εκθέσεις προόδου, καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα.

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας υποχρεούται πριν από την υποστήριξη της Διδακτορικής Διατριβής είτε: (α) να έχει δημοσιεύσει τουλάχιστον μία εργασία προερχόμενη από αυτή σε επιστημονικό περιοδικό με σύστημα κριτών, ή (β) να έχει παρουσιάσει δύο εισηγήσεις ή αναρτημένες ανακοινώσεις (poster) σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια, ή (γ) να έχει δημοσιεύσει τουλάχιστον μία εργασία ως κεφάλαιο σε συλλογικό τόμο μετά από κρίση. Οι ακριβείς απαιτήσεις για κάθε θέμα διατριβής θα καθορίζονται από τον/την επιβλέποντα/ουσα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Επιπλέον υποχρέωση του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα είναι η τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας όσον αφορά στο περιεχόμενο της διδακτορικής διατριβής και των σωστών αναφορών στις πηγές της διατριβής.

Άρθρο 13.
Υποστήριξη και Αξιολόγηση της Διδακτορικής Διατριβής

Μετά την ολοκλήρωση εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας υποβάλλει αίτηση στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, δια της Γραμματείας, για δημόσια υποστήριξη και αξιολόγησή της.

Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, αποφασίζει την έγκριση ή την αιτιολογημένη απόρριψη της αίτησης. Εφόσον αυτή εγκριθεί, συντάσσει αναλυτική Εισηγητική Έκθεση. Στην Εισηγητική Έκθεση καταγράφεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και προτείνεται ο ορισμός Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα. Εάν η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή δεν εγκρίνει την αίτηση του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα, του/της δίνει αναλυτικά επιστημονικές παρατηρήσεις – βελτιώσεις καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά την κατάθεση αναλυτικής θετικής Εισηγητικής Έκθεσης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, ορίζει Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την αξιολόγηση της Διδακτορικής Διατριβής του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα. Σε αυτήν μετέχουν τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα επιπλέον μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ. 2 εδάφιο β΄ του Ν. 4485/2017 και έχουν την ίδια ή συναφή ειδικότητα με το επιστημονικό πεδίο της Διδακτορικής Διατριβής. Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή έχει δικαίωμα πρότασης των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Προκειμένου να συγκροτηθεί η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή, τα αφυπηρετήσαντα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αντικαθίστανται από νέα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ.2 εδάφια β΄ και γ΄ του Ν. 4485/2017. Τα αφυπηρετήσαντα μέλη δικαιούνται να παρευρεθούν στη διαδικασία δημόσιας παρουσίασης και αξιολόγησης με δικαίωμα λόγου, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Μέλη ΔΕΠ τα οποία βρίσκονται σε άδεια, δύνανται να συμμετέχουν ως μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Η Διδακτορική Διατριβή υποστηρίζεται από τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα δημόσια ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής σε τόπο και χρόνο που έχει ανακοινωθεί στον ιστότοπο του Τμήματος τουλάχιστον μια εβδομάδα νωρίτερα. Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία τουλάχιστον των τεσσάρων (4) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης.

Ο/Η υποψήφιος/α επίσης απαντά στις ερωτήσεις των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Με τη σύμφωνη γνώμη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής είναι δυνατό να υποβληθούν ερωτήσεις και από το ακροατήριο.

Στη συνέχεια ο/η υποψήφιος/α αποχωρεί και η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή συσκέπτεται χωρίς την παρουσία τρίτων και αξιολογεί τη διατριβή ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και την συμβολή της στην επιστήμη και με βάση αυτά τα κριτήρια διατυπώνει την τελική της κρίση και τη βαθμολογεί.

Η έγκριση και βαθμολόγηση βεβαιώνεται με σχετικό Πρακτικό. Η Διδακτορική Διατριβή εγκρίνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον πέντε (5) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Το Πρακτικό υπογράφεται από όλα τα συμμετέχοντα στη διαδικασία της αξιολόγησης της διατριβής μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και διαβιβάζεται δια της Γραμματείας, στη Συνέλευση του Τμήματος. Σε περίπτωση κατά την οποία το Πρακτικό φέρει υπογραφές τεσσάρων μελών της Επταμελούς Επιτροπής και πέμπτο μέλος έχει υπογράψει την Εισηγητική Έκθεση, ο τίτλος θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί εγκύρως (*Ν. 4186/2013, άρθρο 39, παρ. 18)*.

Η εγκριθείσα διδακτορική διατριβή βαθμολογείται με την ακόλουθη κλίμακα:

- Άριστα
- Λίαν Καλώς
- Καλώς

Στην περίπτωση όπου ζητούνται ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις, η Τριμελής Επιτροπή, ενεργώντας εξ ονόματος της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, εξουσιοδοτείται, όταν λάβει τις τροποποιήσεις, να δώσει την τελική έγκριση. Στην περίπτωση όπου ζητούνται μείζονος σημασίας τροποποιήσεις, η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή ως σώμα πρέπει να εγκρίνει την τροποποιημένη διατριβή. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επικοινωνία των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να γίνει μέσω ηλεκτρονικών μέσων και η απόφασή της θα είναι τελική.

Άρθρο 14.
Αναγόρευση και Καθομολόγηση Διδακτόρων

Η επίσημη αναγόρευση και καθομολόγηση του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος σε δημόσια συνεδρίαση παρουσία του/της υποψήφιου/ας Διδάκτορα. Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος θέτει υπόψη του Σώματος το Πρακτικό της Εξεταστικής Επιτροπής, που πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας προφορικής παρουσίασης και αξιολόγησης της Διδακτορικής Διατριβής και ακολουθεί η αναγόρευση και καθομολόγηση του/της υποψηφίου/ας σε Διδάκτορα του Τμήματος. Η τελετή περιγράφεται στο παράρτημα του παρόντος Κανονισμού.

Προϋπόθεση για την αναγόρευση αποτελεί η κατάθεση της Διδακτορικής Διατριβής και της περίληψής της στο Ιδρυματικό Αποθετήριο του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή), στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και στην Εθνική Βιβλιοθήκη. Επιπλέον προϋπόθεση είναι η καταχώρηση στο φάκελο του/της υποψηφίου/ας όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν την επιτέλεση των υποχρεώσεων του/της υποψηφίου/ας.

Στον/Στην Διδάκτορα χορηγείται Αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος.

Άρθρο 15
Είδος και Τύπος Διδακτορικού Διπλώματος

Ο τίτλος του Διδακτορικού Διπλώματος είναι δημόσιο έγγραφο, απονέμεται δε στο γνωστικό αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής.

Τον τύπο του Διδακτορικού Διπλώματος ορίζει με απόφασή της η Σύγκλητος του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Το Διδακτορικό Δίπλωμα (περγαμηνή/πάπυρος) υπογράφεται από τον/την Πρύτανη, τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον/την Γραμματέα του Τμήματος και σφραγίζεται με τη σφραγίδα του Δ.Π.Θ.

Στον διδάκτορα είναι δυνατόν να χορηγείται, πριν από την καθομολόγηση, πιστοποιητικό επιτυχούς περάτωσης της διδακτορικής διατριβής του.

Άρθρο 16
Παράλληλες Δραστηριότητες

1. Ο/η υποψήφιος/α Διδάκτωρ έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει ένα μέρος της έρευνάς του σε Πανεπιστήμιο άλλης χώρας μετά από σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και της Συνέλευσης, προκειμένου να εξοικειωθεί με το διεθνές σύστημα αξιολόγησης και τεκμηρίωσης της επιστημονικής γνώσης. Ο υποψήφιος οφείλει να επιδιώκει ενεργή παρουσία στο διεθνές ακαδημαϊκό σύστημα, συμμετέχοντας σε σεμινάρια ή επιστημονικά συνέδρια, αποβλέποντας στην αναγνώριση της έρευνάς του με δημοσιεύσεις σε περιοδικά με σύστημα κριτών, όπου αυτό είναι εφικτό.

2. Εφόσον υπάρχει οικονομική δυνατότητα, τα Π.Μ.Σ. επιχορηγούν τη συμμετοχή των υποψηφίων Διδακτόρων σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Άρθρο 17.
Διαγραφή

Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή Υποψηφίου/ας Διδάκτορα του /της οποίου/ας η πρόοδος κρίνεται ανεπαρκής. Ανεπαρκής πρόοδος του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα χαρακτηρίζεται εκείνη η οποία τεκμηριώνεται με δύο (2) τουλάχιστον αρνητικές Εκθέσεις Προόδου.

Επίσης διαγραφή του υποψηφίου Διδάκτορα μπορεί να γίνει και μετά από αίτηση του/της.

Άρθρο 18.
Συμμετοχή Υποψηφίων Διδακτόρων στην εκπαιδευτική διαδικασία

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (άρθρο 9 παρ. 3 εδάφιο ε΄ του Ν. 3685/2008 που παραμένει σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. α΄ του Ν. 4485/2017) και κοινή απόφαση των Υπουργείων Παιδείας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους/ες διδάκτορες η επικουρία μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με ωριαία αντιμισθία, η οποία επιβαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος.

Άρθρο 19
Διοικητική Υποστήριξη των Διδακτορικών Σπουδών

Η διοικητική υποστήριξη των Διδακτορικών Σπουδών γίνεται από τη Γραμματεία του οικείου Τμήματος στο οποίο εκπονείται.

Στη Γραμματεία του Τμήματος τηρείται αρχείο με ατομική μερίδα για κάθε υποψήφιο/α διδάκτορα, στην οποία καταγράφεται κάθε στοιχείο σχετικό με τις σπουδές του/της.

Άρθρο 20.
Ισχύς του Κανονισμού

Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
(ως αναπόσπαστο μέρος του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών)

1. Απονομή Διδακτορικού Διπλώματος. Τελετή
2. Τύπος Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.) του Δ.Π.Θ.
3. Τύπος Πιστοποιητικού αναγόρευσης Διδάκτορα

Διδακτορικές Διατριβές που εκπονήθηκαν στο Τ.Ε.Ε.Π.Η.

1) Πολυξένη – Μαρία Μωραΐτη, «Ο ρόλος του μαγικού βοηθού στην εξέλιξη του παραμυθιού. Παραμυθολογική μελέτη», 2001. Επιβλέπουσα: Βασιλική Κοντογιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
2) Ευαγγελία Σεραφείμ, «Η εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Α/βαθμια εκπαίδευση στο Νομό Έβρου, μέσα από το ρόλο και έργο του δασκάλου», 2002. Επιβλέπων: Αθανάσιος Βακαλιός, Αναπληρωτής Καθηγητής.
3) Γαλήνη Ρεκαλίδου, «Χωροχρονική δόμηση και της γραφική ικανότητα, σε παιδιά προσχολικής ηλικίας», 2002. Επιβλέπουσα: Λουκία Μπεζέ, Καθηγήτρια.
4) Βασιλική Βασιλούδη, «Η εφημερίς των παίδων και ο Μ. Δ. Καλαποθάκης: Παράμετροι ενός παιδικού περιοδικού του 19ου αιώνα», 2004. Επιβλέπουσα: Ζωή Γαβριηλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια.
5) Άννα Αντωνοπούλου, «Ευαισθητοποίηση των αισθήσεων και αποκλίνουσα σκέψη των νηπίων», 2004. Επιβλέπουσα: Λουκία Μπεζέ, Καθηγήτρια.
6) Παναγιώτα Πολίτη, «Κοινωνική συγκρότηση και πολιτισμική ταυτότητα σε μια δίγλωσση κοινότητα: Αγία Άννα (Κούκουρα) Βοιωτίας», 2006. Επιβλέπουσα: Παρασκευή Κουφάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
7) Αλέξανδρος Παπάνης, «Στρατηγικές εκμάθησης των Μουσουλμανόπαιδων της Θράκης που μαθαίνουν την Αγγλική ως Ξένη Γλώσσα», 2009. Επιβλέπουσα: Ζωή Γαβριηλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια.
8) Βασιλική Βόντσα, «Συσχέτιση των απόψεων των εκπαιδευτικών των διαπολιτισμικών γυμνασίων για τους αλλόγλωσσους μαθητές και των στάσεών τους απέναντί τους κατά τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας», 2012. Επιβλέπουσα: Λέλα Γώγου, Καθηγήτρια.
9) Ευθυμία Πεντέρη, «Ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις της σχέσης οικογένειας και νηπιαγωγείου: Διερεύνηση της γονικής εμπλοκής και των παραγόντων που την επηρεάζουν», 2012. Επιβλέπουσα: Γαλήνη Ρεκαλίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
10) Άννα Αφεντουλίδου, «Τζάνι Ροντάρι – Ευγένιος Τριβιζάς: ανατρεπτικές πτυχές του έργου τους», 2014. Επιβλέπουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια.
11) Βηθλεέμ Τσιτάκη, «Η Διαχείριση των εθνοπολιτισμικών ταυτοτήτων των εκπαιδευτικών στη σχέση τους με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας της μειονότητας της Θράκης: το παράδειγμα επεξεργασίας αφηγηματικών - λογοτεχνικών κειμένων στο Νηπιαγωγείο», 2016. Επιβλέπουσα: Παρασκευή Κουφάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
12) Δημήτριος Στεφανίδης, «Λειτουργία των Σχολείων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Περιοχή της Θράκης. Μία Κοινωνιολογική Προσέγγιση», 2018. Επιβλέπουσα: Λέλα Γώγου, Καθηγήτρια.

13) Μαρία Βαρσαμά, «Ανάστροφος Σχεδιασμός Παραδοσιακών Προγραμμάτων: Παράδειγμα από τα Μαθήματα των Φυσικών Επιστημών για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας και Μαθητές Α'-Γ' Τάξης Δημοτικού. Μια Προσέγγιση Εκπαιδευτικής Συμπερίληψης», 2019. Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια.

14) Ευγενία Δουλάμη, «Διερεύνηση των αντιλήψεων στελεχών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα σχετικά με τον ρόλο του σύγχρονου σχολείου στην προαγωγή της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία», 2020. Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια.

15) Μαρία Τριανταφύλλου, «Φυτά και ζώα στο ελληνικό λαϊκό παραμύθι. Οι σχέσεις τους με τον άνθρωπο», 2020. Επιβλέπουσα: Δέσποινα Δαμιανού, αφυπ. Επίκουρη Καθηγήτρια.

16) Αλκιβιάδης Σαλπιγκτής, «Ο πολιτισμικά διαφορετικός μαθητής στο δημόσιο ελληνικό δημοτικό σχολείο: ο λόγος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας κατά την περίοδο 1990 - 2010», 2021. Επιβλέπων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Διδακτικά βιβλία

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν ένα από τα βιβλία που προτείνει ο/η διδάσκων/ουσα, το οποίο και χορηγείται δωρεάν. Τα διδακτικά βιβλία εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, μετά από πρόταση του διδάσκοντος/ουσας. Οι δηλώσεις για τα διδακτικά βιβλία γίνονται από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες μέσω του συστήματος **Εύδοξος** (http://eudoxus.gr)

Σίτιση

Στις κτιριακές εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής λειτουργεί Φοιτητική Λέσχη για τη σίτιση των φοιτητών/τριών της Σχολής Επιστημών Αγωγής και των Τμημάτων Ιατρικής και Μοριακής Βιολογίας & Γενετικής. Δικαίωμα δωρεάν σίτισης έχουν οι φοιτητές/φοιτήτριες που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από απόφαση Συγκλήτου. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για δωρεάν σίτιση έχουν δικαίωμα σίτισης, αλλά καταβάλλουν το αντίτιμο του σιτηρεσίου.

Στέγαση

Φοιτητική Εστία δεν υπάρχει προς το παρόν για τη στέγαση των φοιτητών/τριών του Δ.Π.Θ, στην Αλεξανδρούπολη. Ωστόσο, για κάθε ακαδημαϊκό έτος εξασφαλίζονται μισθωμένα δωμάτια στην πόλη της Αλεξανδρούπολης και στη Νέα Χηλή για τη στέγαση των φοιτητών/τριών. Τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών/τριών που θα στεγαστούν σε ξενοδοχεία, όπως επίσης και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των στεγαζόμενων φοιτητών/τριών εφαρμόζονται σύμφωνα με τα όσα προβλέπει ο «Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας Φοιτητικών Εστιών του Δ.Π.Θ.».

Υγειονομική περίθαλψη

Οι φοιτητές/φοιτήτριες δικαιούνται πλήρους ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Για το σκοπό αυτό, σε όσους το επιθυμούν, χορηγείται με την εγγραφή, από τη Γραμματεία του Τμήματος, βιβλιάριο υγείας, το οποίο ανανεώνεται κάθε χρόνο.

Υγειονομική περίθαλψη δικαιούνται οι προπτυχιακοί και οι μεταπτυχιακοί/μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες των Α.Ε.Ι, ημεδαποί, ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπονται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, προσαυξημένο κατά το ήμισυ. Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών, η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους, μέχρι 31 Δεκεμβρίου για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Φοιτητών

Η Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Φοιτητών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ΥΨΥΦ) άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 2016. Η ΥΨΥΦ στηρίζει τους/τις φοιτητές/τριες για να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους και να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενες δυσκολίες της ζωής τους. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια για να χρησιμοποιήσει κανείς την Υπηρεσία. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο/η κάθε φοιτητής/τρια

θεωρούνται άξιες λόγου και υποστήριξης.
Δικαίωμα χρήσης της ΥΨΥΦ έχουν όλοι/ες οι φοιτητές/τριες του Δ.Π.Θ. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι δωρεάν. Η ΥΨΥΦ στεγάζεται στο κτίριο Διοίκησης (Πρυτανεία) του Δ.Π.Θ. που βρίσκεται στην πανεπιστημιούπολη Κομοτηνής. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: ypsyf.duth.gr.

Διευκολύνσεις κατά τις μετακινήσεις

Οι φοιτητές/φοιτήτριες δικαιούνται έκπτωση στην τιμή του εισιτηρίου για τις μετακινήσεις τους στο εσωτερικό της χώρας, που διαμορφώνεται ως εξής:

- Στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης όπου εδρεύει το Τμήμα που φοιτούν κατά 50%.
- Στις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες κατά 25%. Επιπλέον από 13/5/2013 ισχύει μείωση κατά 50% του κομίστρου στις μετακινήσεις των φοιτητών/τριών, οι οποίοι/οποίες είναι δικαιούχοι/δικαιούχες δελτίου ειδικού εισιτηρίου, με τις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες που συνδέουν την έδρα της σχολής φοίτησής τους με τον τόπο μόνιμης κατοικίας τους (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αρ. Πρωτοκόλλου: Φ.5/66409/Β3).

Επιπλέον, το Δ.Π.Θ. μισθώνει λεωφορεία στις πόλεις στις οποίες εδρεύει για τη δωρεάν μετακίνηση των φοιτητών/τριών από και προς τους χώρους εκπαίδευσης, σίτισης και στέγασης.
Κατά τις μετακινήσεις τους οι φοιτητές/φοιτήτριες είναι υποχρεωμένοι/υποχρεωμένες να επιδεικνύουν το δελτίο του ειδικού εισιτηρίου τους (πάσο) που εξασφαλίζουν οι ίδιοι/ίδιες, υποβάλλοντας ηλεκτρονικά την αίτησή τους στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (http://paso.minedu.gov.gr).

Βραβεία - υποτροφίες

Για τους/τις προπτυχιακούς/προπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες ισχύει το σύστημα κρατικής μέριμνας που περιλαμβάνει υποτροφίες επίδοσης από το Ι.Κ.Υ. Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με αποκλειστικό κριτήριο την ακαδημαϊκή επίδοση καθώς και την οικονομική κατάσταση του/της φοιτητή/φοιτήτριας. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες

Οι φοιτητές/φοιτήτριες του Δ.Π.Θ. έχουν πρόσβαση σε διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες με την απόκτηση λογαριασμού χρήστη. Υπάρχουν υπηρεσίες οι οποίες είναι διαθέσιμες στο σύνολο των φοιτητών/φοιτητριών της ελληνικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και υπηρεσίες οι οποίες είναι διαθέσιμες μόνο σε φοιτητές/φοιτήτριες του Δ.Π.Θ.

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες για το σύνολο των φοιτητών/φοιτητριών της ελληνικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Ορισμένες βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες είναι διαθέσιμες στο σύνολο των φοιτητών/φοιτητριών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως εξής:

- Ηλεκτρονική υπηρεσία διαχείρισης διδακτικών συγγραμμάτων Εύδοξος (http://eudoxus.gr). Παρέχει σε φοιτητές/φοιτήτριες τη δυνατότητα αναζήτησης και

δήλωσης διδακτικών βιβλίων για τα μαθήματα που έχουν δηλώσει.

- Ηλεκτρονική υπηρεσία για υποβολή αίτησης έκδοσης ακαδημαϊκής ταυτότητας (https://submit-academicid.minedu.gov.gr/).
- Διαδικτυακός αποθηκευτικός χώρος (http://pithos.grnet.gr/). Η υπηρεσία Pithos παρέχεται από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας και προσφέρει σε κάθε χρήστη αποθηκευτικό χώρο προσβάσιμο από παντού.
- Ηλεκτρονικό Σύστημα Μετεγγραφών, για την υποβολή αίτησης μετεγγραφής από τους/τις δικαιούχους/ες εγγεγραμμένους φοιτητές/τριες ΑΕΙ που δεν έχουν εξαντλήσει τα προβλεπόμενα εξάμηνα του κύκλου σπουδών στο Τμήμα φοίτησης τους (https://transfer.it.minedu.gov.gr)

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες συγκεκριμένα για φοιτητές/φοιτήτριες του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Οι φοιτητές/φοιτήτριες του Δ.Π.Θ. έχουν πρόσβαση σε διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες με την απόκτηση λογαριασμού χρήστη. Πιο συγκεκριμένα, βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες είναι οι εξής:

- Υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) με δυνατότητα πρόσβασης μέσω Παγκοσμίου Ιστού (https://webmail.duth.gr/).
- Ηλεκτρονική Γραμματεία: Ηλεκτρονική δήλωση των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων και πρόσβαση στους σχετικούς βαθμούς (https://unistudent.duth.gr).
- Ασύρματη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Στους χώρους της Βιβλιοθήκης και του κυλικείου της Σχολής παρέχεται η δυνατότητα ασύρματης πρόσβασης στο Διαδίκτυο.
- Ασύγχρονη υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Open Eclass (http://eclass.duth.gr) για τα διδασκόμενα μαθήματα όλων των Τμημάτων του Δ.Π.Θ.
- Δημιουργία και διαχείριση προσωπικών ιστοσελίδων που είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση http://utopia.duth.gr/~username (όπου username το όνομα χρήστη).
- Υπηρεσία πρόσβασης στο δίκτυο δεδομένων του Δ.Π.Θ. μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Network – VPN) που παρέχει τη δυνατότητα σε απομακρυσμένους χρήστες του Δ.Π.Θ. (που είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο, αλλά εκτός του δικτύου του Δ.Π.Θ.) να απολαμβάνουν τις ίδιες υπηρεσίες που θα είχαν αν συνδέονταν απευθείας στο δίκτυο του Δ.Π.Θ., όπως πρόσβαση σε συνδρομητικό περιεχόμενο εκδοτικών οίκων. Αυτό συμβαίνει ανεξάρτητα του τρόπου με τον οποίο οι απομακρυσμένοι χρήστες συνδέονται στο Διαδίκτυο (μέσω dialup, ADSL, ή δίκτυο τρίτου φορέα), Αναλυτική περιγραφή για τις προσφερόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους χρήστες του Δ.Π.Θ. είναι διαθέσιμες μέσω του ιστότοπου του Κέντρου Διαχείρισης Δικτύων του Δ.Π.Θ. (http://noc.duth.gr).
- Σύγχρονη τηλεκπαίδευση που αφορά την «ζωντανή» παρουσίαση μαθήματος ή διάσκεψης από τον Καθηγητή και την απομακρυσμένη παρακολούθησή της από τους/τις φοιτητές/τριες σε πραγματικό χρόνο. Για το σκοπό αυτό είναι διαθέσιμα εναλλακτικά εργαλεία στο πλαίσιο του ΔΠΘ. Η πλατφόρμα https://synergia.duth.gr/

χρησιμοποιείται κυρίως σε μεταπτυχιακά μαθήματα. Για τα προπτυχιακά μαθήματα χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα Skype for Business (https://itc.duth.gr/skype-for-business) κατά το εαρινό εξάμηνο του έτους 2019-20 και στις αρχές του χειμερινού εξαμήνου του 2020-21. Από το ακαδημαϊκό έτος 2020-21 αξιοποιείται η πλατφόρμα MS Teams (https://itc.duth.gr/msteams/) για τα προπτυχιακά μαθήματα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ / ERASMUS

Α) Γενικές Πληροφορίες

Το Πρόγραμμα Δία Βίου Μάθηση (Lifelong Learning Programme) / Erasmus δημιουργήθηκε στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να προωθήσει τη συνεργασία των κρατών-μελών στον χώρο της εκπαίδευσης. Περιλαμβάνει διάφορα επιμέρους προγράμματα. Αυτό που αφορά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ονομάζεται ERASMUS.

Οι στόχοι του προγράμματος ERASMUS είναι:
- Η βελτίωση της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης που παρέχεται στα κράτη-μέλη.
- Η ενίσχυση της «Ευρωπαϊκής διάστασης» της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Β) Διμερείς Συμφωνίες Τ.Ε.Ε.Π.Η.

Το Τ.Ε.Ε.Π.Η. έχει υπογράψει για το τωρινό ακαδημαϊκό έτος διμερείς συνεργασίες ανταλλαγής φοιτητών/τριών και μελών Δ.Ε.Π. με τα ακόλουθα πανεπιστήμια:

ΧΩΡΑ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ (Αριθμός φοιτητών x μήνες)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	Sofia University St. Kliment Ohridski	2 X 6	2014-2021	http://erasmus.duth.gr/node/89
	University of Veliko Turnovo St. Cyril and St. Methodius	2 X 5	2014-2021	http://erasmus.duth.gr/node/573
ΓΑΛΛΙΑ	Université de Strasbourg	2 X 10	2017-2021	http://erasmus.duth.gr/node/293
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Karlsruhe University of Education	2 X 5	2014-2021	http://erasmus.duth.gr/node/353
ΙΣΠΑΝΙΑ	Universidad de Córdoba	3 X 5	2014-2021	http://erasmus.duth.gr/node/145
	Universidad de Burgos	2 X 5	2014-2021	http://erasmus.duth.gr/node/142
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	Oslo and Akershus University College of Applied Sciences	2 X 5	2014-2021	http://erasmus.duth.gr/node/199

Γ) Ειδικότερες πληροφορίες

• Προϋποθέσεις συμμετοχής: Στο πρόγραμμα Δία Βίου Μάθηση/ERASMUS μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν ολοκληρώσει το 1ο έτος σπουδών τους.
• Χρόνος παραμονής στο εξωτερικό: Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να μείνουν από τρεις έως εννέα μήνες, ανάλογα με τη σύμβαση που υπάρχει με κάθε πανεπιστήμιο του εξωτερικού.
• Ύψος υποτροφίας: Κάθε φοιτητής/φοιτήτρια παίρνει υποτροφία ανάλογη με το χρονικό διάστημα παραμονής του στην αλλοδαπή. Το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης καθορίζεται κάθε χρόνο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
• Κατοχύρωση μαθημάτων: Από το 1998-1999 το Τ.Ε.Ε.Π.Η. έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS). Αυτό επιτρέπει την αμοιβαία αναγνώριση μαθημάτων που παρακολουθεί ο/η φοιτητής/φοιτήτρια στα συνεργαζόμενα Πανεπιστημιακά Τμήματα του εξωτερικού. Πριν την αναχώρησή του στο εξωτερικό, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια, με τη βοήθεια του συντονιστή του προγράμματος και με βάση τα ενδιαφέροντά του, επιλέγει έναν αριθμό μαθημάτων που θα παρακολουθήσει στο Ίδρυμα Υποδοχής και υπογράφει μια ειδική σύμβαση (learning agreement), η οποία υποχρεώνει αφενός το Ίδρυμα Υποδοχής να προσφέρει τα συγκεκριμένα μαθήματα στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια και αφετέρου το Ίδρυμα Προέλευσης να τα αναγνωρίσει, να κατοχυρώσει τη βαθμολογία τους και να τα αντιστοιχίσει με μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Ιδρύματος Προέλευσης, εφόσον ο/η φοιτητής/φοιτήτρια προσκομίσει επίσημα αποδεικτικά ότι πέτυχε στα μαθήματα αυτά.
• Διαδικασία υποβολής αίτησης: Κάθε χρόνο, τον Μάρτιο ή Απρίλιο, υποβάλλονται οι αιτήσεις των φοιτητών/τριών που πρόκειται να αναχωρήσουν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Προηγείται ενημέρωση των φοιτητών/τριών.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

http://erasmus.duth.gr/

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Περιγράμματα / περιλήψεις μαθημάτων

Σημείωση: Λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, ενδέχεται η διδασκαλία και αξιολόγηση των μαθημάτων να πραγματοποιείται εξ αποστάσεως με βάση τις οδηγίες/αποφάσεις του Υπουργείου Παιδείας και των σχετικών συλλογικών οργάνων. Η διδασκαλία υπό κανονικές συνθήκες πραγματοποιείται δια ζώσης αλλά λόγω της πανδημίας του κορονοϊού μπορεί να πραγματοποιηθεί εξ αποστάσεως σε πραγματικό χρόνο με τη χρήση εργαλείων σύγχρονης τηλεκπαίδευσης που διαθέτει το Δ.Π.Θ. (π.χ. Skype for business, MS Teams, κ.λπ.). Συνεπώς όπου στα περιγράμματα των μαθημάτων αναφέρεται «Τρόπος παράδοσης: δια ζώσης» θα λαμβάνεται υπόψη και η ανωτέρω παράμετρος. Η αξιολόγηση των μαθημάτων μπορεί να πραγματοποιηθεί εξ αποστάσεως με τρόπους όπως: υποβολή και παρουσίαση εργασιών, γραπτή εξέταση σε περιορισμένο χρόνο με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του e-class, γραπτή εξέταση σε περιορισμένο χρόνο με αποστολή των θεμάτων και επιστροφή των απαντήσεων, προφορική εξέταση. Συνεπώς όπου στα περιγράμματα των μαθημάτων αναφέρονται ως τρόποι αξιολόγησης η γραπτή εξέταση, η γραπτή πρόοδος, η προφορική παρουσίαση ή η προφορική εξέταση θα λαμβάνεται υπόψη και η ανωτέρω παράμετρος.

Ψυχολογία (Ψ)

(Ψ 02 Υ) Γνωστική Ψυχολογία

Διδάσκων: Νικόλαος Μακρής, Καθηγητής, ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 02 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04142/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητέ/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να αναγνωρίσουν τους διάφορους τομείς έρευνας που αποτελούν αντικείμενο της Γνωστικής Ψυχολογίας. 2) Να εξηγήσουν τις βασικές έννοιες και ερευνητικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στη Γνωστική Ψυχολογία 3) να εξηγήσουν βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί σχετικά με την ανθρώπινη νόηση και τη σχέση της με την συμπεριφορά. 4) να εξηγήσουν τα σημαντικά εμπειρικά ευρήματα σχετικά με βασικές γνωστικές διεργασίες (π.χ. αντίληψη, μνήμη, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων, γλώσσα)
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Αυτόνομη εργασία • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγικό μάθημα στη Γνωστική Ψυχολογία. Θα μελετηθούν, υπό το πρίσμα σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων, οι βασικές νοητικές λειτουργίες του ανθρώπου. Θα αναλυθούν οι βασικές μέθοδοι για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών, θα παρουσιαστούν οι σύγχρονες θεωρίες και τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με:

- την Αντίληψη (αισθητηριακές λειτουργίες, οπτική και ακουστική αντίληψη),
- την Προσοχή (επιλεκτική προσοχή, αυτοματοποιημένη και ελεγχόμενη προσοχή, επαγρύπνηση, κλπ),
- τη Μνήμη (Θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών, μοντέλο επιπέδων επεξεργασίας, εργαζόμενη μνήμη, θεωρίες λήθης, βελτίωση μνήμης, κλπ),
- τη Σκέψη (αναπαράσταση της γνώσης, διαλογιστική, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων)
- τη Γλώσσα (δομή και λειτουργίες της γλώσσας, σχέση γλώσσας-σκέψης).
- και τους μηχανισμούς αυτορρύθμισης (Μεταγνώση).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Αυτόνομη μελέτη	66
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): **<u>Γραπτές εξετάσεις:</u>** • Ανάπτυξη θεμάτων (100%) • **<u>Κριτήρια αξιολόγησης</u>** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) • Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση… (20%) • Δομή: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας… (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Atknison, R.L. et al. (2004). *Εισαγωγή στην ψυχολογία του Hilgard*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
Βοσνιάδου, Στ. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία (ενιαίο)*, Εκδόσεις Gutenberg.
Eysenck, M. (2010). *Βασικές Αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
Goldstein Bruce E (επιστ.επιμ. Μακρής Νίκος, *Γνωστική ψυχολογία,* Εκδόσεις Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε., 2018
Hayes, N. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, Τόμος Α, Εκδόσεις Πεδίο.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). Γνωστική ψυχολογία. Εκδόσεις Πεδίο.
Schacter, D.L. et al. (2012). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
Sternberg, R.J. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία*. Κ.Μπάμπαλης.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Cognition
Trends in Cognitive Sciences
Cognitive Psychology
Journal of Cognitive Psychology
Ψυχολογία

(Ψ 03 Υ) Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού Ι

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Καρούσου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 03 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού Ι		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να αναγνωρίζουν την αλληλεπίδραση βιολογικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων στην ανάπτυξη 2) να εξηγούν βασικές αρχές και έννοιες της αναπτυξιακής ψυχολογίας 3) να διακρίνουν τις μεθόδους μελέτης των αναπτυξιακών αλλαγών 4) να περιγράφουν, να αναλύουν και να συγκρίνουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση των βασικών ζητημάτων της παιδικής ανάπτυξης, από τη σύλληψη μέχρι και την πρώτη παιδική ηλικία • Μεταφορά των θεωρητικών γνώσεων στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης • Κατανόηση του πολυδιάστατου χαρακτήρα της ανθρώπινης ανάπτυξης και του σύνθετου δίκτυου των παραγόντων που την επηρεάζουν • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος, αρχικά, αναλύονται οι βασικές έννοιες και αρχές της ανθρώπινης ανάπτυξης, οι μέθοδοι έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία και οι κυριότερες θεωρίες που επιχειρούν να περιγράψουν και να ερμηνεύσουν την ανθρώπινη ανάπτυξη. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην προγεννητική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται οι εντυπωσιακοί μετασχηματισμοί που παρατηρούνται αλλά και οι παράγοντες που ευνοούν ή απειλούν την ανάπτυξη στη φάση αυτή. Περνώντας στη βρεφική ηλικία γίνεται προσπάθεια να περιγραφεί η σωματική, η κινητική, η γνωστική, η κοινωνική και η συναισθηματική ανάπτυξη που συντελείται. Σε επόμενες ενότητες του μαθήματος αυτού, (α) γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην ανάπτυξη της γλώσσας. (β) Παρουσιάζονται λεπτομερώς οι θεωρίες των Piaget και Vygotsky για τη γνωστική ανάπτυξη, αλλά και η κριτική που ασκήθηκε στις θεωρίες αυτές. (γ) Περιγράφεται η πορεία ανάπτυξης της μεταγνωστικής ενημερότητας των παιδιών για τον τρόπο με τον οποίο επιλύουν συγκεκριμένα γνωστικά έργα από το νηπιαγωγείο έως την πρώτη τάξη του δημοτικού και η πορεία κατάκτησης της θεωρίας του νου. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών καθώς και στην ανάπτυξη της ταυτότητας του φύλου. Τέλος, παρουσιάζονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις που διατύπωσαν ο Piaget και ο Kohlberg για την ηθική ανάπτυξη.

Ενότητες του μαθήματος:

1.Εισαγωγή στην αναπτυξιακή ψυχολογία: Ορισμός και αντικείμενο. Μέθοδοι και σχέδια έρευνας.

2.Βασικές έννοιες: Κληρονομικότητα και περιβάλλον, πλαστικότητα, συνέχεια/ ασυνέχεια, ατομικές διαφορές.

3.Προγεννητική ανάπτυξη και γέννηση.

4.Βρεφική ηλικία. Χαρακτηριστικά και ρυθμοί ανάπτυξης. Σωματική ανάπτυξη. Αισθητηριακή αντίληψη του περιβάλλοντος. Οργάνωση της συμπεριφοράς. Κινητική ανάπτυξη.

5.Συναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική ηλικία.

6.Κοινωνική ανάπτυξη. Πρώτες κοινωνικές σχέσεις. Προσκόλληση: Ορισμός, προϋποθέσεις, συνέπειες. Μέτρηση και είδη προσκόλλησης. Συνέπειες μακροχρόνιου αποχωρισμού. Ιδιοσυγκρασία.

7.Κοινωνική ανάπτυξη: Η θεωρία του E. Erikson.

8.Γνωστική Ανάπτυξη. Θεωρία του J. Piaget. Βασικές αρχές, στάδια γνωστικής ανάπτυξης, εφαρμογές στην εκπαίδευση.

9.Γνωστική Ανάπτυξη. Θεωρία του L. Vygotsky. Βασικές αρχές, ο ρόλος του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου, εφαρμογές στην εκπαίδευση.

10.Μεταγνωστική ανάπτυξη και αυτορρύθμιση. Θεωρία του νου.

11.Ανάπτυξη των κοινωνικο-ηθικών γνωστικών λειτουργιών: Μεθοδολογικά ζητήματα, δομικές θεωρητικές προσεγγίσεις (J. Piaget, L. Kohlberg).

12.Η ανάπτυξη της γλώσσας στη βρεφική και στην προσχολική ηλικία.

13. Ανακεφαλαίωση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Power Point Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	41
Αυτόνομη μελέτη	55
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και μία ανοικτή συνδυαστική ερώτηση (100%). **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Ορθότητα απαντήσεων** • **Περιεχόμενο:** ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (75%) • **Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση:** ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βυγκότσκι, Λ. (1993). *Σκέψη και γλώσσα*. Αθήνα: Γνώση.
Feldman, R.S. (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία: Δια βίου ανάπτυξη*. Αθήνα: Gutenberg.
Graig, G. J. & Baucum, D. (2007). *Η ανάπτυξη του ανθρώπου*. (Επιμ. Π. Βορριά). Αθήνα: Παπαζήση.
Lightfoot, C., Cole, M. & Cole, S.R. (2014). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. (Επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου). Αθήνα: Gutenberg.
Ουάντσγουερθ, Μ. (2001) *Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη*. Αθήνα: Καστανιώτη.
Piaget, J. (2007). *Η γλώσσα και η σκέψη του παιδιού*. Καστανιώτη.
Siegler, R. (2005). *Πώς σκέφτονται τα παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Ψυχολογία
Child Development
Developmental Psychology
Infancy
Monographs of the Society for research in Child Development

(Ψ 04 Υ) Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού ΙΙ

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Καρούσου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ04 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΙΙ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να εξηγήσουν τις μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών σε μικρές ηλικίες 2) να περιγράψουν, να αναλύσουν και να συγκρίνουν τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της γνωστικής και γλωσσικής ανάπτυξης 3) να περιγράψουν την αναπτυξιακή πορεία τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών με έμφαση στη γνωστική και στην γλωσσική τους ανάπτυξη. 4) να εξηγήσουν με ποιο τρόπο οι ψυχολογικές θεωρίες και τα αναπτυξιακά μοντέλα επηρεάζουν την εκπαιδευτική πρακτική.
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Αυτόνομη εργασία • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα μελετηθεί, υπό το πρίσμα σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων, η ανάπτυξη των βασικών νοητικών λειτουργιών του ανθρώπου με μεγαλύτερη έμφαση στη βρεφική, νηπιακή και προσχολική ηλικία. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν αναλυτικά οι βασικές θεωρίες της Γνωστικής Ανάπτυξης, θα αναλυθούν οι βασικές μέθοδοι για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών σε μικρές ηλικίες, καθώς και τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με: την **νευρολογική ανάπτυξη** κατά τα πρώτα έτη της ζωής, την **ανάπτυξη της αντίληψης** (οπτική, ακουστική, απτική, οσφρητική και γευστική), την **ανάπτυξη της μνήμης** (Παιδική αμνησία, ερμηνεία της αύξησης των μνημονικών ικανοτήτων, κλπ), την **εννοιολογική ανάπτυξη** (αναπαράσταση της γνώσης, κατάκτηση εννοιών, κλπ.) και την **επικοινωνιακή και γλωσσική ανάπτυξη** (προγλωσσική επικοινωνία, ανάδυση των λέξεων, ανάπτυξη λεξιλογίου, σημασιολογική, πραγματολογική, μορφολογική και συντακτική ανάπτυξη, ανάπτυξη αφηγηματικών δεξιοτήτων). Τέλος, προσεγγίζονται ζητηματα που αφορούν στην ανάπτυξη της αίσθησης του εαυτού, της ταυτότητας φύλου, της αυτορρύθμισης καθώς και των ακαδημαϊκών δεξιοτήτων.

Ενότητες του μαθήματος:
1. Εισαγωγικά Ζητήματα - Μέθοδοι Μελέτης της Ανάπτυξης
2. Βασικά Ερμηνευτικά Πλαίσια Γνωστικής Ανάπτυξης: Piaget, Vygotsky
3. Σύγχρονες Θεωρίες Γνωστικής Ανάπτυξης: Εξελικτικές Θωρίες, Θεωρίες Επεξεργασίας των Πληροφοριών, Θεωρίες Συστημάτων, Κριτικές Θεωρίες
4. Νευρολογική Ανάπτυξη, Γνωστικά Επιτεύγματα
5. Εννοιολογική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη της Αντίληψης
6. Ανάπτυξη της Προσοχής και της Μνήμης
7. Αίσθηση του Εαυτού
8. Επικοινωνιακή και Γλωσσική Ανάπτυξη
9. Επικοινωνιακή και Γλωσσική Ανάπτυξη (συνέχεια)
10. Ανάπτυξη της Ταυτότητας του Φύλου
11. Ανάπτυξη Αυτορρύθμισης
12. Ανάπτυξη Ακαδημαϊκών Δεξιοτήτων
13. Παρουσιάσεις Εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	36
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	41
Αυτόνομη μελέτη	55
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): **<u>Γραπτές εξετάσεις:</u>** • Δοκιμασία πολλαπλής επιλογής & ερώτηση σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) • Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση… (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Lightfoot, C., Cole, M. & Cole, S (2015). Η ανάπτυξη των παιδιών. Ζ. Μπαμπλέκου (Επιμ.). Αθήνα: Gutenberg.
Graig. G. J. & Baucum, D. (2007). Η ανάπτυξη του ανθρώπου. Π. Βορριά (Επιμ.). Αθήνα: Παπαζήσης
Feldman R. (2011). Εξελικτική Ψυχολογία (ενιαίο). Gutenberg
Hobson P. (2006). Το λίκνο της σκέψης. Εκδ. Παπαζήση.
Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2009). Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον. Εκδ. Παν/μίου Κρήτης.
Παπαηλιού, Χρ. (2005). Η ανάπτυξη της γλώσσας. Εκδ. Παπαζήση.
Piaget, J. (2007) Η γλώσσα και η σκέψη του παιδιού. Καστανιώτη.
Siegler R. (2002). Πώς σκέφτονται τα παιδιά. Gutenberg
Vygotsky, L.S. (1993), Σκέψη και Γλώσσα, Εκδόσεις Γνώση.
Wadsworth, B. (2009) Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη. Καστανιώτη.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Ψυχολογία
Child development
Developmental Psychology
Infancy
Journal of Child Language
Journal of Speech, Language and Hearing Research
Monographs of the Society for Research in Child Development

(Ψ 06 Υ) Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 06 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να</u>: 1) Αναγνωρίσουν βασικές θεωρίες Κοινωνικής Ψυχολογίας. 2) Ανακαλέσουν βασικά πειράματα και ερευνητές. 3) Κατανοήσουν τη σημασία της Κοινωνικής Ψυχολογίας για την αξιολόγηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. 4) Αναγνωρίσουν τη σχέση Κοινωνικής Ψυχολογίας και εκπαιδευτικής πράξης.

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση των βασικών θεωριών Κοινωνικής ψυχολογίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια οριοθέτηση του αντικειμένου της Κοινωνικής Ψυχολογίας και παρουσιάζονται κάποιες βασικές θεωρητικές παραδόσεις. Μαζί με τους τομείς ενασχόλησης της Κοινωνικής Ψυχολογίας γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή, καθώς και αναφέρονται οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί για την παραγωγή επιστημονικής γνώσης. Οι θεωρίες που παρουσιάζονται περιλαμβάνουν την κοινωνική νόηση με έμφαση στα κοινωνική σχήματα, την κατηγοριοποίηση και τα στερεότυπα, τη θεωρία της κοινωνικής απόδοσης, τις θεωρίες στάσεων, τη σχέση στάσεων και

συμπεριφοράς, την έννοια της κοινωνικής επιρροής, καθώς και την προκατάληψη και ανθρώπινη επιθετικότητα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint. Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class. Email.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Αυτόνομη μελέτη	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** • Περιεχόμενο: Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων (100%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Κοκκινάκη, Φ. (2005). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
Παπαστάμου, Σ. (2006). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

European Review of Social Psychology.
Personality and Social Psychology Bulletin.
Media Psychology.

(Ψ 14 Υ) Ψυχολογία της Υγείας

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 14 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίσουν και να περιγράψουν μοντέλα αντίληψης της υγείας και της ασθένειας, 2) να διακρίνουν παράγοντες που σχετίζονται με συμπεριφορές υγείας 3) να περιγράψουν τρόπους πρόληψης και προαγωγής της υγείας 4) να προσδιορίσουν ψυχολογικές διεργασίες που σχετίζονται με το στρες και την ασθένεια 5) να σηζητήσουν για το μέλλον της ψυχολογίας της υγείας.

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας,
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας,
- Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μοντέλα αντίληψης της υγείας και της ασθένειας, συμπεριφορές που σχετίζονται με την υγεία, παράγοντες που καθορίζουν τις συμπεριφορές υγείας, τρόποι πρόληψης και προαγωγής της υγείας, ψυχολογικές διεργασίες που σχετίζονται με το στρες και την ασθένεια αλλά και το μέλλον της ψυχολογίας της υγείας αποτελούν θέματα που αναλύονται και συζητούνται εκτενώς.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>41</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>55</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
▪ Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%)
▪ Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%)
▪ Δομή: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%)
▪ Γλώσσα / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%).</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ogden, J. (2004). Ψυχολογία της Υγείας. Αθήνα: Επιστημονικές εκδόσεις Παρισιάνου.
DiMatteo, M.R., & Martin, L.R. (2006). Εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας. Επιστημονική επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Αναγνωστόπουλος, Φ. & Ποταμιάνος, Γ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Παπαδάτου, Δ., & Αναγνωστόπουλος, Φ. (1999). Η ψυχολογία στο χώρο της υγείας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Καραδήμας, Ε. (2005). Ψυχολογία της Υγείας. Θεωρία και κλινική πράξη. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Sarafino, E.P. (1999). Health Psychology. New York: Wiley.
Straub, R.O. (2002). Health Psychology. New York: Worth Publishers.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Journal of Health Psychology,
- Health Psychology,
- British Journal of Health Pschology.

(Ψ 23 Ε) Οι Διομαδικές Σχέσεις στην Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 23 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΟΙ ΔΙΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

5) Αναγνωρίσουν τις βασικές θεωρίες διομαδικών σχέσεων.
6) Αξιολογήσουν τη συνεισφορά των θεωριών στη μείωση των προκαταλήψεων.
7) Εφαρμόσουν τόσο τη γνώση που αποκομίζουν, όσο και τους κανόνες σεβασμού της διαφορετικότητας στην εκπαιδευτική πράξη.
8) Προτείνουν παρεμβάσεις με στόχο τη μείωση των προκαταλήψεων.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην κατανόηση των βασικών θεωριών διομαδικών σχέσεων και στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών σε θέματα προκατάληψης και ρατσισμού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό εστιάζει στο πως διαχρονικά η Κοινωνική Ψυχολογία έχει εξετάσει τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών ομάδων. Παρουσιάζονται οι βασικότερες θεωρίες διομαδικών σχέσεων από τις αρχές της διαμόρφωσης του πεδίου μέχρι τις πιο σύγχρονες εξελίξεις στο χώρο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο που η Κοινωνική Ψυχολογία προσέγγισε το ζήτημα των προκαταλήψεων και του ρατσισμού. Επίσης, εξετάζεται η έννοια των στερεοτύπων στην Κοινωνική Ψυχολογία, ενώ γίνεται αναφορά σε θεωρίες που έχουν στόχο τη μείωση των προκαταλήψεων και των διομαδικών σχέσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint. Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class. Email.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	(61)
Αυτόνομη μελέτη	61
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δυο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (100%) Δεύτερος • Γραπτή εργασία (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (εργασία) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Βιβλιογραφικές αναφορές (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Hogg, M. A., & Vaughan, G. M. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
Wetherell, M. (2004). *Ταυτότητες, Ομάδες και Κοινωνικά Ζητήματα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Journal of Personality and Social Psychology.
British Journal of Social Psychology.

(Ψ 24 Ε) Θέματα Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Ψυχολογίας

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 24 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Αναγνωρίσουν τους βασικούς μεθοδολογικούς περιορισμούς των διαπολιτισμικών ερευνών. 2) Διακρίνουν τον τρόπο που η πολιτισμική ετερότητα μπορεί να εκφραστεί στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. 3) Συγκρίνουν βασικές θεωρίες πολιτισμικής προσαρμογής. 4) Αναπτύξουν ενσυναίσθηση σε θέματα πολιτισμικής ετερότητας.

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση του πως η πολιτισμική ετερότητα μπορεί να επηρεάσει την εκπαιδευτική πράξη.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η σειρά των μαθημάτων αυτών έχει στόχο να εισάγει τους φοιτητές/φοιτήτριες στη μελέτη των πολιτισμικών διαφορών από την οπτική της Κοινωνικής Ψυχολογίας και να εξετάσει πως μεταβάλλονται, ορίζονται και επιτελούνται οι ανθρώπινες συμπεριφορές σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Σημαντικό μέρος των διαλέξεων αναφέρεται επίσης στην ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας που θα μπορεί να διαπιστώσει το ρόλο που παίζει ο πολιτισμός στην ανθρώπινη συμπεριφορά. Έμφαση επίσης δίνεται στο κατά πόσο μπορεί να υποστηριχθεί ότι υπάρχουν οικουμενικές διαστάσεις στην ανθρώπινη συμπεριφορά, καθώς και τις συνέπειες της διαπολιτισμικής επαφής.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint. Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class. Email.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	(61)
Αυτόνομη μελέτη	61
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δυο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (100%) Δεύτερος • Γραπτή εργασία (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (εργασία) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Βιβλιογραφικές αναφορές (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Smith, B. P., & Bond, M. H. (2011). *Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.

Segall, H. M., Dasen, R. P., Berry, W. J., & Poortinga, H. Y. (1996). *Διαπολιτιστική Ψυχολογία: Η Μελέτη της Ανθρώπινης Συμπεριφοράς σε Παγκόσμιο Οικολογικό Πολιτιστικό Πλαίσιο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Shiraev, E. B., & Levy, D. A. (2017). *Διαπολιτισμική Ψυχολογία: Κριτική Θεώρηση και Εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Journal of Intercultural Psychology.

(Ψ 28 Ε) Παιδί και Γεγονότα Ζωής

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 28Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΖΩΗΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) γνωρίζουν τις στάσεις των μαθητών απέναντι σε σημαντικά γεγονότα ζωής ανάλογα με την ηλικία τους, 2) προλαμβάνουν αλλά και να χειρίζονται με σωστό τρόπο τις αδυναμίες των μαθητών να αντιμετωπίσουν με επιτυχία δύσκολες καταστάσεις στη ζωή τους, 3) διακρίνουν παράγοντες που σχετίζονται με την ομαλή ή μη προσαρμογή σε γεγονότα ζωής.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματεύεται γεγονότα της ζωής όπως ο θάνατος, η αρρώστια, η αποπλάνηση, η νοσηλεία, η εγχείρηση, η χρόνια αρρώστια, το διαζύγιο, η υιοθεσία. Τα θέματα αυτά εξετάζονται όσον αφορά τις αντιλήψεις των παιδιών γι' αυτά και την κατανόησή τους ανάλογα με την ηλικία τους αφενός, και τους χειρισμούς που απαιτούνται με στόχο την πρόληψη αφ' ετέρου, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	30
Αυτόνομη μελέτη	41
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60-70%)
- **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%)
- **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%)
- **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%).
- **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (0-10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Brock, S., Sandoval, J., & Lewis, S. (2005). Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Εγχειρίδιο για τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο. Επιστ. Επιμ. ελληνικής έκδοσης: Χ. Χατζηχρήστου. Μετάφραση: Ε. Θεοχαράκη. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Λουμάκου, Μ. & Μπρουσκέλη, Β. (υπό έκδοση). Παιδί και Γεγονότα Ζωής. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Neimeyer Robert A. (2006). Ν' αγαπάς και να χάνεις. Αθήνα: Κριτική.

Νίλσεν, Μ. & Παπαδάτου, Δ. (επιμ.) (1999). Όταν η χρόνια αρρώστια και ο θάνατος αγγίζουν τη σχολική ζωή. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ- Β' Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.

Χατζηχρήστου, Χ.Γ. (1999). *Ο χωρισμός των γονέων, το διαζύγιο και τα παιδιά. Η προσαρμογή των παιδιών στη διπυρηνική οικογένεια και στο σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Journal of Family Issues,
- Journal of Child Health Care,
- Death Studies,
- Health Psychology.

(Ψ 32 Ε) Σεξουαλικότητα και Υγεία

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 32 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) κατανοήσουν τα θέματα τα οποία εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής για την προσχολική ηλικία, 2) γνωρίζουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη υγιούς κοινωνικής και σεξουαλικής συμπεριφοράς από τον μελλοντικό ενήλικα, σύμφωνα με την ελληνική και διεθνή έρευνα.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας και εφαρμογή τους σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς χώρους, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζονται:

- Στόχοι, Περιεχόμενο, Αναγκαιότητα της Σεξουαλικής Αγωγής στην προσχολική ηλικία.
- Οι διαφυλικές σχέσεις στην προσχολική ηλικία. Σχέσεις με τον άλλο- από το άτομο στη δυάδα. Ψυχική Υγεία και διαφυλικές σχέσεις.
- Προγράμματα Σεξουαλικής Αγωγής για την προσχολική ηλικία: εφαρμογές- περιορισμοί- προτάσεις.
- Κοινωνικές Αναπαραστάσεις της ερωτικής επαφής και της προφύλαξης των νέων στην Ελλάδα.
- Οι κίνδυνοι υγείας και η έκφραση της σεξουαλικότητας των νέων στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
- Παρουσίαση καθοριστικών παραμέτρων για την ανάπτυξη μελλοντικών υγιών σεξουαλικών συμπεριφορών από το παιδί: αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, επίδραση ομάδων συνομηλίκων, αναγνώριση- έκφραση- διαχείριση συναισθημάτων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	24
Αυτόνομη μελέτη	42
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60-70%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων,

	κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%). ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (0-10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Λουμάκου, Μ.., Κορδούτης, Π.Σ., Σαραφίδου, Ε. (2000). Ερωτική Επαφή και Προφύλαξη: Οι Κοινωνικές Αναπαραστάσεις των Νέων. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ogden, J. (2004). Ψυχολογία της Υγείας. Αθήνα: Επιστημονικές εκδόσεις Παρισιάνου.

Παρασκευόπουλος, Ι., Μπεζεβέγκης, Η., Γιαννίτσας, Ν. & Καραθανάση, Α. (επιμ.) (1995). Διαφυλικές σχέσεις: εισηγήσεις στο σεμινάριο κατάρτισης εκπαιδευτικών-στελεχών σε θέματα σεξουαλικής αγωγής και ισότητας των φύλων. Τόμ. Α΄, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παρασκευόπουλος, Ι., Μπεζεβέγκης, Η., Γιαννίτσας, Ν. & Καραθανάση, Α. (επιμ.) (1998). Διαφυλικές σχέσεις: εισηγήσεις στο σεμινάριο κατάρτισης εκπαιδευτικών-στελεχών σε θέματα σεξουαλικής αγωγής και ισότητας των φύλων. Τόμ. Β΄, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Journal of Family Issues,
- Journal of Childhood Sexual Abuse
- Sex Education,
- Health Psychology.

(Ψ 33 Ε) Επικοινωνιακή και Γλωσσική Ανάπτυξη

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Καρούσου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 33 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επικοινωνιακή και Γλωσσική Ανάπτυξη		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν</u>: 1) να περιγράψουν την αναπτυξιακή πορεία της επικοινωνιακής και γλωσσικής ανάπτυξης από τις απαρχές της μέχρι την πρώτη σχολική ηλικία 2) να διακρίνουν τα πολλαπλά επίπεδα επικοινωνιακής και γλωσσικής ανάπτυξης (προγλωσσική επικοινωνία, φωνολογική, σημασιολογική, πραγματολογική και γραμματική ανάπτυξη) 3) να σχεδιάσουν και να αξιολογήσουν δραστηριότητες καλλιέργειας των επικοινωνιακών και γλωσσικών ικανοτήτων παιδιών προσχολικής ηλικίας 4) να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά βασικών αναπτυξιακών γλωσσικών διαταραχών 5) να αναγνωρίσουν το ρόλο του/της εκπαιδευτικού προσχολικής αγωγής (α) στην πρώιμη ανίχνευση γλωσσικών και επικοινωνιακών δυσκολιών που πιθανόν να αντιμετωπίζουν τα παιδιά και (β) στην ευαισθητοποίηση των γονέων για τα θέματα αυτά 5) να αναγνωρίσουν τη σημασία της έγκαιρης αξιολόγησης των γλωσσικών διαταραχών 6) να σχεδιάσουν ένα προγράμματα πρώιμης παρέμβασης που θα μπορούσε να υλοποιηθεί σε μια τάξη νηπιαγωγείου και να το αξιολογήσουν

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών • Μεταφορά και εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης • Αυτόνομη εργασία • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να περιγράψει και να ερμηνεύσει τα βασικά στάδια και χαρακτηριστικά που εμφανίζονται στη γλώσσα του παιδιού καθώς αυτό αναπτύσσεται. Εισαγωγικά δίνεται μια περιγραφή της επιστημονικής περιοχής της ανάπτυξης της γλώσσας και υπογραμμίζεται ο κομβικός ρόλος που παίζει η γλώσσα στην ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού. Αρχικά γίνεται προσπάθεια να περιγραφεί η αναπτυξιακή πορεία της επικοινωνίας και της γλώσσας. Στα πλαίσια του μαθήματος, η περιγραφή της γλωσσικής ανάπτυξης ξεκινάει ήδη από την προγεννητική περίοδο και φτάνει έως την πρώτη σχολική ηλικία. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφεται η γνώση των παιδιών αναφορικά με το γλωσσικό σύστημα (φωνολογία, σημασιολογία, γραμματική) αλλά και ο τρόπος χρήσης αυτού του συστήματος σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας (πραγματολογία) κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση αναπτυξιακής περιόδου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι επικρατέστερες θεωρητικές προσεγγίσεις που επιχειρούν να ερμηνεύσουν την γλωσσική ανάπτυξη. Ειδική αναφορά θα γίνει στην αποκλίνουσα γλωσσική ανάπτυξη και τις αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές που είναι πιθανό να εμφανιστούν στην παιδική ηλικία. Επίσης, θα αναφερθούν σύγχρονα προγράμματα παρέμβασης που εφαρμόζονται διεθνώς για τη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων των παιδιών.

Ενότητες του μαθήματος:
1.Γλώσσα-Ομιλία-Επικοινωνία.
2.Φωνολογική ανάπτυξη.
3.Σημασιολογική-λεξιλογική ανάπτυξη.
4.Μορφολογική και συντακτική ανάπτυξη.
5.Πραγματολογική ανάπτυξη.
6.Ανάπτυξη της ικανότητας διαλόγου και αφήγησης ιστοριών.
7.Βασικά ερμηνευτικά πλαίσια γλωσσικής ανάπτυξης.
8.Γλωσσική αξιολόγηση κατά τη βρεφική και προσχολική ηλικία.
9.Αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές.
10.Ενδεικτικά προγράμματα παρέμβασης σε παιδιά με αποκλίνουσα γλωσσική ανάπτυξη.
11.Αντιμετώπιση της γλωσσικής διαφορετικότητας στο νηπιαγωγείο.
12.Παρουσιάσεις εργασιών.
13.Παρουσιάσεις εργασιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Power Point Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email

	Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαλέξεις	39

	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή εργασίας/-ών	35
	Προετοιμασία παρουσίασης	21
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εργασία (2.000 λέξεις) (70%) • Σύντομη προφορική παρουσίαση (15 λεπτά) με χρήση Power Point (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο:** ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%) • **Κριτική σκέψη:** επαρκής ανάπτυξη του θέματος, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (30%) • **Οργάνωση, δομή και συνοχή δοκιμίου** (15%) • **Γλώσσα:** σαφήνεια, χρήση επιστημονικού λόγου (10%) • **Βιβλιογραφία:** Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, ορθή χρήση της βιβλιογραφίας, σύνταξη βιβλιογραφίας με βάση το πρότυπο APA (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Kail M. (2019). Η κατάκτηση της γλώσσας, Αθήνα: ΔΑΡΔΑΝΟΣ.

Norbury, C.F., Tomblin, J.B., & Bishop, D.V.M. (2013). Κατανοώντας τις Αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές: Από τη θεωρία στην πράξη (Επιμ. Α. Ράλλη & Ο. Παληκαρά). Αθήνα: Gutenberg.

Κατή, Δ. (2009). Γλώσσα και Επικοινωνία στο Παιδί. Αθήνα: Οδυσσέας.

-**Συμπληρωματική Βιβλιογραφία** :

Βογινδρούκας, Ι., Οκαλίδου, Α., & Σταυρακάκη, Σ. (Επιμ.) (2010). Αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές: Από τη βασική έρευνα στην κλινική πράξη. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Βοσνιάδου, Σ. (2001). Κείμενα εξελικτικής ψυχολογίας: Γλώσσα. Τόμος Α΄. Αθήνα: Gutenberg

Βυγκότσκι, Λ. (1993). Σκέψη και γλώσσα. Αθήνα: Γνώση.

Γαβριηλίδου, Ζ. (2003). Φωνητική συνειδητοποίηση και διόρθωση παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δάρδανος.

Guasti, M.T. (2002). Language Acquisition: The growth of grammar. London: The MIT Press.

Hobson, P. (2006). Το λίκνο της σκέψης. Αθήνα: Παπαζήση.

Μότσιου, Ε. (2017). Εισαγωγή στην ανάπτυξη της γλώσσας. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Παπαηλιού, Χ. (2005). Η ανάπτυξη της γλώσσας: θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα από την τυπική και αποκλίνουσα γλωσσική συμπεριφορά. Αθήνα: Παπαζήση.

Παυλίδου, Θ. (1997). Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Ράλλη, Α. & Παληκαρά, Ο. (Επιμ.) (2017). Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή στα Παιδιά και τους Εφήβους: Θέματα οριοθέτησης, αξιολόγησης και παρέμβασης. Αθήνα: Gutenberg.

Στασινός, Δ. (2009). Ψυχολογία του λόγου και της γλώσσας: Ανάπτυξη και παθολογία, δυσλεξία και λογοθεραπεία. Αθήνα: Gutenberg.
Τάφα, Ε. (2011). Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο.
Τζουριάδου, Μ. (1995). Ο λόγος του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Θεσσαλονική: Προμηθέας.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Journal of Child Language
Language Acquisition
Language, Learning and Development
Ψυχολογία

Ψ 35 Ε Ψυχοπαθολογία του Παιδιού

Διδάσκουσα: Ασπασία Σερντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια (Παιδοψυχιατρική Κλινική ΔΠΘ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 35 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) διακρίνουν τις αποκλίσεις από τη φυσιολογική αναπτυξιακή πορεία
2) διακρίνουν δυσλειτουργικές και δυσπροσαρμοστικές συμπεριφορές των παιδιών στο οικογενειακό και το σχολικό πλαίσιο
3) περιγράψουν τα κύρια χαρακτηριστικά των συχνότερων ψυχικών διαταραχών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας
4) αναπτύξουν κοινή «γλώσσα επικοινωνίας» με τους ειδικούς ψυχικής υγείας για τη διαχείριση και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζουν τα παιδιά με ψυχικές διαταραχές

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα «ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ» στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ψυχικές διαταραχές των παιδιών, κυρίως στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία. Περιγράφει – με έμφαση στην κλινική εικόνα - διαταραχές όπως αυτές στο φάσμα του αυτισμού, τη νοητική υστέρηση, τη διαταραχή ελλειμματικής προσοχής – συγκέντρωσης και τις μαθησιακές διαταραχές, αγχώδεις διαταραχές, προβλήματα διατροφής και ύπνου κ.α.

Αποσκοπεί στο να εκπαιδεύσει τους/τις φοιτητές/τριες στην αναγνώριση των διαταραχών, την κατανόηση της συμπτωματολογίας και της έκβασης των διαταραχών στην εφηβική και την ενήλικη ζωή καθώς και των κύριων θεραπευτικών προσεγγίσεων.

Αναφέρεται επίσης σε θέματα πρόληψης και ψυχοκοινωνικά ζητήματα όπως η κακοποίηση – παραμέληση, το πένθος, το διαζύγιο, η υιοθεσία και οι επιπτώσεις των χρόνιων νοσημάτων στην ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη των παιδιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	47
Αυτόνομη μελέτη	49
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας (60%) • επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση(40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- Σημειώσεις με εκτενή βιβλιογραφία
- Τα συγγράμματα που προτείνονται στο σύστημα «ΕΥΔΟΞΟΣ»
- Προσχολική Παιδοψυχιατρική
  τόμος 1. Ανάπτυξη και τόμος 2. Κλινική και Θεραπευτικές παρεμβάσεις, εκδ. Καστανιώτη

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Ψυχιατρική Παιδιού – εφήβου, Έκδοση της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος

(Ψ 35 Υ) Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Διδάσκουσα/ων: Ιωάννα Βουλγαρίδου, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΕΕΠΗ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	*Προπτυχιακό*		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 35 Υ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX03221/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να εξετάζουν, να σχολιάζουν και να συζητούν τις θεωρίες και τα ερευνητικά ευρήματα της εκπαιδευτικής ψυχολογίας.
- Να προσδιορίζουν τη σύνδεση ανάμεσα στις θεωρίες της μάθησης και της εκπαιδευτικής πράξης.
- Να κατανοούν, να επεξηγούν και να συζητούν τις επιδράσεις των ατομικών διαφορών (π.χ. νοημοσύνη, προσωπικότητα, κ.α.) στη μάθηση.
- Να αναπτύξουν τις απαραίτητες στάσεις για την επαρκή ανταπόκριση στις ατομικές διαφορές των μαθητών στην τάξη.
- Να κατανοούν την αλληλεπίδραση ανάμεσα στη συμπεριφορά εκπαιδευτικού και μαθητών και να αξιολογούν το ρόλο του ψυχολογικού κλίματος της τάξης στη μάθηση.
- Να κατανοούν τις βασικές θεωρίες των κινήτρων μάθησης.
- Να κατανοούν την ψυχολογία του εκπαιδευτικού.
- Να βρίσκουν λύσεις βασισμένες στις αρχές της ψυχολογίας σε προβλήματα που αφορούν τη μάθηση, τη διδασκαλία και τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και επίλυσης προβλήματος σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας, καθώς και της ψυχολογίας της μάθησης, της διδασκαλίας και του εκπαιδευτικού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έννοια και ορισμός της εκπαιδευτικής ψυχολογίας.
- Μέθοδοι έρευνας στην εκπαιδευτική ψυχολογία.
- Θεωρίες μάθησης και πρακτικές εφαρμογές.
- Ατομικές διαφορές μαθητών (νοημοσύνη, δημιουργικότητα, πεποιθήσεις αυτεπάρκειας, έννοια εαυτού) και σχέση τους με τη μάθηση.
- Κίνητρα μάθησης και εκπαιδευτική πράξη.
- Ψυχολογικό κλίμα της τάξης και σχολική επίδοση.
- Διαχείριση της τάξης. Αποτελεσματικό μαθησιακό περιβάλλον.
- Ψυχολογία της διδασκαλίας με έμφαση στην ψυχολογία του εκπαιδευτικού.

(4) ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	• Διάλεξη • Ομαδικές συζητήσεις, προβολή ταινιών, μελέτη περιπτώσεων.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Ηλεκτρονική πλατφόρμα e-learning • e-mail
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σύνολο ωρών)*** Διαλέξεις: 39 Αυτοτελής Μελέτη: 93 Τελικές εξετάσεις: 3 ***Σύνολο Μαθήματος: 135***
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει τελική γραπτή εξέταση *(ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης, ανάπτυξης, επίλυση ασκήσεων/προβλημάτων).* Οι ερωτήσεις της εξέτασης θα βασίζονται σε όλο το φάσμα των γνώσεων που περιλαμβάνονται στο σύγγραμμα, τις σημειώσεις, τις διαλέξεις, τις συζητήσεις και τις ταινίες που θα προβληθούν στη διάρκεια των μαθημάτων.

(5) ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

Ormrod E.J. (2020), Ψυχολογία της μάθησης, επιστ. επιμ Κόκκινος Κ. Αθήνα: Κ. & Γ. Δαρδανός.
Elliott, S., Kratochwill, T., Littlefield-Cook, J, Travers, J. (2008). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αποτελεσματική διδασκαλία - αποτελεσματική μάθηση. Αθήνα: Κ. & Γ. Δαρδανός.
Woolfolk, A. (2007). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Αθήνα: Έλλην.

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Slavin, R. Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και Πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Κολιάδης, Ε. Α. (1996). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη. Α. Συμπεριφορικές θεωρίες. Αθήνα.
Κολιάδης, Ε. Α. (1997). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη. Β. Κοινωνικογνωστικές θεωρίες. Αθήνα.

Κολιάδης, Ε. Α. (1997). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη. Γ. Γνωστικές θεωρίες. Αθήνα.

Κολιάδης, Ε. Α. (2002). Γνωστική Ψυχολογία. Δ. Γνωστική Νευροεπιστήμη και Εκπαιδευτική Πράξη. Αθήνα.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1999). Ψυχολογία κινήτρων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μακρή – Μπότσαρη, Ε. (2001). Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση. Μοντέλα, ανάπτυξη, λειτουργικός ρόλος και αξιολόγηση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Συναφή επιστημονικά Περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα)

- Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
- Hellenic Journal of Psychology
- Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Επιστήμες της Αγωγής
- Preschool and Primary Education
- The British Journal of Educational Psychology
- Journal of Educational Psychology
- Contemporary Educational Psychology
- Educational Psychologist
- Educational Psychology Review

(Ψ 34 Ε) Αξιολόγηση και Στήριξη Παιδιών με Ειδικές Μαθησιακές Ανάγκες

Διδάσκουσα/ων: Ιωάννα Βουλγαρίδου, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 34 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξοικειωθούν με έννοιες που αφορούν τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 2) Αναγνωρίζουν τη φύση, την αιτιολογία και τη συμπτωματολογία των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 3) Μπορούν να ερμηνεύσουν και να αξιοποιούν τα εργαλεία αξιολόγησης αναγκών και δυνατοτήτων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 4) Αναπτύσσουν προβληματισμούς και με συστηματικό τρόπο να μπορούν ερμηνεύουν πληροφορίες για το είδος της εκπαιδευτικής παρέμβασης που μπορούν να εφαρμόσουν προκειμένου να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά αυτού του είδους τα προβλήματα. 5) Συνεργάζονται με γονείς παιδιών που αντιμετωπίζουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 6) Συνεργάζονται με ειδικούς της ψυχικής υγείας και να γνωρίζουν τρόπους παραπομπής σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

Γενικές Ικανότητες
Αναγνώριση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μέσα από την παρατήρηση, καταγραφή και ανάλυση της συμπεριφοράς των παιδιών καθώς και την προαγωγή δημιουργικών τρόπων αντιμετώπισης και υποστήριξης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

•Ιστορική αναδρομή: Παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.
•Η έννοια της προσαρμοστικής συμπεριφοράς.
•Μαθησιακό προφίλ και χαρακτηριστικά των ατόμων με:
-Μακροχρόνια ασθένεια (Διαταραχές ακοής, Διαταραχές όρασης, Αισθητηριακές διαταραχές).
-Προβλήματα προσαρμογής (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής/ Υπερκινητικότητας, έκπτωση λειτουργικότητας, συναισθηματικές δυσκολίες)
-Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία)- Δυσλειτουργία της ομιλίας (Αναπτυξιακές και νευρολογικές διαταραχές του λόγου
Δυσαρθρία, Τραυλισμός)
-Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (Αυτισμός ως διαταραχή της ψυχολογικής ανάπτυξης του ατόμου)
- Διαταραχές νοητικού δυναμικού (Έννοια και φύση της νοητικής καθυστέρησης - Θεωρητικές προσεγγίσεις στη νοητική καθυστέρηση).
•Θεωρητικά μοντέλα προσέγγισης των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.
•Μέθοδοι αξιολόγησης των συναισθηματικών & συμπεριφορικών δυσκολιών των μαθητών.
•Σχεδιασμός υποστήριξης και σύγχρονες τάσεις για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Στρατηγικές, εργαλεία).
•Συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών σε θέματα συμπεριφοράς των μαθητών.
•Υπηρεσίες ψυχικής υγείας και φροντίδας παιδιών και εφήβων (Οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών ψυχικής υγείας).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	41
Αυτόνομη μελέτη	55
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • *Γραπτή εξέταση (60%)* • *Υποχρεωτική γραπτή εργασία (40%)* **Κριτήρια αξιολόγησης (εργασία)** Περιεχόμενο (50%) Κριτική σκέψη (20%) Δομή (20%) Γλώσσα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)** Περιεχόμενο (60%) Κριτική σκέψη (20%) Δομή (10%)

	Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αγαλιώτης, Ι. (2012). Εκπαιδευτική αξιολόγηση μαθητών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής. Αθήνα: Γρηγόρης.
Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2011). Οι ανάπηροι και η εκπαίδευση τους: Μία ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης. Αθήνα: Πεδίο.
Happè, F. (1998). Αυτισμός: Ψυχολογική θεώρηση. Αθήνα: Gutenberg.
Heward, W. (2009). (Επιμ. Δαβάζογλου, Α. & Κόκκινος Κ.) Παιδιά με ειδικές ανάγκες: Μία εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση. Αθήνα: Τόπος
Κολιάδης, Ε. (Επιμ.) (2010). Συμπεριφορά στο Σχολείο. Αθήνα: Γρηγόρη.
Κοντοπούλου, Μ. (2007). Παιδί και Ψυχοκοινωνικές Δυσκολίες: Μια Ψυχοδυναμική Οπτική. Αθήνα: Gutenberg.
Sutton, C. (2003). Προβλήματα Συμπεριφοράς Παιδιών & Εφήβων. Αθήνα: Σαββάλας
Τζουριάδου, Μ. (2010) Μαθησιακές δυσκολίες. Αθήνα: Προμηθεύς
Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.) (2008). Στήριξη των Παιδιών σε Καταστάσεις Κρίσεων. Αθήνα: Τυπωθήτω.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Journal of Research in Special Educational Needs
European Journal of Special Needs Education
International Journal of Disability, Development and Education

(Ψ 36 Ε) Κίνητρα, Αυτορρύθμιση και Μάθηση στην Προσχολική Ηλικία

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 36 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΙΝΗΤΡΑ, ΑΥΤΟΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Περιγράφουν και να συγκρίνουν βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης 2) Αναγνωρίζουν τις συστατικές πλευρές της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης 3) Περιγράφουν τις συνθήκες που προάγουν την αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση στα πλαίσια του σχολείου και της οικογένειας 4) Προτείνουν τρόπους προαγωγής της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας 5) Οργανώνουν, να αναλύουν και να συνθέτουν σύγχρονα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα

Γενικές Ικανότητες
-Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών -Εφαρμογή της γνώσης στην εκπαιδευτική διαδικασία -Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν τη μαθησιακή συμπεριφορά των παιδιών -Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών -Αυτόνομη και ομαδική εργασία -Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με την πρόσφατη ψυχολογική έρευνα και τις δυνητικές εφαρμογές της σε πλαίσια εκπαίδευσης μικρών παιδιών. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν επίκαιρα ζητήματα από τη διεθνή βιβλιογραφία και ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με (α) την αναπτυσσόμενη ικανότητα των μικρών παιδιών να αυτο-ρυθμίζουν τη συμπεριφορά τους και να εμπλέκονται ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία, (β) τη σχέση μεταξύ αυτο-ρύθμισης και κινήτρων κατά την πρώιμη αυτή αναπτυξιακή περίοδο, (γ) τη σημασία των κινήτρων και των μεταγνωστικών διεργασιών για τη μάθηση και τη σχολική επίτευξη ήδη από την προσχολική ηλικία, (δ) τις συνθήκες που προάγουν την αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση στα πλαίσια του σχολείου και της οικογένειας, (ε) τους τρόπους αξιολόγησης των κινήτρων, των μεταγνωστικών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων αυτο-ρύθμισης των μικρών παιδιών κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές/ήτριες θα κληθούν να συμμετάσχουν ενεργητικά στο μάθημα με μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, ερευνητικές μελέτες μικρής κλίμακας και παρουσιάσεις στην τάξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	41
Αυτόνομη μελέτη	55
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • *Γραπτή εξέταση (60%)* • *Υποχρεωτική γραπτή εργασία (40%)* **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): -Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (60%) -Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση (20%) -Δομή: Οργάνωση/δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%) -Γλώσσα: σαφήνεια, χρήση επιστημονικού λόγου (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Δερμιτζάκη, Ε. (2017). *Προάγοντας τις δεξιότητες των μαθητών να μαθαίνουν: Ανάπτυξη της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης*. Αθήνα: Gutenberg.

Schunk, D.H., Pintrich, P., & Meece, J. (2010). *Τα κίνητρα στην εκπαίδευση* (Επιμ. Έκδ. Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός). Αθήνα: Gutenberg.

-**Συμπληρωματική Βιβλιογραφία** :

Bronson, M.B. (2000). *Self-regulation in early childhood: Nature and Nurture*. New York: Guilford Press.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Πεδίο.

Stipek, D., & Seal, K. (2001). Motivated minds: Raising children to love learning. New York: Henry Holt & company.

Whitebread, D. (2012). *Developmental Psychology and Early Childhood Education*. London: SAGE.

-**Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά** :

Ψυχολογία
Child Development
Early Education and Development
Early Years
European Journal of Psychology of Education
Journal of Educational Psychology
Journal of Educational Research
Metacognition and Learning
Learning and Individual differences
Learning and Instruction
Teaching and teacher education

(Ψ 37 Ε) Ειδικά Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 37 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Να εξηγήσουν σε βάθος τις θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί σχετικά με τις διεργασίες της μνήμης, της σκέψης και της γλώσσας. 2) Να αντιπαραβάλλουν διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις και να εντοπίσουν τις κρίσιμες διαφορές τους. 3) Να αναλύσουν πρόσφατα εμπειρικά ευρήματα σχετικά με τις ανωτέρω γνωστικές λειτουργίες. 4) Να αντιπαραβάλλουν τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στη μελέτη των ανωτέρω διεργασιών και να εξηγήσουν τους περιορισμούς τους.

Γενικές Ικανότητες
-Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών -Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών -Αυτόνομη και ομαδική εργασία -Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό θα εμβαθύνει στις γνωστικές διεργασίες της μνήμης, της σκέψης και της γλώσσας. Ειδικότερα, θα εξηγηθούν αναλυτικά (1) οι λειτουργίες και οι μηχανισμοί της μνήμης (κωδικοποίηση,

αποθήκευση, ανάσυρση, οργάνωση, λήθη) , (2) οι λειτουργίες και μηχανισμοί τις σκέψης (κατηγοριοποίηση, οργάνωση εννοιών, εννοιολογική αλλαγή, συλλογισμοί, λογικά σφάλματα και μεροληψίες, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων), και (3) οι μηχανισμοί της γλωσσικής επεξεργασίας (παραγωγή και κατανόηση). Θα παρουσιαστούν και θα αντιπαρατεθούν τα κυριότερα θεωρητικά μοντέλα που έχουν προταθεί για την ερμηνεία των γνωστικών αυτών λειτουργιών, αλλά και βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη μελέτη τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	48
Αυτόνομη μελέτη	48
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτές εξετάσεις • Ανάπτυξη θεμάτων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): -Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) -Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση (20%) -Δομή: Οργάνωση/δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Atknison, R.L. et al. (2004). *Εισαγωγή στην ψυχολογία του Hilgard*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Bonin, P. (2012). Ψυχολογία της γλώσσας. Γνωστική προσέγγιση της παραγωγής των λέξεων. Αθήνα: Gutenberg

Βοσνιάδου, Στ. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία (ενιαίο)*, Εκδόσεις Gutenberg.

Eysenck, M. (2010). *Βασικές Αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Goldstein, B. (2018) Γνωστική Ψυχολογία: Σύνδεση νου, έρευνας & καθημερινής ζωής. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Hayes, N. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, Τόμος Α, Εκδόσεις Πεδίο.

Κατή, Δ. (2012). Ο γνωσιακός ρόλος της γλώσσας. Η συμβολή των επιστημών της γλώσσας και του νου. Αθήνα: Καπόλα Παγώνα-εκδόσεις Νήσος.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). Γνωστική ψυχολογία. Εκδόσεις Πεδίο.

Μπαμπλέκου, Ζ. (2011). Γνωστική ψυχολογία: Μοντέλα μνήμης. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Ρούσσος, Π. (Επιμ. 2014). Γνωστική Ψυχολογία: Οι ανώτερες γνωστικές διεργασίες. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος

Schacter, D.L. et al. (2012). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Sternberg, R.J. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία*. Κ.Μπάμπαλης.

-**Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά** :
Cognition
Memory
Trends in Cognitive Sciences
Cognitive Psychology
Journal of Cognitive Psychology
Ψυχολογία

(Ψ 38 Ε) Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην Πράξη: Διαμορφώνοντας Αποτελεσματικά Περιβάλλοντα Μάθησης

Διδάσκων/ουσα: Ιωάννα Βουλγαρίδου, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ38Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> • Να εξηγούν τις βασικές αρχές οργάνωσης ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης • Να αναφέρουν τρόπους αποτελεσματικής θέσπισης και εφαρμογής κανόνων

- Να περιγράφουν και να διακρίνουν τις εσωτερικευμένες από τις εξωτερικευμένες δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Να περιγράφουν, να αναλύουν και να συγκρίνουν θεωρητικές προσεγγίσεις και τεχνικές αποτελεσματικής διαχείρισης δυσκολιών συμπεριφοράς
- Να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τρόπους ανάπτυξης της κοινωνικής και συναισθηματικής επάρκειας μαθητών προσχολικής ηλικίας
- Να περιγράφουν μεθόδους ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης
- Να αναφέρουν αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές προαγωγής κοινωνικών δεξιοτήτων
- Να αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων μαθητών προσχολικής ηλικίας και να περιγράφουν στρατηγικές διαχείρισης συγκρούσεων
- Να αναφέρουν πρακτικές προώθησης της επικοινωνίας εκπαιδευτικών και γονέων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και λύσης προβλήματος σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία των μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να περιγράψει τρόπους διαμόρφωσης αποτελεσματικών περιβαλλόντων μάθησης και να εστιάσει σε πρακτικές εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην προσχολική τάξη. Εισαγωγικά θα παρουσιαστούν οι βασικές αρχές για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος και θα περιγραφούν στρατηγικές θέσπισης κανόνων και οργάνωσης των διαδικασιών της τάξης. Στη συνέχεια, θα αναλυθούν λεπτομερώς πιθανές δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής των παιδιών προσχολικής ηλικίας και θα επιχειρηθεί η διάκρισή τους σε εσωτερικευμένη και εξωτερικευμένη συμπεριφορά. Σε επόμενες ενότητες του μαθήματος α) θα παρουσιαστούν οι συμπεριφοριστικές και προσωποκεντρικές προσεγγίσεις διαχείρισης των δυσκολιών συμπεριφοράς στην τάξη και β) θα συζητηθούν συγκεκριμένες πρακτικές προσαρμογής και ενίσχυσης λειτουργικών συμπεριφορών στο σχολικό πλαίσιο. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στην κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας και θα παρουσιαστούν αναπτυξιακά κατάλληλες στρατηγικές προώθησης της κοινωνικής και συναισθηματικής επάρκειας. Ακόμη θα αναλυθεί η έννοια του εαυτού, θα περιγραφούν μέθοδοι ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης, θα παρουσιαστούν οι πιθανές δυσκολίες στις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών και θα συζητηθούν στρατηγικές διαχείρισης συγκρούσεων. Τέλος, θα προσεγγιστούν ζητήματα που αφορούν στην αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία σχολείου και οικογένειας.

1) Βασικές αρχές διαμόρφωσης αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος
2) Θέσπιση κανόνων στη σχολική τάξη
3) Δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον Ι

4) Δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον ΙΙ 5) Προσεγγίσεις και στρατηγικές διαχείρισης της συμπεριφοράς στην τάξη Ι 6) Προσεγγίσεις και στρατηγικές διαχείρισης της συμπεριφοράς στην τάξη ΙΙ 7) Συναισθήματα – Διαχείριση Συναισθημάτων 8) Έννοια του εαυτού, αυτοεκτίμηση – Ενίσχυση Αυτοεκτίμησης 9) Κοινωνική επάρκεια – Κοινωνικές δεξιότητες 10) Διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολικό περιβάλλον 11) Επικοινωνία σχολείου-οικογένειας 12) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών 13) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	PowerPoint, βίντεο Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Αυτοτελής μελέτη	10
Συγγραφή εργασίας/-ών	35
Προετοιμασία Παρουσίασης	21
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **<u>Μέθοδοι και κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)</u>**: **Online κουίζ (20%)** ○ Σύντομο online κουίζ μετά από κάθε μάθημα. **Ομαδική εργασία (80%)** ○ Γραπτή εργασία (2000 λέξεις) (50%) ○ Σύντομη προφορική παρουσίαση (15 λεπτά) με χρήση PowerPoint (30%) **<u>Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)</u>**: **Κουίζ (20% της συνολικής βαθμολογίας)** ○ Τα κουίζ θα αποτελούνται από 5 σύντομες ερωτήσεις (πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης, σωστού λάθους) οι οποίες θα βαθμολογούνται με 2 βαθμούς η

	καθεμία, σύνολο 10 βαθμούς το κάθε κουίζ. Οι φοιτητές θα έχουν 10 λεπτά στη διάθεσή τους για να συμπληρώσουν κάθε κουίζ. Οι 10 υψηλότεροι βαθμοί εκ των 13 τεστ (οι 3 πιο χαμηλοί βαθμοί δεν θα αξιοποιηθούν) θα χρησιμοποιηθούν για να προκύψει η τελική βαθμολογία. **Ομαδική εργασία (80% της συνολικής βαθμολογίας)** ○ **Περιεχόμενο:** επαρκής ανάπτυξη του θέματος ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, συνάφεια με το θέμα (15%) ○ **Κριτική σκέψη:** συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (10%) ○ **Δομή**: οργάνωση και συνοχή κειμένου (5%) ○ **Γλώσσα:** έκφραση, σαφήνεια και χρήση επιστημονικού λόγου (10%) ○ **Βιβλιογραφία:** Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση των βιβλιογραφικών πηγών (10%) ○ **Συνοχή παρουσίασης:** (15%) ○ **Δημιουργική παρουσίαση:** (15%)

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- Slavin, E. R. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Woolfolk, A. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία.* Αθήνα: Έλλην.
- Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2011). *Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α΄ και Β΄ Δημοτικού)*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

-Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

- Eggen, P. & Kauchak, D. (2017). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Νέοι ορίζοντες στη μάθηση και τη διδασκαλία. (Επιμ.Έκδ. Π. Δημητροπούλου). Εκδόσεις Κριτική.
- Elliott, S., Kratochwill, T., Littlefield-Cook, J, Travers, J. (2008). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αποτελεσματική διδασκαλία - αποτελεσματική μάθηση.* Αθήνα: Κ. & Γ. Δαρδανός.
- Νικολόπουλος, Δ. (2008). *Σχολική Ψυχολογία: Εφαρμογές στο σχολικό περιβάλλον*. Αθήνα: Τόπος

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
- Hellenic Journal of Psychology
- Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Επιστήμες της Αγωγής
- Preschool and Primary Education
- The British Journal of Educational Psychology
- Journal of Educational Psychology
- Contemporary Educational Psychology
- Educational Psychologist
- Educational Psychology Review

(Ψ 39 Ε) Πειραματική Ψυχολογία: Θεωρητικές και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Καρούσου, Επίκουρη Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ39Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πειραματική ψυχολογία: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> 1) Προσδιορίσουν τους υφιστάμενους γνωστικούς και αναπτυξιακούς μηχανισμούς ειδικών διαστάσεων της μνήμης, της αντίληψης, της σκέψης και της γλώσσας 2) Εξηγήσουν τις διάφορες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη τους 3) Εξηγήσουν τις μεθοδολογικές αρχές των πειραματικών σχεδίων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των νοητικών διεργασιών. 4) Να διατυπώνουν υποθέσεις και να επιλέγουν την κατάλληλη μεθοδολογία για τη διερεύνησή τους

5) Να προτείνουν ένα πειραματικό σχέδιο για τη διερεύνηση μίας συγκεκριμένης υπόθεσης 6) Να εκπονήσουν μία μικρής κλίμακας πειραματική μελέτη.

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση πειραματικού ερευνητικού σχεδιασμού. • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση ερευνητικών έργων • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα μελετηθούν, υπό το πρίσμα σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων, οι βασικές μέθοδοι για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών, και θα παρουσιαστούν μέσα από εμπειρικά δεδομένα οι σύγχρονες θεωρίες και τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με επιλεγμένα θέματα στους τομείς της Αντίληψης, της Μνήμης, της Σκέψης και της Γλώσσας. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις πειραματικές μεθόδους διερεύνησης των θεμάτων αυτών, καθώς και στη χρήση σύγχρονων εργαλείων και τεχνικών. Επίσης, θα δοθεί έμφαση σε μεθοδολογικά ζητήματα σχεδιασμού σχετικών πειραματικών μελετών και στα κριτήρια επιλογής της κατάλληλης μεθοδολογικής προσέγγισης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Εξειδικευμένο λογισμικό για παρουσίαση πειραματικών ερεθισμάτων (Open Sesame / E-prime) Βίντεο Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.*	***Δραστηριότητα*** | ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** *Διαλέξεις* | 39

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	*Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας*	20
	Συγγραφή εργασίας/-ών	20
	Εκπόνηση μελέτης	26
	Αυτόνομη μελέτη	30
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά ή Αγγλικά* **<u>Μέθοδοι και κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)</u>**: **Εργασία (100%)** **<u>Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)</u>**: • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (20%) • **Κριτική σκέψη** –εις βάθος ερμηνεία του θέματος, επαρκής μεθοδολογική τεκμηρίωση των επιλογών, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (50%) • **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας (15%) • **Γλώσσα**: έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος) (10%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (5%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Atknison, R.L. et al. (2004). *Εισαγωγή στην ψυχολογία του Hilgard*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
Βοσνιάδου, Στ. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία (ενιαίο)*, Εκδόσεις Gutenberg.
Christensen, L.B. (2007). *Η Πειραματική Μέθοδος στην Επιστημονική Έρευνα*. Εκδόσεις Παπαζήση.
Eysenck, M. (2010). *Βασικές Αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
Goldstein, B. (2018) *Γνωστική Ψυχολογία: Σύνδεση νου, έρευνας & καθημερινής ζωής*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
Hilgard, E.R. (υπό έκδοση). *Ψυχολογία*. Εκδόσεις Παπαζήση.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Γνωστική ψυχολογία*. Εκδόσεις Πεδίο.
Mertens, DM (2016). *Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία*. Εκδόσεις Μεταίχμιο.
Μπαμπλέκου Ζ. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία: Μοντέλα Μνήμης*. Gutenberg.
Robson, C. (2010). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*. Εκδόσεις Gutenberg - Δαρδανός
Ρούσσος, Π. (Επιμ. 2014). *Γνωστική Ψυχολογία: Οι ανώτερες γνωστικές διεργασίες*. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος
Schacter, D.L. et al. (2012). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
Shaughnessy, J., Zechmeister, E., & Zechmeister J. (2018). *Ερευνητικές Μέθοδοι στην Ψυχολογία*. Gutenberg
Sternberg, R.J. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία*. Κ.Μπάμπαλης.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Experimental Psychology
Experimental Psychology
Quarterly Journal of Experimental Psychology
Cognition
Trends in Cognitive Science
Ψυχολογία

Παιδαγωγική - Διδακτική (Δ)

(Δ 01 Υ) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) προσδιορίζουν το περιεχόμενο των επιστημών της εκπαίδευσης, τις μεθόδους και τις έννοιες. 2) τοποθετούν τις επιστήμες τις εκπαίδευσης σε σχέση με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα 3) διακρίνουν το λόγο των επιστημών της εκπαίδευσης από το λόγο άλλων μορφών γνώσης 4) σχεδιάζουν (επί χάρτου) μικρά ερευνητικά σχέδια που να ανήκουν στο χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης. Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Χρήση εννοιών και μεθόδων σε ερευνητικά σχέδια επί χάρτου. Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ορισμός της επιστήμης, της αγωγής, της εκπαίδευσης, της παιδαγωγικής, της μάθησης και της διδασκαλίας.
- Η γένεση του όρου «Επιστήμες της Εκπαίδευσης» και η μετάβαση από την Παιδαγωγική στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης.
- Οι συνθήκες της αυτονόμησης των Επιστημών της Εκπαίδευσης. Οι δεκαετίες 1960 και 1970 και οι Επιστήμες της Εκπαίδευσης.
- Η επιστημολογία των επιστημών της εκπαίδευσης.
- Ο επιστημονικός χαρακτήρας των επιστημών της εκπαίδευσης.
- Η εξέλιξη των επιστημών της εκπαίδευσης σε σχέση με τις άλλες επιστήμες.
- Η χρησιμότητα των επιστημών της εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική πράξη.
- Η έρευνα, οι σκοποί και οι μέθοδοί της στις επιστήμες της εκπαίδευσης.
- Σχέση των Επιστημών της Εκπαίδευσης και παιδαγωγικών πρακτικών.
- Εκπαιδευτικά γεγονότα και εκπαιδευτικές καταστάσεις και τα «αντικείμενα» της εκπαίδευσης.
- Οι επιστήμες της εκπαίδευσης (αντικείμενα, μέθοδοι, έννοιες):
  - *Οικονομία της εκπαίδευσης*
  - *Ιστορία της εκπαίδευσης*
  - *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*
  - *Ψυχολογία της εκπαίδευσης*
  - *Σχολική δημογραφία……*

(1) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις — 39 Συγγραφή εργασίας/-ών — 48 Αυτόνομη μελέτη — 48 Σύνολο Μαθήματος — **135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) • Προαιρετική γραπτή εργασία (20%) • Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%) • Βιβλιογραφία (10%)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Dantier B., *Les sciences de l'éducation et l'institution scolaire. Les rapports entre savoirs de l'école, pédagogie et société*, Paris, L'Harmattan, 2001.

Develay M., *Propos sur les sciences de l'éducation. Réflexions épistémologiques*, Paris, ESF, 2001.

Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης, Hoftetter R., Schneuwly B., (επιμ.), Αθήνα, Μεταίχμιο, 2004.

Hess R., *Des sciences de l'Éducation*, Paris, Economica, 1997.

Lapostolle G. & Mabilon-Bonfils B., *Fiches de Sciences de l'Éducation*, Paris, Ellipses, 2010.

Les sciences de l'éducation. Enjeux et finalités d'une discipline, AECSE, Paris, distribué par l'INRP, 1993.

Marmoz L., *Les sciences de l'éducation en France. Histoire et réalités*, Paris, EAP, 1988.

Mialaret G., *Les sciences de l'éducation*, Paris, PUF, 1996(1976).

Mialaret G., *Introduction aux sciences de l'éducation*, Paris, Unesco – Delachaux et Niestlé, 1985.

Plaisance E., Vergnaud G., *Les sciences de l'éducation*, Paris, Éditions La Découverte, 1999.

25 ans de Sciences de l'Éducation, Bordeaux 1967-1992, Actes du colloque, Sous la direction d'A. Jeannel, P. Clanché, E. Debardieux, Paris, Diffusion: INRP, 1994.

Sciences de l'éducation. Sciences majeures, (coll.), Actes des journées d'étude tenues à l'occasion des 21 ans des Sciences de l'éducation, édités par Louis Marmoz, Paris, EAP, 1991.

(Δ 02 Υ) Σύγχρονες Τάσεις Παιδαγωγικής

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**(Δ02 Υ)**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονες τάσεις Παιδαγωγικής		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> 1) Να περιγράφουν βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων παιδαγωγικών τάσεων και να τα συγκρίνουν με τα χαρακτηριστικά των παραδοσιακών παιδαγωγικών προσεγγίσεων στην προσχολική εκπάιδευση 2) Να αναλύουν, να συνθέτουν τους παράγοντες οι οποίοι οδήγησαν στη διαμόρφωση των σύγχρονων εναλλακτικών τάσεων στην μετανεωτερική εποχή και να οδηγούνται σε συμπεράσματα. 3) Να προσδιορίζουν τους σκοπούς και τους στόχους εναλλακτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. 4) Να σχεδιάζουν εναλλακτικά προγράμματα με παιδιά προσχολικής ηλικίας με την εμπλοκή γονέων και να τεκμηριώνουν τους σχεδιασμούς τους 5) Να προσδιορίζουν κριτήρια, να αξιολογούν σύγχρονα εναλλακτικά προγράμματα και να τεκμηριώνουν τις αξιολογικές κρίσεις τους.

Γενικές Ικανότητες

Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.

ΓΕΝΙΚΕΣ:

- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παιδαγωγικές προσεγγίσεις και μορφές εκπαίδευσης από τις αρχές του 20ου αιώνα.
- Από τη νοησιαρχία της παραδοσιακής παιδαγωγικής στην παιδαγωγική των μεταρρυθμίσεων και στο Δημοκρατικό Σχολείο. Βασικές παράμετροι της εκπαίδευσης: Τα ιδεώδη, οι σκοποί και οι στόχοι της εκπαίδευσης, ο ρόλος του μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία, ο ρόλος του εκπαιδευτικού, ο ρόλος της εκπαίδευσης στο κοινωνικό γίγνεσθαι.
- Η αλλαγή του ρόλου του σχολείου στη μετανεωτερική κοινωνία. Νέες λειτουργίες του σχολείου. Αυτόνομη μάθηση και αυτοοργάνωση του σχολείου. Ο εκπαιδευτικός στα νέα περιβάλλοντα μάθησης.
- Η αγωγή στην εποχή του μεταμοντέρνου. Μεταμοντέρνο και εκπαίδευση. Κριτική στο Μοντέρνο. Αντιπαιδαγωγική.
- Παιδοκεντρική διάσταση της εκπαίδευσης. Βιωματική Επικοινωνιακή διδασκαλία. Παραδείγματα. Κλασσικές και νέες θεωρητικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις και Μεταρρυθμιστικά κινήματα. Δημοκρατικό σχολείο.
- Οι βασικές συνιστώσες των θεωρήσεων, σημεία σύγκλισης και απόκλισης. Εκπαίδευση και πειθαρχία στις κλασσικές και νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Η κριτική τους.
- Εναλλακτική Παιδαγωγική. Εναλλακτική εκπαίδευση και εναλλακτικά προγράμματα
- Ανοιχτό Σχολείο. Θεωρητικές απόψεις και Παραδείγματα
- Σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία. Παραδείγματα. Σχολείο Waldorf. Αντιαυταρχική αγωγή. Ελεύθερο σχολείο Summerhill
- Η Παιδαγωγική του Reggio Emilia θεωρία και χαρακτηριστικά

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Αυτόνομη μελέτη	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %):

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	• Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) • Προαιρετική γραπτή εργασία (20%) • Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Beane,J.&Apple,M. Η περίπτωση των δημοκρατικών σχολείων (Απόδοση στα ελληνικά Γ. Καλημερίδης) Virtual School, The sciences of Education Online, τόμος 3, τεύχος 2 , 2003. http://www.auth.gr/virtualschool/3.2/Praxis/BeaneApple.html

Biber B., Η προσέγγιση της παιδαγωγικής σχολής Bank Street στην προσχολική εκπαίδευση, Αθήνα, Οδυσσέας, 1996.

Βιδάλη Α,. Νεοτερικότητα , αγωγή και προσχολική ηλικία, Αθήνα, Καστανιώτης, 2000.

Bertand Y., Σύγχρονες εκπαιδευτικές θεωρίες, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1999.

Bredekamp S., Copple C., Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1998.

Γρόλλιος, Γ. – Καρανταϊδου, Ρ. – Κορομπόκης, Δ. – Κοτίνης, Χ. – Λιάμπας, Τ. Γραμματισμός και συνειδητοποίηση. Μια παιδαγωγική προσέγγιση με βάση τη θεωρία του Paulo Freire. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2003.

Edwards C., Gandini G., Forman G., (επιμ.), Reggio Emilia. Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, Αθήνα, Πατάκης, 2001.

Friedrich H., Η επικοινωνία στο νηπιαγωγείο. Τα παιδιά ως ακροατές και ομιλητές, Αθήνα, τυπωθήτω – Δαρδανός, 2000.

Goehlich M., Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση. Ανοιχτό σχολείο – Εναλλακτικό σχολείο – Σχολείο της κοινωνίας – Σχολείο του Reggio, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός, 2003.

Helm H J., Katz L., Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2002.

Illich I D., Κοινωνία χωρίς σχολεία, Αθήνα, Νεφέλη, 1976.

Κακανά, Δ.-Μ., Σιμούλη, Γ. (επιμ.), Η προσχολική εκπαίδευση στον 21ο αιώνα. Εκδόσεις Επίκεντρο, 2008.

Κοσσυβάκη, Φ. Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια, Gutenberg, 2003.

Μουμουλίδου Μ., Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός, 2006

Νηλ Α Σ., Σάμερχιλ. Το ελεύθερο σχολείο, Αθήνα, Καστανιώτης, 1978.

Ντολιοπούλου Ε., Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός, 2001.

Ντολιοπούλου Ε., Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός, 2000.

Σάμμερχιλ. Υπέρ και κατά, Αθήνα, Μπουκουμάνης, 1975.

(Δ 04 Υ) Αξιολόγηση: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**(Δ04 Υ)**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Αξιολόγηση: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στην Προσχολική Εκπαίδευση**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> 1. Να προσδιορίζουν και να εξηγούν τα βασικά χαρακτηριστικά μιας αξιολογικής διαδικασίας 2. Να διακρίνουν, να ερμηνεύουν και να προσδιορίζουν το αντικείμενο, τον σκοπό και τα κριτήρια μιας αξιολογικής διαδικασίας με βάση τα οποία να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν διαδικασίες και στρατηγικές αξιολόγησης του μαθητή στην τάξη 3. Να εφαρμόζουν στρατηγικές αυτό-αξιολόγησης και αλληλοαξιολόγησης στην τάξη 4. Να σχεδιάζουν, να υλοποιούν αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας 5. Να σχεδιάζουν τις διαδικασίες και να πραγματοποιούν εσωτερική αξιολόγηση του νηπιαγωγείου σε συνεργασία με τους γονείς και λοιπούς κοινωνικούς φορείς 6. Να μετα-αξιολογούν μια αξιολογική διαδικασία

Γενικές Ικανότητες

- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- Διεύθυνση και λειτουργία νηπιαγωγείων
- Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων εσωτερικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εννοιολογική προσέγγιση και διακρίσεις όρων της αξιολόγησης. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση στην Ελλάδα και οι αμφισβητήσεις που διατυπώνονται σήμερα. Θετικές και αρνητικές στάσεις. Θεωρητικά σχήματα και μορφές αξιολόγησης. Διαγνωστική, διαμορφωτική, τελική αξιολόγηση. Τα χαρακτηριστικά της αξιολόγησης, αντικείμενα, σκοποί, μέθοδοι και κριτήρια αξιολόγησης. Παραδοσιακές και σύγχρονες μέθοδοι αξιολόγησης. Η αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Η αξιολόγηση της μάθησης, η αξιολόγηση ως μάθηση και η αξιολόγησης για τη μάθηση. Αξιολόγηση την προσχολική εκπαίδευση. Η αξιολόγηση στην τάξη του νηπιαγωγείου. Τυπικές και άτυπες μορφές αξιολόγησης στο νηπιαγωγείο- στρατηγικές και πρακτικές. Περιγραφική αξιολόγηση. Το portfolio. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού ιδρύματος/νηπιαγωγείου. Εσωτερική αξιολόγηση, η αυτό-αξιολόγηση των σχολείων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Μοντέλα εσωτερικής αξιολόγησης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

	Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) Προαιρετική γραπτή εργασία (20%) Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Περιεχόμενο (50%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bonniol J., Via M.: *Τα μοντέλα της αξιολόγησης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2007

Γεωργούσης Π.: *Η αξιολόγηση των μαθητών με βάση τον φάκελο υλικού, Μια νέα τάση στην Εκπαιδευτική αξιολόγηση*, Αθήνα, Δελφοί, 1998.

Γρόσδος Σ.: Περιγραφική Αξιολόγηση: μια πρόταση, *Ανοιχτό Σχολείο*, 75, 2000, σσ.5-8.

Δημητρόπουλος Ε: Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, Αθήνα, Γρηγόρη, 2002.

Κασσωτάκης Μ.: *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών*, Αθήνα, Γρηγόρη, 1994.

Κωνσταντίνου, Χ.: *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική,* Αθήνα, Gutenberg, 2000.

Mac Beath J.: *Η Αυτοαξιολόγηση στο Σχολείο, Ουτοπία και Πράξη*, Επιμέλεια – Μετάφραση: Δούκας Χ., Πολυμεροπούλου Ζ., Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001.

Mac Beath J.: Το Σχολείο που μαθαίνει, σε Μπαγάκης Γ. (Επιμ.), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2001.

Μπαγάκης Γ.*: Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας. Από το έργο του Ι. Σολομών στις σημερινές προσπάθειες στην Ελλάδα,* Αθήνα, Μεταίχμιο, 2005.

Μπαγάκης Γ. (Επιμ.), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2001.

Ντολιοπούλου Ε. & Γουργιώτου Ε. *: Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στη προσχολική*, Αθήνα, Gutenberg, 2008.

Ρεκαλίδου, Γ. *Αξιολόγηση της μάθησης ή Αξιολόγηση για τη μάθηση*; Αθήνα, Πεδίο, 2011.

Ρεκαλίδου, Γ. Η Αξιολόγηση στην Τάξη του Νηπιαγωγείου. Τι Γιατί και πώς; Αθήνα, Gutenberg, 2016

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Alexander, R. Towards dialogic thinking: Rethinking classroom talk. York: Dialogos, 2006.

ARG Assessment for Learning: 10 Principles. Available on the Assessment Reform Group, 2002 website: www.assessment-reform-group.org.uk.

Black, P., & Wiliam, D. Inside the black box: Raising standards through classroom assessment.London: GL Assessment, 1998.

Black, P., & Wiliam, D. Developing a theory of formative assessment. In J. Gardner (Ed.),Assessment and learning (pp. 81–100). London: Sage, 2006.

Black, P., Harrison, C., Lee, C., Marshall, B., & Wiliam, D.. Working inside the black box: Assessment for learning in the classroom. London: GL Assessment, 2002.

Chappuis, J. . Seven strategies of assessment for learning. Portland, OR:Educational Testing Service, 2009.

Ciofalo, J., & Wylie, C. E. Using diagnostic classroom assessment: one question at a time. Teachers College Record, 2006.

Clarke, S. Unlocking formative assessment. London: Hodder and Stoughton, 2001.

Feuerstein, R., Falik, L., Rand, Y., & Feuerstein, R. S. Dynamic assessment of cognitive modifiability. Jerusalem: ICELP Press, 2003.

Fisher, R. Teaching children to learn. London: Continuum, 2005.

Stiggins, R., Arter, J., Chappuis, J., & Chappuis, S. Classroom assessment for student learning—Doing it right, using it well. Portland, OR: Educational Testing Service, 2006.

(Δ 05 Ε) Παιδαγωγικές Σχέσεις και Αλληλεπιδράσεις

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ05Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδαγωγικές Σχέσεις και Αλληλεπιδράσεις		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u>

1. Να προσδιορίζουν τις σύγχρονες θεωρίες για τις μορφές και τη σημασία της επικοινωνίας, της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και τον ρόλο του εκπαιδευτικού και του μαθητή στην τάξη στο πλαίσιο των παιδαγωγικών σχέσεων.
2. Να συγκρίνουν, να οδηγούνται σε συμπεράσματα για τις διαφορές μεταξύ των σύγχρονων και των παραδοσιακών απόψεων αναφορικά με τον ρόλο των συμμετεχόντων στην τάξη.
3. Να περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά των δημοκρατικών μορφών επικοινωνίας στην τάξη, να σχεδιάζουν πλαίσιο εφαρμογής θέσπισης δημοκρατικών κανόνων μέσα σε αυτήν και να το προσεγγίζουν κριτικά.
4. Να περιγράφουν, να διακρίνουν και να συνδυάζουν συμπεριφορές των παιδιών οι οποίες απορρέουν μέσα από τις μορφές και το πλέγμα των σχέσεων και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών τόσο μέσα, όσο και έξω από την τάξη του νηπιαγωγείου.
5. Να μελετούν τις συμπεριφορές των παιδιών με τη χρήση κοινωνιομετρικών τεχνικών, να συνθέτουν και να αναλύουν στοιχεία που αφορούν τόσο την ποιότητα των σχέσεων μεταξύ συνομηλίκων στην τάξη όσο και την ποιότητα των επιπέδων μάθησης μέσα στην τάξη.
6. Να σχεδιάζουν , να εφαρμόζουν στρατηγικές παιδαγωγικής παρέμβασης και να αναστοχάζονται επί αυτών.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

3**. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Ακαδημαϊκή και κοινωνική μάθηση. Παιδαγωγική αλληλεπίδραση και κοινωνική μάθηση. «Εξειδικευμένη» και «κοινή γνώση». Ταυτότητα και ρόλος. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού και ο ρόλος του μαθητή. Επικοινωνία εκπαιδευτικού - μαθητή. Δομή μορφών επικοινωνίας μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών. Σχέσεις συνομηλίκων. Διερεύνηση των κοινωνικών σχέσεων στην τάξη. Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία. Θεωρητική προσέγγιση της πρακτικής που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός στην οργάνωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας. Προσδοκίες του εκπαιδευτικού και του μαθητή. Η Λειτουργία της σχέσης - Ο εκπαιδευτικός, ο μαθητής και η ομάδα της τάξης. Διαδικασία αλληλεπίδρασης. Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού και μαθητή σε προβληματικές περιοχές επικοινωνίας. Το σύστημα των κανόνων συμπεριφοράς στην τάξη. Μακροστρατηγικές για την εξασφάλιση της «τάξης». Αναλυτικό πλαίσιο για την κατανόηση της λειτουργίας των κυρώσεων. Οι κυρώσεις τμήμα μηχανισμού ελέγχου συμπεριφοράς στο σχολείο. Η διατήρηση της «τάξης» και η οργάνωση της θεσμικής παιδαγωγικής σχέσης. «Προβληματικοί» μαθητές: Το «στίγμα» στην τάξη. Η συμπεριφορά απέναντι στον «προβληματικό» μαθητή. Μαθητική αδιαφορία. Ομαδοσυνεργατική προσέγγιση στη διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς – Οικοσυστημική προσέγγιση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Στο 1ο Μάθημα ανακοινώνονται η μέθοδος και τα κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών. Δίνονται λεπτομερείς*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) • Προαιρετική γραπτή εργασία (20%)

διευκρινίσεις και αναρτώνται στο e-class	• Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(3) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αυγητίδου Σ.: Οι κοινωνικές σχέσεις και η παιδική φιλία στην προσχολική ηλικία, Θεσσαλονίκη, Αφοι Κυριακίδη, 1997.

Argyle M: Ψυχολογία της Συμπεριφοράς, Θυμάρι, Αθήνα, 1981.

Γκότοβος Α.: Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση, Αθήνα, Gutenberg, 2002.

Dunn J: Οι στενές προσωπικές σχέσεις των μικρών παιδιών, Τυπωθήτω, Αθήνα, 1999.

Κοντάκος Α. & Πολεμικός Ν.: Η μη Λεκτική Επικοινωνία στο Νηπιαγωγείο, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2000.

Κοσμόπουλος Α.: Σχεσιοδυναμική του προσώπου, Αθήνα, Γρηγόρης, 1990.

Κωνσταντίνου Χ: Η Πρακτική του Εκπαιδευτικού στην Παιδαγωγική Επικονωνία, Gutenberg, Αθήνα, 2001.

Ματσαγγούρας Η.: Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία, Αθήνα, Γρηγόρης, 1997.

Ματσαγγούρας Η: Θεωρία της Διδασκαλίας, Αθήνα, Gutenberg, 1998α/1999.

Molnar A. & Lindquist B.: Προβλήματα Συμπεριφοράς στο Σχολείο, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1999.

Μπακιρτζής Κ.; Επικοινωνία και Αγωγή, Αθήνα, Gutenberg, 2002.

Μπακιρτζής Κ.; Η δυναμική της Αλληλεπίδρασης στην Επικοινωνία, Αθήνα, Gutenberg, 1996.

Μπασέτας Κ: Οι προσδοκίες των δασκάλων και οι επιδράσεις τους στους μαθητές, Γρηγόρη, Αθήνα, 2005.

Μπίκος Κ.: Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στη Σχολική τάξη, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2004.

Postic M : Μορφωτική Σχέση, Αθήνα, Gutenberg, 1995.

(Δ 06 Υ) Σύγχρονη Διδακτική: Βασικές Έννοιες και Προτάσεις Εφαρμογής

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 06 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη διδακτική: βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) προσδιορίζουν το γενικό πλαίσιο της επιστήμης της Διδακτικής 2) αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν βασικές έννοιες της Διδακτικής 3) συνδυάζουν τις έννοιες με προτάσεις εφαρμογής στην τάξη και σε άλλα διδακτικά πλαίσια 4) περιγράφουν και να αναλύουν διδακτικές καταστάσεις με όρους της διδακτικής επιστήμης
Γενικές Ικανότητες
Να κατανοεί και να ερμηνεύει τις επιστημονικές θεωρίες και έννοιες της Διδακτικής. Να μεταφέρει τις επιστημονικές έννοιες σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, Να εργάζεται αυτόνομα και ομαδικά. Να αναζητά, να αναλύει και να συνθέτει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α. Ορισμός της διδακτικής. Η γέννηση και η εξέλιξή της: Κομένιος.
Β. Βασικές έννοιες Διδακτικής και τάσεις της σύγχρονης διδακτικής. Ανάλυση διδακτικών καταστάσεων:

1. Οι θεωρίες των Vygotsky και Bruner, ως βάσεις της σύγχρονης διδακτικής
2. Οι στρατηγικές διδασκαλίας.
3. Το διδακτικό συμβόλαιο και ο διδακτικός μετασχηματισμός: η μετάβαση από την επιστημονική γνώση στη διδάξιμη γνώση.
4. Οι αρχικές ιδέες των παιδιών. «Ρήξη και ασυνέχεια με την εμπειρία». Θεωρία αναδιοργάνωσης της γνώσης ή μετασχηματισμού των εννοιών.
5. Τα «γνωστικά εμπόδια» και η «κοινωνική και κοινωνιογνωστική σύγκρουση». Από τα εμπόδια στους στόχους.
6. Η μετάβαση από το περιεχόμενο στους στόχους ή από την απόκτηση γνώσεων στην ανάπτυξη δεξιοτήτων.
7. Ο ρόλος της μεταγνώσης στη μάθηση και η διδακτική των μεταγνωστικών στρατηγικών.
8. Το λάθος και η αξιοποίησή του.
9. Ο διδακτικός προγραμματισμός
10. Η διδακτική μεταβίβαση
11. Οι καταστάσεις προβληματισμού

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα — Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες) Διαλέξεις — 39 Συγγραφή εργασίας/-ών — 41 Αυτόνομη μελέτη — 55 Σύνολο Μαθήματος — **135**
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) • Προαιρετική εργασία (20%) • Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (10%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αλμπέρτι Α., *Θέματα διδακτικής. Λεξικό βασικών όρων σύγχρονης διδακτικής*, Αθήνα, Gutenberg, 1986.

Driver, R., Squires, A., Rushworth, P., Wood-Robinson, V., *Οικο-δομώντας τις έννοιες των φυσικών επιστημών. Μια παγκόσμια σύνοψη των ιδεών των μαθητών,* Αθήνα, Τυπωθήτω-Δαρδανός, 2000.

Karmiloff-Smith, A., *Πέρα από τη σπονδυλωτή διάνοια. Η γνωσιοεπιστήμη στην προοπτική της αναπτυξιακής ψυχολογίας*, Αθήνα, 1998.

Maingain A., Dufour B. (sous la direction de G. Fourez), *Approches didactiques de l'interdisciplinarité*, Bruxelles, De Boeck, 2002.

Marchive A., *La pédagogie à l'épreuve de la didactique*, Rennes, Presses Universitaires de Rennes, 2008.

Ματσαγγούρας Η. (επ.*), Η εξέλιξη της διδακτικής. Επιστημολογική θεώρηση*, Αθήνα, Gutenberg, 1995

Ματσαγγούρας Η., *Θεωρία της διδασκαλίας. Η προσωπική θεωρία ως πλαίσιο στοχαστικο-κριτικής ανάλυσης*, Αθήνα, Gutenberg, 2005.

Mercer, N., *Η συγκρότηση της γνώσης. Γλωσσική αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 200.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg

Ραβάνης Κ., *Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση*, Αθήνα, Δαρδανός, 1999.

Ράπτη Μ., *Τα λάθη των μαθητών και ο ρόλος τους στη διαδικασία της μάθησης,* Αθήνα, Gutenberg, 2003.

Σφυρόερα Μ., *Το λάθος ως εργαλείο μάθησης και διδασκαλίας*, ΥΠΕΠΘ/Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων, Σειρά: Κλειδιά και Αντικλείδια, Αθήνα, 2007.

(Δ 12 Ε) Διδακτική της Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκων/ουσα: Δήμητρα Σερακιώτη, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 12 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διδακτική της ελληνικής γλώσσας**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της διδακτικής της γλώσσας, 2) αξιοποιούν τις παραπάνω έννοιες και τους όρους στο πλαίσιο διδακτικών προσεγγίσεων για την ελληνική γλώσσα, 3) σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν στην πράξη διδακτικές δραστηριότητες οι οποίες θα καλλιεργούν την επικοινωνιακή ικανότητα και τις δεξιότητες γραμματισμού των μαθητών/τριών, 4) διακρίνουν και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε ευρέως διαδεδομένα στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με τη γλωσσική ανισότητα και τη σχολική αποτυχία των μαθητών/τριών.
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά με μια σύντομη εισαγωγή στη θεωρία των κειμενικών ειδών, στις βασικές αρχές της κειμενογλωσσολογικής προσέγγισης της γλώσσας και στις διαφορές και τις ομοιότητες μεταξύ προφορικού, γραπτού και ηλεκτρονικού λόγου. Στη συνέχεια, συζητούνται ορισμοί και τα είδη του γραμματισμού, η σχέση του με τη σχολική επιτυχία/αποτυχία, καθώς και έννοιες όπως οι πρακτικές, τα συμβάντα και τα πεδία γραμματισμού, η (κριτική) γλωσσική επίγνωση και οι πολυγραμματισμοί. Έμφαση δίνεται στην εθνογραφική προσέγγιση στον γραμματισμό και στην καλλιέργεια του γραμματισμού στο νηπιαγωγείο. Αναφορά γίνεται επίσης στους στόχους της εκπαίδευσης γραμματισμού των ενηλίκων, στον γραμματισμό στον χώρο εργασίας και στην αξιοποίηση των αφηγηματικών κειμένων για την καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη διδακτική της γλώσσας
2. Προσεγγίσεις διδασκαλίας της γλώσσας
3. Αναλυτικά προγράμματα και διδασκαλία της γλώσσας
4. Σχεδιασμός μαθήματος
5. Γλωσσικές δεξιότητες
6. Στρατηγικές εκμάθησης της γλώσσας
7. Εισαγωγή στην Κειμενογλωσσολογία
8. Εισαγωγή στον γραμματισμό
9. Βασικές έννοιες και μοντέλα γραμματισμού
10. Γραμματισμός στο νηπιαγωγείο
11. Το λάθος στη διδασκαλία της γλώσσας
12. Διδακτική της ΝΕ ως Γ2/ΞΓ
13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα — Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες) Διαλέξεις — 39 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας — 35 Αυτόνομη μελέτη — 61 Σύνολο Μαθήματος — **135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης:

	Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (60%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αρχάκης, Α. 2011. *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση κειμένων*, β΄ εκδ. Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. 2011. *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Baynham, M. 2002. *Πρακτικές γραμματισμού*. Μετάφραση: Μ. Αραποπούλου. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Egan-Robertson, A. & Bloome, B. 2003. *Γλώσσα και πολιτισμός. Οι μαθητές/-τριες ως ερευνητές/-τριες*. Μετάφραση: Μ. Καραλή. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Cook-Gumperz, J. (επιμ.) 2008. *Η κοινωνική δόμηση του γραμματισμού*. Επιμέλεια-θεώρηση: Τ. Κωστούλη. Μετάφραση: Ε. Κοτσυφού. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Pappas, C. C. & Barro Zecker, L. (επιμ.) 2006. *Αναδομώντας τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού*. Επιμέλεια-θεώρηση: Τ. Κωστούλη. Μετάφραση: Γ. Κουρμεντάλα. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Χαραλαμπόπουλος, Α. (επιμ.) 2006. *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Τσάκωνα, Β. 2013. *Η κοινωνιογλωσσολογία του χιούμορ: Θεωρία, λειτουργίες και διδασκαλία*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)

Εφαρμοσμένη γλωσσολογία (http://www.enl.auth.gr/gala/jal_volumes.asp)

Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Δ 13 Ε) Αγωγή Υγείας στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 13Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • γνωρίζουν τα εφαρμοζόμενα στην προσχολική εκπαίδευση προγράμματα αγωγής υγείας, • έχουν εξοικειωθεί με τις απαιτούμενες μεθοδολογικές προσεγγίσεις του θέματος.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας και εφαρμογή τους σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς χώρους, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται αναλυτικά προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας όπως προγράμματα ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων επικοινωνίας, επίλυσης συγκρούσεων και διαχείρισης συναισθημάτων. Παρουσιάζονται προγράμματα διατροφικής αγωγής, σωματικής άσκησης και υγιεινής, προστασίας από ατυχήματα και φυσικές καταστροφές, προγράμματα που στοχεύουν μελλοντικά σε υγιείς διαφυλικές σχέσεις αλλά και στην αποφυγή εξαρτήσεων. Οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με τη σύγχρονη μεθοδολογία της Αγωγής Υγείας, η οποία αφορά την ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που προάγουν την ψυχική και σωματική υγεία, αλλά και την κοινωνική ευρωστία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	25
Αυτόνομη μελέτη	41
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60-70%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%). ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (0-10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Χατζηχρήστου Χ. Γ. (2008). *Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης. Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο. Εκπαιδευτικό Υλικό για Εκπαιδευτικούς και Μαθητές Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας.* Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.

Γκούβρα, Μ., Κυρίδης, Α., & Μαυρικάκη, Ε. (2001). *Αγωγή Υγείας και Σχολείο. Παιδαγωγική και Βιολογική Προσέγγιση.* Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.

Καραδήμας, Ε. (2005). *Ψυχολογία της Υγείας. Θεωρία και κλινική πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Αθανασίου, Κ. (2007). *Αγωγή Υγείας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ogden, J. (2004). *Ψυχολογία της Υγείας*. Αθήνα: Επιστημονικές εκδόσεις Παρισιάνου.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Health Education Journal
- American Journal of Health Education
- Education and Health Journal,
- Έρευνα στην Εκπαίδευση.

(Δ 17 Υ) Εξέλιξη της Παιδαγωγικής Σκέψης

Διδάσκουσα: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 17 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία της παιδαγωγικής σκέψης διαφόρων στοχαστών 2) εξηγούν την εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης ανά εποχή και σε σχέση με το πολιτισμικό πλαίσιο 3)συγκρίνουν τη σκέψη στοχαστών της παιδαγωγικής ίδιας χρονικής περιόδου και να συμπεραίνουν 4)εντοπίζουν διαφορές και να συσχετίζουν χαρακτηριστικά σημεία της σκέψης διαφόρων παιδαγωγών

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. Αναγνώριση των παιδαγωγικών τάσεων και ιδεών στην πορεία εξέλιξής τους και συσχέτισή τους με τη σύγχρονη πραγματικότητα. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Να εργάζονται αυτόνομα και σε ομάδα.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η παιδαγωγική σκέψη από τον Μεσαίωνα (π.χ: Ιησουίτες) στην Αναγέννηση, με έμφαση στους 18ο, 19ο και 20ο αιώνες και πιο συγκεκριμένα σε αυτήν των:

- Johann Heinrich Pestalozzi
- Friedrich Froëbel
- John Dewey
- Ovide Decroly
- Maria Montessori
- Anton Semyonovitch Makarenko
- Célestin Freinet
- Alexander Sutherland Neill

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)
Διαλέξεις	39
Εργαστηριακή άσκηση	5
Συγγραφή εργασίας/-ών	40
Αυτόνομη μελέτη	51
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) • Προαιρετική γραπτή εργασία (20%) • Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%) • Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιδάλη, Α., *Νεοτερικότητα, αγωγή και προσχολική ηλικία*, Αθήνα, Καστανιώτης.

Bertrand, Y., *Σύγχρονες εκπαιδευτικές θεωρίες*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1994.

Γιαγλής, Δ., *Θεμελιώδεις αρχές και ιδέες στην παιδαγωγική της Μ. Montessori*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1983.

Γρόλλιος, Γ., *Προοδευτική εκπαίδευση και αναλυτικό πρόγραμμα*, Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2011.

Δερβίσης, Σ., *Οι μαθητές μιας τάξης ως κοινωνική ομάδα και η ομαδοκεντρική διδασκαλία.*

Freinet, C. , *Το σχολείο του λαού*, Αθήνα, Οδυσσέας, 1977.

Goehlich, M., *Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση. Ανοιχτό σχολείο, Εναλλακτικό σχολείο, σχολείο της κοινωνίας, σχολείο του Reggio*, Αθήνα, Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, 2003.

Houssayé J., *Οι δεκαπέντε παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2000.

Κανάκης, Ι., *Η οργάνωση της διδασκαλίας-μάθησης με ομάδες εργασίας (θεωρητική θεμελίωση και πρακτική εφαρμογή),* Αθήνα, έκδοση του ιδίου, 1987.

Kolesnick, W., *Ανθρωπισμός ή μπιχεβιορισμός στην εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής, 1992.

Κριβάς, Σ., *Παιδαγωγική Επιστήμη: Βασική Θεματική*, Αθήνα, Gutenberg, 2005.

Κυπριανός, Π., *Παιδί, οικογένεια, κοινωνία. Ιστορία της προσχολικής αγωγής από τις απαρχές έως τις μέρες μας*, Αθήνα, Gutenberg, 2007.

Μακάρενκο, Α. Σ., *Παιδαγωγικό ποίημα*, Τόμοι 1, 2, Αθήνα, Σύγχρονη εποχή, 1981.

Μακάρενκο, Α., *Διαλεχτά παιδαγωγικά έργα*, Αθήνα, Να υπηρετούμε το λαό, 1977.

Mialaret, G., *Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης*, Αθήνα, Gutenberg, 2011.

Μοντεσσόρι, Μ., *Παιδαγωγικό μανιφέστο*, Αθήνα, Γλάρος, 1986.

Μοντεσσόρι, Μ., *Το όραμα μια νέας αγωγής*, Αθήνα, Γλάρος, 1978.

Μοντεσσόρι, Μ., *Να εκπαιδεύσουμε το ανθρώπινο δυναμικό*, Αθήνα, Γλάρος, 1980.

Μοντεσσόρι, Μ., *Η διαμόρφωση του ανθρώπου*, Αθήνα, Γλάρος, 1979.

Μουμουλίδου, Μαρία, *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση: θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*, Αθήνα, Τυπωθήτω –Δαρδανός, 1996.

Νηλ, Α. Σ., *Σάμερχιλ. Το ελεύθερο σχολείο*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1978.

Νηλ, Α. Σ., *Ελευθερία, όχι αναρχία*, Αθήνα, Μπουκουμάνης, 1975.

Νηλ, Α.Σ., Θεωρία και πράξη της αντιαυταρχικής εκπαίδευσης, Αθήνα, Μπουκουμάνης, 1972.

Ντιούι, Τ., *Το σχολείο και η κοινωνία*, Αθήνα, Γλάρος, 1982.

Ντιούι, Τ., *Εμπειρία και εκπαίδευση*, Αθήνα, Γλάρος, 1980.

Ντιούι, Τ., *Το σχολείο που μ' αρέσει*, Αθήνα, Γλάρος, 1982.

Παπαναστασίου Λ., *Το παιδαγωγικό έργο του Dr. O. Decroly και η πειραματική προσαρμογή της μεθόδου στα πρότυπα Δημοτικά Σχολεία της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1985.

Reble, A., *Ιστορία της παιδαγωγικής*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1999.

Röhrs, H., *Το κίνημα της προοδευτικής εκπαίδευσης*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1990.

Σάμερχιλ. Υπέρ και κατά, (συλ.), Αθήνα, Μπουκουμάνης, 1975.

Τσιάντης, Κ., *Ιστορική παιδαγωγική της τεχνολογίας. Τα ρεύματα και οι καινοτομίες που οδήγησαν από το παλιό στο σύγχρονο σχολείο και στην εισαγωγή της τεχνολογίας στο σχολικό πρόγραμμα,* Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001.

Φραγκούλη, Σ., *Παιδαγωγικά μηνύματα της Μ. Montessori: Δώδεκα ζητήματα εκπαίδευσης του μικρού παιδιού,* Αθήνα, Γρηγόρης, 2000.

Χαρίτος, Χ., *Το ελληνικό νηπιαγωγείο και οι ρίζες του. Συμβολή στην ιστορία της προσχολικής αγωγής*, Αθήνα, Gutenberg, 1996.

Χατζηγεωργίου, Γ., *Κείμενα παιδείας. John Dewey*, Αθήνα, Ατραπός, χ. η. έ.

Χρυσαφίδης Κ., *Επιστημολογικές αρχές της προσχολικής αγωγής. Το νηπιαγωγείο στο χώρο της ιδεολογίας και της επιστήμης*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός, 2004.

(Δ 23 Υ) Ομαδοσυνεργατικές Μορφές Μάθησης στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 23 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να προσδιορίσουν την έννοια και τα χαρακτηριστικά της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης 2) να δημιουργούν το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την εργασία των παιδιών του νηπιαγωγείου σε μικρές ομάδες στις αυθόρμητες και στις οργανωμένες δραστηριότητες 3) να παρατηρούν και να αξιολογούν την εργασία των παιδιών στις μικρές ομάδες 4) να σχεδιάζουν δραστηριότητες για την ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας στο νηπιαγωγείο και σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης και να τις αξιολογούν 5) να επιλέγουν και να εφαρμόζουν τις καταλληλότερες ομαδοσυνεργατικές τεχνικές και μεθόδους ανάλογα με τον εκπαιδευτικό στόχο και την ομάδα μαθητών

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α) Οι μαθητές της τάξης ως κοινωνική ομάδα. Β) Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση: - Εννοιολογικός προσδιορισμός και ιστορική αναδρομή - Θεωρητική θεμελίωση της συνεργατικής μάθησης και οφέλη για τους μαθητές - Μοντέλα συνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης - Δυνατότητες και μέθοδοι εφαρμογής στην προσχολική εκπαίδευση - Ο ρόλος του/της νηπιαγωγού Γ) Δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου για την εργασία των παιδιών σε ομάδες στις αυθόρμητες και στις οργανωμένες δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο. Δ) Ομαδικές δραστηριότητες για την ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας στο νηπιαγωγείο και σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	***Δραστηριότητα*** | ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***

	Διαλέξεις	26
	Εργαστηριακή άσκηση	13
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
	Αυτόνομη μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης ή πολλαπλής επιλογής (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση (80%) • Γραπτή Εργασία (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της γραπτής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Πρωτοτυπία (15%) • Εμβάθυνση στις έννοιες του μαθήματος (15%) • Βιβλιογραφία (20%) Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης είναι αναρτημένα στο e-class

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αναγνωστοπούλου Μ., 2001, Η Ομαδική Διδασκαλία στην Εκπαίδευση, εκδ. Κυριακίδη.

Αυγητίδου Σοφία, 2008, Συνεργατική Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές, εκδ. Gutenberg.

Budrit A., 2007, Η Ομαδοσυνεργατική Μάθηση, εκδ. Κέδρος.

Δερβίσης Στ., 1998, Οι Μαθητές μιας Τάξης ως Κοινωνική Ομάδα και η Ομαδοκεντρική Διδασκαλία, εκδ. Gutenberg.

Dillenbourg P. (edit), 1999, Collaborative Learning – Cognitive and Computational Approaches, Pergamon.

Johnson D., & Johnson R., 1994, Learning Together and Alone, Allyn and Bacon.

Καζέλα, Κ. 2009, Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση στην προσχολική εκπαίδευση, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας.

Κακανά Δόμνα, 2018, Η Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, εκδ. Κυριακίδη.

Κανάκης, Ι. 2001, Οργάνωση της διδασκαλίας – Ομάδες εργασίας, Αθήνα, εκδ. Τυπωθήτω.

Ματσαγγούρας Η., 2008, Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, εκδ. Γρηγόρη.

Ματσαγγούρας Η., 2007, Στρατηγικές Διδασκαλίας, Gutenberg.

Μουμουλίδου Μ., Ρεκαλίδου Γ., 2010, Μικρές Ομάδες στην Εκπαίδευση, Gutenberg.

Τζώρτζη Ά., 1996, Οργάνωση και Λειτουργία των Ομάδων στο Νηπιαγωγείο, Gutenberg.

Χαντζηδήμου, Δ. & Αναγνωστοπούλου, Μ. 2011, Οι ομάδες εργασίας των μαθητών στην εκπαίδευση, Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη

(Δ 24 Ε) Διγλωσσία και Εκπαίδευση

Διδάσκων/ουσα:

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 24 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διγλωσσία και Εκπαίδευση**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1. κατανοούν έννοιες όπως η διγλωσσία-πολυγλωσσία και μειονοτικές γλώσσες 2. διακρίνουν έννοιες όπως η κατάκτηση και η εκμάθηση της Γ2/ ΞΓ, 3. κατανοούν τους παράγοντες που εμπλέκονται στη δίγλωσση εκπαίδευση 4. γνωρίζουν τις βασικές αρχές και θεωρητικές προσεγγίσεις της διδασκαλίας της Γ2/ ΞΓ γλώσσας

5. αξιοποιούν τις θεωρητικές γνώσεις για τον σχεδιασμό μαθημάτων προσαρμοσμένων σε δίγλωσσες ή πολύγλωσσες τάξεις

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
1. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα 2. Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας 3. Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης 4. Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα 5. Κατανόηση της φύσης των γλωσσολογικών θεωριών, υποθέσεων και ερμηνειών 6. Ικανότητα κριτικής σκέψης σε κοινές παρανοήσεις της γλώσσας και γλωσσικές συμπεριφορές

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ενότητες του μαθήματος:
1. Διγλωσσία (ορισμοί και έννοιες) 2. Η διγλωσσία ως κοινωνικό φαινόμενο 3. Είδη διγλωσσίας 4. Επαφή γλωσσών – Εναλλαγή κωδίκων 5. Γνωστικές θεωρίες και διγλωσσία 6. Διγλωσσία και μάθηση 7. Διγλωσσία και εκπαίδευση 8. Προσεγγίσεις διδασκαλίας και εκπαιδευτικές εφαρμογές 9. Διγλωσσικός Γραμματισμός 10. Διγλωσσία και σχολική επίδοση 11. Στρατηγικές εκμάθησης και διγλωσσία 12. Γλώσσες πολιτισμικής κληρονομιάς 13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις –διδασκαλία με PowerPoint Χρήση Διαδικτύου Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eclass Επικοινωνία μέσω email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	6
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	40
Συγγραφή εργασίας/-ών	18
Εκπόνηση μελέτης	18
Καλλιτεχνική δημιουργία	14
Αυτόνομη μελέτη	
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Τελική γραπτή εξέταση (50%) Εργασία (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Benmamoun, E., Montrul, S. & Polinsky, M. (2013). Heritage Languages and Their Speakers: Opportunities and. Challenges for Linguistics. *Theoretical Linguistics*, 39 (3-4): 129-181.

Chamot A. & O' Malley J.M. (1987). The cognitive academic language learning approach: A bridge to the mainstream. TESOL Quarterly 21(3), 227-249.

Montrul, S. (2008). Second language acquisition welcomes the heritage language learner: Opportunities of a new field. *Second Language Research* 24: 487-506.

Montrul, S. (2016). *The Acquisition of Heritage Languages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Oxford R. L. (1990). Language learning strategies: What every teacher should know. Boston: Heinle and Heinle Publishers. 8. Oxford R. L. (1990). Teaching and Researching Language Learning Strategies: Self-Regulation in Context, Second Edition (Applied Linguistics in Action). NY: Routledge, Taylor & Francis.

VanPatten B, J. WILLIAMS (Eds.) (2006) Theories in Second Language Acquisition. An Introduction. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Baker, C., 2001, Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg

Cummins, J. (2005). Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Αθήνα: Gutenberg.

Γρίβα, Ε. Α. & Στάμου, Α. Γ. 2014. Ερευνώντας τη διγλωσσία στο σχολικό περιβάλλον: Οπτικές εκπαιδευτικών, μαθητών και μεταναστών γονέων. Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη. Chambers, J.

K. & Trudgill, P. 2011. Κωστούλα-Μακράκη, Ν. 2001. Γλώσσα και κοινωνία: Βασικές έννοιες. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σελλά-Μάζη Ε. (2001). Διγλωσσία και κοινωνία: Η κοινωνιογλωσσική πλευρά της διγλωσσίας: Η ελληνική πραγματικότητα. Προσκήνιο.

Σκούρτου, Ε. (2011). Η διγλωσσία στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.

Τριάρχη-Herrmann Β. (2000). Η διγλωσσία στην παιδική ηλικία: μια ψυχογλωσσολογική προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg

Τριάρχη-Herrmann, Β. (2005). Πολύγλωσσα παιδιά: Η αγωγή τους στην οικογένεια και στο σχολείο. Αφοί Κυριακίδη.

Τσοκαλίδου, Ρ. (2012) Χώρος για Δύο. Διγλωσσία και Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Ζυγός

Ψάλτου-Joycey Α. (2008). «Στρατηγικές μάθησης και διδακτικές προτάσεις. Ολοκληρωμένες προτάσεις διδασκαλίας των τεσσάρων δεξιοτήτων για την ελληνική ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα».

(Δ 27 Ε) Εξατομικευμένη Μάθηση με Εποπτεία: Θεωρία και Έρευνα

Διδάσκουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 27 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία: θεωρία και έρευνα**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1)Προσδιορίζουν τόσο το θεωρητικό πλαίσιο του μαθήματος όσο και τις εφαρμογές του και να τα χρησιμοποιούν δημιουργικά στην εργασία τους ως μέλη της δυάδας.
2) Συνεργάζονται και να στηρίζουν τη μαθησιακή διαδικασία του/της συμφοιτητή/τριάς τους «εποπτεύοντάς» τον/την.
3)Επιλύουν δημιουργικά τα εμπόδια που συναντούν οι συμφοιτητές/τριές του κατά τη διάρκεια της "μάθησης με εποπτεία".
4)Μεταδίδουν τις γνώσεις τους, αναπτύσσοντας αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές.
5)"Δεσμευτούν" σε μια μαθησιακή διαδικασία που ξεπερνά τις παρούσες ικανότητές τους και να μεταφέρουν προοδευτικά στον άλλο την ευθύνη απόκτησης ικανοτήτων και γνώσεων (λογική της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης).
6)"Δεσμευτούν" ενεργητικά σε μια συμμετοχική διαδικασία μάθησης, μέσα από ανάληψη πρωτοβουλιών για τη διεξαγωγή του μαθήματος ως ενεργητικά υποκείμενα και την ένταξη του τελικού αποτελέσματος σε αυτήν (λογική του project).
7)Εκτιμούν τις ίδιες τους τις διδακτικές παρεμβάσεις, την αποτελεσματικότητά τους και την πρόοδο που σημείωσαν στο γνωστικό επίπεδο.

Γενικές Ικανότητες

1. "Μάθηση με εποπτεία" μέσα από βιωματική εμπειρία.
2. Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο της διδακτικής.
3. Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

4. Ανάπτυξη συνεργασίας, γνωστικών αλληλεπιδράσεων, αισθήματος της ικανότητας για επιτυχία και της αυτονομίας στη μάθηση.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιστορική αναδρομή στην αλληλοδιδακτική διδασκαλία στον ευρωπαϊκό χώρο και την Ελλάδα (17ος-20ος αιώνες). Οι θεωρητικές βάσεις της εξατομικευμένης μάθησης με εποπτεία: οι θεωρίες της κοινωνικής οικοδόμησης της μάθησης (Vygotsky, Bruner, Perret-Clermont, Doise, Mugny, Winnykamen). Η συμβολή τους στη σύγχρονη παιδαγωγική και τη μαθησιακή διαδικασία.
Εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία και η συνεργατική μάθηση, τα γνωστικά και κοινωνικά οφέλη για τους εμπλεκόμενους σε αυτήν. Η εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία ως ενίσχυση της τυπικής διδασκαλίας και η αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας. Η εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία, η παιδαγωγική αλληλοβοήθεια και οι μορφές της. Οι στρατηγικές βοήθειας και η διαχείρισή τους. Τα όρια της εξατομικευμένης μάθησης με εποπτεία. Η υποστηρικτική μάθηση (l'étayage). Μορφές εφαρμογής της μάθησης με εποπτεία στη σχολική τάξη στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής. Γνωστικές και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις κατά την εφαρμογή της εξατομικευμένης μάθησης με εποπτεία. Η δέσμευση και η προσαρμογή του tuteur στις ανάγκες του αρχάριου. Η διαμεσολαβούμενη μάθηση και ο διαμεσολαβητικός ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαδικασία απόκτησης της γνώσης. Η πολιτισμική διάσταση της διαμεσολάβησης. Ο ρόλος του μέντορα: η διαχείριση του έργου, της πληροφορίας, της σχέσης.
Οι προσανατολισμοί της έρευνας και η μελέτη παραδειγμάτων για την εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία: η σύνδεση δημοτικού σχολείου και νηπιαγωγείου, η ανάγνωση στο νηπιαγωγείο, η διαπολιτισμική μάθηση με εποπτεία, οι θετικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο, η μεθοδολογική και παιδαγωγική εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία στο Πανεπιστήμιο. Η μελέτη της θέσης και του ρόλου της εξατομικευμένης μάθησης με εποπτεία στο Δ.Ε.Π.Π.Σ για την προσχολική εκπαίδευση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)
Διαλέξεις	39
Εργαστηριακή άσκηση	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	35
Αυτόνομη μελέτη	26
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Υποχρεωτική απαλλακτική γραπτή εργασία (80%) • Υποχρεωτική δημόσια παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (10%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Baker, M. J. (2000). Forms of cooperation in dyadic problem-solving. Revue d'Intelligence Artificielle, 16(4-5), 587-620.

Barnier G., Le tutorat dans l'enseignement et la formation, Paris, L'Harmattan, 2001.

Baudrit A., Relations d'aide entre élèves à l'école, 2007.

Baudrit A., 2000, Le tutorat: un enjeu pour une pratique pédagogique devenu objet scientifique? (Note de synthèse). Revue Française de Pédagogie, 132, pp. 125-153.

Baudrit A., 2001, Le tutorat interculturel. Une formule propice à la transmission des savoirs? VEI Enjeux, 120, pp. 138-148.

Bragagnolo M.-F., 2000, Tutorat et aide aux devoirs. Observations sur le fonctionnement de dyades adulte/enfant. VEI Enjeux, 120, pp. 149-159.

Buchs, C. & Butera, F. (2004). Socio-cognitive conflict and the role of student interaction in learning. New Review of social Psychology, 3, 80-87.

Buchs, C., Butera, F. & Mugny, G. (2004). Resource interdependence, student interactions and performance in cooperative learning. Educational Psychology, 24(3), 291-314.

Buchs, C., Butera, F., Mugny, G. & Darnon, C. (2004). Conflict elaboration and cognitive outcomes. Theory Into Practice, 43(1), 23-30.

Fillipaki N., Barnier G., Papamichaël Y., 2001, L'effet bénéfique du rôle de tuteur chez des enfants d'âge préscolaire confrontés à la réalisation d'un damier. Psychologie & Éducation, 44, pp. 27-42.

Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (2005). New developments in social interdependence theory. Genetic, Social, and General Psychology Monographs, 131, 285-358.

Johnson, D. W. & Johnson, R. T. & Johnson Holubec, E. (2002). Circles of learning: Cooperation in the classroom (Fifth ed.). Edina, MN: Interaction Book Company.

Kutnick, P., Ota, C. & Berdondini, L. (2008). Improving the effects of group working in classrooms with young school-aged children: Facilitating attainment, interaction and classroom activity. Learning and Instruction, 18(1), 83-95.

(Δ 30 Ε) Παιδαγωγική της Ένταξης

Διδάσκων: Αθανάσιος Κουτσοκλένης, Επίκουρος Καθηγητής ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 30 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Παιδαγωγική της Ένταξης**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • Προσδιορίζουν το πεδίο της Παιδαγωγικής της Ένταξης • Γνωρίζουν τις κοινωνικο-ιστορικές και επιστημονικές διαστάσεις της εκπαίδευσης των αναπήρων στη χώρα μας και διεθνώς • Περιγράφουν τις κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις στην αναπηρία • Κατανοούν και να διακρίνουν βασικές έννοιες του πεδίου (π.χ. αρτιμελισμός, σχολικός αποκλεισμός, περιθωριοποίηση) • Αξιολογούν τα οικονομικά, παιδαγωγικά και κοινωνικά επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα για την ένταξη των ανάπηρων μαθητών στη γενική εκπαίδευση

Γενικές Ικανότητες
- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης των παιδιών ηλικίας 6 – 12 ετών - Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα - Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών - Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα - Ανάπτυξη ουσιαστικής παιδαγωγικής δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που είναι συμβατή με τα σύγχρονα δεδομένα των θετικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και,

ειδικότερα, της εκπαίδευσης και, επιπλέον, αξιοποιεί με κατάλληλο τρόπο τα σύγχρονα επιτεύγματα της τεχνολογίας

- Επανα-πλαισίωση, αξιοποίηση και υποστήριξη με ενεργό τρόπο της έρευνας και συμμετοχή σε ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και πέρα από αυτήν, όπου η διαμόρφωση ευκαιριών μάθησης για όλους τους μαθητευομένους θεωρείται ζωτικής σημασίας

- Αναγνώριση των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξή της μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πρακτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. Η Παιδαγωγική της Ένταξης ως γνωστικό πεδίο - Ιστορικά και επιστημολογικά στοιχεία θεμελίωσης του πεδίου
II. Ιστορικές, ιδεολογικές και επιστημονικές διαστάσεις της εκπαίδευσης των αναπήρων στη χώρα μας και διεθνώς
III. Σημασιολογική αποσαφήνιση και θεωρητική θεμελίωση βασικών όρων («ειδική αγωγή», «ειδικές ανάγκες», «ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», «αναπηρία», «βλάβη», «ενσωμάτωση», «ένταξη», «συνεκπαίδευση», «συμπεριληπτική εκπαίδευση»)
IV. Θεωρητικές προσεγγίσεις στην αναπηρία (ιατρική, κοινωνική, αλληλεπιδραστική)
V. Αναπαραστάσεις της αναπηρίας
VI. Οικονομικά, παιδαγωγικά και κοινωνικά επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα για την ένταξη των ανάπηρων μαθητών στη γενική εκπαίδευση
VII. Σχολικός αποκλεισμός και περιθωριοποίηση
VIII. Αρτιμελισμός και διακρίσεις σε βάρος των ανάπηρων μαθητών
IX. Ετικετοποίηση και στιγματοποίηση
X. Αξίες, στάσεις και πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών για την ένταξη των ανάπηρων μαθητών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ασύγχρονη πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης Eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	46
Αυτόνομη μελέτη	50
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Συμπερασματική) (100%) Η γραπτή εξέταση πραγματοποιείται με είναι ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου. Η εξέταση πραγματοποιείται με ανοικτά βιβλία. Τα κριτήρια της αξιολόγησης αφορούν στην ακρίβεια και την ορθή χρήση

	των όρων, τη λογική συνέπεια, και την πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού στη δοκιμιακού απάντηση τύπου απάντηση σε κάθε ανοικτή ερώτηση. Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά στην 1η διάλεξη του εξαμήνου.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Albrecht, G. L., Seelman, K.D., & Bury, M. (2019). *Εγχειρίδιο σπουδών για την αναπηρία*. Αθήνα: Πεδίο.
Barnes, C. Oliver, M. & Barton, L. (2014). *Σπουδές για την αναπηρία σήμερα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Oliver, M. (2009). *Αναπηρία και πολιτική.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Καραγιάννη, Γ. (2017). *Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2011). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους.* ΠΕΔΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ.

(Δ 32 Υ) Ειδική Αγωγή

Διδάσκων: Αθανάσιος Κουτσοκλένης, Επίκουρος Καθηγητής ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 32 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ειδική Αγωγή**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • Προσδιορίζουν και να περιγράφουν το θεσμό της Ειδικής Αγωγής στη χώρα μας • Περιγράφουν και να εξετάζουν κριτικά τη θεσμική κατηγοριοποίηση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες • Γνωρίζουν τη τρέχουσα νομοθεσία της Ειδικής Αγωγής • Γνωρίζουν τα αναλυτικά προγράμματα Ειδικής Αγωγής • Προσδιορίζουν το ανθρώπινο δυναμικό της Ειδικής Αγωγής

Γενικές Ικανότητες
-Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης των παιδιών ηλικίας 6 – 12 ετών - Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα - Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών - Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα - Ανάπτυξη ουσιαστικής παιδαγωγικής δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που είναι συμβατή με τα σύγχρονα δεδομένα των θετικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και, ειδικότερα, της εκπαίδευσης και, επιπλέον, αξιοποιεί με κατάλληλο τρόπο τα σύγχρονα επιτεύγματα της τεχνολογίας

- Επανα-πλαισίωση, αξιοποίηση και υποστήριξη με ενεργό τρόπο της έρευνας και συμμετοχή σε ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και πέρα από αυτήν, όπου η διαμόρφωση ευκαιριών μάθησης για όλους τους μαθητευομένους θεωρείται ζωτικής σημασίας
- Αναγνώριση των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξή της μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πρακτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. Ιστορικοποιημένη παρουσίαση του θεσμού της Ειδικής Αγωγής στη χώρα μας
II. Συγκριτική παρουσίαση συστημάτων Ειδικής Αγωγής άλλων κρατών (Μεγάλη Βρετανία, Η.Π.Α., Φινλανδία, Ιταλία)
III. Νομοθεσία Ειδικής Αγωγής με έμφαση στην έμφαση στην Α' Βάθμια εκπαίδευση (ιστορική αναδρομή και τρέχουσα νομοθεσία)
IV. Δομές και θεσμοί Ειδικής Αγωγής (ΚΕΣΥ, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Ειδικά Σχολεία, Τμήματα Ένταξης, Παράλληλη Στήριξη κ.ά.)
V. Θεσμική κατηγοριοποίηση μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
VI. Αναλυτικά προγράμματα σπουδών ειδικής αγωγής & προσαρμοσμένα βιβλία για ανάπηρους μαθητές
VII. Το ανθρώπινο δυναμικό της Ειδικής Αγωγής (δάσκαλοι, ειδικοί παιδαγωγοί, ειδικό βοηθητικό προσωπικό, ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό)
VIII. Εκπαίδευση και κατάρτιση εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ασύγχρονη πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης Eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	46
Αυτόνομη μελέτη	50
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης & Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου (Συμπερασματική) (100%) Η γραπτή εξέταση πραγματοποιείται με θέματα που απαιτούν σύντομη ανάπτυξη ή/και με ερωτήσεις κλειστού τύπου. Οι ερωτήσεις της εξέτασης βασίζονται στο εύρος των γνώσεων που περιλαμβάνονται στο σύγγραμμα και το

	συνοδευτικό υλικό που θα δοθεί στο πλαίσιο του μαθήματος.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Heward, W. L. (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μία εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Τόπος.

Roger, S. (2020). *Η ενταξιακή εκπαίδευση δεν είναι νεκρή, απλώς μυρίζει περίεργα,* επιστ.επιμ. Κουτσουκλένης Α. Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (2012). *Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική*. Αθήνα: Πεδίο.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε., Παπαδοπούλου, Κ. (2012). *Η έρευνα στην ειδική αγωγή, στην ενταξιακή εκπαίδευση και στην αναπηρία (Β' τόμος)*. Αθήνα: Πεδίο.

Παντελιάδου, Σ. & Αργυρόπουλος, Β. (2011). *Ειδική Αγωγή. Από την έρευνα στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο.

Σούλης, Σ. Γ. (2013). *Εκπαίδευση και αναπηρία*. Αθήνα: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.

(Δ 37 Ε) Παιδαγωγική και Παιχνίδι στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 37 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Παιδαγωγική και Παιχνίδι στην Προσχολική Εκπαίδευση**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04215/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να αναγνωρίζουν και να αναλύουν: 1) τη σημασία και τις λειτουργίες που αποδίδονταν στο παιχνίδι κατά την ιστορική του διαδρομή στο χρόνο 2) τις απόψεις σημαντικών παιδαγωγών που ανέδειξαν το παιχνίδι ως παιδαγωγικό μέσο 3) το ρόλο του παιχνιδιού στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης Επιπλέον θα μπορούν: 4) να αξιοποιούν στην τάξη του Νηπιαγωγείου το παιχνίδι και τα παιχνίδια – αντικείμενα για την ολόπλευρη προαγωγή των παιδιών 5) να αξιολογούν τα παιχνίδια – αντικείμενα με παιδαγωγικά κριτήρια και να μπορούν να ενημερώνουν και τους γονείς σε σχέση με αυτά 6) να σχεδιάζουν και να κατασκευάζουν εκπαιδευτικά παιχνίδια σύμφωνα με τις ανάγκες του προγράμματος και της τάξης τους

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζουμε το παιχνίδι ως μέσο αγωγής και ανάπτυξης του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Προσεγγίζουμε ιστορικά τη σημασία που έδινε κάθε εποχή στο παιχνίδι και δίνουμε έμφαση στις απόψεις σημαντικών παιδαγωγών που το ανέδειξαν ως παιδαγωγικό μέσο (Locke, Rousseau, Froebel κ.α.). Επίσης εξετάζουμε τη σημασία που αποδίδεται στο παιχνίδι μέσα σε σύγχρονα προγράμματα για το Νηπιαγωγείο.

Από την άλλη πλευρά, αναλύονται ζητήματα που αφορούν τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους γονείς των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, όπως είναι οι δυνατότητες για υποστήριξη του παιχνιδιού σε χώρους εκτός Νηπιαγωγείου και προβληματισμοί σχετικά με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, την εμπορευματοποίηση και την παιδαγωγική αξιολόγηση των παιχνιδιών – αντικειμένων.

Τέλος οι φοιτητές/τριες εμπλέκονται σε εργαστήρια στα οποία καλούνται να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν οι ίδιοι/ες παιχνίδια στη βάση υποθετικών σεναρίων και εκπαιδευτικών αναγκών που θα αντιμετωπίσουν στην τάξη τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	26
Εργαστηριακή άσκηση	13
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	25
Συγγραφή εργασίας/-ών	35
Αυτόνομη μελέτη	36
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	

	Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Πρώτος τρόπος: • Κατασκευή Εκπαιδευτικού Υλικού (60%) • Γραπτή εργασία (25%) • Δημόσια Παρουσίαση (15%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (40%) • Πρωτοτυπία (30%) • Εμβάθυνση στις έννοιες του μαθήματος (20%) • Βιβλιογραφία (10%) Δεύτερος τρόπος: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής) (100%) Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης είναι αναρτημένα στο e-class

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

ΑΥΓΗΤΙΔΟΥ Σ. (2001) (επιμ.): Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις, Τυπωθήτω, Αθήνα.

ΒΙΝΝΙΚΟΤ ΝΤ. (1979): Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα, Καστανιώτης, Αθήνα.

BROCK A., DODDS, S., et al., (Επιμ. Σακελλαρίου Μ.,) (2016): Παιδαγωγική του Παιχνιδιού στην Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση, Πεδίο, Αθήνα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, Δ. (1993): Χώρος και διαδικασίες αγωγής, Gutenberg, Αθήνα.

ΓΚΟΥΓΚΟΥΛΗ Κ., ΚΟΥΡΙΑ Α. (2000): Παιδί και παιχνίδι στη νεοελληνική κοινωνία (19ος και 20ος αι.), Καστανιώτης, Αθήνα.

GARVEY, C. (1990): Το Παιχνίδι, Π. Κουτσούμπος Α.Ε..

HUIZINGA, J. (1989): Ο άνθρωπος και το Παιχνίδι, Γνώση, Αθήνα.

ΚΙΤΣΑΡΑΣ Γ. (2001): Προσχολική Παιδαγωγική, Β έκδοση.

ΚΛΙΑΦΑ Μ., ΒΑΛΑΣΗ Ζ. (2002): Ας παίξουμε πάλι, Κέδρος, Αθήνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Σ. (2007): Παιδαγωγική του Παιχνιδιού, Αφοι Κυριακίδη Α.Ε., Θεσ/νίκη.

ΜΕΤΟΧΙΑΝΑΚΗΣ Η. (2000): Εισαγωγή στην προσχολική παιδαγωγική, Ηράκλειο.

ΜΠΟΤΣΟΓΛΟΥ Κ. (2010), Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί, Εκδ. Gutenberg

ΠΑΝΤΑΖΗΣ, ΣΠ. (1997): Η Παιδαγωγική και το παιχνίδι Αντικείμενο στο Χώρο του Νηπιαγωγείου, Gutenberg, Αθήνα.

(Δ 40 Ε) Καθοδήγηση της Συμπεριφοράς του Παιδιού στο Νηπιαγωγείο

Διδάσκουσα: Δήμητρα Ευαγγέλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 40 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Καθοδήγηση της Συμπεριφοράς του Παιδιού στο Νηπιαγωγείο**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

Γενικές Ικανότητες

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται αναπτυξιακά κατάλληλες παιδοκεντρικές προσεγγίσεις για την καθοδήγηση και πειθαρχία των μικρών παιδιών στο νηπιαγωγείο. Μελετώνται θεωρίες, ερευνητικά ευρήματα και αποτελεσματικοί τρόποι παρέμβασης που είναι ατομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά ενδεδειγμένοι για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των μικρών παιδιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	
Σύνολο Μαθήματος	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

MARIAN C. MARION, ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ, Εκδόσεις ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε., 2015.

Anita Woolfolk, Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Εκδόσεις Έλλην, 2007.

Χρυσή Γ. Χατζηχρήστου, Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α΄ και Β΄ Δημοτικού), Εκδόσεις Τυπωθήτω, 2011.

DAVID FONTANA, Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, Εκδόσεις ΣΑΒΒΑΛΑΣ, 1996.

(Δ 41 Ε) Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 41 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να περιγράφουν την ιστορική εξέλιξη των προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης που αναλύονται στο μάθημα 2) να συγκρίνουν τα προγράμματα που αναλύονται σε σχέση με τις θεωρητικές τους καταβολές και να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ τους 3) να αναγνωρίζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού σε κάθε ένα από αυτά και να μπορούν να τον αξιολογήσουν 4) να αξιοποιήσουν τα χρήσιμα στοιχεία που προκύπτουν από το καθένα από αυτά τα προγράμματα στην οργάνωση της εργασίας τους στο νηπιαγωγείο

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.

- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος αναλύονται σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης και περιγράφεται η ιστορική τους εξέλιξη. Διερευνώνται οι παράγοντες που επέδρασαν στη διαμόρφωσή τους καθώς και το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζονται.

Εξετάζονται ενδεικτικά, το Πρόγραμμα της Μοντεσσόρι, συμπεριφοριστικά προγράμματα (Bereiter – Engelmann - Becker, Distar), το αναπτυξιακό αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα (Bank Street), το πρόγραμμα Υψηλών Στόχων (High Scope) και η προσέγγιση των δημοτικών προσχολικών κέντρων του Ρέτζιο Εμίλια.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	40
Συγγραφή εργασίας/-ών	45
Αυτόνομη μελέτη	37
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή ατομική εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης ή πολλαπλής επιλογής (70%) Και επιπλέον:

	• Συγγραφή και παρουσίαση ομαδικής εργασίας στην τάξη σε μορφή power point (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της ομαδικής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο / ποιότητα παρουσίασης και πληρότητα απαντήσεων σε ερωτήματα κατά την παρουσίαση από καθηγητή και ακροατήριο (40%) • Πρωτοτυπία (10%) • Εμβάθυνση στις έννοιες του μαθήματος (30%) • Βιβλιογραφία (20%) Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης είναι αναρτημένα στο e-class

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Bredekamp S., Copple C., Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα, Αθήνα Ελληνικά Γράμματα, 1998.

Cuffaro H K., Shapiro E K., Camii C., Κουτσουβάνου Ε., Θεωρία και μεθοδολογία της προσχολικής εκπαίδευσης, Αθήνα Πατάκης, 1998.

Edwards C., Gandini L., Forman G., (επιμ.), Reggio Emilia. Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, Αθήνα, Πατάκης, 2001.

Goehlich M., Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση. Ανοιχτό Σχολείο – Εναλλακτικό Σχολείο – Σχολείο της Κοινωνίας - Σχολείο του Reggio, Αθήνα, εκδ. τυπωθήτω – Δαρδανός, 2003.

Helm H., Katz L., Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2002.

Κασσωτάκης Μ., Παιδαγωγικά και Εκπαιδευτικά ρεύματα από το 18ο αι. μέχρι σήμερα, Αθήνα, 2006.

Κασσωτάκης Μ., Παπακωνσταντίνου Θ., Βερτσέτης Δ., (επιμ. έκδοσης), Σύγχρονα Παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά θέματα, Gutenberg, 2007.

Κουτσουβάνου Ε., Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης και η Διαθεματική Διδακτική Προσέγγιση, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα, 2005.

Ντολιοπούλου Ε., Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός, 2001.

Ντολιοπούλου Ε., Σύγχρονα προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός, 2003.

Roopnarine J., Johnson J., Ποιοτικά Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης – Παραδείγματα από τη Διεθνή Πρακτική, επιμ.: Κουτσουβάνου Ε., Χρυσαφίδης Κ., εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2005.

Πανταζής Σ., Σακελλαρίου Μ., Προσχολική Παιδαγωγική – Προβληματισμοί Προτάσεις, Ατραπός, 2011.

Πανταζής Σ., Σακελλαρίου Μ., Προσχολική Παιδαγωγική, 2011.

Χατζηγεωργίου Γ., Γνώθι το Curriculum, Ατραπός, 2004.

(Δ 42 Ε) Μελέτη Παιδιού

Διδάσκουσα: Δήμητρα Ευαγγέλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 42 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μελέτη Παιδιού**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

Γενικές Ικανότητες

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μελέτη παιδιού έχει σκοπό να οξύνει την παρατηρητικότητα των φοιτητών/τριών σε σχέση με την ανάπτυξη των παιδιών και τη συμπεριφορά μέσα στην προσχολική τάξη. Οι φοιτητές/τριες εκπαιδεύονται στην μη συμμετοχική παρατήρηση με σκοπό να ελέγξουν τις προκαταλήψεις και τις προσωπικές προτιμήσεις προκειμένου να εκτιμήσουν σωστά την αναπτυξιακή πορεία κάθε παιδιού και να σχεδιάσουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	
Σύνολο Μαθήματος	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Dorothy H. Cohen, Virginia Stern, Nancy Balaban, Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών, Εκδόσεις Gutenberg, 1991.

D. Gullo (Επιμ. Ε. Κουτσουβάνου, Τ. Αρβανίτη-Παπαδοπούλου), Αξιολόγηση της ανάπτυξης του παιδιού προσχολικής ηλικίας και του εκπαιδευτικού έργου, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, 2010.

Kathy Sylva, Iram Siraj-Blatchford, Brenda Taggart (Επιμέλεια - μετάφραση: Ευρυδίκη Ζαχοπούλου, Αθανάσιος Γρηγοριάδης, Βασίλης Γραμματικόπουλος), 4η έκδοση, ECERS-E: Επέκταση της Κλίμακας Αξιολόγησης Περιβάλλοντος Προσχολικής Εκπαίδευσης ECERS-R. Τέσσερις Υποκλίμακες Γνωστικών Περιοχών, Εκδόσεις Ζήτη, 2012.

(Δ 43 Ε) Αναδυόμενη Ανάγνωση και Γραφή: Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 43 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1. Αναγνωρίζουν τις κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάδυση του γραμματισμού.
2. Εξηγούν τις βασικές αρχές και τις βασικές έννοιες της νέας προσέγγισης για την ανάδυση της ανάγνωσης και της γραφής.
3. Σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν διδακτικές δραστηριότητες ανάγνωσης και γραφής που θα απορρέουν από τις σύγχρονες απόψεις των επιστημόνων για την ανάδυση του γραπτού λόγου στα μικρά παιδιά.
4. Εξηγούν το ρόλο τόσο του οικογενειακού περιβάλλοντος όσο και αυτόν του σχολικού πλαισίου στην ανάδυση του γραμματισμού.

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο του αναδυόμενου γραμματισμού.
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυτόνομη Εργασία

- Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες των θεωρητικών προσεγγίσεων και των σύγχρονων ερευνητικών δεδομένων για τον αναδυόμενο γραμματισμό, καθώς και των δυνατοτήτων εφαρμογής τους στην εκπαιδευτική πράξη. Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια του μαθήματος θα παρουσιαστούν οι παλαιότερες απόψεις των επιστημόνων για την αναγνωστική ετοιμότητα των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Στη συνέχεια, θα συζητηθούν οι σύγχρονες απόψεις για την ανάδυση του γραπτού λόγου στα μικρά παιδιά. Θα γίνει αναφορά στις βασικές αρχές της νέας προσέγγισης για την ανάδυση της ανάγνωσης και της γραφής. Θα εντοπιστούν τα βασικά σημεία διαφοροποίησης της νέας προσέγγισης από την προηγούμενη. Θα παρουσιαστούν τα σύγχρονα δεδομένα που προσφέρει η έρευνα πάνω στο τι γνωρίζουν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας για την ανάγνωση και τη γραφή. Θα εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο τα μικρά παιδιά κατακτούν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τον γραπτό λόγο πριν φοιτήσουν στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου πριν, δηλαδή, διδαχθούν την ανάγνωση και τη γραφή με συστηματικό τρόπο. Θα γίνει αναφορά στις διδακτικές προσεγγίσεις της ανάγνωσης και της γραφής που προτείνονται για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία σε μια προσπάθεια διασύνδεσης των σύγχρονων θεωριών για τον αναδυόμενο γραμματισμό με τη διδακτική πράξη. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη σύγχρονη δομητική προσέγγιση. Θα υπογραμμιστεί ο ρόλος τόσο του οικογενειακού περιβάλλοντος όσο και αυτός του σχολικού πλαισίου στην ανάδυση του γραμματισμού στα παιδιά αυτής της ηλικίας. Θα συζητηθεί η σπουδαιότητα των κινήτρων και των μεταγνωστικών διεργασιών για τη μάθηση της ανάγνωσης και της γραφής από τα παιδιά. Τέλος, θα γίνει εκτενής αναφορά στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζεται η γραπτή γλώσσα στο πλαίσιο του νηπιαγωγείου μέσω των αναλυτικών προγραμμάτων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>22</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>49</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
<u>Γραπτές εξετάσεις & Εργασία</u>
• Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (60%)
• Γραπτή εργασία (40%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
▪ Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60%)</td></tr>
</table>

	▪ **Κριτική σκέψη**: εις βάθος ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση. (20%) ▪ **Δομή**: οργάνωση/δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας. (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αϊδίνης, Α. (2012). *Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία: Μια ψυχογλωσσολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.

Βαρνάβα-Σκούρα, Τ. (επιστ. ευθύνη) (1997). *Το παιδί και η γραφή-Μια σχέση κλειδί για τη διά βίου μάθηση.* ΑΠΘ: Κέντρο Καινοτομικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Γάκου, Ε. (2000). *Τα πρώτα βήματα στην ανάγνωση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γιαννικοπούλου, Α. (1998). *Από την προανάγνωση στην ανάγνωση. Οδηγός για γονείς και εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γιαννικοπούλου, Α. (2001). *Η γραπτή γλώσσα στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Curto, L.M., Morillo, M.M., & Teixido, M.M. (1998). Γραφή και ανάγνωση Ι. (επιστ. ευθύνη Βαρνάβα-Σκούρα, μτφ. Παναγιωτίδου, Μ.). Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης.* Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, *Τόμοι Α΄* & *Β΄*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Κουτσουβάνου, Ε. (2000). Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή. Στρατηγικές Διδακτικής. Αθήνα: Οδυσσέας.

Μανωλίτση, Γ. (2016). Ο αναδυόμενος γραμματισμός στην προσχολική εκπαίδευση: Νέα ζητήματα και εκπαιδευτικές προτάσεις. *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση,* Τόμος 4, Τεύχος 1, 3-34.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου*. 1ο & 2ο Μέρος. http://ebooks.edu.gr/new/

Παπούλια-Τσελέπη, Π. (επιμ.) (2001). *Ανάδυση του γραμματισμού, Έρευνα και πρακτική*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Τάφα, Ε. (2011). *Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο.

Τάφα, Ε., & Μανωλίτσης, Γ. (επιμ.) (2009). *Αναδυόμενος Γραμματισμός: Έρευνα και εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

(Δ 44 Ε) Η Δυναμική των Σχέσεων και των Πλαισίων στη Μαθησιακή Διαδικασία

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 44 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

1. αναγνωρίσουν τον κοινωνικο-πολιτισμικό χαρακτήρα και τη σημασία της συστημικής θεώρησης της μαθησιακής διαδικασίας.
2. περιγράψουν τα βασικά θεωρητικά μοντέλα που υποστηρίζουν τη σύνδεση σχολείου-οικογένειας-κοινότητας.
3. εξηγήσουν τις διαφορετικές διαστάσεις και λειτουργίες της γονικής εμπλοκής.
4. προσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου ανοικτού σχολείου ως φορέα αλλαγής και των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών για την προαγωγή της ολόπλευρης ανάπτυξης και ευημερίας του παιδιού στη βάση της αλληλεπίδρασης με το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
5. σχεδιάσουν και αξιολογήσουν δραστηριότητες και προγράμματα παρέμβασης που προάγουν τη συνεργασία με το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
6. αναπτύξουν ερευνητικούς σχεδιασμούς για τις αντιλήψεις και τις πρακτικές των εμπλεκομένων φορέων για τη σύνδεση σχολείου-οικογένειας-κοινότητας και τη γονική εμπλοκή και την αποτελεσματικότητα των σχετικών παρεμβάσεων.

Γενικές Ικανότητες

- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.

- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.

- Αυτόνομη Εργασία
- Κριτική σκέψη
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις δίνουν έμφαση στη σημασία της ενεργούς συμμετοχής του παιδιού στη μαθησιακή διαδικασία αξιοποιώντας τις υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες του, μέσα από δραστηριότητες που έχουν νόημα για τα παιδιά και αξιοποιούν το πολιτισμικό τους κεφάλαιο. Ο εκπαιδευτικός λοιπόν καλείται να αναπτύξει συνδέσεις με το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο το παιδί λειτουργεί και δρα. Με αυτόν τον τρόπο όχι μόνο αντλεί χρήσιμες πληροφορίες για το παιδί ώστε να διαμορφώσει κατάλληλα μαθησιακά περιβάλλοντα στην τάξη, αλλά και πόρους για την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας δημιουργώντας συνεργασίες και σχέσεις που υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο αλλά και ενισχύουν τη «συνέχεια» και ποιότητα των εμπειριών του παιδιού σε όλα τα πλαίσια στα οποία συμμετέχει. Το «άνοιγμα» αυτό του σχολείου στην ευρύτερη κοινότητα αποτελεί σημαντική παράμετρο για να μπορέσει το σχολείο να εκπληρώσει τους νέους ρόλους που καλείται να διαδραματίσει ως φορέας κοινωνικής αλλαγής, που ενδιαφέρεται για την ολόπλευρη ανάπτυξη και ευημερία του παιδιού. Ως εκ τούτου, ο εκπαιδευτικός καλείται να αναπτύξει θετική στάση απέναντι στη δυναμική που μπορεί να έχει το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον για την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και συνεργατική κουλτούρα, να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες για να οργανώσει κατάλληλα προγράμματα και παρεμβάσεις που προάγουν τις αλληλεπιδράσεις και τις θετικές σχέσεις μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων. Στο μάθημα γίνεται σύντομη αναφορά στις σύγχρονες θεωρίες που αναδεικνύουν την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των πλαισίων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση των προϋποθέσεων και των διαδικασιών συνεργασίας μεταξύ των πλαισίων. Αναλύονται τα χαρακτηριστικά και οι δεξιότητες των εκπαιδευτικών που ενισχύουν την αλληλεπίδραση με το οικογενειακό και το κοινωνικό περιβάλλον. Παρουσιάζονται παραδείγματα εφαρμογών και ευρήματα σχετικών ερευνών με στόχο να αναδειχθούν οι παράγοντες που διευκολύνουν αλλά και δυσχεραίνουν τη συνεργασία μεταξύ των πλαισίων. Τέλος, οι φοιτητές καλούνται να σχεδιάσουν οι ίδιοι δράσεις/προγράμματα για την ενίσχυση της σχέσης σχολείου-οικογένειας-κοινότητας ή να εκπονήσουν μια μικρή σχετική ερευνητική εργασία.

Ενότητες του μαθήματος
1.Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις που υποστηρίζουν την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των πλαισίων στην εκπαιδευτική διαδικασία (δομητική προσέγγιση, διαφοροποιημένη παιδαγωγική, οικολογικό μοντέλο διδασκαλίας).
2. Θεωρητικά μοντέλα για την ανάπτυξη συνδέσεων μεταξύ σχολείου-οικογένειας-κοινότητας (οικοσυστημική θεωρία, μοντέλο επικαλυπτόμενων σφαιρών, εξελικτικό μοντέλο για τη σχέση σχολείου-οικογένειας) και η σχέση γονέα-εκπαιδευτικού.
3. Η έννοια και σημασία της γονικής εμπλοκής.
4. Χαρακτηριστικά και δεξιότητες εκπαιδευτικών που εφαρμόζουν προγράμματα συνεργασίας σχολείου-οικογένειας-κοινότητας, παράγοντες που διευκολύνουν αλλά και δυσχεραίνουν τη συνεργασία και την ανάπτυξη σχέσεων.
5. Παρουσίαση παραδειγμάτων/εφαρμογών και εμπειρικών ερευνών για τη συνεργασία των πλαισίων και την ανάπτυξη σχέσεων (προγράμματα μετάβασης, προγράμματα γονικής εμπλοκής,

προγράμματα συνεργασίας με κοινωνικούς-πολιτιστικούς-εκπαιδευτικούς φορείς και σχετικούς με την εκπαίδευση επαγγελματίες).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
.</td><td>Δια ζώσης
Η διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί μέσω συζήτησης, διαλέξεων, με ταινίες και βίντεο, μέσω σεναρίων. Θα δοθεί υλικό όπως σημειώσεις, βιβλιογραφία σε ηλεκτρονική μορφή και προτεινόμενη βιβλιογραφία</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email
Ταινίες και βίντεο</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>21</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Προετοιμασία παρουσίασης</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>35</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
<u>Εργασία</u>
• Γραπτή εργασία σε μικρές ομάδες (100%)
• Παρουσίαση με χρήση powerpoint (30%)
Οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να επιλέξουν μεταξύ θεμάτων που θα προταθούν και αφορούν είτε μικρή εμπειρική έρευνα είτε σχεδιασμό προγράμματος δραστηριοτήτων για τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας και τη γονική εμπλοκή. Οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να παρουσιάσουν την εργασία ως μια τελική δοκιμασία.

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
▪ Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, επαρκής και κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%)
▪ Κριτική σκέψη: βαθμός κατανόησης και επεξεργασίας των πληροφοριών, επάρκεια ανάπτυξης του θέματος, δημιουργική συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση, εναλλακτικές-νέες ιδέες (30%)
▪ Οργάνωση, δομή και συνοχή κειμένου: η δομή αντανακλά επαρκώς τις διαστάσεις του θέματος, λογική οργάνωση της πληροφορίας, συνέχεια, συνέπεια και συνδέσεις στα νοήματα (15%)</td></tr>
</table>

	▪ **Γλώσσα**: ευκρίνεια/σαφήνεια και επεξηγηματικότητα διατύπωσης, ακαδημαϊκό ύφος γραφής (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: επάρκεια, καταλληλότητα βιβλιογραφικών πηγών και ορθή χρήση βιβλιογραφίας και αναφορά με βάση το σύστημα APA (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Πεντέρη, Ε. & Πετρογιάννης, Κ. (υπό έκδοση). *Η σχέση σχολείου και οικογένειας στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία: Θεωρητικές, ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις - Παιδαγωγικές και αναπτυξιακές διαστάσεις για την γονική εμπλοκή*. Αθήνα: Δαρδανός.

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2019). *Σχολείο, οικογένεια και κοινότητα. Συνεργασία, ενδυνάμωση και ανάπτυξη*. Αθήνα: Αρμός.

Γεωργίου, Στ. (2011). *Σχέση σχολείου - οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού*. Αθήνα: Διάδραση.

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2009). *Συνεργασία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές Εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Σακελλαρίου, Μ. (2008). Συνεργασία οικογένειας και νηπιαγωγείου. Θεσσαλονίκη: Ιδιωτική έκδοση.

Δοδοντσάκης, Γ. (2001). *Κοινή πορεία στην εκπαίδευση. Μια άλλη στρατηγική*. Αθήνα: Δαρδάνος.

Γιοβαζολιάς, Θ. (2011). Προβλήματα προσαρμογής στο σχολείο: Αντιμετώπιση από γονείς και εκπαιδευτικούς. Στο Γεώργας, Δ. & Γιώτσα, Α. (2011) (επιμ.*). Σχολές Γονέων: Συνεργασία εκπαιδευτικών-οικογένειας*. Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, σσ. 51-58.

Μπρούζος, Α., Μισαηλίδη, Π., Εμβαλωτής Α., & Ευκλείδη, Α. (2008) (Επιμ.). *Σχολείο και οικογένεια. Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πετρογιάννης, Κ. (2003). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: Η οικοσυστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Henderson, K. & Tilbury, D. (2004). *Whole school approaches to sustainability: An international review of sustainable school programs*. Report prepared by Macquarie University for the Australian Government Department of the Environment and Heritage. Sydney, NSW: Macquarie University. Available at: http://aries.mq.edu.au/ proi ect.htm.

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2017). Σχέσεις σχολείου, οικογένειας και κοινότητας με κοινωνικοπαιδαγωγικό προσανατολισμό: Εκκινώντας την έρευνα από τους εκπαιδευτικούς. *Επιστήμες Αγωγής, 2*, 84-113.

Πεντέρη, Ε. & Πετρογιάννης, Κ. (2017). Η γονική εμπλοκή υπό το πρίσμα της θεώρησης του "εκπαιδευτικού θύλακα" του παιδιού. *Διάλογοι! Θεωρία και Πράξη στις Επιστήμες της Αγωγής και Εκπαίδευσης, 3*, 97-122.

Κοντογιάννη, Α. & Οικονομίδης, Β. (2014). Η γονική εμπλοκή των αλλοδαπών υπό την οπτική των νηπιαγωγών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, 2*, 117-144.

Γκλιάου-Χριστοδούλου, Ν. (2005). Η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στην κατεύθυνση ανάπτυξης αποτελεσματικής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, 10*, 74-83.

Μπαγάκης, Γ., Βαλμάς, Φ., Λουμάκου, Μ., & Πομώνης, Μ. (2006). *Η ομαλή μετάβαση των παιδιών από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό και η προσαρμογή τους στην Α τάξη*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πεντέρη, Ε., & Πετρογιάννης, Κ. (2013). Σύνδεση σχολείου-οικογένειας και το ζήτημα της μεταξύ τους συνεργασίας: Κριτική παρουσίαση βασικών θεωρητικών μοντέλων. Έρευνα στην Εκπαίδευση, 1(1), 4-28.

Σχετικά Επιστημονικά Περιοδικά
-School Community Journal
-Family-School Partnerships in Context
-Family Studies Journal
- International Journal about Parents in Education

(Δ 46 Ε) Ψυχοκινητική, Κινητικό Παιχνίδι και Βιωματική Μάθηση

Διδάσκων: Αντώνιος Καμπάς, Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 46 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχοκινητική, Κινητικό Παιχνίδι και Βιωματική Μάθηση		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04112/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: Αναφέρουν τις βασικές θεωρίες της Ψυχοκινητικής και να εξηγήσουν τις βασικές αρχές κάθε θεωρίας. Να υποστηρίξουν και να τεκμηριώσουν την επικρατούσα θεωρία της Ευρωπαϊκής Ψυχοκινητικής Να εξηγήσουν τους στόχους και τα περιεχόμενα της Ψυχοκινητικής σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης Να σχεδιάσουν, να προτείνουν και να αξιολογήσουν εκπαιδευτικές ενότητες ψυχοκινητικής. Να αναπτύξουν τις παραπάνω ενότητες εντός του αναλυτικού προγράμματος και εντός της σχολικής χρονιάς, προσδιορίζοντας ημερολογιακά την εφαρμογή τους. Να αξιολογήσουν (assessment) την κινητική ανάπτυξη σε επίπεδο ανίχνευσης (screening).

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών της Ψυχοκινητικής Αγωγής-Παρέμβασης-Θεραπείας Ανίχνευση κινητικής επάρκειας Εφαρμογή εκπαιδευτικών ενοτήτων ψυχοκινητικής Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση συνεδριών ψυχοκινητικής σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εξελίξεις, τάσεις και θεωρίες της ψυχοκινητικής 2. Αυτοεκτίμηση, ταυτότητα και παιχνίδι στην ψυχοκινητική 3. Πλαίσιο προϋποθέσεων και αποδέκτες της ψυχοκινητικής αγωγής/παρέμβασης

4. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με το σώμα I
5. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με το σώμα II
6. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με το σώμα III
7. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με υλικά I
8. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με υλικά II
9. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με υλικά III
10. Μικροδιδασκαλία: Κοινωνικές εμπειρίες I
11. Μικροδιδασκαλία: Κοινωνικές εμπειρίες II
12. Μικροδιδασκαλία: Κοινωνικές εμπειρίες III
13. Απολογισμός μικροδιδασκαλίας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint E-class YouTube
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	12
Εργαστηριακή άσκηση	40
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	53
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Κουίζ στη Θεωρία (30%) • Ατομική παρουσίαση (50%) • Ατομική εργασία (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Κατανόηση της θεωρίας (50%) • Εφαρμογή της θεωρίας (30%) • Διδακτική επάρκεια (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Zimmer, Renate (2007). Εγχειρίδιο Ψυχοκινητικής. Μετάφραση, Αθήνα: Αθλότυπο.

(Δ 47 Ε) Κοινωνική Παιδαγωγική

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 47 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τις βασικές θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις της κοινωνικής παιδαγωγικής

2) διακρίνουν μεταξύ βασικών θεωρήσεων της κοινωνικής παιδαγωγικής στον διεθνή χώρο στο πλαίσιο της ιστορικής της εξέλιξης
3) εξηγούν τις βασικές αρχές της κοινωνικής παιδαγωγικής και τη σύνδεσή τους με την ολόπλευρη ανάπτυξη, μάθηση και κοινωνική ενσωμάτωση του ατόμου
4) προσδιορίζουν την κοινωνικοπαιδαγωγική διάσταση και αποστολή του σχολείου/νηπιαγωγείου
5) αναγνωρίζουν σύγχρονα κοινωνικοπαιδαγωγικά προβλήματα με έμφαση σε εκείνα που εκδηλώνονται στο χώρο του σχολείου/νηπιαγωγείου
6) αναλύουν τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του εκπαιδευτικού/νηπιαγωγού στο πλαίσιο της ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων με χαρακτήρα πρόληψης ή και παρέμβασης
7) αναπτύσσουν κοινωνικοπαιδαγωγικές δραστηριότητες για την βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και της ποιότητας της σχολικής ζωής

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Κατανόηση του διεπιστημονικού χώρου της κοινωνικής παιδαγωγικής που βρίσκεται σε διαρκή μετεξέλιξη
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης
- Σχεδιασμός και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων δραστηριοτήτων
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυτόνομη εργασία
- Κριτική και συνθετική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές/τριες εισάγονται στον διεπιστημονικό χώρο της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και αντιλαμβάνονται το δυναμικό χαρακτήρα της, καθώς μετεξελίσσεται στο πλαίσιο της αντιμετώπισης ποικίλων εκπαιδευτικών και κοινωνικών προβλημάτων, διαμορφώνοντας στρατηγικές που ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα των φαινομένων και στη σύνθετη και ρευστή κοινωνική πραγματικότητα και τις παραμέτρους που κάθε φορά τη διαμορφώνουν. Παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές διαστάσεις, επιστημολογικές θεωρήσεις και μεθοδολογικά ζητήματα και εξετάζονται οι θεμελιώδεις αξίες και αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και δίνεται έμφαση στη σύνδεση με το σύγχρονο σχολείο γενικότερα και το νηπιαγωγείο ειδικότερα. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται ερευνητικές στρατηγικές, μεθοδολογικές πρακτικές και τεχνικές που υποστηρίζουν τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του σχολείου/νηπιαγωγείου, για την προώθηση της μάθησης, της ευημερίας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης με τρόπους που προάγουν την κοινωνική

δικαιοσύνη.

Ενότητες του μαθήματος

1. Το πολυδιάστατο πεδίο, οι ρόλοι και ο διεπιστημονικός χαρακτήρας της Κοινωνικής Παιδαγωγικής.
2. Βασικές αρχές και θεωρήσεις, ιστορική εξέλιξη και η σύγχρονη διεθνής πραγματικότητα.
3. Μεθοδολογικά ζητήματα και προτεραιότητες της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
4. Ο κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου/νηπιαγωγείου, ο/η εκπαιδευτικός ως κοινωνικός παιδαγωγός
5. Βασικές ερευνητικές στρατηγικές, μεθοδολογικές πρακτικές και τεχνικές.
6. Ανάπτυξη-αξιολόγηση δράσεων με προληπτικό ή/και παρεμβατικό χαρακτήρα σε σχέση με σημαντικά κοινωνικοπαιδαγωγικά ζητήματα που εκδηλώνονται στο σχολικό πλαίσιο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις με PowerPoint Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Αυτόνομη μελέτη	41
Συγγραφή ενδιάμεσης εργασίας	15
Προετοιμασία Παρουσίασης	10
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): <u>Συγγραφή ενδιάμεσης εργασίας σε μικρές ομάδες</u> (25%) <u>Σύντομη προφορική παρουσίαση με τη χρήση powerpoint</u> (15%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, επαρκής και κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%) ▪ Κριτική σκέψη: βαθμός κατανόησης και επεξεργασίας των πληροφοριών, επάρκεια ανάπτυξης του θέματος, δημιουργική συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση, εναλλακτικές ιδέες (30%) ▪ Οργάνωση, δομή και συνοχή κειμένου: η δομή αντανακλά επαρκώς τις διαστάσεις του θέματος, λογική οργάνωση της πληροφορίας, συνέχεια, συνέπεια και συνδέσεις στα νοήματα (15%) ▪ Γλώσσα: ευκρίνεια/σαφήνεια και επεξηγηματικότητα διατύπωσης, ακαδημαϊκό ύφος γραφής (10%) ▪ Βιβλιογραφία: επάρκεια, καταλληλότητα βιβλιογραφικών πηγών και ορθή χρήση βιβλιογραφίας και αναφορά με βάση το σύστημα APA (15%) <u>Γραπτή εξέταση (60%)</u> Ανάπτυξη θεμάτων **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ Περιεχόμενο: ακρίβεια, πληρότητα απαντήσεων, χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (70%) ▪ Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση του θέματος, συνθετική προσέγγιση, τεκμηρίωση των θέσεων, εναλλακτικές ιδέες (20%) ▪ Δομή: Οργάνωση, συνέπεια, συνέχεια, συνοχή απαντήσεων (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2013). *Κοινωνική παιδαγωγική: Θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις*. Αθήνα: Διάδραση.

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2003). Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής. Αθήνα: Ατραπός.

Καναβάκης, Μ. (2002). *Κοινωνική παιδαγωγική: Περιεχόμενο και ιστορική εξέλιξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση**.**

Θωίδης, Ι., & Χανιωτάκης, Ν. (2012). *Ολοήμερο σχολείο. Παιδαγωγικές και κοινωνικές διστάσεις*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Θωίδης, Ι. (2002). Κοινωνική Παιδαγωγική –Κοινωνικοπαιδαγωγική διάσταση του σχολείου. *Μακεδνόν*, *10*, 365-380.

Moss, P. & Petrie, P. (2019). Education and social pedagogy: What relationship? *London Review of Education, 17*(3), 393-405.

Janer, A. & Úcar, X. (2017) Analysing the dimensions of social pedagogy from an international perspective. *European Journal of Social Work, 20*(2), 203-218.

DOI: 10.1080/13691457.2016.1188782

Hamalainen, J. (2015). Defining social pedagogy: historical, theoretical and practical considerations. *British Journal of Social Work*, *45*(3), 1022-1038. doi: 10.1093/bjsw/bct174

Schugurensky, D., & Silver, M. (2013). Social pedagogy: Historical traditions and transnational connections. *Education Policy Analysis Archives, 21*(35), 1-16. doi:1014507/epaa.v21n35.2013

Hämäläinen, J. (2012). Social pedagogical eyes in the midst of diverse understandings, conceptualisations and activities. *International Journal of Social Pedagogy, 1*(1), 3-16. doi:10.14324/111.444.ijsp.2012.v.1.1.00

Kyriacou, Ch. (2009) The five dimensions of social pedagogy within schools. *Pastoral Care in Education, 27*(2), 101-108, DOI: 10.1080/02643940902897681

Baines, E., Blatchford, P. & Kutnick, P. (2008). Pupil grouping for learning: Developing a social pedagogy of the classroom. In R. M. Gillies, A. F. Ashman and J. Terwel (Eds.), *The teacher's role in implementing cooperative learning in the classroom* (pp. 56-72). New York: Springer.

Σχετικά Επιστημονικά Περιοδικά
-International Journal of Social Pedagogy
- Social Pedagogy | Social Education

(Δ 48 Ε) Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 48 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τις βασικές θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις της κοινωνικής παιδαγωγικής

2) διακρίνουν μεταξύ βασικών θεωρήσεων της κοινωνικής παιδαγωγικής στον διεθνή χώρο στο πλαίσιο της ιστορικής της εξέλιξης
3) εξηγούν τις βασικές αρχές της κοινωνικής παιδαγωγικής και τη σύνδεσή τους με την ολόπλευρη ανάπτυξη, μάθηση και κοινωνική ενσωμάτωση του ατόμου
4) προσδιορίζουν την κοινωνικοπαιδαγωγική διάσταση και αποστολή του σχολείου/νηπιαγωγείου
5) αναγνωρίζουν σύγχρονα κοινωνικοπαιδαγωγικά προβλήματα με έμφαση σε εκείνα που εκδηλώνονται στο χώρο του σχολείου/νηπιαγωγείου
6) αναλύουν τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του εκπαιδευτικού/νηπιαγωγού στο πλαίσιο της ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων με χαρακτήρα πρόληψης ή και παρέμβασης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Κατανόηση των βασικών σύγχρονων κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης
- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- Αυτόνομη εργασία
- Κριτική, συνθετική, δημιουργική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές μια εις βάθος κατανόηση των βασικών κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων, κατά βάση σε σχέση με την προσχολική εκπαίδευση. Η φύση και η λειτουργία των ζητημάτων αυτών αναλύονται στο πλαίσιο της συστημικής θεωρίας και αξιοποιώντας ερευνητικά ευρήματα ακολουθώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση. Αξιοποιούνται οι αρχές, οι μεθοδολογικές στρατηγικές και τεχνικές στο χώρο της κοινωνικής παιδαγωγικής για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης, δίνοντας έμφαση στις αρχές και τα βήματα του στρατηγικού σχεδιασμού και της έρευνας δράσης/lesson study. Με βάση τα ενδιαφέροντα των φοιτητών, επιλέγονται συγκεκριμένα ζητήματα τα οποία οι φοιτητές σε μικρές ομάδες επεξεργάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και στο πλαίσιο των εργαστηρίων του μαθήματος με στόχο να σχεδιάσουν ή και να εφαρμόσουν καινοτόμες δράσεις σε πλαίσια τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Στο τέλος του μαθήματος, παρουσιάζουν το πρόγραμμα δράσεων της ομάδας και λειτουργούν αναστοχαστικά με βάση κριτήρια που αφορούν i. το πρόγραμμα παρέμβασης/πρόληψης [σχεδιασμός, αποτελεσματικότητα, κοινωνικοπαιδαγωγικός χαρακτήρας (ενότητα θεωρίας-έρευνας-πράξης)] και ii. τη συμμετοχή και αλληλεπίδραση στην ομάδα.

Ενότητες του μαθήματος
1. Βασικά κοινωνιοπαιδαγωγικά ζητήματα με έμφαση στην προσχολική εκπαίδευση. 2. Χαρτογράφηση πεδίου, σύνδεση με θεωρία και έρευνα. 3. Σημασία και αναγκαιότητα εφαρμογής προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης. 4. Χαρακτηριστικά και αξιολόγηση καινοτόμων προγραμμάτων. 5. Μεθοδολογικές στρατηγικές και τεχνικές στο πλαίσιο της κοινωνικοπαιδαγωγικής σκέψης και πρακτικές εφαρμογές. 6. Εις βάθος ανάλυση συγκεκριμένων ζητημάτων/προβλημάτων και προτάσεις ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων (σύνδεση θεωρίας-έρευνας-πράξης) 7. Αναστοχασμός-αξιολόγηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις με PowerPoint Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Βιωματικές ασκήσεις-εργαστήρια - πρακτική άσκηση	14
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	20
Αυτόνομη μελέτη	25
Συγγραφή εργασίας	25
Προετοιμασία Παρουσίασης	10
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εργασία σε μικρές ομάδες (70%) Ενδιάμεσες παρουσιάσεις και σύντομη προφορική παρουσίαση με τη χρήση powerpoint (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, επαρκής και κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%) ▪ Κριτική σκέψη: βαθμός κατανόησης και επεξεργασίας των πληροφοριών, επάρκεια ανάπτυξης του θέματος, δημιουργική συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση, εναλλακτικές ιδέες (30%) ▪ Οργάνωση, δομή και συνοχή κειμένου: η δομή αντανακλά επαρκώς τις διαστάσεις του θέματος, λογική οργάνωση της πληροφορίας, συνέχεια, συνέπεια και συνδέσεις στα νοήματα (15%) ▪ Γλώσσα: ευκρίνεια/σαφήνεια και επεξηγηματικότητα διατύπωσης, ακαδημαϊκό ύφος γραφής (10%) ▪ Βιβλιογραφία: επάρκεια, καταλληλότητα βιβλιογραφικών πηγών και ορθή χρήση βιβλιογραφίας και αναφορά με βάση το σύστημα APA (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Πεντέρη, Ε. & Πετρογιάννης, Κ. (υπό έκδοση). *Η σχέση σχολείου και οικογένειας στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία: Θεωρητικές, ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις - Παιδαγωγικές και αναπτυξιακές διαστάσεις για την γονική εμπλοκή*. Αθήνα: Δαρδανός.

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2005). *Όταν τα παιδιά μιλούν με το σχέδιο*. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.

Αγγελίδης, Π. & Μαυροειδής, Γ. (2004) (Επιμ.). *Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος* (Τόμος Α). Αθήνα: Τυποθήτο/Δαρδανός.

Ευαγγέλου, Ο. & Κάντζου, Ν. (2008). *Διαδίκτυο και διαπολιτισμική εκπαίδευση. Διαδικτυακές διαθεματικές δραστηριότητες για το δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Chauvel, D. (2011). *Leading issues in innovation research*. UK: Academic Publishing International.

Γιαννακάκη, Μ. Σ. (2005). Η εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα. Στο Α. Καψάλης (Επιμ.), *Οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων* (σσ. 243-270). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

O'Farrelly, C. A Booth, Tatlow-Golden, M., & Barker, B. (2020). Reconstructing readiness: Young children's priorities for their early school adjustment. *Early Childhood Research Quarterly, 50*(2), 3-16.

O'Farrelly, C. (2020). Bringing young children's voices into programme development, randomized controlled trials and other unlikely places. *Children & Society, 00*, 1– 14. https://doi.org/10.1111/chso.12390

Blair, C., McKinnon, R.D., & Daneri, M.P. (2018). Effect of the tools of the mind kindergarten program on children's social and emotional development. *Early Childhood Research Quarterly, 43*, 52-61, 10.1016/j.ecresq.2018.01.002

Denham, S.A., Bassett, H.H., Way, E., Kalb, S., Warren-Khot, H., & Zinsser, K. (2014). "How would you feel? What would you do?" Development and underpinnings of preschoolers' social information processing. *Journal of Research in Childhood Education, 28*, 182-202. 10.1080/02568543.2014.883558

Newton, L.D., Newton, D.P. (2014). Creativity in 21st-century education. *Prospects, 44*, 575–589. https://doi.org/10.1007/s11125-014-9322-1

Carida, H. (2011). Planning and implementing an educational programme for the smooth transition from kindergarten to primary school: The Greek project in all-day kindergartens. *The Curriculum Journal, 22*(1), 77-92. DOI: 10.1080/09585176.2011.550800

Szecsi, T. (2008). Teaching strategies: Creative drama in preschool curriculum: Teaching strategies implemented in Hungary. *Childhood Education, 85*(2), 120-124, DOI: 10.1080/00094056.2009.10523078

Θωίδης, Ι. (2007). Εμψύχωση: Κοινωνικοπολιτιστική, κοινωνικοεκπαιδευτική δράση στο σχολείο και στον ελεύθερο χρόνο. *Ερευνώντας τον Κόσμο του Παιδιού, 7*, 41-58.

Sawyer, R. (2006). Educating for innovation. *Thinking Skills and Creativity, 1*, 41–48.

Saracho, O. & Spodek, B. (2003) Recent trends and innovations in the early childhood education curriculum. *Early Child Development and Care, 173*(2-3), 175-183.

DOI: 10.1080/03004430303095

Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)

(Π 03 Υ) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: Ανάλυση της Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκων/ουσα: Δήμητρα Σερακιώτη, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 03 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στη γλωσσολογία: Ανάλυση της ελληνικής γλώσσας**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της γλωσσολογίας, 2) αξιοποιούν τις παραπάνω έννοιες και τους όρους στο πλαίσιο αναλυτικών προσεγγίσεων στην ελληνική γλώσσα, 3) αντιληφθούν την κοινωνική και επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας, 4) διακρίνουν και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε ευρύτερα διαδεδομένους μύθους σχετικά με τη χρήση και τη λειτουργία της γλώσσας.

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/τριες στην επιστημονική θεώρηση της γλώσσας, δίνοντας έμφαση στην ανάλυση της ελληνικής γλώσσας και επιδιώκοντας να ανασκευάσει ευρύτερα διαδεδομένες ανακριβείς απόψεις και μύθους για τη γλώσσα ως επικοινωνιακό μέσο και κοινωνικό φαινόμενο. Μετά από μια σύντομη παρουσίαση των λειτουργιών της γλώσσας και των επιμέρους κλάδων της γλωσσολογίας, συζητούνται θέματα όπως τα εξής: η προτεραιότητα του προφορικού λόγου, τα συστήματα γραφής, η ιστορική ορθογραφία, οι έννοιες του «γλωσσικού λάθους» και του γλωσσικού σημείου, οι σχέσεις μεταξύ των σημασιών και η σημασιολογική μεταβολή. Έμφαση δίνεται επίσης σε πραγματολογικές και κοινωνιογλωσσολογικές έννοιες όπως οι γλωσσικές πράξεις, το κείμενο, το περικείμενο, η συνεκτικότητα, η διακειμενικότητα, η γλωσσική ποικιλότητα, το ύφος, η λειτουργική ποικιλία, οι αντιγλώσσες, οι διάλεκτοι, οι γλωσσικές στάσεις και η γλωσσική τυποποίηση.

Ενότητες του μαθήματος
1. Εισαγωγικές έννοιες - Γλωσσικοί μύθοι - Η γλώσσα ως κώδικας επικοινωνίας και ως νοητικό σύστημα
2. Φυλογένεση της γλώσσας
3. Οντογένεση της γλώσσας
4. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Φωνητική
5. Φωνητική της Ελληνικής
6. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Φωνολογία
7. Φωνημικό ευρετήριο και φωνολογικοί κανόνες της Ελληνικής
8. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Μορφολογία
9. Το μορφολογικό σύστημα της Ελληνικής
10. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Σύνταξη
11. Οι συντακτικές δομές της Ελληνικής
12. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Σημασιολογία - Πραγματολογία
13. Σημασιολογία και πραγματολογία της Ελληνικής

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	50
Αυτόνομη μελέτη	46
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (75%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γούτσος, Δ. 2012. *Γλώσσα. Κείμενο, ποικιλία, σύστημα*. Αθήνα: Κριτική.

Dirven, R. & Verspoor, M. 2004. *Γνωστικές ανιχνεύσεις στη γλώσσα και τη γλωσσολογία*. Μετάφραση-προσαρμογή-επιμέλεια: Αγγελική Αθανασιάδου & Μιχάλης Μηλαπίδης. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*. Μετάφραση: Ε. Βάζου, Γ. Ι. Ξυδόπουλος, Φ. Παπαδοπούλου & Α. Τσαγγαλίδης. Επιστημονική επιμέλεια: Γ. Ι. Ξυδόπουλος. Αθήνα: Πατάκης.

Παυλίδου, Θ.-Σ. 2008. *Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης*, ε΄ έκδ. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)

Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Π 05 Υ) Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 05 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

- Κατανοούν τι είναι λογοτεχνία, τη διαφορά της από άλλα είδη του λόγου
- Ποιες είναι οι επιστήμες που τη μελετούν
- Την έννοια και τη σημασία της συγκριτικής γραμματολογίας
- Να αναγνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ φιλολογίας και λογοτεχνικής κριτικής
- Να εισαχθούν στην ερευνητική μεθοδολογία: εντοπισμός των ερευνητικών και κριτικών κενών, βιβλιογραφική ενημέρωση (έντυπη και ηλεκτρονική), χειρισμός της βιβλιογραφίας, βιβλιογραφικές παραπομπές.
- Να αναγνωρίζουν τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- Να διαθέτουν εποπτεία ενός διαγράμματος των σημαντικότερων φάσεων της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- Να διακρίνουν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη, τάσεις και ρεύματα
- Να κατανοούν την έννοια της λογοτεχνικής γενιάς και να μπορούν να στέκονται κριτικά απέναντι σε ταξινομήσεις και διακρίσεις σε Σχολές, Γενιές κ.α.
- Να διαθέτουν γνώση του κανόνα της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- Να αναγνωρίζουν ότι οι εξελίξεις στο χώρο της λογοτεχνίας είναι αλληλένδετες με ιστορικές, κοινωνικές και ευρύτερα πολιτισμικές εξελίξεις
- Να διακρίνουν ότι μεγάλες μορφές και τάσεις στη νεοελληνική λογοτεχνία είναι παράλληλα φαινόμενα με αντίστοιχες ευρωπαϊκές
- Να μπορούν να διακρίνουν συνέχειες και ρήξεις εντός του λογοτεχνικού πεδίου
- Να διαθέτουν αναλυτικά εργαλεία για την εξέταση της πεζογραφίας και της ποίησης
- Να έχουν γραμματολογικές γνώσεις για το έργο σημαντικών λογοτεχνών

- Να κατανοούν τη σημασία των ελασσόνων περιπτώσεων και του πώς αυτές διακρίνονται από άλλες

Γενικές Ικανότητες

Συγκρότηση μιας ανθρωπιστικής παιδείας βάσης που τους καθιστά ικανούς να ερμηνεύουν κριτικά τις προκλήσεις της εποχής μας
Ικανότητα χειρισμού ενός αρχείου (βιβλιογραφία, ηλεκτρονικές πηγές κλπ)
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Εξοικείωση με τη νεότερη πολιτισμική ιστορία της Ελλάδας και της Ευρώπης
Προαγωγή κριτικής και επαγωγικής σκέψης
Επίγνωση των διακρίσεων μεταξύ διαφορετικών ειδών λόγου
Αναγνώριση της αξίας της γραπτής και προφορικής παράδοσης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά ορίζοντας το περιεχόμενό του, καθέναν από τους όρους που το συναπαρτίζουν: «λογοτεχνία» (τι δεν περιλαμβάνεται σ' αυτήν, ποια η διαφορά της από τη γραμματεία), «νεοελληνική» (για τη χρήση του όρου στα λογοτεχνικά πράγματα κριτήριο είναι η γλώσσα καθώς και το φανέρωμα μιας συνείδησης που θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε εθνική εντός ενός έργου). Αντίστοιχα παρουσιάζονται και οι επιστήμες του λογοτεχνικού: γραμματολογία, φιλολογία, συγκριτική φιλολογία. Αφού γίνει και μια επισκόπηση και των ιστοριών της ν.ε. λογοτεχνίας ανά τα χρόνια, στεκόμαστε ιδιαίτερα στις τέσσερις πιο σύγχρονες (Κ. Θ. Δημαρά, Λ. Πολίτη, Μ. Vitti, R. Beaton) διευκρινίζοντας τα όρια και το περιεχόμενό τους. Μετά από μια επισκόπηση του διαστήματος που ορίζεται από τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας έως και τον δέκατο όγδοο αιώνα (Η λογοτεχνία πριν και μετά από την Άλωση – η λογοτεχνική ακμή στην Κρήτη – ο νεοελληνικός διαφωτισμός) ακολουθεί ο κυρίως κορμός του μαθήματος η άρθρωσή του οποίου είναι η ακόλουθη: Το δημοτικό τραγούδι Διαχωρισμός σε κυρίως άσματα (αναλύονται τα είδη τους) και σε παραλογές. Η εξηγητική υπόθεση του Σ. Κυριακίδη για τη γένεση των παραλογών και η διαδρομή τους στο χώρο και το χρόνο.

Δέκατος ένατος αιώνας
1. Οι δεκαετίες πριν από την Επανάσταση: Ρήγας, Χριστόπουλος, Βηλαράς. Η Επτανησιακή Σχολή: προσολωμικοί, σολωμικοί, μετασολωμικοί, εξωσολωμικοί ποιητές, ελάσσονες και επίγονοι. Ο Δ. Σολωμός. Ο Α. Κάλβος. 3. Διαφορές Επτανησιακού-Αθηναϊκού ρομαντισμού 4. Οι Φαναριώτες και η Αθηναϊκή Σχολή. 5. Η γενιά του 1880: παρνασσισμός. 6.Κ. Παλαμάς. 7. Η πεζογραφία μετά το 1880, το ηθογραφικό διήγημα, το γλωσσικό ζήτημα και ο Ψυχάρης.

Εικοστός αιώνας
1. Κ. Π. Καβάφης 2. Ά. Σικελιανός 3. Η ποίηση ως τα 1930. 4. Η γενιά του 1920. 5. Η γενιά του'30: α. ποίηση, β. πεζογραφία. 6. Μεταπολεμική ποίηση: α΄μετ. γενιά (ιστορική-πολιτική,υπαρξιακή, νεο- ή μεταυπερρεαλιστική) , β΄ μετ., γενιά του '70. 7. Μεταπολεμική πεζογραφία:τάσεις-κατευθύνσεις (ιστορική-πολιτική, φιλοσοφική-υπαρξιακή, μικροαφήγηση) 8.Μεταπολιτευτική λογοτεχνία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης

<table>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Email
Διαδικτυακοί τόποι και πόροι που αφορούν στη Νεοελληνική λογοτεχνία και τις Νεοελληνικές Σπουδές (περιοδικά, ΚΕΓ, eens κλπ)</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Σεμινάρια</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>43</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Γραπτή εξέταση
Προαιρετική εργασία
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Συμμετοχή
Παρουσίαση εργασίας με τη χρήση Τ.Π.Ε.
Ικανότητα στο γραπτό λόγο</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Beaton, Roderick, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, μετάφραση Ευαγγελία Ζουργού-Μαριάννα Σπανάκη, Αθήνα: Νεφέλη, 1996

Vitti, Mario, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: Οδυσσέας, 1987

Vitti, Mario, *Για μια ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας του εικοστού αιώνα: Προτάσεις ανασυγκρότησης, θέματα και ρεύματα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2012.

Πολίτης, Λίνος, *Ιστορία της Νεοελληνικής λογοτεχνίας,* Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1989.

Βελουδής, Γιώργος, *Γραμματολογία*, Αθήνα: Πατάκης, 2011

Αγγελάτος, Δημήτρης, *Η άλφα - βήτα του νεοελληνιστή*, Εκδόσεις Gutenberg, 2011.

Αρσενίου, Ελισάβετ, *Πρακτική εισαγωγή στη μελέτη της Νεοελληνικής λογοτεχνίας*, *Ορολογία, μεθοδολογία, θεωρία*, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2012.

Κατσιγιάννης Αλέξανδρος, Διαμαντοπούλου Λίλιαν, Παππάς Φίλιππος, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία* στο Ελληνικά Ακαδημαϊκά Συγγράμματα, www.kallipos.gr

Μαστροδημήτρης, Παναγιώτης, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία*, Αθήνα: Δόμος, 2018

Αθανασόπουλος, Β. *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα.* Τόμος Γ΄. Αθήνα: Καστανιώτης, 2007.

Δημητρακόπουλος, Φώτιος, *Ο Νεοελληνισμός στη Λογοτεχνία. 19ος-20ός αι.: Με θεωρητικά κεφάλαια και αντιπροσωπευτικά κείμενα*, Αθήνα: Επικαιρότητα, 1990.

Μαστροδημήτρης, Παναγιώτης, *Από τη Λογοτεχνία στη Φιλολογία: Θέματα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και της σπουδής της*, Αθήνα: Δόμος, 2010

Τζιόβας, Δημήτρης, *Ο μύθος της γενιάς του Τριάντα: νεοτερικότητα, ελληνικότητα και πολιτισμική ιδεολογία*, Αθήνα: Πόλις, 2011.

Vitti, Mario, *Η 'γενιά του τριάντα': ιδεολογία και μορφή*, Αθήνα: Ερμής, 1995.

(Π 06 Ε) Σύγχρονη Ελληνική Παιδική Λογοτεχνία

Διδάσκουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 06 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> Αναγνωρίζουν την προσφορά της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας στην παιδεία των παιδιών. Αναγνωρίζουν τα αφηγηματικά στοιχεία των παιδικών βιβλίων (πλοκή, γλώσσα, οπτική γωνία κ.λ.π.) Αναγνωρίζουν και αξιοποιούν τον ιδεολογικό/κοινωνικοποιητικό ρόλο των παιδικών βιβλίων. Αναγνωρίζουν την σχέση των βιβλίων με το κοινωνικο-πολιτισμικό περιβάλλον τους. Εντάσσουν το κατάλληλο παιδικό βιβλίο στην εκάστοτε μαθησιακή περίπτωση.

Γενικές Ικανότητες
Να κατανοεί έννοιες της λογοτεχνικής θεωρίας. Να εφαρμόζει τις παραπάνω θεωρητικές έννοιες στην ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων. Να μπορεί να χρησιμοποιεί τα λογοτεχνικά κείμενα σε μαθησιακές διαδικασίες

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας από την μεταπολίτευση έως σήμερα
2. Διακειμενικότητα & μεταμυθοπλασία στην σύγχρονη ελληνική παιδική λογοτεχνία
3. Ιδεολογικά συμφραζόμενα των λογοτεχνικών έργων
4. Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία:

Α. Ιστορία, μνήμη, μαρτυρία Β. Οικογένεια, κοινωνικά προβλήματα Γ. Ετερότητα Δ. Περιβάλλον, Οικολογία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	48
Αυτόνομη μελέτη	48
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • **Γραπτή εξέταση (75%)** • **Προαιρετική γραπτή εργασία** (25%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (5%) • Κριτική σκέψη (10% • Γλώσσα 5%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Αναγνωστόπουλος, Β., 92001) Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία (Έρευνα και Θεωρητικές Προσεγγίσεις), Αθήνα: Καστανιώτης

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο, Αθήνα: Παπαδόπουλος

Ζερβού, Α. (1996) Λογοκρισία και Αντιστάσεις στα Κείμενα των Παιδικών μας Χρόνων, Αθήνα: Οδυσσέας

Ζερβού, Α., (1997) Στη Χώρα των Θαυμάτων: Το Παιδικό Ανάγνωσμα ως Σημείο Συνάντησης Παιδιών και Ενηλίκων, Αθήνα: Πατάκης

Καλογήρου, Τ. (2003) Τέρψεις και Ημέρες Ανάγνωσης, Τομ Β. Αθήνα: Εκδ. Σχολής Ι.Μ.Παναγιωτόπουλου

Κανατσούλη, Μ. (200) Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα:Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός

Καρπόζηλου, Μ. (1994) Το Παιδί στη Χώρα των Βιβλίων: Συμβολή στη Μελέτη των Παιδικών Αναγνωσμάτων, Αθήνα: Καστανιώτης

Κατσίκη – Γκίβαλου, Α. (2005) Το Θαυμαστό Ταξίδι: Μελέτες για την Παιδική Λογοτεχνία, Αθήνα: Πατάκης

Οικονομίδου, Σ. (2011β) Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεοτερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης

Σπινκ, Τζ. (1990) Τα Παιδιά ως Αναγνώστες, Αθήνα: Καστανιώτης

Φραγκουδάκη, Α. (1979) Τα Αναγνωστικά Βιβλία του Δημοτικού Σχολείου: Ιδεολογικός Πειθαναγκασμός και Παιδαγωγική Βία, Αθήνα: Θεμέλιο

Φρειδερίκου, Α. (1995) Η Τζένη Πίσω από το τζάμι: Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Εγχειρίδια Γλωσσικής Διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα

(Π 17 Υ) Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική

Διδάσκουσα: Αναστασία Φιλιππουπολίτη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 17 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά της μάθησης στα μουσεία, 2) αναγνωρίσουν τις εκπαιδευτικές θεωρίες της Μουσειοπαιδαγωγικής, 3) προσδιορίσουν τους στόχους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα μουσεία, 4) διακρίνουν τις διαφορές της μουσειακής από την τυπική εκπαίδευση.
Γενικές Ικανότητες
- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της Μουσειοπαιδαγωγικής (μη-τυπικής εκπαίδευσης). - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. - Αυτόνομη εργασία. - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο της Μουσειοπαιδαγωγικής επιστήμης (εκπαιδευτικές θεωρίες στο μουσείο) και οι πρακτικές διαστάσεις της (τα εκπαιδευτικά προγράμματα). Παρουσιάζονται και αναλύονται τα χαρακτηριστικά της μάθησης στο μουσειακό περιβάλλον και τα στοιχεία εκείνα που την διαφοροποιούν ως εμπειρία από άλλα άτυπα περιβάλλοντα. Δίνεται έμφαση στην σχέση μουσείου και σχολείου. Αναλύονται παραδείγματα από είδη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων στα μουσεία για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας.

Θεματικές ενότητες του μαθήματος: Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου μουσείου. Το μουσείο ως μαθησιακό περιβάλλον. Εκπαιδευτικές θεωρίες στο μουσείο. Ιστορία της Μουσειοπαιδαγωγικής. Η Μουσειοπαιδαγωγική στην Ελλάδα. Είδη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τα σχολεία. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού και τα ερμηνευτικά εργαλεία του. Η σχέση μουσείου-σχολείου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
- Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td><table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>24</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>24</td></tr><tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>48</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης, σύντομης απάντησης, πολλαπλής επιλογής) (100%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (80%)
• Κριτική σκέψη: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (20%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

S.E. Shaffer (2019). Το παιδί και το μουσείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε., 2019.

Ν. Νικονάνου, Μουσειοπαιδαγωγική, Εκδόσεις Πατάκη, 2010.

Ε. Νάκου, Μουσεία: εμείς τα πράγματα και ο πολιτισμός, Εκδόσεις Νήσος, 2001.

Ν. Νικονάνου, Α. Μπούνια, Α. Φιλιππουπολίτη, Α. Χουρμουζιάδη, Ν. Γιαννούτσου, Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2016.

(Π 18 Ε) Λαϊκός Πολιτισμός

Διδάσκων: -

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 18 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΑΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Τεκμηριώνουν και να αξιολογούν την προσφορά του λαϊκού πολιτισμού στο σύνολό του 2) Συγκρίνουν τη σχέση μεταξύ του πολιτισμικού παρόντος με τον πολιτισμό του παρελθόντος 3) Αξιολογήσουν ιστορίες και διαδρομές του λαϊκού παραδοσιακού βίου και να τις ενσωματώσουν στο παρόν 4) Συνθέσουν εκπαιδευτικά προγράμματα με θέμα τον λαϊκό πολιτισμό, που να βασίζονται στην έρευνα και την καταγραφή και να στηρίζονται στην σύνδεση παρελθόντος – παρόντος 5) Προτείνουν και αξιοποιούν θέματα του λαϊκού πολιτισμού ως πρακτικές εφαρμογές στη σχολική πράξη 6) Προσδιορίζουν και να τεκμηριώνουν όρους, όπως *λαϊκός πολιτισμός, παράδοση, υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά* 7) Αναγνωρίζουν διαφορετικές εκφάνσεις του λαϊκού πολιτισμού
Γενικές Ικανότητες
Η συνειδητοποίηση ότι ο λαϊκός πολιτισμός, στις ποικίλες εκφάνσεις του, είναι δυναμικός στον χώρο και τον χρόνο. Η αναγνώριση της δυναμικής μεταξύ του πολιτισμικού παρόντος με τον πολιτισμό του παρελθόντος. Η ικανότητα του χειρισμού και της πραγμάτευσης των πτυχών του λαϊκού πολιτισμού στην αναπαραγωγή της μνήμης (συλλογικής και ατομικής) μέσα στο σχολικό περιβάλλον και τη δημιουργική μάθηση.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα *Λαϊκός Πολιτισμός* έχει ως στόχο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες τον νεοελληνικό λαϊκό πολιτισμό στις διαφορετικές όψεις του (υλική και άυλη πολιτισμική κληρονομιά) μέσα από την εξελισσόμενη διάστασή του, καθώς και τη Λαογραφία, ως επιστήμη που μελετά τον λαϊκό πολιτισμό. Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος θα δοθεί έμφαση στην ανάλυση των ποικίλων εκφάνσεων του λαϊκού πολιτισμού (κοινωνική συγκρότηση, ήθη και έθιμα, λαϊκή λογοτεχνία, παιχνίδι, λαϊκή τέχνη, ένδυμα, επαγγέλματα κ.λπ.), οι οποίες αφορούν πολλά γνωστικά αντικείμενα διδασκαλίας της προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι φοιτητές/τριες θα προσεγγίσουν το περιεχόμενο του λαϊκού πολιτισμού μέσα από θεωρίες και δράσεις που θα ακολουθούν τη λογική του κυκλικού χρόνου της ελληνικής παραδοσιακής κοινωνίας και θα αναγνωρίσουν τη Λαογραφία ως πρόσφορο δυναμικό πεδίο πολιτισμικής συνάντησης και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης σε πολλαπλό επίπεδο, αλλά και ως εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης των ιδιαιτεροτήτων που συγκροτούν τον άνθρωπο και το περιβάλλον του.

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος θα δοθεί ιδιαίτερα έμφαση και στο λαϊκό παραμύθι, ως κατεξοχήν ανθρωπολογικό είδος, αφού παρουσιάζει μια καθολικότητα που εκδηλώνεται ως κοινότητα θεμάτων, αλλά και τρόπων έκφρασης και ποιητικών μορφών ανάμεσα στους λαούς και υπερβαίνει τα εθνικά όρια, όπως υπερβαίνει και τα όρια των ειδών. Ακόμη, μέσα από τη διδασκαλία θα τονιστεί το παραμύθι ως κατάλληλο είδος για εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας, η οποία δίνει έμφαση στην καλλιέργεια της φαντασίας και της γλωσσικής έκφρασης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint, Prezi, YouTube
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Άσκηση πεδίου</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>35</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Πρώτη:
• Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (100%)
Δεύτερη:
• Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%)
• Υποχρεωτική γραπτή εργασία (30%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο (50%)
• Δομή (20%)
• Κριτική σκέψη (10%)
• Γλώσσα (10%)
• Βιβλιογραφία (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αλεξιάδης, Μηνάς. *Νεωτερική ελληνική λαογραφία.* (Αθήνα: Καρδαμίτσα, 2006)

Αναγνωστόπουλος, Βασίλειος. *Λαϊκά τραγούδια και παιχνίδια για παιδιά. Ανθολογία.* (Αθήνα: Ψυχογιός, 1991)

- (επιμ.) *Λαϊκή παράδοση και παιδί*. (Αθήνα: Καστανιώτης, 1999)
- (επιμ.) *Λαϊκή παράδοση και σχολείο*. (Αθήνα: Καστανιώτης, 1999)
- *Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού*. (Αθήνα: Καστανιώτης, 2002)
- *Θέατρο Σκιών και Εκπαίδευση*. (Αθήνα: Καστανιώτη, 2004)

Αντζουλάτου – Ρετσίλα, Ευρυδίκη. *Λαογραφικά μουσεία και παιδεία.* (Αθήνα, 1986)

Αυδίκος, Ευάγγελος. *Το λαϊκό παραμύθι.* (Αθήνα: Οδυσσέας, 1994)

- *Το παιδί στην παραδοσιακή και τη σύγχρονη κοινωνία.* (Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 1996)
- *Από το παραμύθι στα κόμικς. Παράδοση και νεωτερικότητα.* (Αθήνα: Οδυσσέας, 1996)
- *Μια φορά και έναν καιρό … αλλά μπορεί να γίνει και τώρα. Η εκπαίδευση ως χώρος διαμόρφωσης παραμυθάδων*. (Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 1999)
- *Εισαγωγή στις σπουδές του λαϊκού πολιτισμού*. (Αθήνα: Κριτική, 2009)
- «Λαϊκός πολιτισμός και Λαογραφία: Μια μακρόχρονη σχέση, μια νέα προοπτική», στο *Ελληνική λαϊκή παράδοση. Από το παρελθόν στο μέλλον,* επιμ. Αυδίκος, Ευάγγελος (Αθήνα: εκδόσεις ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΠΕ, 2014) 10 - 21

Βαρβούνης, Μανόλης Γ. *Θεωρητικά της ελληνικής λαογραφίας.* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1997)

- *Μικρά Λαογραφικά*. (Αθήνα: Παπαζήσης, 2000)
- (επιμ.) *Θράκη. Ιστορική και λαογραφική προσέγγιση του λαϊκού πολιτισμού της.* (Αθήνα: Αλήθεια, 2007)

Γαλανίδου, Νένα - Dommasnes, Liv Helga (επιμ.). *Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση*. (Αθήνα: Καλειδοσκόπιο, 2012)

Γιαλούρη, Ελεάνα (επιμ.). *Υλικός πολιτισμός. Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων*, επιμ. Γιαλούρη, Ελεάνα (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2012)

Δαμιανού, Δέσποινα. *Παραμύθια της Χίου.* (Αθήνα: Πυξίδα, 2002)

- «Η παράδοση, ένα είδος της προφορικής λογοτεχνίας, ως αφετηρία για τη δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων», *Πρακτικά* 1ου Διεθνούς Συνεδρίου «*Λαϊκός Πολιτισμός και Εκπαίδευση*» (Βόλος: Εκκλησία της Ελλάδος & Συνοδική Επιτροπή Χριστιανικής Αγωγής Νεότητος, 2006), 1- 8
- «Οι παιδαγωγικές διαστάσεις της ελληνικής λαογραφίας και η διδασκαλία της στην ελληνική εκπαίδευση», στο *Ελληνική Λαογραφία. Ιστορικά, θεωρητικά, μεθοδολογικά, θεματικές*. Τόμος Β΄, *διεύθυνση* Βαρβούνης, Μανόλης και Σέργης, Μανόλης (Αθήνα: Ηρόδοτος, 2012) 707-723

Κακάμπουρα - Τίλη, Ρέα, «Δραματοποίηση λαϊκών δρωμένων στο ελληνικό σχολείο», *Παρνασσός* ΜΒ΄ (2000), 215 – 228

- «Πρόγραμμα διδασκαλίας του λαϊκού πολιτισμού στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: παρουσίαση και αξιολόγηση», *Διαθεματικό Εκπαιδευτικό Υλικό για την Ευέλικτη Ζώνη* (Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2001)

- «Ο λαϊκός πολιτισμός ως πεδίο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Μια διδακτική πρόταση», *Πρακτικά* Ε΄ Πανελλήνιου Συνεδρίου *«Μάθηση και διδασκαλία στην κοινωνία της γνώσης»*, Τόμος Β΄ (Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α. / Κ.Ε.ΕΠ.ΕΚ, 2005), 267-274

Καπλάνογλου, Μαριάνθη. *Ελληνική Λαϊκή Παράδοση: Τα παραμύθια στα περιοδικά για παιδιά και νέους (1836-1922).* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1998)

Κυριακίδου - Νέστορος, Άλκη. *Λαογραφικά μελετήματα*. (Αθήνα, 1975)

- *Η θεωρία της Ελληνικής Λαογραφίας. Κριτική ανάλυση*. (Αθήνα: Σχολή Μωραΐτη, 1978)

Λουκάτος, Δημήτριος Σ., «Νεοελληνικοί παροιμιόμυθοι -, Νεοελληνικά λαογραφικά κείμενα», τ. 48, *Βασική Βιβλιοθήκη*, (Αθήνα, 1957)

- *Σύγχρονα λαογραφικά*. (Αθήνα, 1963)

- *Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία.* (Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1992)
- *Τα Φθινοπωρινά*. (Αθήνα: Φιλιππότη, 1995)

Μέγας, Γεώργιος. *Ελληνικά παραμύθια*. (1927)

- «Οι αισώπειοι μύθοι και η προφορική παράδοσις», *Λαογραφία*, ΙΗ΄ (1960), 469- 489
- *Το ελληνικό παραμύθι.* (Αθήνα: ΚΕΕΛ, 1978)
- *Ελληνικές γιορτές και έθιμα της λαϊκής λατρείας*. (Αθήνα: Οδυσσέας, 1988)

Μερακλής, Μιχάλης Γ., «Νικόλαος Πολίτης. Ο πατέρας της ελληνικής λαογραφίας», *Τριφυλιακή Εστία*, 60 (1984), 687-694

- *Παροιμίες ελληνικές και των άλλων βαλκανικών λαών (Συγκριτική εξέταση)*. (Αθήνα: εκδ. Πατάκη, 1985)
- *Ο σύγχρονος ελληνικός λαϊκός πολιτισμός.* (Αθήνα: Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο «Ώρα», 1987)
- *Τα παραμύθια μας.* (Αθήνα, 1991)
- *Λαϊκή Τέχνη. Ελληνική Λαογραφία*. Τόμος Γ΄ (Αθήνα: Οδυσσέας, 1992)
- *Θέματα Λαογραφίας.* (Αθήνα: Καστανιώτης,1999)
- *Παιδαγωγικά της Λαογραφίας.* (Αθήνα: Ιωλκός, 2001)
- *Νεοελληνικός λαϊκός βίος. Όψεις και απόψεις.* (Αθήνα: Λιβάνης, 2001)
- *Λαογραφικά ζητήματα.* (Αθήνα: Καστανιώτης & Διάττων, 2004)
- *Ελληνική Λαογραφία. Κοινωνική συγκρότηση – Ήθη και έθιμα - Λαϊκή Τέχνη*. (Αθήνα: Καρδαμίτσα, 2011)

Μερλιέ, Μέλπω. *Η Μουσική Λαογραφία στην Ελλάδα*. (Αθήνα, 1935)

Μπενέκος, Δημήτρης. *Πολιτισμική παράδοση και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθήτω, 2006)

- *Οπτικές του Λαϊκού πολιτισμού. Λαογραφική ανάλυση - Παιδαγωγικές εφαρμογές-. Έρευνα κειμένων.* (Αθήνα: Gutenberg-Πανεπιστημιακά, 2008)

Μπετελχάιμ, Μπρούνο. *Η γοητεία των παραμυθιών. Μια ψυχαναλυτική προσέγγιση*. (Αθήνα: Γλάρος, 1995)

Νάκου, Ειρήνη. *Μουσεία: Εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός*. (Αθήνα: νήσος, 2001)

Νιτσιάκος, Βασίλης. *Παραδοσιακές κοινωνικές δομές.* (Αθήνα: Οδυσσέας, 1991)

- *Λαογραφικά ετερόκλητα*. (Αθήνα: Οδυσσέας, 1997)
- *Χτίζοντας το χώρο και το χρόνο.* (Αθήνα: Οδυσσέας, 2003)
- *Προσανατολισμοί. Μια κριτική εισαγωγή στη Λαογραφία*. (Αθήνα: 2008)

Οικονόμου, Ανδρομάχη. *Υλικός πολιτισμός: Θεωρία, μεθοδολογία, αξιοποίηση*. (Αθήνα: Παπαζήση, 2014)

Πούχνερ, Βάλτερ. *Θεωρητική Λαογραφία. Έννοιες – μέθοδοι - θεματικές*. (Αθήνα: Αρμός, 2009)

- *Κοινωνική Λαογραφία. Ρόλοι - συμπεριφορές – αισθήματα*. (Αθήνα: Αρμός, 2010)

Ρόκου, Βασιλική. *Θεωρία Λαογραφίας*. (Γιάννινα, 1991)

(Π 21 Ε) Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση

Διδάσκουσα: Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 21 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1)Οργανώνουν μια δραστηριότητα θεατρικού παιχνιδιού 2) Συντονίζουν δράσεις δραματικού παιχνιδιού στο νηπιαγωγείο 3) Να χρησιμοποιούν το δραματικό παιχνίδι ως μέσο αφόρμησης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας 4) Επιλέγουν κείμενα με στόχο τη δραματοποίηση τους 5) Μετατρέπουν τον αφηγηματικό λόγο σε δραματικό 6) Παρουσιάζουν μια δραματοποιημένη ιστορία αναπαριστώντας την σκηνικά 7)Δραματοποιούν ιστορίες με τα παιδιά
Γενικές Ικανότητες
Ομαδική δημιουργία. Εφαρμογή θεατρικών πρακτικών και μεθόδων για μια δημιουργική και βιωματική μορφή μάθησης και διδασκαλίας. Μεταφορά ενός αφηγηματικού κειμένου σε σκηνικό χώρο μέσα από τη χρήση τεχνικών δραματοποίησης Ο φοιτητής δημιουργεί, επιλέγει, προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις συνθήκες του χώρου και προσαρμόζει το υλικό του σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το δραματικό παιχνίδι και η δραματοποίηση αποτελούν θεατρικές πρακτικές που στόχο έχουν να αναδείξουν μέσω της έκφρασης του σώματος, των συναισθημάτων και του λόγου εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης της γνώσης. Είναι πράξη χαράς, συνεργασίας, δημιουργίας. Με οδηγό την σύνθετη δομή των μαθημάτων –θεωρία και πρακτική εφαρμογή-, υποστηρίζεται η βιωματική δράση ώστε ο φοιτητής να είναι έπειτα ικανός να εφαρμόζει αυτές τις πρακτικές στη διδασκαλία του. Ενδεικτικά αναπτύσσονται: δράσεις με αφετηρία τη σωματική και την προφορική έκφραση, δράση στο χώρο και το χρόνο, χρήση των αντικειμένων, παιχνίδια ενεργοποίησης της ομάδας, έκφρασης λόγου και συναισθημάτων, παιχνίδια ρόλων και εξέλιξή τους σε δρώμενα, μέσα και τεχνικές της δραματοποίησης. κριτήρια επιλογής κειμένων και αφορμήσεων για δράση, μεταφορά του αφηγηματικού λόγου σε θεατρικό. Επίσης αναλύεται ρόλος του δάσκαλου- εμψυχωτή στην αναπαραστατική διαδικασία, ο ρόλος του φωτισμού , της μουσικής, της ενδυματολογίας και της μεταμφίεσης στη δραματοποίηση και το δραματικό παιχνίδι.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοσκοπημένο υλικό, Παρουσιάσεις PowerPoint, Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	10
Καλλιτεχνικό εργαστήριο	30
Δια-δραστική μάθηση	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	15
Καλλιτεχνική δημιουργία	30
Αυτόνομη μελέτη	15
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Επιλογή υλικού (20%) • Δραματοποίηση παραμυθιού (40%) • Δημόσια παρουσίαση (30%) • Καλλιτεχνική ερμηνεία (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Δομή (50%) • Γλώσσα (50%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- Barbour, A., Desjean- Perotta, B. (2004). Δραστηριότητες για την υποστήριξη της δραματοποίησης στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Σαββάλας
- Belgeret, L. (1988). Ψυχοκινητικά παιχνίδια για παιδιά από 2 ως 6 χρόνων. Αθήνα: Δίπτυχο
- Beauchamp, H. (1998). Το παιδί και το δραματικό παιχνίδι. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Γιάνναρης, Γ. (1994). Θεατρική αγωγή και παιχνίδι. Αθήνα: Γρηγόρης
- Κοντογιάννη, Α. (1983). Η δραματοποίηση για παιδιά. Αθήνα: Άλκηστις
- Κοντογιάννη, Α. (1989). Το βιβλίο της δραματοποίησης. Αθήνα: Άλκηστις
- Κουρετζής, Λ. (1991). Το θεατρικό παιχνίδι. Αθήνα: Καστανιώτης
- Παπαδόπουλος, Σ. (2010). Παιδαγωγική του θεάτρου. Αθήνα: Αυτοέκδοση
- Σέξτου, Π. (1998). Δραματοποίηση. Το βιβλίο του παιδαγωγού-εμψυχωτή. Αθήνα: Καστανιώτης
- Σέργη, Λ. (1987). Δραματική έκφραση και αγωγή του παιδιού. Αθήνα: Gutenberg
- Faure G., Lascar S.. (1988). Το θεατρικό παιχνίδι. Αθήνα: Gutenberg

(Π 23 Ε) Εικονογραφημένα Παιδικά Βιβλία και οι Αναγνώσεις τους

Διδάσκουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 23 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της εικόνας (στυλ, εστίαση, οπτική γωνία) 2) χρησιμοποιούν τα εικονογραφημένα βιβλία στην τάξη εν γνώσει της ιδιαιτερότητάς τους 3) αξιοποιούν ιδιαίτερα την δυναμική σχέση εικόνας/λόγου που διακρίνει αυτά τα βιβλία 4) αναγνωρίζουν την ιδεολογική φόρτιση των εικόνων & των εικονογραφημένων βιβλίων γενικότερα και την ζυμώνουν κατάλληλα με τα παιδιά

Γενικές Ικανότητες
Να κατανοεί και να ερμηνεύει έννοιες της λογοτεχνικής θεωρίας καθώς και της ζωγραφικής τέχνης. Να μεταφέρει τις επιστημονικές έννοιες σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, Να εργάζεται αυτόνομα και ομαδικά. Να αναζητά, να αναλύει και να συνθέτει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1.Εικόνα και βλέμμα: ο εννοούμενος θεατής
2. Στυλ & νόημα στην εικόνα
3. Το παρακείμενο των εικονογραφημένων βιβλίων: σχήμα, μέγεθος, εξώφυλλα, ταπετσαρίες, πλαίσια
4. Σχέσεις εικόνας και λόγου
5. Η οπτική γωνία & η εστίαση των εικόνων και οι ιδεολογικές διαστάσεις τους
6. Σύγχρονες τάσεις στην ελληνική εικονογράφηση
7. Ιδεολογικές υποδηλώσεις των εικόνων & των εικονογραφημένων βιβλίων
8.Αναγνώσεις εικονογραφημένων: η διαλεκτική σχέση αναγνώστη εικόνας και αναγνώστη / κειμένου

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	55
Αυτόνομη μελέτη	41
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • **Υποχρεωτική γραπτή εργασία (100%)** • **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (10%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γιαννικοπούλου, Α. (2003). Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία: η συμβολή τους στην κατάκτηση του γραμματισμού, Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, 33, 8-13

Γιαννικοπούλου, Α. (2004β) Το χιούμορ της εικόνας στο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο, Κείμενα, 1.http://keimena.ece.uth.gr

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο, Αθήνα: Παπαδόπουλος

Ασωνίτης, Π. (2001). Η Εικονογράφηση στο Βιβλίο της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα: Καστανιώτης

Καλογήρου, Τ. (2001). Τροπές του λόγου και της εικόνας σε λογοτεχνικά βιβλία για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικία, στο Αναγνωστοπούλου, Δ., Καλογήρου, Τ., Πάτσιου, Β. (επιμ.) Λογοτεχνικά Βιβλία στην Προσχολική Αγωγή, Αθήνα: Εκδ. της Σχολής Ι.Μ.Παναγιωτόπουλου

Κανατσούλη, Μ. (200) Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα:Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός

Μαρτινίδης, Π. (1990) Κόμικς, Τέχνη και Τεχνικές Εικονογράφησης, Θεσσαλονίκη: ΑΣΕ

Οικονομίδου, Σ. (2006) Η ενηλικίωση του βλέμματος: το παιδί – αναγνώστης μεταξύ εικόνας και κειμένου, στο Καλογήρου, Τ. (επιμ.) Το Εικονογραφημένο Βιβλίο δεν είναι Μόνο για Παιδιά, Αθήνα: Ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου

Οικονομίδου, Σ. (2011β) Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεοτερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης

Σιβροπούλου, Ρ. (2004) Ταξίδι στον Κόσμο των Εικονογραφημένων Μικρών Ιστοριών: Θεωρητικές και Διδακτικές Διαστάσεις, Αθήνα: Μεταίχμιο

Τζαφεροπούλου, Μ.Μ. (επιμ.) (2001). Η Συγγραφή και η Εικονογράφηση, Τομ. Α, Αθήνα: Καστανιώτης

Τσιλιμένη, Τ. (2007) Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο: Όψεις και Απόψεις, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

(Π 33 Ε) Δημιουργική Γραφή

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 33 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>αναμένεται να:</u> • έχουν γνωρίσει βασικές έννοιες που σχετίζονται με το αντικείμενο της δημιουργικής γραφής και τη θεωρία της λογοτεχνίας • έχουν καλλιεργήσει την ικανότητα ανάλυσης, ερμηνείας και κριτικής ανάγνωσης ενός λογοτεχνικού έργου • έχουν ασκηθεί σε τρόπους εργασίας ιδιοποίησης του νοήματος ενός κειμένου, ώστε να λειτουργούν ως δημιουργικοί αναγνώστες ή/και συγγραφείς • σύνδεσουν γνώση και πράξη μέσα από εφαρμογές και τεχνικές δημιουργικής γραφής • έχουν διερευνήσει δυνανότητες συγγραφικής έκφρασης, αναγνωστικής απόλαυσης και να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γραφή ως εργαλείο αναστοχασμοού, προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης • να έχουν ευαισθητοποιηθεί στη διαμόρφωση πρακτικών για την ενίσχυση της σχέσης λογοτεχνίας και μικρού παιδιού και να έχουν αναπτύξει ικανότητα εφαρμογής των παραπάνω πρακτικών στο χώρο της εκπαίδευσης προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
– Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης – Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις – Λήψη αποφάσεων – Αυτόνομη εργασία – Ομαδική εργασία, συνεργατικότητα – Σχεδιασμός και διαχείριση έργου – Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής – Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, ευαισθησία σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα οριοθετεί το αντικείμενο της Δημιουργικής Γραφής τοποθετώντας το στο σύγχρονο θεωρητικό τοπίο. Παράλληλα, ασχολείται με ζητήματα που αφορούν τη δημιουργική διάσταση των αλληλένδετων διαδικασιών ανάγνωσης και γραφής. Διερευνά τις δυνατότητες δημιουργίας ευφάνταστης, πρωτότυπης παραγωγής και σύνθεσης λόγου εφαρμόζοντας διεργασίες και τεχνικές Δημιουργικής Γραφής όπως ασκούνται σε διαφορετικά είδη κείμενων (λογοτεχνία, ποίηση, αυτοβιογραφία, δοκίμιο κα). Προτείνει διαδρομές, εφαρμογές και πρακτικές εφοδιάζοντας τους μελλοντικούς παιδαγωγούς με τεχνικές εμψύχωσης Δημιουργικής Γραφής στην τάξη. Οι φοιτητές/τριες θα γνωρίσουν βιωματικά τεχνικές δημιουργικής έκφρασης και θα πειραματιστούν αναπτύσσοντας ανάλογες δεξιότητες, ενώ θα τροφοδοτηθούν με ιδέες για την αξιοποίηση ενός εκτεταμένου φάσματος συγγραφικών πρακτικών σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Διαδικτυακά εργαλεία ψηφιακής αφήγησης, Αλληλεπιδραστικός ψηφιακός πίνακας για διαμοιρασμό συνδέσμων, πηγών, αρχείων για το μάθημα
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας	46
Λογοτεχνική δημιουργία	50
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • **Υποχρεωτική γραπτή εργασία (100%)** • **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (10%)

	• Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Barry P., 2013. *Γνωριμία με τη θεωρία: μια εισαγωγή στη λογοτεχνική και πολιτισμική θεωρία*, μτφ Α. Νάτσινα, Αθήνα: Βιβλιόραμα.

Barthes R., 1988. *Εικόνα-Μουσική-Κείμενο,* μτφρ. Γ. Σπανός, Αθήνα: Πλέθρον,

Blake Q., 2001. *Tell Me A Picture*. London: Frances Lincoln.

Bohn, W., 2013. *Reading Visual Poetry*. Plymouth: Fairleigh Dickinson University Press.

Haas, C. 1996. *Writing Technology: Studies in the Materiality of Literacy*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Assoc.

Morley D., 2007. *The Cambridge Introduction to Creative Writing.* Cambridge: Cambridge University Press.

Rodari G., 2003. *Γραμματική της Φαντασίας. Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες.* μτφ. Γ. Κασαπίδης, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Sutherland J., 2011. *How Literature Works: 50 Key Concepts.* Oxford UP.

Woolf V, 2005. *Ένα δικό σου δωμάτιο*, μτφ. Μ.Δαλαμάγκα. Αθήνα: Οδυσσέας.

Βακάλη Α., Ζωγράφου- Τσαντάκη Μ., Κωτόπουλος Τ., 2013. *Η δημιουργική γραφή στο νηπιαγωγείο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Κιοσσές Σ., 2018. *Εισαγωγή στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή του πεζού λόγου*. Αθήνα: Κριτική.

Νικολαϊδου Σ. (επιμ.), 2016. *Η Δημιουργική Γραφή στο Σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σουλιώτης, Μ., 2012. *Δημιουργική γραφή, Οδηγίες πλεύσεως, Βιβλίο εκπαιδευτικού*. Κύπρος: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Creative Nonfiction.* The CNF Foundation, 1994-.
- *Poetry Magazine.* Poetry Foundation, 1912-.
- *The Language Arts Journal of Michigan*, Michigan Council of Teachers of English, 1985-
- *Λεξητανίλ,* Περιοδικό των Ασκούμενων Συγγραφέων, ΠΜΣ Δημιουργική Γραφή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 2010-

(Π 37 Ε) Εφαρμοσμένη Μουσειοπαιδαγωγική

Διδάσκουσα: Αναστασία Φιλιππουπολίτη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 37 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίσουν μερικές από τις βασικές μορφές άμεσης και έμμεσης επικοινωνίας του σύγχρονου μουσείου με τους επισκέπτες του και, ειδικότερα, το παιδικό κοινό, 2) διακρίνουν τα είδη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για παιδιά, 3) αξιολογήσουν τα διαφορετικά είδη εκπαιδευτικού έντυπου υλικού, που παρέχεται από τα μουσεία στο παιδικό κοινό και τις οικογένειες, 4) σχεδιάσουν ένα μουσειακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας, ή άλλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού για μουσεία.

Γενικές Ικανότητες
• Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. • Αυτόνομη εργασία. • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί θεματική συνέχεια του μαθήματος Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική και εξετάζει, σε περισσότερο βάθος, μερικές από τις εφαρμογές της Μουσειοπαιδαγωγικής επιστήμης. Εστιάζει στα είδη των προγραμμάτων που παρέχουν τα σύγχρονα μουσεία στους επισκέπτες τους και, ειδικότερα, στο παιδικό/σχολικό κοινό. Μέσα από την ανάλυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από ελληνικά και ξένα μουσεία, αναδεικνύονται τα βασικά χαρακτηριστικά, οι σκοποί-στόχοι, το γνωστικό περιεχόμενο και οι διδακτικές προσεγγίσεις, στις οποίες αυτά βασίζονται. Εξετάζονται τύποι εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού, που σχεδιάζεται από τα μουσεία και παρέχεται στο παιδικό κοινό, όπως, είναι τα φύλλα εργασίας, οι παιδικοί οδηγοί, οι εκπαιδευτικοί φάκελοι, οι μουσειοσκευές κ.λπ.. Παρουσιάζονται τα βασικά βήματα για τον σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού προγράμματος σε μουσείο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση της σχέσης του μουσείου με την σχολική ομάδα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Παρουσιάσεις PowerPoint - Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass - Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	31
Συγγραφή εργασίας/-ών	31
Αυτόνομη μελέτη	36
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):

- Γραπτή εργασία (βιβλιογραφική, μελέτη περίπτωσης, σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού ή προγράμματος για μουσείο, κατασκευή μουσειοβαλίτσας, μουσειακός οδηγός κ.λπ.) (100%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (50%)
- **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (35%)
- **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κ. Αντύπας, κ.α. Μουσειολογία, πολιτιστική διαχείριση και εκπαίδευση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ, 2014.

Δ. Κολιόπουλος, Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2017.

Ε. Νάκου, Α. Γκαζή (επιμ.), Η προφορική ιστορία στα μουσεία και στην εκπαίδευση, Εκδόσεις Νήσος, 2015.

(Π 38 Ε) Ζητήματα Μουσειολογίας

Διδάσκουσα: Αναστασία Φιλιππουπολίτη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π38Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν μερικά από τα ερωτήματα που απασχολούν τα σύγχρονα μουσεία ως προς την επικοινωνία τους με το κοινό, 2) αναγνωρίσουν μερικά από τα βασικά μοντέλα επικοινωνίας που εφαρμόζονται στα μουσεία και τις εκθέσεις, 3) διακρίνουν τις λειτουργίες του σύγχρονου μουσείου και να εξηγήσουν σε τι αφορά η επικοινωνιακή-εκπαιδευτική λειτουργία, 4) αναπτύξουν κριτήρια, ώστε να μπορούν να επιλέγουν τα μουσεία εκείνα, που είναι πιο κατάλληλα για να ικανοποιήσουν τους στόχους μιας σχολικής επίσκεψης και που μπορούν να προσφέρουν μια πλούσια μαθησιακή εμπειρία στα παιδιά.

Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στον θεσμό του μουσείου ως ενός εναλλακτικού μαθησιακού περιβάλλοντος και ενός σημαντικού παράγοντα στην ανάπτυξη της πολιτιστικής καλλιέργειας των παιδιών. Το μουσείο επισκοπείται, καταρχήν, ιστορικά προκειμένου να αναδειχθούν οι ιδεολογικές/επιστημολογικές διαφορές τής κάθε ιστορικής περιόδου, που επηρέασαν τον χαρακτήρα του μουσείου διαχρονικά. Το σύγχρονο μουσείο προσεγγίζεται ως προς τους ρόλους που καλείται να παίξει στην σημερινή κοινωνία. Παρουσιάζονται τα είδη των επισκεπτών και τα κίνητρα (μαθησιακά κ.ά.) που έχουν, όταν επισκέπτονται τα μουσεία. Παρουσιάζονται τα μοντέλα επικοινωνίας που έχουν αναπτυχθεί για να μελετήσουν την επικοινωνία του μουσείου με το πολυπληθές και διαφοροποιημένο σε μαθησιακές ανάγκες κοινό του, οι εκθέσεις και η σημασία της «προσωπικής ερμηνείας» του επισκέπτη. Τεκμηριώνεται η σημασία της ανάπτυξης τής Μουσειολογίας και τής Μουσειοπαιδαγωγικής ως εξειδικευμένων επιστημονικών περιοχών που μελετούν το μουσείο και τις λειτουργίες του.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
- Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>46</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Γραπτή εργασία (βιβλιογραφική επισκόπηση, αξιολόγηση μουσείου ως προς την επικοινωνιακή του προσέγγιση με το κοινό, αξιολόγηση έκθεσης ως προς την παιδαγωγική της αξία κ.λπ.) (100%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, συνάφεια με το θέμα (60%)
• Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (30%)</td></tr>
</table>

	• **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γ. Μπίκος, Α. Κανιάρη (επιμ.), Μουσειολογία, πολιτιστική διαχείριση και εκπαίδευση, Εκδόσεις Γρηγόρη, 2014.

Μ. Κοντοχρήστου (επιμ.), Διεθνές γίγνεσθαι και πολιτισμός, Εκδόσεις Σιδέρης, 2017.

Ν. Νικονάνου, Α. Μπούνια, Α. Φιλιππουπολίτη, Α. Χουρμουζιάδη, Ν. Γιαννούτσου, Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2016.

(Π 39 Ε) Μυθιστόρημα Μαθητείας

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 39 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μυθιστόρημα μαθητείας**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - Διακρίνουν τις ορίζουσες ενός είδους: θεωρητικές, γραμματολογικές κ.ά. - Να αντιλαμβάνονται την κομβική σημασία της έννοιας της bildung, και δη ως φοιτητές/τριες μιας Παιδαγωγικής Σχολής και μέλλοντες/ουσες διδάσκοντες/ουσες Παιδαγωγικών. - Να διαθέτουν γνώσεις σχετικά με την τεράστια διεθνή παράδοση του bildungsroman, κλασικών και λιγότερων γνωστών συγγραφέων ανά χώρα. - Να διακρίνουν διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα γνωρίσματα του είδους ανάλογα με την εκάστοτε εθνική παράδοση. - Να κατανοούν, αναγνωρίζουν και κατατάσσουν οπτικές και κειμενικές αφηγήσεις που εμπίπτουν σε αυτήν τη φόρμα αφήγησης. Πάμπολλες είναι οι κινηματογραφικές, τηλεοπτικές και θεατρικές μεταφορές τέτοιων έργων που αναφέρονται στο μάθημα. Γίνεται επιλεκτική προβολή κάποιων από αυτές. - Διακρίνουν την έκταση της παρουσίας του είδους εντός της νεοελληνικής γραμματείας. - Να καταλαβαίνουν και γιατί αυτή η φόρμα παρουσιάζει πυκνή παρουσία κατά τη Γενιά του ’30, αλλά και γιατί και πώς το είδος εξελίσσεται και διαμορφώνεται ανά τα χρόνια, χωρίς ποτέ να σβήνει η παρουσία του. - Να παρακολουθούν αναλυτικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις μυθιστορημάτων μαθητείας - Να μπορούν να αναλύουν πεζογραφικά έργα βάση όλων των στοιχείων που παρέχονται στο

μάθημα - Να οξύνουν την κρίση τους σχετικά με ζητήματα διάπλασης, διαμόρφωσης, μαθητείας ανάλογα με το πώς αυτά αντιμετωπίζονταν ανά κουλτούρα και εποχή.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών Αυτόνομη εργασία/ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πραγματευόμενο ζητήματα μύησης, διάπλασης, μαθητείας (όχι μόνο με τη στενή παιδαγωγική έννοια, αλλά με την ευρύτερη της «γνώσης χωρίς τοίχους» που είναι η εμπειρία ή με αυτήν της προσπάθειας ένταξης του νεαρού ήρωα σε διαφορετικά περιβάλλοντα-ομάδες), μοιρασμένο ανάμεσα σε δύο παραδόσεις, αυτήν του ατομικισμού και αυτήν της «κοινωνικοποίησης», της συμφιλίωσης με τον εαυτό και τον κόσμο, δείχνοντας τους πολλαπλούς χώρους τριβής ή και συγκρούσεων που οδηγούν προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση (σχολείο, οικογένεια, σπουδές, εργασία, τέχνη, φιλικές και ερωτικές σχέσεις) και κυρίως στενά συνδεόμενο με την άνοδο της αστικής τάξης, το μυθιστόρημα μαθητείας έφτασε σχεδόν να ταυτιστεί με την ιστορία του μυθιστορήματος εν γένει. Πρόκειται ωστόσο για ένα ιδιαίτερο είδος μυθιστορήματος, που εγκαινιάζεται πανευρωπαϊκά με *Τα χρόνια της μαθητείας του Βίλελμ Μάιστερ* του Γκαίτε (1795-6), παρουσιάζει τεράστια παράδοση στις επιμέρους εθνικές λογοτεχνίες και ικανή εκπροσώπηση στην ελληνική (Γ. Θεοτοκάς, Μ. Λυμπεράκη, Α. Τερζάκης, Λ. Νάκου, Π. Πρεβελάκης κ.ά.). Θα εξετάσουμε τέτοιες αφηγήσεις που ξεδιπλώνουν την προβληματική της εφηβείας και της νεότητας, παρακολουθώντας ήρωες που στο χρονικό φάσμα που καλύπτουν τα μυθιστορήματα αυτά γίνονται σταδιακά από προέφηβοι έφηβοι και με το πέρας του έχουν φτάσει στο κατώφλι της ενήλικης ζωής, είναι έτοιμοι να ζήσουν το δικό τους μυθιστόρημα. Το τέλος των μυθιστορημάτων αυτών σηματοδοτεί επομένως μια καινούρια αρχή, την είσοδο στην (ενήλικη) ζωή. Τι συμβαίνει εντούτοις όταν η ενηλικίωση παραμένει, πεισματικά, εντός παρενθέσεως; Ποια τα διακυβεύματα, ποιες οι αναταράξεις μιας παρατεταμένης μετεφηβείας; Τι είδους καταφύγιο μπορεί να παράσχει η τέχνη ή η αισθητική σε τέτοιους σιτεμένους έφηβους στη σύγχρονη εποχή, σε σύγχρονες μυθιστορηματικές εκδοχές του είδους, όπου τα ιδεολογικοπολιτικά ερείσματα έχουν καταρρεύσει; Θα εξετάσουμε και τέτοια έργα που ανήκουν ενδεχομένως σε διευρυμένους κύκλους του ειδολογικού επίκεντρου, επιτρέπουν όμως να φανεί πως τα σύγχρονα όρια της νεότητας έχουν μετατοπιστεί ή διευρυνθεί, και κυρίως προσφέρουν την ευκαιρία μιας πρώτης γνωριμίας με τους σύγχρονους πεζογράφους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης Εξ αποστάσεως: καθοδήγηση εκπόνησης εργασίας
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email

	Προβολή ταινιών
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	3
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	18
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Εκπόνηση μελέτης	36
Καλλιτεχνική δημιουργία	19
Αυτόνομη μελέτη	20
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): γραπτή εξέταση Προαιρετική εργασία **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): συμμετοχή, ανάληψη εργασιών/παρουσιάσεων στην τάξη, εξετάσεις

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γ. Θεοτοκάς, Λεωνής, Έκδοση 26η, Βιβλιοπωλείον της Εστίας Ι.Δ. Κολλάρου & Σιας Α.Ε., 2013.

Μ. Λυμπεράκη, Τα ψάθινα καπέλα, 50η έκδοση, Εκδόσεις Καστανιώτη, 1997.

Μελέτες:

Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, «Αυτοβιογραφικός λόγος: ιστορικοί και μυθιστορηματικοί βίοι στο μυθιστόρημα εφηβείας», *Εντευκτήριο*, τχ. 28-9, 1994, σ. 74-88.

Daniel Mortier, «Le roman d'éducation comme genre dans l'horizon de réception», στο Roman de formation, roman d'éducation dans la littérature française et dans les littératures étrangères,Παρίσι: éd. Kimé, 2007, σ. 263-273

Suleiman, Susan. «La structure d' apprentissage, Bildungsroman et roman à thèse». *Poétique*, τχ. 37, 1979, 24-42

Franco Moretti, *The way of the world: the bildungsroman in European culture*, Λονδίνο-Νέα Υόρκη,Verso, 2000.

Σπύρος Κιοσσές, *Το γυναικείο bildungsroman στη νέα ελληνική λογοτεχνία: παραδειγματικές αφηγηματικές δομές διαμόρφωσης της μυθοπλαστικής ηρωίδας κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο*, Διδ. διατρ., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 2008.

Αγγέλα Καστρινάκη, «Νεαροί καλλιτέχνες στην ελληνική πεζογραφία. Η κουλτούρα του εγωτισμού και κάποιες 'ελλείψεις'», στο *Οι χρόνοι της ιστορίας. Για μια ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας*, Αθήνα, 1998, σ. 252-263

Γερασιμία Μελισσαράτου «Το πορτραίτο του καλλιτέχνη ως νεαρού Κωνσταντινουπολίτη και τα πορτραίτα ευρωπαίων συγγενών του» στο *Ο εξω-ελληνισμός. Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη 1800-1922. Πνευματικός και κοινωνικός βίος,* Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας Σχολής Μωραΐτη, 1998, σ. 217-237

Γερασιμία Μελισσαράτου, «Το μυθιστόρημα Eroïca ως Bildungsroman: κριτικά ξαναδιαβάσματα και μια πρόταση ειδολογικού προσδιορισμού», Ελίτροχος, τ.11, Χειμώνας 1996-7, σ. 103-121.

Ag. Kastrinaki, «The portrait of the artist in the late twentieth century», στο Contemporary Greek fiction in a United Europe. From local history to the global individual, επιμ. Peter Mackridge, Eleni Yiannakakis, Οξφόρδη: Legenda, 2004.

Φανή Τσιαμπάση, *Bildungsroman και εξελικτικό μυθιστόρημα,* Αθήνα, Αιώρα, 2017.

Νικόλαος Πάγκαλος, *Αρρενωπότητα και bildungsroman,* Διδ. Διατριβή, ΑΠΘ, 2005.

Jeffers, Thomas. *Apprenticeships the Bildungsroman from Goethe to Santayana*. New York, N.Y: Palgrave Macmillan, 2005.

(Π 40 Ε) Ανατρεπτικές Αφηγήσεις της Παιδικής Ηλικίας

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 40 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ανατρεπτικές Αφηγήσεις της Παιδικής Ηλικίας**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - Γνωρίζουν τις διαφορές ανάμεσα στη Νέα Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας και τις παραδοσιακές της εκδοχές - Να έχουν γνώση των επικρατούντων κοινωνικών αναπαραστάσεων σχετικά με τα παιδιά και πώς να στέκονται κριτικά απέναντί τους - Να διακρίνουν τι εξυπηρετούν δίπολα όπως ενήλικας vs παιδί, κοινωνικό vs φυσικό κλπ και πώς αυτά διασφαλίζουν τον έλεγχο ή την κυριαρχία του πρώτου όρου στον δεύτερο - Να αναγνωρίζουν πως οι «ανατρεπτικές αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας» δεν είναι παρά μια γκάμα αυτών που προσκρούουν σε αλήθειες που επιμένουμε να αποσιωπούμε - Να έχουν έρθει σε επαφή με ορισμένες από τις μεγαλύτερες μορφές της νεοελληνικής πεζογραφίας του 19ου και 20ου αιώνα - Να έχουν εποπτεία του πεζογραφικού τοπίου της νεοελληνικής λογοτεχνίας κατά τους δύο προηγούμενους αιώνες, τόσο κειμένων του λογοτεχνικού κανόνα όσο και άλλων περιπτώσεων - Να μπορούν να διακρίνουν διαφορετικούς αφηγηματικούς τρόπους, λογοτεχνικά είδη και αισθητικά ρεύματα όπως ρεαλισμός, νατουραλισμός, μοντερνισμός κ.α. - Να έρθουν σε επαφή με ορισμένους από τους πιο πρωτοπόρους συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας με διεθνές διαμέτρημα - Να διαθέτουν ερμηνευτικά εργαλεία για την ανάλυση λογοτεχνικών και άλλων κειμένων - Ειδικά σε ό,τι αφορά τον τρόπο αναπαράστασης της παιδικής ηλικίας, έρχονται σε επαφή με τολμηρά, ανανεωτικά των αναγνωστικών μας αντανακλαστικών κείμενα - Να βλέπουν πώς κατάλληλο ύφος και περιεχόμενο μπορούν να απογειώσουν συνδυαστικά την αναγνωστική ανταπόκριση - Να αναγνωρίζουν στη λογοτεχνία ένα χώρο ελευθερίας ή και ξεκαθαρίσματος λογαριασμών με την πραγματική και ποιητική οικογένεια

- Αποκτούν ιδέες εκπαιδευτικών εφαρμογών της δημιουργικής γραφής

Γενικές Ικανότητες
Συγκροτούν μια ευρεία ανθρωπιστική παιδεία που τους καθιστά ικανούς να ερμηνεύουν κριτικά τις προκλήσεις της εποχής μας Να αντιλαμβάνονται ότι οι συνήθεις κοινωνικές αναπαραστάσεις κατασκευάζουν στερεοτυπικές εικόνες παιδιών και πώς να στέκονται κριτικά απέναντί τους Να κατανοούν πως οι «ανατρεπτικές αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας» αντιστοιχούν σε αλήθειες που επιμένουμε να αγνοούμε ή απλώς σε ταμπού μας Να κατανοούν πώς η λογοτεχνία μπορεί να καταστεί η «επιτέλους ξανακερδισμένη παιδική ηλικία» Κατανοούν και να ερμηνεύουν επιστημονικές θεωρίες και έννοιες από τον χώρο της Νέας Κοινωνιολογίας της Παιδικής Ηλικίας και ευρύτερα των Επιστημών της Εκπαίδευσης, να τις μεταφέρουν και να τις εφαρμόζουν αποτελεσματικά σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Κατανοούν τους ποικίλους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα Να έχουν γνώση ευρείας γκάμας κειμένων που παρουσιάζουν διαφορετικά παιδιά Εφαρμόζουν εκπαιδευτικές πρακτικές και μεθόδους με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, τους προσωπικούς του ρυθμούς και τις προοπτικές ένταξής του στο πολιτισμικό περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα εξεταστούν κείμενα από όλο το φάσμα της νεοελληνικής πεζογραφίας του 20ου αιώνα με στόχο την εξερεύνηση και την ανάδειξη της ερμηνευτικής τους δυναμικής. Η κατανόηση, η βαθύτερη εννόηση τόσο μεμονωμένων κειμένων όσο και των στοιχείων εκείνων που δομούν το σύνολο του έργου ενός συγγραφέα, στόχο θα έχει εδώ να εγείρει ευρύτερα ζητήματα, πολιτισμικής τάξης: λογοτεχνία και κοινωνική ερμηνεία-ιδεολογία, λογοτεχνία και ιστορία, λογοτεχνία και έκφραση της επιθυμίας, η διαλογική σχέση της λογοτεχνίας με άλλες μορφές τέχνης, θα είναι ορισμένοι από τους άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η ανάλυση των κειμένων. Χωρίς να παραγνωριστεί ο ρόλος της καλύτερης εξοικείωσης του ακροατηρίου με ζητήματα αυστηρά γραμματολογικής τάξης (που έχουν να κάνουν με λογοτεχνικές γενιές, λογοτεχνικά είδη, τάσεις και αισθητικά ρεύματα), θα δίνεται παράλληλα έμφαση στους τρόπους ανάλυσης, στην πρόταση εργαλείων ικανών να βοηθήσουν, να ενισχύσουν και να προεκτείνουν την επαφή μας με το κείμενο, ει δυνατόν όχι μόνο το λογοτεχνικό. Για τον σκοπό αυτό θα εξεταστούν τόσο κείμενα του λογοτεχνικού κανόνα όσο και ελάσσονα, όπως και ορισμένα που βρίσκονται στα κράσπεδα μεταξύ λογοτεχνίας και δοκιμίου/ δημοσιογραφίας/ βιογραφίας/αρχείου φτάνοντας μέχρι το εσκεμμένο σβήσιμο ή το θόλωμα των ορίων μεταξύ των διαφόρων ειδών του πεζού λόγου. Αυτά θα μας δώσουν μια θέα στις αναζητήσεις των σύγχρονων συγγραφέων και σε μεγάλο βαθμό σε όσα ο προηγούμενος αιώνας κλείνει ανοίγοντας την ίδια στιγμή για τον τρέχοντα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο τόσο στην τάξη όσο και κατά τις ώρες συνεργασίας, ανταλλαγή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για ενημέρωση και διάθεση σημειώσεων και πλάνου του μαθήματος ή παράθεση χρήσιμων συνδέσμων (links), στους

	οποίους μπορούν να βρουν υλικό για το μάθημα, αλλά και για μελλοντικά μαθήματα Νέων Ελληνικών.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	3
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	26
Συγγραφή εργασίας/-ών	24
Αυτόνομη μελέτη	43
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση Προαιρετική εργασία **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Συμμετοχή Ικανότητα στο γραπτό λόγο Παρουσίαση επιλεγμένου θέματος/κειμένου στην τάξη Δημιουργική αξιοποίηση σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα λογοτεχνικών έργων με θέμα το παιδί

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Γ. Βιζυηνός, *Νεοελληνικά διηγήματα*, επιμ. Π. Μουλλάς, Αθήνα: Βιβλ. της Εστίας, 2011

Σ. Ιακωβίδου, Inter-esse. Θέματα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις στη νεοελληνική λογοτεχνία. Αθήνα: Γ. & Κ. Δαρδανός, 2020.

Χ. Ντουνιά, *Πέτρος Πικρός. Τα όρια και η υπέρβαση του νατουραλισμού*, Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2006.

Μ. Αξιώτη, *Δύσκολες νύχτες*, Αθήνα: Κέδρος, 2008

Κ. Ταχτσής, *Το τρίτο στεφάνι*, Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2009.

Κ. Ταχτσής, *Τα ρέστα*, Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2009.

Μ. Καραπάνου, *Η Κασσάνδρα και ο λύκος*, Αθήνα: Καστανιώτης, 1997

Μελέτες:

Γ. Πεχτελίδης – Υ. Κοσμά, *Άγ(ρ)ια παιδιά. Οριοθετήσεις της «παιδικής ηλικίας» στο λόγο*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρον, 2012.

Θεωρία του λόγου. Δημιουργικές εφαρμογές, επιμ. Α. Κιουπκιολής, Γ. Πεχτελίδης, Υ. Κοσμά, Αθήνα: Gutenberg, 2015

Παιδική ηλικία: κοινωνιολογικές, πολιτισμικές, ιστορικές διαστάσεις, επιμ. Χ. Μπαμπούνης, ΕΚΠΑ: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, 2014 (http://www.hellenicsociology.gr/sites/default/files/praktika_synedriou.pdf)

Δ. Μακρυνιώτη (επιμ.), *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, Αθήνα: Νήσος, 2003.

A. James, A. Prout (επιμ.), *Constructing and reconstructing childhood – Contemporary issues in the sociological study of childhood,* Λονδίνο: The Falmer Press, 1990

A. Prout, *The future of childhood*, Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge, Falmer, 2005

Μ. Παπαρούση, *Το σώμα και η διαπραγμάτευση της διαφοράς στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2012

Β. Πάτσιου, *Τα πρόσωπα του παιδιού στην πεζογραφία*, Αθήνα: Δωδώνη, 1991.

Γ. Ρηγάτος, *Το άρρωστο και κακοποιημένο παιδί στη λογοτεχνία*, Αθήνα: Δωδώνη, 1989.

Σ. Ιακωβίδου, «Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας: το παιδί και το κέλυφος», στο *Mundo Neogriego y Europa: contactos, dialogos culturales / Νεοελληνικός κόσμος και Ευρώπη: διάλογοι και πολιτισμικές σχέσεις*, επιμ. F. M. Morcillo, Γρανάδα: 2015, σ. 43-52 (http: www.shenorg.es/files/pdf/actas_congreso_valencia_2015.pdf)

Σ. Ιακωβίδου, «Η τέχνη της απόστασης: ο Ταχτσής και η αυτοβιογραφία», *Νέα Εστία*, 1782, Φεβρ. 2002, σ. 270-296

Σ. Ιακωβίδου, «Όταν το παιδί ήταν παιδί..»: *Η Κασσάνδρα και ο λύκος* της Μ. Καραπάνου ή η επιτέλους ξανακερδισμένη παιδική ηλικία, στο *Παιδική ηλικία: κοινωνιολογικές, πολιτισμικές, ιστορικές διαστάσεις*, επιμ. Χ. Μπαμπούνης, ΕΚΠΑ: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, 2014 (http://www.hellenicsociology.gr/sites/default/files/praktika_synedriou.pdf)

(Π 43 Υ) Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία

Διδάσκουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 43 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: Αναγνωρίζουν την προσφορά της παιδικής λογοτεχνίας στην παιδεία των παιδιών. Αναγνωρίζουν τα αφηγηματικά στοιχεία των παιδικών βιβλίων (πλοκή, γλώσσα, οπτική γωνία κ.λ.π.) Αναγνωρίζουν και αξιοποιούν τον ιδεολογικό/κοινωνικοποιητικό ρόλο των παιδικών βιβλίων. Εντάσσουν το κατάλληλο παιδικό βιβλίο στην εκάστοτε μαθησιακή περίπτωση.

Γενικές Ικανότητες
Να κατανοεί έννοιες της λογοτεχνικής θεωρίας. Να εφαρμόζει τις παραπάνω θεωρητικές έννοιες στην ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων. Να κρίνει ποιο κείμενο είναι κατάλληλο σε κάθε μαθησιακή διαδικασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1.Τι είναι η Παιδική Λογοτεχνία και πώς συνδέεται με την παιδική ηλικία.
2. Τα εγγενή προβλήματα του είδους.
3. Παιδική Λογοτεχνία – Ιδεολογία – Κοινωνικοποίηση
4.Τρόποι εγγραφής της ιδεολογίας στα λογοτεχνικά κείμενα

5.Ο ρόλος του εννοούμενου αναγνώστη 6. Διακειμενικότητα στα κείμενα Παιδικής Λογοτεχνίας 7. Παιδική λογοτεχνία του κανόνα: το έργο του Χ.Κ. Άντερσεν. 8. Νεοτερική παιδική λογοτεχνία: αναλύσεις επιλεγμένων έργων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	46
Αυτόνομη μελέτη	50
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση (85%) • Προαιρετική γραπτή εργασία (15%) • Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο 50% • Δομή 10% • Βιβλιογραφία 5% • Κριτική σκέψη 30% • Γλώσσα 5%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αναγνωστόπουλος, Β., (2001) Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία (Έρευνα και Θεωρητικές Προσεγγίσεις), Αθήνα: Καστανιώτης

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο, Αθήνα: Παπαδόπουλος

Ζερβού, Α. (1996) *Λογοκρισία και Αντιστάσεις στα Κείμενα των Παιδικών μας Χρόνων*, Αθήνα: Οδυσσέας

Ζερβού, Α., (1997) *Στη Χώρα των Θαυμάτων: Το Παιδικό Ανάγνωσμα ως Σημείο Συνάντησης Παιδιών και Ενηλίκων*, Αθήνα: Πατάκης

Καλογήρου, Τ. (2003) *Τέρψεις και Ημέρες Ανάγνωσης*, Τομ Β. Αθήνα: Εκδ. Σχολής Ι.Μ.Παναγιωτόπουλου

Κανατσούλη, Μ. (2000) Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα:Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός

Κανατσούλη, Μ. (2018) *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*, 3η έκδοση. University Studio Press Α.Ε.

Καρπόζηλου, Μ. (1994) Το Παιδί στη Χώρα των Βιβλίων: Συμβολή στη Μελέτη των Παιδικών Αναγνωσμάτων, Αθήνα: Καστανιώτης

Κατσίκη – Γκίβαλου, Α. (2005) Το Θαυμαστό Ταξίδι: Μελέτες για την Παιδική Λογοτεχνία, Αθήνα: Πατάκης

Οικονομίδου, Σ. (2011β) Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεοτερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης

Σπινκ, Τζ. (1990) Τα Παιδιά ως Αναγνώστες, Αθήνα: Καστανιώτης

Φραγκουδάκη, Α. (1979) Τα Αναγνωστικά Βιβλία του Δημοτικού Σχολείου: Ιδεολογικός Πειθαναγκασμός και Παιδαγωγική Βία, Αθήνα: Θεμέλιο

Φρειδερίκου, Α. (1995) Η Τζένη Πίσω από το τζάμι: Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Εγχειρίδια Γλωσσικής Διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα

(Π 44 Ε) Ποίηση του 20ού αι.

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 44 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ποίηση του 20ού αι.**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - Αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες και τις ορίζουσες του ποιητικού λόγου - Να μπορούν να αναλύουν και ερμηνεύουν μείζονες μορφές της ποιητικής και ευρύτερα πολιτισμικής μας παράδοσης (Καβάφη, Καρυωτάκη, Σεφέρη, Ελύτη, Εμπειρίκο, Εγγονόπουλο και άλλες μορφές της γενιάς του 30 και της μεταπολεμικής ποίησης) - Να έρχονται σε επαφή με τα ίδια τα κείμενα και να αποκτούν μικρούς «χάρτες πλοήγησης» στο ποιητικό σύμπαν μεγάλων μορφών, όπως και αντίληψη των διαφοροποιήσεων όσων κινούνται πέριξ αυτών - Να διακρίνουν τις διαφοροποιήσεις ανά ειδολογική κατηγορία - Να κατανοούν ότι η ποιητική παράδοση είναι μια συνέχεια ανάμεσα σε τομές και ρήξεις - Να αντιλαμβάνονται την έννοια του λογοτεχνικού κανόνα, να διακρίνουν μείζονες και ελάσσονες περιπτώσεις δημιουργών - Να αντιλαμβάνονται την έννοια του λογοτεχνικού πεδίου και τη λειτουργία των ποικίλων δραστών εντός του - Να διακρίνουν τάσεις και καλλιτεχνικά ρεύματα (ρομαντισμός, παρνασσισμός, συμβολισμός, μοντερνισμός, καλλιτεχνικές πρωτοπορίες) - Να διακρίνουν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων τεχνών και την αλληλεπίδρασή τους με εξελίξεις στην κοινωνία - Να αντιλαμβάνονται τις ποιητικές εξελίξεις, υπερβάσεις κλπ ως μέρος ευρύτερων πολιτισμικών, ιστορικών, κοινωνικών μετατοπίσεων - Να προβαίνουν σε γραμματολογικούς διαχωρισμούς ανάμεσα σε γενιές, ώστε να έχουν την προοπτική του πριν και του μετά και να αντιλαμβάνονται τις συνέχειες και ανανεώσεις - Να διακρίνουν τη διαφορά παράδοσης και νεωτερικότητας, ελληνικότητας (και συναφών ευρωπαϊκών ιδεολογημάτων) και διεθνισμού - Να έχουν εποπτεία πάνω σε μια από τις σημαντικότερες εκφάνσεις της πολιτισμικής μας

ιστορίας και το πώς αυτές επιταχύνθηκαν ή πύκνωσαν κατά τον 20ο αιώνα
- Να έχουν επίγνωση του πώς τα εργαλεία και οι αναλυτικές έννοιες που δίνονται βρίσκουν εφαρμογή σε άλλες τέχνες (ζωγραφική, αρχιτεκτονική, κινηματογράφος) ή όψεις του βίου

Γενικές Ικανότητες
Διεύρυνση αναγνωστικών αντανακλαστικών Κριτική ικανότητα Δυνατότητα εποπτείας ανάμεσα σε διαφορετικές χωροχρονικές φάσεις Δημιουργική αξιοποίηση σε μαθησιακά περιβάλλοντα Λήψη αποφάσεων Άσκηση κριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πάρε τη λέξι μου
δος μου το χέρι σου

Το ελάχιστο αυτό ποίημα του Εμπειρίκου ίσως να περικλείει και συγχρόνως να απηχεί όσα η ποίηση επιχειρεί να αρθρώσει και αυτά στα οποία προσκαλεί. Το μάθημα αυτό θα επιχειρήσει να πιάσει διαφορετικές συχνότητες του ποιητικού λόγου: τις καβαφικές λέξεις «που λένε και κρύβουν», το διαβρωτικό σαρκασμό του Καρυωτάκη – θάβεται πράγματι στο πρόσωπό του η Μεγάλη Ιδέα; - , το «μύθο» της γενιάς του ’30 – είχε/έχει (;!) πράγματι η Ελλάδα έναν ιδιαίτερο πολιτισμικό πυρήνα που να της επιτρέπει να επικοινωνεί δυναμικά με το διεθνές περιβάλλον όπως η περίφημη αυτή γενιά προσπάθησε να δείξει; τι ήταν γι’ αυτούς η «ελληνικότητα»;, Πως μιλά κανείς μετά τη φρίκη του πολέμου και έναν εμφύλιο σπαραγμό; Τι γίνονται οι αγώνες όταν ηττούνται; Και τα ιδεολογικοπολιτικά ερείσματα όταν καταρρέουν; Ποια η γκάμα και ποια τα όρια ενός λόγου πολυδυναμικού όπως ο ποιητικός, που όμως ίσως περισσότερο παρά ποτέ κατά τον 20ο αιώνα αψήφησε τον εγκλωβισμό του στο νόημα;

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	16
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	23
Συγγραφή εργασίας/-ών	23
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	34
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση Προαιρετική εργασία **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Συμμετοχή Ανάληψη εργασιών Κριτικές παρουσιάσεις ποιητών στην τάξη με τη χρήση νέων τεχνολογιών

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ε. Γαραντούδης, Η ελληνική ποίηση του 20ού αιώνα - Μια συγχρονική ανθολογία, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2008.

Ε. Γαραντούδης, Από τον μοντερνισμό στη σύγχρονη ποίηση (1930-2006), 2η Έκδοση, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2007.

Και με τον ήχον των για μια στιγμή επιστρέφουν ...Η ελληνική ποίηση τον εικοστό αιώνα (επίτομη ανθολογία), επιμέλεια: Δ. Μέντη-Ευρ. Γαραντούδης, Αθήνα: Gutenberg, 2016.

Ανθολογία της ελληνικής ποίησης (1940-1970), επιμέλεια: Κ. Παπαγεωργίου, Β. Χατζηβασιλείου, Αθήνα: Στάικος, 2012.

Περαιτέρω μελέτες:

Αθανασόπουλος, Β. Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ου αιώνα, τόμοι 2, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 1998.

Απατζοπούλου, Φ. «Δεν άνθησαν ματαίως ...» Ανθολογία υπερρεαλισμού, Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη, 1980.

Αργυρίου, Α. Διαδοχικές αναγνώσεις Ελλήνων υπερρεαλιστών, Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση, 1983.

Αργυρίου, Α. Η πρώτη μεταπολεμική γενιά, ανθολογία-γραμματολογία, Αθήνα: Εκδόσεις Σοκόλη, 1982.

Αρσενίου, Ελισάβετ, Νοσταλγοί και πλαστουργοί, Έντυπα, κείμενα και κινήματα στη μεταπολεμική λογοτεχνία, Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω, 2003.

Βαγενάς, Ν. Για έναν ορισμό του μοντέρνου στην ποίηση, Αθήνα: Εκδόσεις Στιγμή, 1984.

Βαγενάς Ν., Ο ποιητής και ο χορευτής. Μια εξέταση της ποιητικής και ποίησης του Γ. Σεφέρη, Αθήνα; Κέδρος, 1979.

Βίτι, Μάριο, Η γενιά του Τριάντα. Ιδεολογία και μορφή, Αθήνα: Ερμής, 2011.

Δασκαλόπουλος, Δ., Κ. Π. Καβάφης. Η ποίηση και τη ποιητική του, Αθήνα: Κίχλη, 2013.

Ιλίνσκαγια, Σόνια, Η μοίρα μιας γενιάς, Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος, 1990.

Καστρινάκη, Αγγέλα, Η λογοτεχνία στην ταραγμένη δεκαετία 1940-1950, Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις, 2005.

Λεοντάρης Β., Η ποίηση της ήττας, Αθήνα: Έρασμος, 2008.

Μαρωνίτης Δ., Πολιτική και ποιητική ηθική. Πρώτη μεταπολεμική γενιά, Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος, 1976.

Μέντη, Δώρα, Μεταπολεμική πολιτική ποίηση. Ιδεολογία και ποιητική, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Πιερής Μ., Χώρος, φως και λόγος. Η διαλεκτική του «μέσα»-«έξω» στην ποίηση του Καβάφη, Αθήνα: Καστανιώτης, 1992.

Εισαγωγή στην ποίηση του Καβάφη, επιμ. Πιερής Μ., Ηράκλειο: ΠΕΚ, 2006.

Η ποίηση του κράματος. Μοντερνισμός και διαπολιτισμικότητα στο έργο του Καβάφη, Ηράκλειο: ΠΕΚ, 2000.

Καγιαλής, Τ. Η επιθυμία για το μοντέρνο, Αθήνα: Εκδόσεις Βιβλιόραμα, 2007.

Τζιόβας, Δ. Οι μεταμορφώσεις του εθνισμού και το ιδεολόγημα της ελληνικότητας στο μεσοπόλεμο, Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας, 1989.

Τζιόβας, Δ. Ο μύθος της Γενιάς του τριάντα, Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις, 2011.

(Π 45 Ε) Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις σε Παιδικά Μουσεία και Μουσεία Επιστημών

Διδάσκουσα: Αναστασία Φιλιππουπολίτη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 45 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά των παιδικών μουσείων και των μουσείων επιστημών, 2) αναγνωρίσουν τις παιδαγωγικές αρχές, στις οποίες βασίζεται η ίδρυση και η λειτουργία τους, 3) διακρίνουν τα χαρακτηριστικά που έχουν οι διαδραστικοί εκθεσιακοί χώροι και τα διαδραστικά εκθέματα, που χαρακτηρίζουν αυτούς τους δυο τύπους μουσείων, 4) προσδιορίσουν τα είδη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων, που παρέχονται από αυτά τα μουσεία στις οικογένειες και το παιδικό κοινό.

Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. - Αυτόνομη εργασία. - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. - Αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί θεματική συνέχεια του μαθήματος Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική. Υποστηρίζεται από το θεωρητικό υπόβαθρο που έχει διδαχθεί στην Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική, όπως είναι, δηλαδή, οι εκπαιδευτικές θεωρίες που βρίσκουν εφαρμογή στα μουσεία, η έννοια της «μουσειακής μάθησης», το μοντέλο της «διαδραστικής μουσειακής εμπειρίας», η έννοια του «ενεργού επισκέπτη/μαθητευόμενου» κ.λπ. Το μάθημα επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στους δυο κατεξοχήν παιδοκεντρικούς τύπους σύγχρονων μουσείων: τα παιδικά μουσεία και τα μουσεία επιστημών. Οι δυο αυτές κατηγορίες μουσείων προσεγγίζονται και αναλύονται ως προς το παιδαγωγικό τους υπόβαθρο και τα χαρακτηριστικά τους ως άτυπα μαθησιακά περιβάλλοντα. Έμφαση δίνεται στην παιδαγωγική του μουσειακού χώρου, στα διαδραστικά εκθέματα και τα προγράμματα ελεύθερου χρόνου, τα οποία αναπτύσσονται από αυτούς του δύο παιδοκεντρικούς τύπους μουσείων. Οι αναφορές σε παραδείγματα, ελληνικά και διεθνή, εξειδικεύονται στις οικογένειες και τα παιδιά (είτε ως μέλη σχολικής ομάδας ή ως μεμονωμένοι επισκέπτες σε αυτά τα μουσεία). Παρουσιάζονται οι υπηρεσίες που παρέχουν οι δυο αυτοί τύποι μουσείων για τις οικογένειες με παιδιά και για τα παιδιά, που συμμετέχουν ως μεμονωμένοι επισκέπτες (χωρίς τους γονείς) σε μουσειακές δράσεις.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
- Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Γραπτή εργασία (100%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, συνάφεια με το θέμα (60%)
• Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη επιχειρηματολογία (30%)
• Βιβλιογραφία: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Δ. Κολιόπουλος, Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2017.

Ν. Νικονάνου, Κ. Κασβίκης, Εκπαιδευτικά ταξίδια στο χρόνο: Εμπειρίες και ερμηνείες του παρελθόντος, Εκδόσεις Πατάκη, 2008.

Ν. Νικονάνου, Α. Μπούνια, Α. Φιλιππουπολίτη, Α. Χουρμουζιάδη, Ν. Γιαννούτσου, Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2016.

(Π 46 Ε) Δημιουργικές Μουσικές Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Κοψαλίδου, ΕΕΠ της Σχολής Επιστημών Αγωγής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 46 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διδακτική της μουσικής και παιδικό τραγούδι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) διακρίνουν τις έννοιες ενεργητική μουσική ακρόαση και δημιουργικές μουσικές διεργασίες 2) σχεδιάσουν και εκτελέσουν πορείες μουσικών διδασκαλιών 4) δημιουργήσουν αυτοσχέδια μουσικά παιχνίδια 5) εκτελέσουν οργανική συνοδεία παραμυθιού, ποιήματος, λογοτεχνικού κειμένου 6) συνθέσουν δικές τους μελωδίες και να αυτοσχεδιάσουν 7) αναπτύξουν την ικανότητα καλής μουσικής ανάγνωσης και γραφής
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Αυτόνομη και ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διαθεματικές δραστηριότητες με κεντρικό άξονα τη μουσική που συνδέονται άμεσα με άλλα διδακτικά αντικείμενα (γλώσσα, μαθηματικά, γεωγραφία, εικαστικά κλπ.) και περιλαμβάνουν δημιουργικές μουσικές διεργασίες όπως τραγούδι, ρυθμό και κίνηση, εκτέλεση απλών μουσικών οργάνων, μουσική ανάγνωση και γραφή, χρήση αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων και παιχνιδιών.

Έμφαση δίνεται στην ενεργητική μουσική ακρόαση για την οποία χρησιμοποιούνται όλα τα αυθεντικά μουσικά είδη : ελληνική μουσική (έντεχνη, λαϊκή, παραδοσιακή), δυτική μουσική (κλασική, σύγχρονη, τζαζ, ροκ), μουσική άλλων λαών (ινδική, κινεζική, λατινοαμερικάνικη, αφρικανική, κ.α.), παιδικά τραγούδια.

Επίσης, στη μουσική και στο παραμύθι με μουσική επένδυση: τραγούδια, συνθέσεις, μουσική υπόκρουση, αφήγηση και μερική δραματοποίηση γνωστών παιδικών παραμυθιών και μουσικών έργων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Σεμινάρια	3
Εργαστηριακή άσκηση	26
Άσκηση πεδίου	10
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	10
Συγγραφή εργασίας/-ών	10
Εκπόνηση μελέτης	10
Καλλιτεχνική δημιουργία	30
Αυτόνομη μελέτη	23
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

.

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):

- Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 10%
- Γραπτή εργασία 20%
- Προφορική εξέταση 40%
- Καλλιτεχνική ερμηνεία 30%

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 20%
- Επαρκής φωνητική και ενόργανη εκτέλεση 50%
- Κατάλληλη χρήση ορολογίας 20%
- Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών και κατάλληλη χρήση της βιβλιογραφίας 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :
https://eclass.duth.gr/modules/document/index.php?course=ALEX04220

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
https://eclass.duth.gr/modules/document/index.php?course=ALEX04220

(Π 47 Ε) Ανάλυση Λόγου

Διδάσκων/ουσα: Δήμητρα Σερακιώτη, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 47 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ανάλυση λόγου**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της ανάλυσης λόγου, 2) αξιοποιούν τις παραπάνω έννοιες και τους όρους στο πλαίσιο αναλυτικών προσεγγίσεων στην ελληνική γλώσσα, 3) αναλύουν τον λόγο που παράγεται στον χώρο του νηπιαγωγείου με στόχο την πιο συνειδητή και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών, 4) αναπτύξουν επίγνωση όσον αφορά τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούμε τον λόγο με βάση τις εκάστοτε κοινωνικές συνθήκες.
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά με την παρουσίαση κεντρικών εννοιών της ανάλυσης λόγου, όπως είναι το περικείμενο, το εκφώνημα, οι γλωσσικές πράξεις, η αρχή της συνεργασίας, τα υπονοήματα και η δείξη. Οι φοιτητές/τριες επίσης εξοικειώνονται με βασικές αρχές και έννοιες της θεωρίας των κειμενικών ειδών. Στη συνέχεια, εξετάζονται επιμέρους κλάδοι της ανάλυσης λόγου, κυρίως η ανάλυση συνομιλίας και η κριτική ανάλυση λόγου, οι οποίες συνοδεύονται από σχετικές εφαρμογές, όπως είναι μεταξύ άλλων η ανάλυση παιδικού, αφηγηματικού, δημοσιογραφικού και πολιτικού λόγου. Επιπλέον, ανάμεσα στις θεωρίες που συζητούνται στο μάθημα αυτό περιλαμβάνονται η θεωρία της ευγένειας και αυτή του χιούμορ. Όλες οι παραπάνω έννοιες και θεωρίες παρουσιάζονται μέσα από την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τα ελληνικά. Πρωταρχικός στόχος του μαθήματος είναι να καλλιεργηθεί η επικοινωνιακή ικανότητα και επίγνωση των φοιτητών/τριών ως μελλοντικών εκπαιδευτικών, ώστε να είναι σε θέση να βοηθούν και τους/τις μαθητές/τριές τους να αντιληφθούν τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούμε και οργανώνουμε τον λόγο στις διαφορετικές κοινωνικές περιστάσεις στις οποίες συμμετέχουμε.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην ανάλυση λόγου (βασικές έννοιες)
2. Αρχή της συνεργασίας και γλωσσικές πράξεις
3. Ανάλυση της συνομιλίας
4. Δείξη
5. Κειμενικά είδη και αφήγηση
6. Ανάλυση Παιδικού λόγου
7. Ανάλυση Παιδικού λόγου ΙΙ
8. Θεωρία της Ευγένειας
9. Θεωρία του Χιούμορ
10. Λόγος των ΜΜΕ και Πολιτικός Λόγος
11. Κριτική Ανάλυση Λόγου
12. Σώματα κειμένων
13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	(61)
Αυτόνομη μελέτη	(61)
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε τέσσερις τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) Τρίτος: • Γραπτή εργασία (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) Τέταρτος: • Γραπτή εργασία (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (90%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αρχάκης, Α. 2011/2005. Γλωσσική Διδασκαλία και Σύσταση των Κειμένων, β΄ έκδ. Αθήνα: Πατάκης.

Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 2011/1999. Κείμενο και Επικοινωνία. Ανανεωμένη έκδοση. Αθήνα: Πατάκης.

Γεωργαλίδου, Μ., Σηφιανού, Μ. & Τσάκωνα, Β. (επιμ.). 2014. Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και Εφαρμογές. Αθήνα: Νήσος.

Γλωσσάρι Σημασιολογίας και Πραγματολογίας. Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Semantics and Pragmatics του Alan Cruse, 2008. Επιμέλεια-εισαγωγή: Β. Τσάκωνα. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Γούτσος, Δ., Κουτσουλέλου, Σ., Μπακάκου-Ορφανού Α. & Παναρέτου, Ε. (επιμ.). 2008. Ο Κόσμος των Κειμένων: Μελέτες Αφιερωμένες στον Γεώργιο Μπαμπινιώτη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κανάκης, Κ. 2007. Εισαγωγή στην Πραγματολογία. Γνωστικές και Κοινωνικές Όψεις της Γλωσσικής Χρήσης. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.

Ντάλτας, Π. 2003. Πραγματολογία και Επικοινωνία. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Yule, G. 2006. Πραγματολογία. Μετάφραση: Α. Αλβανούδη & Χ. Καπελλίδη. Επιμέλεια: Θ.-Σ. Παυλίδου. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)

Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Π 48 Ε) Οργάνωση Παιδικών Μουσικών Συνόλων

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Κοψαλίδου, ΕΕΠ της Σχολής Επιστημών Αγωγής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 48 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διδακτική της μουσικής και παιδικό τραγούδι (ΠΠΚ), Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Περιγράψουν την σύνθεση ενός απλού οργανικού συνόλου τάξης 2) Διακρίνουν νότες, αξίες, ρυθμούς μέτρου 3) Συνδυάσουν 2-5 μελωδικά μουσικά όργανα τάξης και άλλα τόσα ρυθμικά 4) Σχεδιάσουν μία μουσική διδασκαλία με χρήση απλών μουσικών οργάνων 5) Ερμηνεύσουν παιδικά τραγούδια με μουσικά όργανα και φωνές 6) Ερμηνεύσουν απλές συνθέσεις άλλων ιστορικών μουσικών εποχών με μουσικά όργανα και φωνές 7) Συνθέσουν και αυτοσχεδιάσουν σε απλές δικές τους μελωδίες 8) Αναπτύξουν ρυθμικές και κινητικές δεξιότητες
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη

του παιδιού.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η συνεργασία, η ακρόαση και η σύμπραξη αποτελεί απαραίτητη, μεταξύ άλλων προϋπόθεση, μιας ομαδικής καλλιτεχνικής ερμηνείας, απόδοσης και κοινής πράξης. Η δημιουργία μικρών και μεγάλων μουσικών συνόλων στο νηπιαγωγείο ενδυναμώνει την ατομική έκφραση και ενισχύει την ομαδική συνεργασία για το καλύτερο ηχητικό αποτέλεσμα το οποίο απαιτεί συγκεκριμένες μουσικές γνώσεις όπως οι παρακάτω που θα αποκτηθούν στο συγκεκριμένο μάθημα:

- -φλογέρας (όλες οι νότες και αλλοιώσεις, παιδικά τραγούδια με 2-7 βασικές νότες, επιλεγμένες αναγεννησιακές, μπαρόκ και σύγχρονες συνθέσεις)
- -μεταλλόφωνο, ξυλόφωνο (του συστήματος C. Orff για εκτέλεση bordun, ostinato και ορισμένων παιδικών τραγουδιών)
- -ρυθμικών κρουστών οργάνων (του συστήματος C. Orff για ρυθμική συνοδεία τραγουδιών και συνθέσεων στο ρυθμό του μέτρου, στην έμφαση, στο ρυθμό του λόγου)
- -χρήση του σώματος ως ηχογόνου πηγής (με εκτέλεση ρυθμικών και μελωδικών σχημάτων αποκλειστικά από μέλη του σώματος)
- -χρήση της φωνής και κριτήρια επιλογής παιδικών τραγουδιών (βασισμένα στις αρχές του συστήματος Z. Kodaly)
- -ρυθμική και εκφραστική κίνηση για την κατανόηση και ερμηνεία στοιχείων της μουσικής (χώρος, χρόνος, ένταση, διάρκεια, τονισμός, παύση, δυναμική, ηχόχρωμα βασισμένα σε αρχές του συστήματος E.J. Dalcroze)
- -βασικά στοιχεία μουσικού αυτοσχεδιασμού
- -στοιχεία οργάνωσης φωνητικών και οργανικών παιδικών συνόλων με βάση τις πιο πάνω, απαραίτητες για τη δημιουργία τους, αποκτηθείσες μουσικές γνώσεις

Όλα όσα αναφέρονται, θα διδαχθούν στο πλαίσιο των μαθημάτων με σκοπό την ολοκλήρωση του κύκλου των μαθημάτων που αναφέρονται στη μουσική και προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών καθώς και την ενίσχυση του «ομαδικού μουσικού πνεύματος»

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email
Διαδίκτυο</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Σεμινάρια</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>18</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
.</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Προφορική εξέταση (10%)
• Καλλιτεχνική ερμηνεία, ενόργανη και φωνητική εκτέλεση (80%)
• Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Ενόργανη εκτέλεση και ερμηνεία (80%)
• Προφορική εξέταση σε ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%)
• Απόδοση σε καλλιτεχνική ερμηνεία (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Τσούτσια, Ελένη (2006), Παίζω μουσική, μέθοδος διδασκαλίας φλάουτου με ράμφος, Αθήνα, Orpheus.

Brandley Jane Adree (1990), Το μεταλλόφωνο για αρχάριους, Αθήνα, Orpheus

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**: International journal of music education, Music educators journal

(Π 52 Ε) Τεχνικές Αφήγησης- Αφηγηματικές Προσεγγίσεις

Διδάσκουσα: Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π52 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τεχνικές Αφήγησης- Αφηγηματικές Προσεγγίσεις		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αποδώσουν κείμενα χρησιμοποιώντας τον προφορικό λόγο 2) Αναπτύξουν μεθόδους προφοράς και εκφοράς του λόγου 3) Εναλλάσσουν το ρυθμό του λόγου δημιουργώντας φωνητικές ποικιλίες και ηχοχρώματα 4) Αναγνωρίσουν τους κανόνες προφοράς του προφορικού λόγου
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση τεχνικών θεάτρου. Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Είδη αφήγησης.
- Κατηγορίες αφηγηματικών ειδών.
- Η δυναμική του αφηγητή: ο αφηγητής ως φορέας και ο αναγνώστης ως δέκτης της αφήγησης.
- Αναλύοντας τις διαθέσεις της έκφρασης του προφορικού λόγου.
- Τρόποι και τεχνικές ανάγνωσης κειμένων.
- Ο χρόνος στην ανάγνωση: παύσεις, αναπνόηχα, ρυθμός.
- Ασκήσεις εκφοράς του λόγου: πρακτική σε κείμενα διαφορετικής δομής και ύφους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνικό εργαστήριο</td><td>35</td></tr>
<tr><td>Δια-δραστική μάθηση</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Καλλιτεχνική ερμηνεία (30%)
• Παρουσίαση (70%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Γλώσσα: έκφραση (50%)
• Γλώσσα: χρήση του λόγου (50%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Τσιλιμένη, Τ. (2011). Αφήγηση και Εκπαίδευση. Εισαγωγή στην τέχνη της αφήγησης. Αθήνα: Επίκεντρο ΑΕ.

Μπαλάσκας, Κ. (2002). Ταξίδι με το κείμενο. Αθήνα: Μπακιρτζής-Γαϊτάνης ΟΕ.

(Π 53 Ε) Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 53 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Υλοποιήσουν δράσεις με τη χρήση θεατροπαιδαγωγικής τεχνικής 2) Αναγνωρίσουν τη δυναμική της παρέμβασης στις δράσεις τους 3) Αναπτύξουν την ευελιξία της ιδιότητας του εμψυχωτή 4) Σχεδιάσουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση τεχνικών θεάτρου. • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. • Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Θέατρο στην εκπαίδευση: ιστορική αναδρομή.
- Παιδαγωγοί της δραματικής τέχνης και η συμβολή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Διαδραστικό θέατρο.
- Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση και πρακτικές εφαρμογές.
- Ο ρόλος του εμψυχωτή.
- Η δυναμική της ομάδας και η επικοινωνία με το θεατή.
- Θέατρο ως κοινωνική παρέμβαση.
- Ο χώρος και ο χρόνος της παρέμβασης.
- Η θεατρική δράση ως μέσο ανατροπής των στερεοτύπων.
- Augusto Boal: το θέατρο του καταπιεσμένου.
- Χτίζοντας ένα project.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	15
Καλλιτεχνικό εργαστήριο	25
Δια-δραστική μάθηση	45
Συγγραφή εργασίας/-ών	15
Καλλιτεχνική δημιουργία	15
Αυτόνομη μελέτη	20
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Παρουσίαση (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Κριτική σκέψη (40%) • Δομή (30%) • Γλώσσα (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αυδή, Α. Χατζηγεωργίου Μ. (2007). Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο

Γκόβας, Ν. (2003). Για ένα δημιουργικό θέατρο. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κοντογιάννη, Α. (2008). Μαύρη αγελάδα- Άσπρη αγελάδα. Δραματική τέχνη στην εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα. Αθήνα: Μοτίβο εκδοτική.

Κοντογιάννη, Α. (2012). Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο ΑΕ.

Παπαδόπουλος, Σ. (2010). Παιδαγωγική του θεάτρου. Αθήνα: Ιδιωτική.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Εκπαίδευση και Θέατρο. Journal@theatroedu.gr

(Π 54 Ε) Το Παιδί και το Λογοτεχνικό Βιβλίο

Διδάσκουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 54 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Κατανοούν την ιδιαίτερη φύση των λογοτεχνικών βιβλίων για παιδιά 2)Διακρίνουν την ηλικιακή ομάδα στην οποία μπορεί να απευθύνεται ένα λογοτεχνικό βιβλίο για παιδιά 3)Αναλύσουν τα στοιχεία του βιβλίου τα οποία απεικονίζουν τον εννοούμενο αναγνώστη του 4)Προτείνουν λογοτεχνικά βιβλία κατάλληλα για μία συγκεκριμένη ομάδα παιδιών και μία συγκεκριμένη εμψυχωτική ή παιδαγωγική δράση.

Γενικές Ικανότητες
• Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Πώς ένας ενήλικας μπορεί να καταλάβει αν ένα 'παιδικό' βιβλίο είναι πράγματι κατάλληλο για παιδιά και για τι είδους παιδιά είναι κατάλληλο.
- Πόσο τον βοηθά η έννοια του εννοούμενου αναγνώστη που το ίδιο το βιβλίο 'κατασκευάζει'.
- Ποια η σχέση του εννοούμενου με τον πραγματικό αναγνώστη ενός βιβλίου.
- Εάν υπάρχει εννοούμενος 'αναγνώστης' των εικόνων και πώς αυτός διαφαίνεται.
- Για να δειχθούν τα παραπάνω, εξετάζονται από την σκοπιά του εννοούμενου αναγνώστη τους, διαφορετικά είδη παιδικής λογοτεχνίας όπως μυθιστορήματα, βιβλία για μικρά παιδιά, εικονο-βιβλία, βιβλία γνώσεων και διασκευές για παιδιά.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	21
Αυτόνομη μελέτη	75
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** γραπτή εργασία 100% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60 %) • **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: εις βάθος ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση… (40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Οικονομίδου, Σ., (2016) *Το παιδί πίσω απ' τις λέξεις: ο εννοούμενος αναγνώστης των παιδικών βιβλίων*, Αθήνα, Gutenberg.

Κανατσούλη Μ., (2014) *Μυστικά, ψέματα, όνειρα και άλλα: λογοτεχνία για αναγνώστες προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press

Hunt, P. (επιμ.) (2006) *Κατανοώντας τη λογοτεχνία για παιδιά*, μτφρ. Μητσοπούλου, Χ., Αθήνα, Μεταίχμιο

Γκίβαλου – Κατσίκη, Α., Πολίτης, Δ., (επιμ.) 2013, *Καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία: πραγματικότητες και προοπτικές,* Αθήνα, Διάδραση

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

keimena@ece.uth.gr

Θετικές Επιστήμες (Θ)

(Θ 01 Υ) Βασικές Έννοιες Μαθηματικών

Διδάσκων: Αχιλλέας Δραμαλίδης, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίζουν 2)Εξηγούν 3)Παράγουν 4)Αναπτύσουν Βασικές έννοιες της Μαθηματικής Επιστήμης
Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή της μαθηματικής σκέψης με κύριο αντικείμενο την άλγεβρα. Στο μάθημα αναπτύσσονται κυρίως οι ακόλουθες ενότητες:

- Στοιχεία Θεωρίας Συνόλων
- Καρτεσιανό γινόμενο
- Διμελείς σχέσεις
- Συναρτήσεις
- Στοιχεία Μαθηματικής Λογικής
- Συστήματα αρίθμησης με έμφαση στο δυαδικό σύστημα αρίθμησης θέσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)
Διαλέξεις	26
Φροντιστήρια	13
Αυτόνομη μελέτη	96
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

.

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):

- Επίλυση προβλημάτων 70%
- Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 30%

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- Περιεχόμενο 60%
- Κριτική σκέψη 30%
- Δομή 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιβλίο [8073]: Εισαγωγή σε βασικές μαθηματικές έννοιες, Βουγιουκλής Θ., Δραμαλίδης Α. Λεπτομέρειες

Βιβλίο [31140]: Βασικές μαθηματικές έννοιες για τον εκπαιδευτικό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Τριανταφυλλίδης Τριαντάφυλλος Α., Σδρόλιας Κωνσταντίνος Α.

(Θ 02 Υ) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αειφορία και Αειφόρος Ανάπτυξη

Διδάσκων: Αθανάσιος Μόγιας, Επίκουρος Καθηγητής ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 02 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία, αειφόρος ανάπτυξη		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1. Αναγνωρίσουν το ρόλο της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία στη διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης 2. Αναγνωρίσουν και να μελετούν τις διαστάσεις της αειφορίας και της αειφόρου ανάπτυξης: το πολιτικό, ιδεολογικό, οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο, το αξιακό σύστημα. 3. Προβληματιστούν για την αλληλεπίδραση περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων 4. Προβληματιστούν για το οικολογικό αποτύπωμα και να προτείνουν τρόπους για τη μείωση του 5. Προβληματιστούν για τη σύνδεση της περιβαλλοντικής ποιότητας με τις κοινωνικές ανισότητες 6. Αναλύσουν με κριτική σκέψη τα περιβαλλοντικά ζητήματα. 7. Εξετάσουν τα περιβαλλοντικά ζητήματα στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης και των κοινωνικών ανισοτήτων 8. Αναγνωρίσουν τις διαστάσεις της σχέσης άνθρωπος-φύση-περιβάλλον 9. Αναγνωρίσουν την οικολογική, κοινωνική, οικονομική, πολιτική και ιδεολογική διάσταση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και προβλημάτων στην προοπτική της κοινωνικής και περιβαλλοντικής αειφορίας 10. Αναγνωρίσουν το ανθρωπογενές περιβάλλον ως σύνθεση επί μέρους παραμέτρων, όπως ο πληθυσμός, οι οικονομικές και πολιτισμικές δραστηριότητες 11. Αξιολογούν τη σχέση της περιβαλλοντικής ποιότητας με τις κοινωνικές ανισότητες 12. Αξιολογούν το ρόλο του ανθρώπινων δραστηριοτήτων και επιλογών στην ποιότητα του περιβάλλοντος

13. Προτείνουν συγκεκριμένες παιδαγωγικές μεθόδους για την εκπαίδευση των ατόμων (παιδιών και ενηλίκων) για το περιβάλλον και την αειφορία στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση
14. Προτείνουν στρατηγικές για την ευαισθητοποίηση των ατόμων απέναντι στο περιβάλλον και τα συναφή ζητήματα
15. Περιγράψουν και να εφαρμόσουν τις βασικές αρχές που διέπουν το εκπαιδευτικό υλικό για το περιβάλλον, τα περιβαλλοντικά ζητήματα και προβλήματα στο πλαίσιο των σύγχρονων τάσεων της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία.

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον
- Κριτική μελέτη περιβαλλοντικών ζητημάτων
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις σχετικές με την εξέλιξη της περιβαλλοντικής ποιότητας
- Λήψη αποφάσεων για περιβαλλοντικά ζητήματα στην προοπτική της αειφορίας
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την προσέγγιση και παρουσίαση της οικολογικής, κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και ιδεολογικής διάστασης των περιβαλλοντικών ζητημάτων και προβλημάτων στην προοπτική της κοινωνικής και περιβαλλοντικής αειφορίας. Στο μάθημα αναπτύσσονται το περιεχόμενο των όρων Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ), αειφορία, και αειφορική ανάπτυξη, η φιλοσοφία και οι στόχοι, αρχές και αξίες της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία, η ιστορία και η εξέλιξη της ΠΕ σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, το παιδαγωγικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο της ΠΕ, η οικοσυστημική, συστημική και κριτική προσέγγιση των περιβαλλοντικών θεμάτων, το οικολογικό αποτύπωμα, ζητήματα που σχετίζονται με την περιβαλλοντική δικαιοσύνη και τις κοινωνικές ανισότητες και σύγχρονες παιδαγωγικές μέθοδοι για την ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μελών μιας ομάδας (μαθητών και ενηλίκων) για τη συγκρότηση δράσεων για το περιβάλλον και την αειφορία. Παρουσιάζεται και συζητείται το «αειφόρο σχολείο», οι αρχές, ο σκοπός και οι στόχοι του για την προαγωγή της ιδέας της αειφορίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>▪ Παρουσιάσεις PowerPoint
▪ Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
▪ Email
▪ Παραγωγή βίντεο από τους/τις φοιτητές/τριες
▪ Εφαρμογή λογισμικών (π.χ photostory) από τους/τις φοιτητές/τριες για την παραγωγή ψηφιακών ιστοριών (digital stories)</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>9</td></tr>
<tr><td>Άσκηση πεδίου</td><td>7</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>23</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>41</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
<u>Πρώτος τρόπος</u>
1. Τελικές γραπτές εξετάσεις (80 %).
2. Προαιρετική εργασία (έντυπη ή ψηφιακή μορφή) με θέμα που καθορίζεται σε συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες (βαρύτητα 20 %).
<u>Δεύτερος τρόπος</u>
Τελικές γραπτές εξετάσεις (100 %).

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
<u>Γραπτών εξετάσεων:</u>
Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (40 %)
Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση… (50 %)
Γλώσσα - έκφραση/σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου (10 %)
<u>Εργασιών:</u>
Περιεχόμενο: Σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα προσωπικά δομήματα και όχι πιστή μεταφορά άλλων κειμένων (30 %)
Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (50 %)
Δομή: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας, τήρηση της οριζόμενης κάθε φορά μέγιστης έκτασης του κειμένου της εργασίας (10%)
Βιβλιογραφία: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γεωργόπουλος, Α. (2003). Περιβαλλοντική ηθική. Αθήνα: Gutenberg.

Γεωργόπουλος, Α. (2005). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται. Αθήνα: Gutenberg

Δασκολιά, Μ. (2004), Θεωρία και πράξη στην περιβαλλοντική εκπαίδευση. Οι προσωπικές θεωρίες των εκπαιδευτικών. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Δημητρίου, Α. (2009). Περιβαλλοντική εκπαίδευση: περιβάλλον και αειφορία. Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Δημητρίου, Α., Ξανθάκου, Π., Λιαράκου, Γ., Καϊλα, Μ., (Επιμ.) (2009). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Ζητήματα Θεωρίας, έρευνας και εφαρμογών. Αθήνα: Ατραπός.

Θεοδωροπούλου, Ε., Καϊλα, Μ.,Bonnet, M., Larrete, C. (Επιμ.) (2009). Περιβαλλοντική ηθική: από την έρευνα και τη θεωρία στην εφαρμογή. Αθήνα: Ατραπός

Καϊλα, Μ., Θεοδωροπούλου, Ε., Δημητρίου, Α., Αναστασάτος, Ν. (Επιμ.) (2005). Περιβαλλοντική εκπαίδευση, ερευνητικά δεδομένα & εκπαιδευτικός σχεδιασμός. Αθήνα: Ατραπός.

Λιαράκου, Γ. & Φλογαίτη, Ε. (2007). Από την περιβαλλοντική εκπαίδευση στην εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη. Αθήνα: Νήσος

Παπαδημητρίου, Β. (1998), Περιβαλλοντική εκπαίδευση και σχολείο. Μια διαχρονική Θεώρηση. Αθήνα: τυπωθήτω – Γ. Δαρδάνος.

Σκαναβή – Τσαμπούκου, Κ. (2004). Περιβάλλον και κοινωνία. Μία σχέση σε αδιάκοπη εξέλιξη. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Φλογαϊτη, Ε.(1998). Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Φλογαίτη, Ε (2006). Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Applied environmental education and communication
- Environmental Education Research
- Environment, Development and Sustainability
- International Journal of Early Childhood Environmental Education (ijecee)
- International journal of environmental & science education
- Journal of Environmental Education

Προτεινόμενοι ιστότοποι περιβαλλοντικού περιεχομένου

http://www.unesco.org (http://en.unesco.org/themes/science-sustainable-future) UNESCO

http://www.medies.net (**Me**diterranean **Ed**ucation Initiative for **E**nvironment & **S**ustainability)

http://www.ensi.org (**Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης)**

http://www.env-edu.gr/Support.aspx (Πύλη εκπαιδευτικού υλικού που αφορά την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου)

www.envilab.psed.duth.gr/ Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ΤΕΕΠΗ - ΔΠΘ

(Θ 03 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

Διδάσκουσα: Μαρία Χατζησάββα, Ε.Τ.Ε.Π.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ 03 Υ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	2ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν αρχές, δυνατότητες, υπηρεσίες και εφαρμογές της Πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση 2) Διακρίνουν τις βασικές συνιστώσες ενός υπολογιστικού συστήματος, τις κατηγορίες λογισμικού, τους τύπους μνήμης, τους τύπους των μονάδων εισόδου-εξόδου, 3) Εξηγούν το ρόλο του λογισμικού και άλλων τεχνολογικών πόρων στην εκπαίδευση, 4) Εξηγούν τον ορισμό της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, να αιτιολογούν την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, να ερμηνεύουν σημαντικά ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική τεχνολογία, να εξηγούν μαθήματα που προέκυψαν από το παρελθόν όσον αφορά την εκπαιδευτική τεχνολογία, να εξηγούν το ρόλο των εκπαιδευτικών όσον αφορά την εκπαιδευτική τεχνολογία, 5) Υλοποιούν ηλεκτρονικές εφαρμογές που θα περιέχουν αλληλεπιδραστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας με αξιοποίηση εργαλείου συγγραφής και να χρησιμοποιούν βασικά εργαλεία του Διαδικτύου για ανάκτηση πληροφοριών.
Γενικές Ικανότητες

1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικές αρχές της Πληροφορικής και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας. Αποτελείται από θεωρία και εργαστηριακές ασκήσεις. Ενδεικτικά ζητήματα τα οποία διαπραγματεύεται η θεωρία αφορούν τα εξής: εισαγωγικές έννοιες, βασικές συνιστώσες Η/Υ, κύρια και βοηθητική μνήμη, μονάδες εισόδου/εξόδου, εισαγωγικά ζητήματα αλγορίθμων και σχεδίαση απλών αλγορίθμων για την υλοποίηση πολυμεσικών εφαρμογών, λογισμικό υπολογιστών και ο ρόλος του στην εκπαίδευση, βασικά ζητήματα που αφορούν το Λειτουργικό Σύστημα και το ρόλο του στην εκπαίδευση, εισαγωγικά ζητήματα της εκπαιδευτικής τεχνολογίας (λόγοι ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, σημαντικά κοινωνικά/εκπαιδευτικά/τεχνικά ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική τεχνολογία, μαθήματα που προέκυψαν από το παρελθόν, ρόλος των εκπαιδευτικών, παράγοντες που επηρεάζουν την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, κ.λπ.), προγραμματιζόμενα παιχνίδια, εκπαιδευτικές γλώσσες προγραμματισμού. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με εφαρμογές όπως εργαλείο συγγραφής ηλεκτρονικών αλληλεπιδραστικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας και βασικά εργαλεία του Διαδικτύου. Οι εργαστηριακές ασκήσεις εκπονούνται σε ολιγομελή εργαστηριακά τμήματα στο Εργαστήριο Πληροφορικής.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Εργαστηριακές ασκήσεις υλοποίησης ηλεκτρονικών αλληλεπιδραστικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήρια	8
	Εργαστηριακή άσκηση	5
	Αυτόνομη μελέτη	93
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	

	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): Τελική γραπτή εξέταση (75%) Εκπόνηση εργασίας (αλληλεπιδραστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες) σε Η/Υ (25%) Κριτήρια αξιολόγησης για την τελική γραπτή εξέταση: **Περιεχόμενο** (75%): ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. **Κριτική σκέψη** (25%): επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, σχεδίαση αλγορίθμου Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία: **Περιεχόμενο** (50%): συνάφεια με το θέμα, ορθότητα, ευκολία ανάκτησης εμπεριεχόμενων πληροφοριών, πρωτοτυπία, εφέ **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (35%): ορθή λειτουργία υπερσυνδέσμων, ορθή απόκριση στις επιλογές του χρήστη στις ασκήσεις

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γιαγλής Γ. (2011). Αρχές Λειτουργίας και Προγραμματισμού Η/Υ, Εκδόσεις Δίσιγμα.

Κοίλιας Χ., Καλαφατούδης Σ. (2011). Εισαγωγή στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Τσακνάκης Ι., Φλώρος Α. (2007). Εισαγωγή στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών, Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Beekman B., Beekman G. (2015). Εισαγωγή στην Πληροφορική, Δέκατη έκδοση, Εκδόσεις Γκιούρδα.

Evans A., Martin K., Poatsy M.A. (2017), Technology in Action, 14th Edition. Pearson.

Evans A., Martin K., Poatsy M.A. (2018), Εισαγωγή στην Πληροφορική, Εκδόσεις Κριτική.

Forouzan B.A., Mosharraf F. (2010). Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Norton P. (2011). Εισαγωγή στους Υπολογιστές, Έκτη έκδοση, Εκδόσεις Τζιόλα.

O'Leary T.J., O'Leary L.I., O'Leary D.A. (2017), Computing Essentials, McGraw-Hill.

Karipidis N., Prentzas J. (2016). A Survey of Factors Affecting the Successful Integration of ICT in Education. Proceedings of the 10th International Technology, Education and Development Conference. IATED (2016) 8456-8466.

Roblyer M.D., Doering A.H. (2014). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier
IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society
IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society
Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 04 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευσης ΙΙ

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

Διδάσκουσα: Μαρία Χατζησάββα, Ε.Τ.Ε.Π.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ04Υ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση ΙΙ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν βασικές έννοιες δικτύωσης υπολογιστών και του Διαδικτύου, να εξηγούν βασικές τεχνολογίες, υπηρεσίες και εφαρμογές του Διαδικτύου, να ανακαλύπτουν πληροφορίες με εργαλεία αναζήτησης του Παγκοσμίου Ιστού, να αξιολογούν τις κοινωνικές επιπτώσεις του Διαδικτύου και ζητήματα που αφορούν την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου από παιδιά και ενήλικες 2) Εξηγούν βασικούς παράγοντες που αφορούν το σχεδιασμό της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, να σχεδιάζουν την ενσωμάτωση ενός τεχνολογικού πόρου σε εκπαιδευτικό περιβάλλον προσχολικής ηλικίας, να εξηγούν βασικούς τύπους εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την προσχολική εκπαίδευση με χρήση τεχνολογικών πόρων 3) Υλοποιούν εκπαιδευτικές παρουσιάσεις με αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας και να αξιοποιούν βασικά εργαλεία του Διαδικτύου για ανάκτηση πληροφοριών.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία

3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικά ζητήματα που αφορούν την Πληροφορική και την εκπαιδευτική τεχνολογία. Αποτελείται από θεωρία και εργαστηριακές ασκήσεις. Ενδεικτικά ζητήματα τα οποία διαπραγματεύεται η θεωρία αφορούν τα εξής: δίκτυα υπολογιστών, βασικές τεχνολογίες, υπηρεσίες και εφαρμογές του Διαδικτύου, κοινωνικές επιπτώσεις του Διαδικτύου, ασφαλής χρήσης του Διαδικτύου και ζητήματα που αφορούν παιδιά, σχεδιασμός της ενσωμάτωσης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στην εκπαίδευση, βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικού λογισμικού, κριτήρια αξιολόγησης εναλλακτικών εκπαιδευτικών λογισμικών, εκπαιδευτικές γλώσσες προγραμματισμού, η Πληροφορική στην ελληνική εκπαίδευση, βασικοί τύποι εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την προσχολική εκπαίδευση με χρήση τεχνολογικών πόρων. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με την υλοποίηση εκπαιδευτικών παρουσιάσεων με αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Εργαστηριακές ασκήσεις υλοποίησης εκπαιδευτικών παρουσιάσεων για παιδιά προσχολικής ηλικίας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήρια	8
	Εργαστηριακή άσκηση	5
	Αυτόνομη μελέτη	93
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): Τελική γραπτή εξέταση (75%) Εκπόνηση εργασίας (εκπαιδευτική παρουσίαση) σε Η/Υ (25%)

	Κριτήρια αξιολόγησης για την τελική γραπτή εξέταση: **Περιεχόμενο** (75%): ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. **Κριτική σκέψη** (25%): επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία: **Περιεχόμενο** (60%): συνάφεια με το θέμα, ορθότητα, πρωτοτυπία, κατάλληλα μεγέθη αντικειμένων, εφέ **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (25%): δυνατότητες πλοήγησης, ορθή απόκριση στις επιλογές του χρήστη, υπερσύνδεσμοι

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Αρσένης Σ.Δ. (2010). Διαδίκτυο και Κοινωνικές Επιστήμες–Τεχνικές, Τεχνολογικές και Συστημικές Προσεγγίσεις. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., Μπασαγιάννη Ε. (2007). Οδηγός Νηπιαγωγού – Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί, Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Καρολίδη Δ., Ξαρχάκου Κ. (2009). Εισαγωγή στην Πληροφορική και το Διαδίκτυο. Εκδόσεις Άβακας (Γκιούρδας Εκδοτική).

Κοσκινάς Κ., Αρσένης Σ. (2008). Δυνητικές Κοινότητες και Διαδίκτυο: Κοινωνιο-Ψυχολογικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές Εφαρμογές. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Τσακνάκης Ι., Φλώρος Α. (2007). Εισαγωγή στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Τσέλιος Ν. (2007). Εισαγωγή στην Επιστήμη του Ιστού - Βασικές Υπηρεσίες και Παιδαγωγικές Χρήσεις. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Beekman B., Beekman G. (2015). Εισαγωγή στην Πληροφορική, Δέκατη έκδοση, Εκδόσεις Γκιούρδα.

Evans A., Martin K., Poatsy M.A. (2017). Technology in Action, 14th Edition. Pearson.

O'Leary T.J., O'Leary L.I., O'Leary D.A. (2017), Computing Essentials, McGraw-Hill.

Roblyer M.D., Doering A.H. (2014). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier

IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society

IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society

Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 05 Ε) Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική Ηλικία

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 05 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική Ηλικία**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

(2) Σχεδιάσουν, εφαρμόσουν και αξιολογήσουν διδακτικές πειραματικές παρεμβάσεις για την εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας στις φυσικές επιστήμες

(3) Παρατηρήσουν ένα φαινόμενο των φυσικών επιστημών και να διαμορφώνουν ερωτήματα που αφορούν το μηχανισμό του

(4) Διατυπώσουν υποθέσεις για να απαντούν στα ερωτήματα που προκύπτουν από τη μελέτη ενός φαινομένου

(5) Εντοπίσουν μεταβλητές που σχετίζονται με το θέμα μελέτης και να τις ελέγχουν

(6) Εντοπίσουν τα δεδομένα που προκύπτουν από το πείραμα, να τα οργανώνουν και να χρησιμοποιούν για την εξήγηση του φαινομένου που μελετούν

(7) Επικοινωνούν τα δεδομένα και τα συμπεράσματα της πειραματικής εφαρμογής με τη χρήση πινάκων, διαγραμμάτων και σχημάτων

(8) Διαπιστώσουν πειραματικά τον τρόπο λειτουργίας (μηχανισμό) ενός φαινομένου

(9) Διαπιστώνουν τις φυσικές οντότητες που σχετίζονται με το φαινόμενο και να εντοπίζουν τις μεταξύ τους σχέσεις

(10) Εξηγούν το μηχανισμό ενός φυσικοχημικού φαινομένου

(11) Εντοπίζουν τις δικές τους εναλλακτικές ιδέες σχετικά με ένα φυσικοχημικό φαινόμενο που μελετούν και να τις απορρίπτουν ή να τις αποδέχονται με βάση τα πειραματικά δεδομένα

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη του ενδιαφέροντος για τη μελέτη των φυσικών επιστημών
- Ανάπτυξη θετικής στάσης στην επιστημονική ερευνητική διαδικασία και έρευνα
- Ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για την επίτευξη κοινού σκοπού
- Ανάπτυξη της επικοινωνίας μεταξύ των μελών μιας ομάδας μέσα από την ανταλλαγή ιδεών και γνώσεων σχετικά με τα φαινόμενα μελέτης για τη διαμόρφωση συμπερασμάτων και την επεξήγηση τους

- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών και θεωριών διδασκαλίας και μάθησης των φυσικών επιστημών σε χώρους τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών για την εφαρμογή εννοιών των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων επιστημονικής σκέψης
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε ομάδες/ ανάπτυξη της ικανότητας συνεργασίας και επικοινωνίας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι αφενός η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με έννοιες των φυσικών επιστημών και με την πειραματική μελέτη των εννοιών αυτών και αφετέρου η ανάπτυξη των εννοιών των φυσικών επιστημών από τα νήπια στο πλαίσιο συνεργατικών πειραματικών δραστηριοτήτων. Στο μάθημα αναπτύσσονται βασικές έννοιες και φαινόμενα της φυσικής, της χημείας, της βιολογίας και της οικολογίας, που αφορούν στις δυνάμεις και την κίνηση, στον ηλεκτρισμό, στο μαγνητισμό, στο φως, στη θερμότητα, στον καιρό, στο διάστημα, στο νερό, στην ύλη - υλικά σώματα, στις χημικές αντιδράσεις, τα διαλύματα, το ανθρώπινο σώμα, τα οικοσυστήματα. Η διδασκαλία των εννοιών αυτών γίνεται τόσο με τη μορφή διαλέξεων όσο και την πραγματοποίηση πειραμάτων από τους φοιτητές/τριες με τη χρήση απλών υλικών, οργάνων και συσκευών. Οι φοιτητές/τριες πραγματοποιούν τα πειράματα σε ομάδες των 3 ατόμων. Για την υλοποίηση των πειραματικών δραστηριοτήτων οι φοιτητές/τριες θα χρησιμοποιούν ειδικό έντυπο που θα περιλαμβάνει την αναγκαία θεωρία καθώς και την πορεία εργασίας. Αναπτύσσονται πειράματα για τα εξής θεματικά πεδία: i)Ύλη και υλικά σώματα, ii) Στερεά σώματα σε υγρά – Άνωση, βύθιση, επίπλευση, αιώρηση, iii) Μαγνητισμός , iv) Ηλεκτρισμός, v) Θερμότητα – θερμικά φαινόμενα και vi) Οπτική: φως και χρώματα. vii) τα διαλύματα – διαλυτότητα των σωμάτων,viii) το διαχωρισμό και την ανίχνευση χημικών ουσιών σε μίγματα και διαλύματα με χρωματομετρικές μεθόδους ix) την οξύτητα διαλυμάτων και x) την παρασκευή προϊόντων, ως αποτέλεσμα χημικών αντιδράσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>21</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
.</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
1.Γραπτή εργασία με θέμα την ανάπτυξη εκπαιδευτικού σεναρίου για την εκπαίδευση των νηπίων σε έννοιες και φαινόμενα των φυσικών επιστημών (60 % βαρύτητα).
3. Ατομικά έντυπα εργαστηριακών εφαρμογών (40 % βαρύτητα).
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
<u>Εργασιών:</u></td></tr>
</table>

	▪ Περιεχόμενο: Σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα προσωπικά δομήματα και όχι πιστή μεταφορά άλλων κειμένων (30 %) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (50 %) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας, τήρηση της οριζόμενης κάθε φορά μέγιστης έκτασης του κειμένου της εργασίας (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

American Association for the Advancement of Science (AAAS) (1990). Project2016: Science for all Americans. Διαθέσιμο στον διακτυακό τόπο http://www.project2061.org/publications/sfaa/online/sfaatoc.htm (12/1/2015).

Δημητρίου, Α. (Επιμέλεια)(2013). *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Hewitt, P. (2009). *Οι έννοιες της φυσικής*. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης

Κακανά, Μ.Δ. (2000). *Θεωρία και μεθοδολογία δραστηριοτήτων στην προσχολική αγωγή.* Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Κολιόπουλος, Δ. (2004). *Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κολιόπουλος, Δ., Βαβουράκη, Α. (Επ.) (2005). Διδακτική των Φυσικών Επιστημών: οι προκλήσεις του 21ου αιώνα - Κείμενα για την πρωτοβάθμια και την προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Ένωση για τη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών (Ε.ΔΙ.ΦΕ.),

Καριώτογλου, Π. & Παπαδοπούλου. Π. (Επιμέλεια) (2014). *Φυσικές επιστήμες και περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση. Αναζητήσεις και προτάσεις*. Αθήνα: Gutenberg

Κουμαράς Π., (2002). *Επιστημονικός - τεχνολογικός αλφαβητισμός. Οδηγός για την πειραματική διδασκαλία της φυσικής*. Θεσσαλονίκη: Χριστοδουλίδη. Α & Π. Χριστοδουλίδη Ο.Ε.

Κωνσταντίνου, Κ., Φερωνύμου, Γ. (Επ.) (2002). *Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο.* Λευκωσία: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, -Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Λουκά, Λ., Παπαδημήτρη-Καχριμάνη, Χρ., Κωνσταντίνου, Κ.Π. (Επιμέλεια)(2004). *Διδακτική των φυσικών επιστημών και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στη νηπιακή ηλικία*. Λευκωσία: Τ.Ε.Α. Πανεπιστήμιο Κύπρου

Πλακίτση, Αικ. (Επιμέλεια)(2008). *Κοινωνιογνωστικές και κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις στη διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Πατάκης

Ραβάνης, Κ. (Επιμέλεια)(2001). *Η μύηση των μικρών παιδιών στις φυσικές επιστήμες*. Πάτρα: Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. Πανεπιστήμιο Πατρών

Ραβάνης, Κ. (2003). *Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Τσιτουρίδου, Μ. (Επιμέλεια)(2003). Οι φυσικές επιστήμες και οι επιστήμες της τεχνολογίας της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Τζίολα

Walker, J. (2002).*Το πανηγύρι της Φυσικής*. Αθήνα: Κάτοπτρο

Wynne, H. & Elstgeest, J. (Κόκκοτας, Π. Επ.) (2005). *Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια συνεργατική - βιωματική προσέγγιση στην εκπαίδευση των δασκάλων.* Αθήνα: Τυπωθήτω - ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ

Χατζηγεωργίου, Γ. (2001). *Η φυσική μέσα από τα μάτια του μικρού παιδιού*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Χατζηγεωργίου, Γ. (2003). *Ήχος, φως, νερό και αέρας.* Αθήνα: Γρηγόρης.

Χρηστίδου, Β. (Επιμέλεια)(2008). *Εκπαιδεύοντας τα μικρά παιδιά στις φυσικές επιστήμες. Ερευνητικοί προσανατολισμοί και παιδαγωγικές πρακτικές*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη
- Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού
- Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση
- International Journal of Science in Society
- Journal of biological education
- Journal of Science Education and Technology.
- Review of Science, Mathematics and ICT Education
- Science Education
- The International Journal of Learning

(Θ 06 Ε) Πληροφορική στην Εκπαίδευση

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ06Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πληροφορική στην Εκπαίδευση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Επιλογής		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν βασικά ζητήματα διασύνδεσης θεωριών μάθησης και τεχνολογίας και να υποστηρίζουν σχετικές στρατηγικές ενσωμάτωσης της τεχνολογίας, 2) Αναλύουν τρόπους αξιοποίησης της τεχνολογίας στη διδασκαλία και μάθηση γνωστικών πεδίων 3) Εξηγούν τρόπους αξιοποίησης εργαλείων λογισμικού στη διδασκαλία και τη μάθηση και να σχεδιάζουν τρόπους ενσωμάτωσης πολυμέσων στη διδασκαλία και τη μάθηση, 4) Αξιοποιούν εργαλεία λογισμικού ανοικτού κώδικα για ψηφιακή ζωγραφική προσχολικής ηλικίας και βασική επεξεργασία εικόνας, εκπαιδευτικά περιβάλλοντα προγραμματισμού και να υλοποιούν σχετικές εκπαιδευτικές πολυμεσικές εφαρμογές για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η απόκτηση γνώσεων σχετικά με προσεγγίσεις ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση καθώς και την υλοποίηση εκπαιδευτικών πολυμεσικών εφαρμογών. Το μάθημα είναι εργαστηριακό. Θα εκπονηθούν εργαστηριακές ασκήσεις που θα αφορούν μεταξύ άλλων τα εξής: εξοικείωση με λειτουργίες και χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού για προσχολική ηλικία (διαθέσιμο δωρεάν από το Υπουργείο Παιδείας, ελεύθερο λογισμικό), βασική επεξεργασία εικόνας με λογισμικό ανοικτού κώδικα, ψηφιακή ζωγραφική για παιδιά προσχολικής ηλικίας, εκπαιδευτικά περιβάλλοντα προγραμματισμού, συγγραφή πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Εργαστηριακές ασκήσεις με εργαλεία ψηφιακής ζωγραφικής για προσχολική ηλικία και βασικής επεξεργασίας εικόνας, εκπαιδευτικά περιβάλλοντα προγραμματισμού και συγγραφή πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών για παιδιά προσχολικής ηλικίας με εναλλακτικά εργαλεία.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Εργαστηριακή άσκηση	39
	Αυτόνομη μελέτη	96
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): Εκπόνηση δύο εργασιών (πολυμεσικές εκπαιδευτικές εφαρμογές) σε Η/Υ (100%) Κριτήρια αξιολόγησης για τις εργασίες: **Περιεχόμενο** (40%): συνάφεια με το θέμα, πρωτοτυπία, σενάριο εφαρμογής, κατάλληλα μεγέθη αντικειμένων, κινήσεις αντικειμένων στο χώρο **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (45%): δυνατότητες πλοήγησης, ορθή απόκριση στις επιλογές του

	χρήστη, αλλαγή υποβάθρων, εμφάνιση και εξαφάνιση αντικειμένων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βοσνιάδου Σ. (2006). Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές: Προοπτικές, Προβλήματα και Προτάσεις για την Αποτελεσματικότερη Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. Εκδόσεις Gutenberg.

Βοσνιάδου Σ., De Corte E., Glaser R., Mandl H. (2006). Σχεδιάζοντας Περιβάλλοντα Μάθησης Υποστηριζόμενα από τις Σύγχρονες Τεχνολογίες. Εκδόσεις Gutenberg.

Γιαννούλας Α.Ε. (2009). Εκπαιδευτικό Λογισμικό: Διδακτική Αξιοποίηση στο Σύγχρονο Ψηφιακό Περιβάλλον. Εκδόσεις Καυκάς.

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., Μπασαγιάννη Ε. (2007). Οδηγός Νηπιαγωγού – Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί, Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Κόμης Β.Ι. (2004). Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Παναγιωτακόπουλος Χ., Πιερρακέας Π., Πιντέλας Π. (2003). Το Εκπαιδευτικό Λογισμικό και η Αξιολόγησή του. Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Depover C., Karsenti T., Κόμης Β. (2010). Διδασκαλία με Χρήση της Τεχνολογίας: Προώθηση της Μάθησης, Ανάπτυξη Ικανοτήτων. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Newby T.J., Stepich D.A., Lehman J.D., Russel J.D. (2009). Εκπαιδευτική Τεχνολογία για Διδασκαλία και Μάθηση. Εκδόσεις Επίκεντρο.

Roblyer M.D., Doering A.H. (2014). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

Smaldino S.E., Lowther D.L., Russel J.D. (2010). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Μέσα για Μάθηση. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier

IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society

IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society

Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 07 Ε) Πολυμέσα και Δίκτυα στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ 07 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολυμέσα και Δίκτυα στην Προσχολική Εκπαίδευση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Επιλογής		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν βασικά ζητήματα σχετικά με χρήση ΤΠΕ στην προσχολική ηλικία, 2) Αναλύουν περιπτώσεις χρήσης των ΤΠΕ στην προσχολική εκπαίδευση, 3) Αξιοποιούν εργαλεία λογισμικού για ανάπτυξη δομικών στοιχείων πολυμέσων και εκπαιδευτικών πολυμεσικών εφαρμογών.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικά με τη χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην προσχολική εκπαίδευση. Επιπλέον θα τεθούν ζητήματα που αφορούν τεχνολογίες πολυμέσων και υπερμέσων. Το μάθημα αποτελείται από θεωρία και εργαστηριακές ασκήσεις. Η ενότητα της θεωρίας διαπραγματεύεται ζητήματα που αφορούν περιπτώσεις χρήσης ΤΠΕ στην προσχολική εκπαίδευση. Οι εργαστηριακές ασκήσεις θα αφορούν εκμάθηση και χρήση εργαλείων ανάπτυξης δομικών στοιχείων πολυμέσων και εκπαιδευτικών πολυμεσικών εφαρμογών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Εργαστηριακές ασκήσεις αξιοποίησης εργαλείων για ανάπτυξη δομικών στοιχείων πολυμέσων και εκπαιδευτικών εφαρμογών υπό τη μορφή πολυμεσικών ιστοριών.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	13
	Εργαστηριακή άσκηση	26
	Αυτόνομη μελέτη	76
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): Τελική γραπτή εξέταση (50%) Εκπόνηση εργασίας (πολυμεσική εκπαιδευτική εφαρμογή) σε Η/Υ (50%) Κριτήρια αξιολόγησης για την τελική γραπτή εξέταση: **Περιεχόμενο** (50%): ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. **Κριτική σκέψη** (50%): επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία: **Περιεχόμενο** (55%): συνάφεια με το θέμα, πρωτοτυπία, σενάριο εφαρμογής, κατάλληλα μεγέθη αντικειμένων, κινήσεις αντικειμένων **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας

	Τεχνική αρτιότητα (30%): τμηματοποίηση εντολών, αλλαγή υποβάθρων, εμφάνιση και εξαφάνιση αντικειμένων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., Μπασαγιάννη Ε. (2007). Οδηγός Νηπιαγωγού – Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί, Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Ζαράνης Ν., Οικονομίδης Β.Δ. (2008). Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση: Θεωρητική Επισκόπηση και Εμπειρική Διερεύνηση. Εκδόσεις Γρηγόρη.

Νικολοπούλου Κ. (2009). Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση: Ένταξη, Χρήση και Αξιοποίηση. Εκδόσεις Πατάκη.

Hayes M., Whitebread D. (2006). ICT in the Early Years (Learning and Teaching with Information & Communications Technology). Open University Press.

Siraj-Blatchford J., Whitebread D. (2003). Supporting ICT in the Early Years. Open University Press.

Siraj-Blatchford J. (2004). Developing New Technologies for Young Children. Trentham Books.

Siraj-Blatchford J., Siraj-Blatchford I. (2006). A Guide to Developing the ICT Curriculum for Early Childhood Education. Trentham Books.

Siraj-Blatchford J., Morgan A. (2009). Using ICT in the Early Years - Parents and Practitioners in Partnership. Practical Pre-School Books.

Price H. (Ed.) (2009). The Really Useful Book of ICT in the Early Years. Routledge.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier

IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society

IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society

Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 08 Υ) Περιγραφική Στατιστική

Διδάσκων: Αχιλλέας Δραμαλίδης, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 08 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίζουν 2)Εξηγούν 3)Παράγουν 4)Αναπτύσουν Βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής
Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η επαφή των φοιτητών/τριών αφενός με τις βασικές στατιστικές μεθόδους της περιγραφικής στατιστικής και αφετέρου με την πρακτική εφαρμογή αυτών των μεθόδων, ώστε οι ίδιοι να είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν μία ερευνητική μελέτη καθώς και να κατανοήσουν μελέτες άλλων επιστημόνων που δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά. Ενδεικτικές ενότητες που θα αναπτυχθούν στα πλαίσια του μαθήματος:
Μεταβλητές (ανεξάρτητες - εξαρτημένες), τιμές πληθυσμός, δείγμα
Οργάνωση και παρουσίαση δεδομένων (πίνακες συχνοτήτων - γραφικές παραστάσεις)
Δείκτες κεντρικής τάσης
Δείκτες διασποράς
Μοντέλα κατανομών
Δείκτες συνάφειας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις — 26 Φροντιστήρια — 13 *Αυτόνομη μελέτη* — 96 **Σύνολο Μαθήματος** — ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Επίλυση προβλημάτων 70% • Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 30% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο 60% • Κριτική σκέψη 30% • Δομή 10%

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :
Βιβλίο [21952]: Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής, Γιαλαμάς Βασίλης Λεπτομέρειες

Βιβλίο [31590]: Η στατιστική στην κοινωνική έρευνα, Υφαντόπουλος Γιάννης Ν., Νικολαΐδου Κυριακή Ε. Λεπτομέρειες

(Θ 10 Υ) Μαθηματικά στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Χαράλαμπος Σακονίδης, Καθηγητής ΠΤΔΕ

Διδάσκουσα: Άννα Κλώθου, Ε.ΔΙ.Π. ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 10 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://utopia.duth.gr/xsakonid/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Κατανοούν βασικές μαθηματικές ιδέες και να τις ενσωματώνουν στην καθημερινή ρουτίνα της σχολικής τάξης 2) Κατανοούν το πως μαθαίνουν και σκέφτονται τα παιδιά της πρώτης σχολικής ηλικίας στα μαθηματικά, μέσα από μια γνωστική, αναπτυξιακή προοπτική. 3) Αξιολογούν τις μαθηματικές γνώσεις των παιδιών της συγκεκριμένης ηλικίας και να προγραμματίζουν κατάλληλες δραστηριότητες. 4) Αναπτύσσουν τεκμηριωμένη κατανόηση αναπτυξιακά κατάλληλων μεθόδων διδασκαλίας και προγραμμάτων σπουδών. 5) Σχεδιάζουν και αξιολογούν την ανάπτυξη της μαθηματικής γνώσης σε όλους τους τομείς δράσης στο σχολείο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση όλων των μαθητών σε αυτήν.
Γενικές Ικανότητες
Ειδικά:

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της Διδακτικής των Μαθηματικών
- Αξιοποίηση των επιστημονικών εννοιών στη μαθηματική εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συ-διαμορφώνουν τη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών από την προσχολική κιόλας ηλικία.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων στη διδακτική πράξη, με στόχο την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης με τρόπους που διασφαλίζουν την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

Γενικά:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών που υποστηρίζουν την εκπαιδευτική πράξη, με τη χρήση και ψηφιακών τεχνολογιών .
- Λήψη αποφάσεων που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Διαμόρφωση και άσκηση κριτικής θέασης της εκπαιδευτικής πράξης.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Μαθηματική γνώση και σκέψη στην πρώτη σχολική ηλικία
- Μάθηση των μαθηματικών στην πρώτη σχολική ηλικία: σύγχρονες θεωρίες μάθησης
- Κοινωνικές και πολιτισμικές παράμετροι της μαθηματικής εκπαίδευσης στην πρώτη σχολική ηλικία
- Διδακτικές πρακτικές στα μαθηματικά της πρώτης σχολικής εκπαίδευσης
- Μαθηματικές δραστηριότητες και η διαχείρισή τους στην πρώτη σχολική ηλικία
- Αξιολόγηση στα μαθηματικά της πρώτης εκπαίδευσης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13Χ2=26
Φροντιστήρια	13Χ1=13
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	36
Αυτόνομη μελέτη	30
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (2 Χ 20% + 1 Χ 30%) • Γραπτή εργασία (1 Χ 40%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (20%) • **Δομή:** Οργάνωση και συνοχή της επιχειρηματολογίας (20%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια και καταλληλότητα βιβλιογραφικών αναφορών, αποτελεσματική αξιοποίηση (30%) • **Κριτική σκέψη**: Ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, θεώρηση εναλλακτικών θεάσεων, αναλυτικο-συνθετική προσέγγιση (30%) •

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αγαλιώτης, Ι. (2011). Διδασκαλία Μαθηματικών στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Βοσνιάδου, Σ. (1998). *Η ψυχολογία των Μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg

Ζαχάρος, Κ. (2006). Οι *μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Hughes, M. (1996). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών*. Αθήνα: Gutenberg.

Kamii, C. K. (1985). Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν την αριθμητική. Αθήνα: Πατάκης.

Καραντζίνης, Θ. (2003). *Η εξέλιξη των Μαθηματικών εννοιών στα παιδιά Προσχολικής και Πρωτοσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Ατραπός.

Κολέζα, Ε. (2009). Θεωρία και Πράξη στη Διδακτική των Μαθηματικών. Αθήνα: Τόπος.

Λεμονίδης, Χ. (2003). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των Μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου*. Αθήνα: Πατάκης.

Nunes, T. & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg

Siety, A. (2003). *Μαθηματικά, ο αγαπημένος μου φόβος*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.

- **Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Έρευνα στη Διδακτική των Μαθηματικών
- Educational Studies in Mathematics
- For the Learning of Mathematics
- Journal for Research in Mathematics Education

(Θ 12 Υ) Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Ηλικία

Διδάσκων: Νικόλαος Ζαρκάδης, Συμβασιούχος Διδάσκων (ΠΔ 407/80)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 12 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Ηλικία		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

(1) Περιγράψουν θεωρίες μάθησης και διδασκαλίας των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
(2) Αναγνωρίσουν την κοινωνικοπολιτισμική διάσταση των Φυσικών Επιστημών.
(3) Διακρίνουν τις δεξιότητες επιστημονικής μεθόδου σε εκπαιδευτικές παρεμβάσεις
(4) Συνδυάσουν τις δεξιότητες επιστημονικής μεθόδου στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών παρεμβάσεων
(5) Συνδυάσουν θεωρίες μάθησης για την ανάπτυξη εννοιών και φαινομένων για την εκπαίδευση των παιδιών στις φυσικές επιστήμες
(6) Σχεδιάσουν, εφαρμόσουν και αξιολογήσουν διδακτικές παρεμβάσεις για την εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας στις φυσικές επιστήμες
(7) Συνδέσουν θεωρία με πράξη μέσω βιωματικής συμμετοχής σε εφαρμογές των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία για τη γνωστική, αισθησιοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων.
(8) Αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για την εκπαίδευση των παιδιών στις φυσικές επιστήμες

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της εκπαίδευσης στις φυσικές επιστήμες
- Κατανόηση και εφαρμογή των θεωριών διδασκαλίας των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
- Κατανόηση και εφαρμογή των θεωριών μάθησης των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών και θεωριών διδασκαλίας και μάθησης των φυσικών επιστημών

σε χώρους τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών για την εφαρμογή εννοιών των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων επιστημονικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε ομάδες/ ανάπτυξη της ικανότητας συνεργασίας και επικοινωνίας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι αφενός η εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με έννοιες και φαινόμενα των φυσικών επιστημών και αφετέρου η ανάπτυξη της γνώσης του φυσικού κόσμου από τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας. Στο μάθημα αναλύονται σύγχρονα θέματα της διδακτικής των φυσικών επιστημών, όπως οι αντιλήψεις των παιδιών της προσχολικής ηλικίας για φαινόμενα και έννοιες των φυσικών επιστημών και η αξιοποίησή τους για τη διδασκαλία των θεμάτων αυτών, ο διδακτικός μετασχηματισμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων κατάλληλων για την προσχολική ηλικία που να συνδυάζουν την καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων σκέψης και επιστημονικής μεθόδου, την κατανόηση των πρώτων εννοιών και την απόκτηση εμπειριών σε σχέση με τα φυσικά φαινόμενα. Αναπτύσσονται οι αρχές και οι μέθοδοι για τη διδασκαλία και τη μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία. Αναπτύσσεται μεθοδολογία για το σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας στο πλαίσιο της εποικοδομητικής θεωρίας της μάθησης με τη χρήση διδακτικού υλικού κατάλληλου για τη γνωστική, αισθησιοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή: Παρουσίαση του πολυχώρου των φυσικών επιστημών, παρουσίαση και περιγραφή των επιστημονικών τομέων που τον συνιστούν. Εφαρμογές των φυσικών επιστημών στην καθημερινή ζωή, στην τεχνολογία και την ιατρική. Παρουσίαση της δομής του μαθήματος, του σκοπού και των στόχων του, συζήτηση για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών.
- Φυσικές επιστήμες και προσχολική αγωγή. Φυσικοεπιστημονική γνώση. Ο κόσμος της επιστήμης στην εκπαίδευση: ο ρόλος του εκπαιδευτικού.
- Η μάθηση στις φυσικές επιστήμες. Εννοιολογικοί, μαθησιακοί και συναισθηματικοί σκοποί των φυσικών επιστημών. Δεξιότητες και στάσεις στις φυσικές επιστήμες. Ο ρόλος των δεξιοτήτων στη μάθηση.
-Εποικοδομητική προσέγγιση στη μάθηση και η διδακτική των φυσικών επιστημών. Εφαρμογές. Βιωματικό εργαστήριο / Άσκηση
- Φυσικές επιστήμες και αναλυτικά προγράμματα. Βιωματικό εργαστήριο/ Άσκηση
- Ανάπτυξη εννοιών των φυσικών επιστημών στα παιδιά. Οι αντιλήψεις (ιδέες) των παιδιών της προσχολικής ηλικίας για έννοιες των φυσικών επιστημών. Παρουσίαση παραδειγμάτων από ερευνητικά αποτελέσματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Νοητικά μοντέλα, ανάπτυξη και ερμηνεία.
- Ανάπτυξη των στρατηγικών για τη διερεύνηση των ιδεών των παιδιών : δραστηριότητες αποκάλυψης των ιδεών των παιδιών. Βιωματικό εργαστήριο/ Άσκηση: ανάπτυξη τεχνικών για την ανάδειξη των ιδεών των παιδιών – καταγραφή και επεξεργασία των ιδεών, συζήτηση.
- Η ιστορία και η φιλοσοφία των φυσικών επιστημών στη διδασκαλία τους.
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων των φυσικών επιστημών για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Οι φυσικές επιστήμες εκτός της αίθουσας (ύπαιθρος, η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών). Μελέτη πεδίου.
- Στρατηγικές ενσωμάτωσης των φυσικών επιστημών στο εκπαιδευτικό σύστημα με την εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης. Παραδείγματα και εφαρμογές. Βιωματικό εργαστήριο/ Άσκηση

- Ο ρόλος των φυσικών επιστημών στη γνωστική, αισθησιοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων. Καλλιέργεια και απόκτηση δεξιοτήτων αυτοελέγχου και στρατηγικών μάθησης, σκέψης και επιστημονικής μεθόδου, παρατήρησης, ερμηνείας παρατήρησης. Βιωματικό εργαστήριο/ Άσκηση
- Καλλιέργεια και απόκτηση δεξιοτήτων αυτοελέγχου και στρατηγικών μάθησης, σκέψης και επιστημονικής μεθόδου, παρατήρησης, ερμηνείας παρατήρησης, διατύπωσης υποθέσεων και προβλέψεων, ταξινόμησης, οργάνωσης δεδομένων, ερμηνείας δεδομένων, μέτρησης, επικοινωνίας. Βιωματικό εργαστήριο/ Άσκηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Λογισμικά για την κατασκευή χαρτών εννοιών (concept maps)
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Άσκηση πεδίου</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>18</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>38</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>
Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης:
<u>Πρώτος</u>
1. Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (60 %).
2. Γραπτή εργασία με θέμα την ανάλυση επιστημονικών κειμένων για την εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες. (20 %).
3. Ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες: στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται ατομικές ή ομαδικές εργασίες (βιωματικά εργαστήρια / ασκήσεις). (20 %). Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν και να αποστέλλουν ηλεκτρονικά τις σχετικές εργασίες.

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
<u>Γραπτών εξετάσεων:</u>
Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (40 %)
Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση… (50 %)
Γλώσσα - έκφραση/σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου (10 %)
<u>Εργασιών:</u>
Περιεχόμενο: Σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα προσωπικά δομήματα και όχι πιστή μεταφορά άλλων κειμένων (30 %)
Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (50 %)
Δομή: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας, τήρηση της οριζόμενης κάθε φορά μέγιστης έκτασης του κειμένου της εργασίας (10%)
Βιβλιογραφία: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (10%)
</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Driver, R., Squires, A., Rushworth, P., Wood-Robinson, V. (Επιμέλεια Κόκοτας, Π.) (2000). *Οικοδομώντας τις έννοιες των φυσικών επιστημών – Μια παγκόσμια σύνοψη των ιδεών των παιδιών*. Αθήνα: τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδάνος.

Driver, R., Guesne, E., Tiberghien, A. (1993). *Οι ιδέες των παιδιών στις φυσικές επιστήμες.* Αθήνα: Τροχαλία.

Δημητρίου, Α. (2013) (Επιμ.). *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Ζόγκζα, Β. (2007). *Η βιολογική γνώση στην παιδική ηλικία. Ιδέες των παιδιών και διδακτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Καριώτογλου, Π. & Παπαδοπούλου Π. (επιμέλεια) (2014). Φυσικές επιστήμες και περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση. Αναζητήσεις και προτάσεις. Αθήνα: Gutenberg

Κόκοτας, Π. (επιμέλεια) (2000). Διδακτικές προσεγγίσεις στις Φυσικές Επιστήμες. Σύγχρονοι προβληματισμοί. *Αθήνα: τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος.*

Κουλαϊδής, Β. (1994). *Αναπαραστάσεις του Φυσικού Κόσμου: Γνωστική, Επιστημολογική και Διδακτική Προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.

Κουλαϊδής, Β., Δημόπουλος, Κ., Σκλαβενίτη, Σ., Χρηστίδου, Ι. (2001). *Τα κείμενα της τεχνο-επιστήμης στον δημόσιο χώρο.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κολιόπουλος, Δ. (2004). *Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κολιόπουλος, Δ. (2004). *Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών. Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πλακίτση, Αικ. (2008). Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική και στην πρώτη σχολική ηλικία. Αθήνα: Πατάκης

Ραβάνης, Κ. (1999).*Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση. Διδακτική και γνωστική προσέγγιση*. Αθήνα: τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος.

Ραβάνης, Κ. (2003). *Εισαγωγή στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών*. Αθήνα:
Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών

Σταυρίδου, Ε. (Επ) (2007). *Διδακτική των φυσικών επιστημών : Μέθοδοι και τεχνολογίες μάθησης*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, *3ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ).*

Wynne Harlen - Jos Elstgeest (Κόκκοτας, Π. Επ.) (2005). *Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια συνεργατική - βιωματική προσέγγιση στην εκπαίδευση των δασκάλων.* Αθήνα: Τυπωθήτω - ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ

Χρηστίδου, Β. (Επιμ.) (2008). *Εκπαιδεύοντας τα μικρά παιδιά στις φυσικές επιστήμες*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη
- Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού
- Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση
- International Journal of Science in Society
- Journal of biological education
- Journal of Science Education and Technology.
- Review of Science, Mathematics and ICT Education
- Science Education
- The International Journal of Learning

(Θ 13 Ε) Περιβαλλοντικά Θέματα και η Διδασκαλία τους

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ13 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία, αειφόρος ανάπτυξη		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

1. Κατανοούν τη σύσταση και τη λειτουργία του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και το σχέσεις αλληλεσύνδεσης μεταξύ των φυσικών φαινομένων
2. Μελετούν βασικές έννοιες από τις περιβαλλοντικές επιστήμες
3. Προβληματιστούν για τους ανθρωπογενείς παράγοντες που δημιουργούν ή και ενισχύουν περιβαλλοντικά προβλήματα.
4. Αναγνωρίσουν την έννοια της αειφόρου λειτουργίας του περιβάλλοντος
5. Μελετήσουν το περιβάλλον ως σύστημα και να αναλύουν τα συναφή προβλήματα με συστημική σκέψη.
6. Αναγνωρίσουν τα σύγχρονα πιεστικά περιβαλλοντικά προβλήματα και να αναλύουν τις περιβαλλοντικές /οικολογικές διεργασίες και μηχανισμούςτουςΑξιολογούν τη σημασία της παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας στην προοπτική της αειφορίας
8. Συσχετίσουν τη ρύπανση του περιβάλλοντος με την ποιότητα της ζωής
9. Αναγνωρίσουν το αλληλένδετο μεταξύ ανθρώπινων δραστηριοτήτων και περιβαλλοντικής ποιότητας
10. Προβληματιστούν για τα κοινωνικοοικονομικές συνθήκες ως αιτίες δημιουργίας ή και ενίσχυσης περιβαλλοντικών προβλημάτων
11. Προβληματιστούν για τον σύγχρονο τρόπο ζωής σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο και τις επιπτώσεις στην περιβαλλοντική ποιότητα
12. Εξετάσουν με κριτική σκέψη τις αιτίες και τις επιπτώσεις των περιβαλλοντικών προβλημάτων στη φύση και στις ανθρώπινες κοινωνίες

13. Εξετάσουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης και των κοινωνικών ανισοτήτων **14.** Αξιολογούν τη σχέση της περιβαλλοντικής ποιότητας με τις κοινωνικές ανισότητες **15.** Αξιολογούν το ρόλο του ανθρώπινων δραστηριοτήτων και επιλογών στην ποιότητα του περιβάλλοντος **16.** Σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν συγκεκριμένες παρεμβάσεις για την εκπαίδευση των ατόμων (παιδιών και ενηλίκων) για το περιβάλλον και την αειφορία στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση
Γενικές Ικανότητες
▪ Σεβασμός στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον ▪ Καλλιέργεια αειφορικών αξιών ▪ Κριτική μελέτη περιβαλλοντικών προβλημάτων ▪ Κοινωνική συμμετοχή ▪ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών ▪ Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις σχετικές με την εξέλιξη της περιβαλλοντικής ποιότητας ▪ Λήψη αποφάσεων για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων για την αειφόρο λειτουργία του περιβάλλοντος και των ανθρώπινων κοινωνιών ▪ Αυτόνομη εργασία ▪ Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον ▪ Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα ▪ Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής ▪ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την προσέγγιση και παρουσίαση των περιβαλλοντικών θεμάτων και προβλημάτων στην προοπτική της αειφορίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού αναπτύσσονται έννοιες σχετικές με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον για την παρουσίαση περιβαλλοντικών θεμάτων η/και προβλημάτων μέσα από την υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και το σχεδιασμό και την υλοποίηση εμψυχωτικών περιβαλλοντικών δράσεων στο νηπιαγωγείο. Αναπτύσσονται σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα, ως αποτέλεσμα των ανθρώπινων παρεμβάσεων στο περιβάλλον και της αλληλεπίδρασης τους με το περιβάλλον, όπως η υποβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων, η ρύπανση των υδάτινων πόρων, η ατμοσφαιρική ρύπανση, οι κλιματικές αλλαγές, η μείωση του στρώματος του όζοντος και η διαχείριση απορριμμάτων. Για τη διδασκαλία των ζητημάτων αυτών παρουσιάζονται διδακτικές παρεμβάσεις κατάλληλες για την προσχολική ηλικία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Κινηματογραφικές ταινίες και ντοκυμαντέρ περιβαλλοντικού περιεχομένου Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email Παραγωγή βίντεο από τους/τις φοιτητές/τριες

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	*Δραστηριότητα*	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή άσκηση	10
	Άσκηση πεδίου	6
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	15
	Συγγραφή εργασίας/-ών	22
	Αυτόνομη μελέτη	43
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
	Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): 1.Γραπτή εργασία (70 % βαρύτητα). 3. Συμμετοχή σε βιωματικά εργαστήρια, αξιολόγηση παραγόμενου υλικού (30 % βαρύτητα). **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) <u>Εργασιών:</u> ▪ **Περιεχόμενο**: Σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα προσωπικά δομήματα και όχι πιστή μεταφορά άλλων κειμένων (30 %) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (50 %) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας, τήρηση της οριζόμενης κάθε φορά μέγιστης έκτασης του κειμένου της εργασίας (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασάλα, Π. & Φλογαΐτη, Ε. (2004). *Ο κόσμος της θάλασσας. Διαθεματική προσέγγιση. Εναλλακτικές διδακτικές τεχνικές και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Caduto, M. (1985). *A guide on environmental values education. Environmental Education Series No 13*. Paris: UNESCO.

Γεωργόπουλος, Α., Νικολάου, Κ., Δημητρίου, Α., Γαβριλάκης, Κ., Μπλιώνης Γ. (2014). *Γη ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης*. Αθήνα: Gutenberg.

Δημητρίου, Α. (2001). *Αγωγή Υγείας και Περιβάλλοντος – Έκθεση και προστασία από τις επικίνδυνες ουσίες. Το Βιβλίο του Εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο http://www.elinyae.gr

Δημητρίου, Α., (2001). *Αγωγή Υγείας και Περιβάλλοντος – Έκθεση και προστασία από τις επικίνδυνες ουσίες. Το Βιβλίο του Μαθητή*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας. http://www.elinyae.gr

Δημητρίου, Α. (2004). Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης με άξονα την τέχνη Έβρος: Το ποτάμι τριών λαών: Μια πρόταση για την προσχολική ηλικία και τις πρώτες τάξεις του δημοτικού. Στο: Χρ. Γκόβαρης, Κ. Βρατσάλης, & Μ. Καμπουροπούλου (Επιμ.), *Επιστήμη και Τέχνη* (σελ. 117-156). Αθήνα: Ατραπός.

Δημητρίου, Α. (2009*). Περιβαλλοντική εκπαίδευση: περιβάλλον και αειφορία. Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Goleman, D. (2015). Οικολογική νοημοσύνη. Αθήνα: Πεδίο.

Hart, R. (2011) (Κ. Ταμουτσέλη, Επιμ.). Τα παιδιά συμμετέχουν. Θεωρία και πρακτική της εμπλοκής παιδιών στην ανάπτυξη της κοινότητας και τη φροντίδα του περιβάλλοντος. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Κατσίκης, Α. (2004). Δια-θεματική Γεωγραφία. Αθήνα: Τυπωθήτω

Manorom, K. & Pollock, Z. (2006). Role play as a teaching method: A practical guide. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.mekong.es.usyd.edu.au/rolepaly_manual_ubu_pdf

Οικονόμου, Ε. & Χρηστίδου, Β. (2008). "Ψάχνοντας το Νέμο": δυνατότητες παιδαγωγικής αξιοποίησης για την προσέγγιση της έννοιας του οικοσυστήματος. Στο Σ Αικ. Πλακίτση (Επ.). Κοινωνιογνωστικές και κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Αθήνα: Πατάκης, 329-343.

Palmberg, I., & Kuru, J. (2000). Outdoor activities as a basis for environmental responsibility. The journal of environmental education, 31 (4), 32-36.

Σκαναβή – Τσαμπούκου, Κ. (2004). Περιβάλλον και κοινωνία. Μία σχέση σε αδιάκοπη εξέλιξη. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

UNESCO - UNEP (1985). A Problem-solving Approach to Environmental Education. Environmental Education Series 15. Paris: Unesco.

Young, A.J. & McElhone, M.J. (1986). Guidelines for the development of non-formal environmental education. Environnemental Education Series 23. Paris: Unesco.

Φλογαίτη, Ε (2011). Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Αθήνα: Πεδίο.

Webster, K., Graig, J. (Κ. Ταμουτσέλη, μετάφραση) (2011). Λογική και αειφορία. Εκπαιδεύοντας για έναν κόσμο χαμηλού άνθρακα. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Wilson, R. A. (ed.) (1994). Environmental Education at Early Childhood Level, Washington, DC: North American Association for Environmental Education.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Για την περιβαλλοντική εκπαίδευση

- Applied environmental education and communication
- Environmental Education Research
- Environment, Development and Sustainability
- International Journal of Early Childhood Environmental Education (ijecee)
- International journal of environmental & science education
- Journal of Environmental Education

Προτεινόμενοι ιστότοποι περιβαλλοντικού περιεχομένου

http://www.naaee.org Αμερικανικός οργανισμός για την περιβαλλοντική εκπαίδευση
http://www.epa.gov Αμερικάνικη Υπηρεσία Περιβάλλοντος
http://www.unesco.org (http://en.unesco.org/themes/science-sustainable-future) UNESCO
http://www.medies.net (**Me**diterranean **Ed**ucation Initiative for **E**nvironment & **S**ustainability)
http://www.ensi.org (**Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης)**
http://www.env-edu.gr/Support.aspx (Πύλη εκπαιδευτικού υλικού που αφορά την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
www.envilab.psed.duth.gr/ (Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ΤΕΕΠΗ – ΔΠΘ)

(Θ 14 Ε) Θέματα Ανάπτυξης της Μαθηματικής Σκέψης στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 14 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Ανάπτυξης της Μαθηματικής Σκέψης στην Προσχολική Εκπαίδευση		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Εξηγούν το πλαίσιο αρχών, στόχων και μεθόδων για την οργάνωση και κατανόηση της ανάπτυξης της μαθηματικής σκέψης των παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. 2) Αναγνωρίζουν τη διεπιστημονικότητα του αντικειμένου των πρωτομαθηματικών εννοιών σε σχέση με την ψυχολογία και την εκπαίδευση. 3) Συνδυάζουν την έρευνα με την πράξη. 4) Αναπτύσσουν ζητήματα που αφορούν τη δόμηση και ανάπτυξη των διαδικασιών της απόκτησης γνώσης από το παιδί των εννοιών του αριθμού και των πράξεων. 5) Αναγνωρίζουν τις πολιτισμικές και κοινωνικές διαστάσεις της μαθηματικής εκπαίδευσης με κέντρο αναφοράς την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης των παιδιών.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει ένα συστηματικό πλαίσιο αρχών, στόχων και μεθόδων για την οργάνωση και κατανόηση της ανάπτυξης της μαθηματικής σκέψης των παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Το περιεχόμενό του καλύπτει διεπιστημονικά το αντικείμενο των πρωτομαθηματικών εννοιών συνδέοντας σύγχρονα ερευνητικά αποτελέσματα τόσο από το χώρο της ψυχολογίας όσο και από το χώρο της εκπαίδευσης με στόχο οι φοιτητές/τριες να είναι σε θέση να συνδυάζουν την έρευνα με την πράξη. Οι φοιτητές/τριες χρησιμοποιώντας σύγχρονα πορίσματα ερευνών ενθαρρύνονται να διερευνήσουν τη δόμηση και ανάπτυξη των διαδικασιών της απόκτησης γνώσης από το παιδί των εννοιών του αριθμού και των πράξεων. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται ερευνητικά δεδομένα που αφορούν την προφορική ακολουθία των αριθμών, την απαρίθμηση, την κατανόηση και χρήση της γραφής του αριθμού, τη διατήρηση του αριθμού, τη λύση προβλημάτων και τις τέσσερις πράξεις της αριθμητικής. Επιπλέον, συζητούνται οι πολιτισμικές και κοινωνικές διαστάσεις της μαθηματικής εκπαίδευσης με κέντρο αναφοράς την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης των παιδιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Email Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Βίντεο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	26
Φροντιστήρια	13
Συγγραφή εργασίας/-ών	31
Αυτόνομη μελέτη	65
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):

- Γραπτή εξέταση 50%
- Γραπτή εργασία 50%

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- Περιεχόμενο 60%
- Κριτική σκέψη 30%
- Δομή 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Nunes T., Bryant P. (2007). Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά. Αθήνα: Δάρδανος.
Κολέζα Ε.Γ. (2006). Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

(Θ 16 Ε) Γεωμετρικές Έννοιες

Διδάσκων: Αχιλλέας Δραμαλίδης, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 16 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Αναγνωρίζουν 2)Εξηγούν 3)Παράγουν 4)Αναπτύσουν βασικές έννοιες της Ευκλείδειας Γεωμετρίας
Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα της Γεωμετρίας έχει ως σκοπό να συνδέσει την Ευκλείδεια Γεωμετρία με την Πρακτική Γεωμετρία και τις εφαρμογές της. Περιέχει τις ακόλουθες ενότητες:

Σημεία - Γραμμές - Επίπεδα - Χώρος

Ημι-ευθείες -Ευθ. τμήματα - Γωνίες

Γεωμετρικά σχήματα στο επίπεδο και στο χώρο

Μέτρηση μήκους, εμβαδού, όγκου

Πυθαγόρειο Θεώρημα

Ομοιοθεσία και όμοια σχήματα Διανύσματα - Καρτεσιανό επίπεδο -Εξίσωση ευθείας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Φροντιστήρια</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>45</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Επίλυση προβλημάτων 70%
• Γραπτή εργασία 20%
• Γεωμετρική κατασκευή 10%

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο 60%
• Κριτική σκέψη 30%
• Δομή 10%</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιβλίο [825]: Γεωμετρία & Αναλυτική Γεωμετρία, Βουγιουκλής Θωμάς Λεπτομέρειες

Βιβλίο [31140]: Βασικές μαθηματικές έννοιες για τον εκπαιδευτικό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Τριανταφυλλίδης Τριαντάφυλλος Α., Σδρόλιας Κωνσταντίνος Α. Λεπτομέρειες

(Θ 17 Ε) Υπολογιστικά Περιβάλλοντα Διαχείρισης και Ανάλυσης Ποσοτικών και Ποιοτικών Δεδομένων

Διδάσκων: Αχιλλέας Δραμαλίδης, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 17 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ *ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Ταξινομήσουν 2)Αναλύσουν 3)Συγκρίνουν 4)Προτείνουν
Γενικές Ικανότητες
Αναζητήσουν, αναλύσουν και συνθέσουν δεδομένα και πληροφορίες, με την χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/τριών, αφ' ενός με στατιστικά πακέτα λογισμικού (κυρίως SPSS) και αφ' ετέρου, μέσω αυτών, με διαχειριστικές και αναλυτικές διαδικασίες ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων. Για τον λόγο αυτό απαιτείται, γνώση χρήσης υπολογιστών (PC) καθώς και θεωρητική συγκρότηση στην Περιγραφική Στατιστική. Περιέχει τις ακόλουθες ενότητες:

Κανονική κατανομή Έλεγχος υποθέσεων & επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας Το στατιστικό πρόγραμμα SPSS Εισαγωγή δεδομένων, αντιγραφή & εκτύπωση αρχείων Από το ερωτηματολόγιο στο SPSS Ανακωδικοποίηση μεταβλητών Περιγραφική ανάλυση interval ή scale μεταβλητών Περιγραφική ανάλυση για ποιοτικές ordinal ή nominal μεταβλητές Πινακοειδείς διασταυρώσεις Ανάλυση συσχέτισης t - test Ανάλυση παλινδρόμησης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις — 26 Φροντιστήρια — 13 Εργαστηριακή άσκηση — 35 *Αυτόνομη μελέτη* — 61 **Σύνολο Μαθήματος** — ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Εργαστηριακή εργασία 70% • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής 30% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο 60% • Κριτική σκέψη 30% • Δομή 10%

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιβλίο [31772]: Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, Νόβα-Καλτσούνη Χριστίνα Λεπτομέρειες

Βιβλίο [13877]: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ SPSS 16, DENNIS HOWITT, DUNCAN CRAMER Λεπτομέρειες

Μεθοδολογία (Μ)

(Μ 01 Υ) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι

Διδάσκων: Αντώνης Σαπουντζής, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μ 01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Αναγνωρίσουν βασικές μεθόδους έρευνας 2) Σχεδιάσουν ερευνητικά σχέδια 3) Κατανοήσουν τις επιστημολογικές διαφορές των διαφορετικών μεθόδων έρευνας 4) Αξιολογήσουν πως οι διαφορετικές μέθοδοι έρευνας μπορούν να απαντήσουν σε διαφορετικά ερωτήματα.
Γενικές Ικανότητες
Η δυνατότητα σχεδίασης μιας έρευνας από το στάδιο διατύπωσης του βασικού ερευνητικού ερωτήματος έως την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές/τριες διδάσκονται τις βασικές αρχές της διεξαγωγής της έρευνας αλλά και τις κυριώτερες μεθόδους έρευνας, ενώ γίνεται αναφορά και σε βασικά εργαλεία έρευνας όπως τα ερωτηματολόγια και η συνέντευξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	35
Αυτόνομη μελέτη	61
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ανάπτυξης (90%) • Άσκηση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας. (70%) • **Κριτική σκέψη** (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Cohen, L. , Manion, L. & Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: μεταίχμιο.

Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου : ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές. Αθήνα: Gutenberg.

(Μ 02 Ε) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ

Διδάσκων: -

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μ 02 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν:

1) Να διακρίνουν και να διακρίνουν τις διαφορετικές ερευνητικές μεθόδους και προσεγγίσεις.
2) Να διατυπώσουν και να στηρίξουν ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις
3) Να σχεδιάσουν την μεθοδολογία μίας έρευνας, να στηρίξουν αποφάσεις σχετικά με τη δειγματοληψία, τη διαδικασία, την επιλογή (ή παραγωγή) ερευνητικού/πειραματικού υλικού
4) Να διεξάγουν ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες μικρής κλίμακας και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και κριτικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται συγκεκριμένα ζητήματα σχεδιασμού της κοινωνικής και εκπαιδευτικής έρευνας,, και συγκεκριμένες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που εντάσσονται τόσο στο ποσοτικό όσο και στο ποιοτικό παράδειγμα. Εξετάζεται η πειραματική μέθοδος και το πως χρησιμοποιείται στις κοινωνικές επιστήμες, η ανάλυση λόγου, και η ανάλυση περιεχομένου.

Διάγραμμα μαθημάτων

- Εισαγωγή. Φιλοσοφικές βάσεις των ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων.
- Ζητήματα σχεδιασμού της έρευνας.
- Η χρήση των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων στην απάντηση διαφορετικών ερευνητικών ερωτημάτων.
- Ανάλυση Λόγου. Θεωρητικές καταβολές και τρόποι ανάλυσης.
- Εφαρμόζοντας την Ανάλυση Λόγου.
- Ανάλυση Περιεχομένου.
- Η εφαρμογή της Ανάλυσης Περιεχομένου.
- Μεταβλητές και κλίμακες μέτρησης
- Η πειραματική και ημι-πειραματική μέθοδος. Μέθοδος συσχετίσεων.
- Η Έννοια της διακύμανσης. Πειραματικός έλεγχος
- Πειραματικά σχέδια
- Αξιοπιστία και Εγκυρότητα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	12
Σεμινάρια	27
Συγγραφή εργασίας/-ών	47
Αυτόνομη μελέτη	49
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να εκπονήσουν δύο εργασίες (50% η κάθε μία) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας. (30%) ▪ **Κριτική σκέψη** –επαρκής τεκμηρίωση των μεθοδολογικών αποφάσεων, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (50%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή εργασίας (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Babbie, E. (2011) Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα, Αθήνα: Κριτική.

Cohen, L. , Manion, L. & Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: μεταίχμιο.

Μποζατζής, Ν., & Δραγώνα, Θ. (2011). Κοινωνική Ψυχολογία: Η στροφή στο λόγο. Αθήνα: Μεταίχμιο. (Δεν υπάρχει ακόμα στη βιβλιοθήκη μας, το έχω παραγγείλει)

Potter, J. & Wetherell, M. (2009). Λόγος και κοινωνική Ψυχολογία: Πέρα από τις στάσεις και τη συμπεριφορά. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου : ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές. Αθήνα: Gutenberg.

(Μ 03 Ε) Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μ 03 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες.		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	θ: 1, ε/φ: 2 Συν. ώρες: 3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04282/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

1. Να προσδιορίζουν/οριοθετούν την έννοια της επιστημονικής έρευνας και να περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά της όταν εφαρμόζεται σε διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο της μεθοδολογίας και συγγραφής επιστημονικής εργασίας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες.
2. Να διακρίνουν τα βασικά είδη εκπαιδευτικής έρευνας και τα στοιχεία μιας δημοσιευμένης μελέτης.
3. Να προσδιορίζουν εκπαιδευτικά θέματα/προβλήματα που χρειάζεται να μελετηθούν/επιλυθούν σε πραγματικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και στη βάση ευρημάτων της ερευνητικής βιβλιογραφίας.
4. Να σχεδιάζουν και αναπτύσσουν κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία για τη συλλογή δεδομένων.
5. Να αναζητούν και υιοθετούν κατάλληλες μεθόδους συλλογής, ανάλυσης και παρουσίασης δεδομένων, τρόπους καταγραφής αναφορών κλπ.
6. Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ένα σχέδιο έρευνας εκπαιδευτικού θέματος/προβλήματος του ενδιαφέροντός τους ακολουθώντας τα βασικά βήματα της ερευνητικής διαδικασίας.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών σε βασικά ζητήματα της μεθοδολογίας της εκπαιδευτικής έρευνας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Η κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών της μεθοδολογίας της έρευνας από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης. Αναλύονται οι τρόποι επιλογής και διαμόρφωσης των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων και παρουσιάζονται τα μέσα συλλογής εμπειρικών δεδομένων. Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη και διερεύνηση της παραγωγής της γνώσης και των νέων ιδεών και προτάσεων στον χώρο της εκπαίδευσης, καθώς και του τρόπου εξαγωγής συμπερασμάτων μέσα από τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων με συστηματικό τρόπο, σύμφωνα με τις αρχές και μεθόδους της επιστημονικής έρευνας. Πιο συγκεκριμένα μελετώνται οι μέθοδοι και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή μιας επιστημονικής έρευνας με σκοπό την αξιολόγηση και τη βελτίωση των υπηρεσιών στους χώρους της εκπαίδευσης. Επίσης, διερευνώνται τα σχετικά ερωτήματα που εμπίπτουν στο πεδίο της μεθοδολογίας και συγγραφής επιστημονικής εργασίας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Σχεδιασμός εκπαιδευτικής έρευνας.
2. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας – χρήση διαδικτύου και βάσεων δεδομένων.
3. Δειγματοληψία: Τα χαρακτηριστικά του δείγματος, το πλαίσιο δειγματοληψίας και τα είδη δειγματοληψίας.
4. Ερωτηματολόγιο: Είδη και τεχνικές, σχεδιασμός ερωτηματολογίων.
5. Γνωριμία με το Σύστημα Λογισμικού Μέγιστης Παραγωγικότητας "SPSS".
6. Ποσοτική έρευνα και κωδικοποίηση δεδομένων.
7. Εργαστηριακή εφαρμογή περιπτωσιολογικών μελετών στο SPSS.
8. Αναλύσεις εγκυρότητας και αξιοπιστίας – ερμηνεία αποτελεσμάτων.
9. Αναλύσεις συχνοτήτων, διακύμανσης και συσχέτισης.
10. Μέθοδοι ποιοτικής έρευνας. Βιωματικές δράσεις.
11. Συγγραφή πτυχιακής και ερευνητικής εργασίας.
12. Παρουσιάσεις εργασιών επιστημονικών ερευνών.
13. Παρουσιάσεις εργασιών επιστημονικών ερευνών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email - SPSS – Scholar - Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης ΔΠΘ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Εργαστηριακή άσκηση	13
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	30
Αυτόνομη μελέτη	23
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

	Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης και μία ανοικτή συνδυαστική ερώτηση (60%). • Δημόσια παρουσίαση στην τάξη (10%) • Γραπτή εργασία (15%) • Εργαστηριακή εργασία (15%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (35%) • Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%) • Γλώσσα / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός λόγος) στην παρουσίαση των εργασιών (10%) • Δομή εργασιών: Οργάνωση / δομή εργασίας (15%) • Εργαστηριακή εργασία: επίλυση μεθοδολογικών σχεδιασμών (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Σιώμκος, Γ. Ι., & Μαύρος, Δ. Α. (2008). Έρευνα Αγοράς. Εκδόσεις Σταμούλη.

Σιώμκος, Γ. Ι., & Βασιλικοπούλου, Κ. (2005). Εφαρμογή Μεθόδων Ανάλυσης στην Έρευνα Αγοράς. Εκδόσεις Σταμούλη.

Φράγκος, Χ. Κ. (2015). Μεθοδολογία έρευνας αγοράς και ανάλυση δεδομένων. Εκδόσεις Νικητόπουλος Ε. & ΣΙΑ ΕΕ.

Altrichter, H., Posch, P., Somekh, B. (2001). Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους. Μια εισαγωγή στις μεθόδους της έρευνας δράσης. Δεληγιάννη, Μ. (μτφ.). Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο.

Cobin, J. & Strauss, A. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded research (3rd edition). Thousand Oaks, CA: Sage.

Cohen, L., Manion, L. & Morisson, K. (2008). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Creswell, J. W. (2003). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed method approaches. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2011). The SAGE Handbook of qualitative research (4th ed.). Los Angeles: Sage Publications.

Erlandson, D., Harris, E., Skipper, B. & Allen, S. (1993). Doing Naturalistic Inquiry: A Guide to Methods, Newbury Park: Sage Publications.

Holliday, A. R. (2007). Doing and Writing Qualitative Research, 2nd Edition. London: Sage Publications

Javeau, C. (1996). Η Έρευνα με Ερωτηματολόγιο: Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή. (Κ. Τζαννόνε - Τζωρτζή, Επιμ. έκδ. και μετάφρασης). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος.

Kelly, A., & Lesh, R. (Eds.) (2000). The Handbook of Research Design in Mathematics and Science Education. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates

Mason, J. (2003). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. Κυριαζή, Ν. (επιστημονική επιμέλεια). Δημητριάδου, Ε. (μτφ.). Αθήνα: εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Research in the Disciplines of Education Studies-Critical Reading Task 1: Historical Educational Research. Extract taken from Paul Smeyers & Marc Depaepe (2008): "A method has been found? On educational research and its methodological preoccupations", Paedagogica Historica: International Journal of the History of Education, 44:6, pp. 628-630.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά (ενδεικτικά)**:

Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology
Computers & Education Journal
C.V.P. Παιδαγωγικής & Εκπαίδευσης
Περιοδικό Αθλητικού Τουρισμού και Αναψυχής (JSTaR)
Περιοδικό Διοίκησης Αθλητισμού & Αναψυχής
Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό
Ψυχολογία
εκπ@ιδευτικός κύκλος
Άθληση & Κοινωνία
Hellenic Journal Of Music, Education and Culture (HeJMEC)
Australian Journal of Educational & Developmental Psychology
i-teachers
Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών θεμάτων

Πτυχιακή Εργασία

Πτυχιακή Εργασία

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο & 8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πτυχιακή Εργασία		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	9	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	13.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αυτό έχει σαν στόχο να εκπαιδεύσει τους/τις προπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες σε ερευνητικά θέματα σε τομείς συναφείς με τα αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και βιβλιογραφίας Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Προετοιμασία και παρουσίαση της εργασίας προφορικά

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές/τριες του τετάρτου έτους έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας είναι προαιρετική και αντιστοιχεί σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Οι φοιτητές/τριες που δεν εκπονούν πτυχιακή εργασία χρειάζεται να επιλέξουν τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα στο τέταρτο έτος φοίτησης.

Το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας είναι μιας περιορισμένης έκτασης βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα ή βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως αυτή ορίζεται στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει το Τμήμα. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται από 1-2 φοιτητές/τριες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δημόσια παρουσίαση Κείμενο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	PowerPoint Email Παγκόσμιος Ιστός Εργαλεία λογισμικού (π.χ. στατιστική επεξεργασία δεδομένων, υλοποίηση εκπαιδευτικών εφαρμογών, κ.λπ.)
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** **Σύνολο Μαθήματος** — **405**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Πρακτικό Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)

(Κ 01 Ε) Η Εκπαίδευση στο Ελληνικό Κράτος (1830-)

Διδάσκων:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 01 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ (1830-)**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση να: (1) κατανοούν τις εξελίξεις των θεσμών της εκπαίδευσης σε σχέση με το νεοελληνικό αστισμό και τις ανάγκες του νεοελληνικού κράτους (2) να ερμηνεύουν τις εκάστοτε εκπαιδευτικές πραγματικότητες σε συνάρτηση με τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά συμφραζόμενα κάθε εποχής.
Γενικές Ικανότητες
▪ Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που επηρεάζουν την εξελικτική πορεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο ελληνικό κράτος ▪ Άσκηση της κριτικής ικανότητας μέσα από τη σύγκριση του παρόντος με το ιστορικό παρελθόν με άξονα την εκπαίδευση και τις κοινωνικές συνδηλώσεις του εν λόγω θεσμού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικό αντικείμενο του μαθήματος είναι η εκπαίδευση στο ελληνικό κράτος, από το 1830 έως και τη δεκαετία του 1980. Στο επίκεντρο της ανάλυσης τίθεται κατ' αρχάς ο ιδεολογικός ρόλος της εκπαίδευσης στη διαδικασία συγκρότησης και εμπέδωσης της ελληνικής, εθνικής ταυτότητας και αναπαραγωγής της εθνικής ιδεολογίας. Παράλληλα, υπογραμμίζεται η σημασία της ως μηχανισμού ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας για λαϊκά και μικροαστικά στρώματα. Επίσης, σκιαγραφείται η θεσμική της λειτουργία στο πλαίσιο των αναγκών και των στοχεύσεων της νεοελληνικής κοινωνίας. Εξετάζονται, μεταξύ άλλων, τα οργανωτικά προαπαιτούμενα και η εσωτερική λογική του εκπαιδευτικού συστήματος, το πολιτικό και νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκαν και εξελίχθηκαν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των εκπαιδευτικών θεσμών. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στις μεταρρυθμίσεις που εισήγαγαν οι εκάστοτε ελληνικές κυβερνήσεις για την αναμόρφωσή τους (νομοθετικές ρυθμίσεις του 1895, νομοσχέδια του 1899, μεταρρυθμίσεις του 1913 και του 1917, οι εκπαιδευτικές αλλαγές του 1929, η μεταρρύθμιση του 1964 και του 1976, καθώς και οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις από το 1981 έως το 1989). Τέλος, στην ανάλυση προστίθενται και άλλες παράμετροι που συμπληρώνουν την εικόνα για την εκπαίδευση, όπως η διαμάχη για τη γλώσσα και το κίνημα του δημοτικισμού, η δημιουργία εκπαιδευτικών ομίλων κτλ.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>18</td></tr>
<tr><td>Εκπόνηση μελέτης</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

.</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
(1) Εκπόνηση απαλλακτικής εργασίας (100%)
(2) Γραπτή εξέταση (εξεταστική Σεπτεμβρίου για τους/τις φοιτητές/τριες που δεν εκπονήσουν εργασία) (100%)

Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο (50%)
• Κριτική σκέψη (20%)
• Δομή (20%)
• Γλώσσα (10%)
Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)
• Περιεχόμενο (60%)
• Κριτική σκέψη (20%)
• Δομή (10%)
• Γλώσσα (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αθ. Καραφύλλης, Νεοελληνική εκπαίδευση. Δύο αιώνες μεταρρυθμιστικών προσπαθειών, Αθήνα 2002.
Σ. Μπουζάκης (επιμ.), Πανόραμα ιστορίας της εκπαίδευσης, Β΄τ., Αθήνα 2011.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Δ. Αντωνίου, Τα Προγράμματα της Μέσης Εκπαίδευσης (1833-1929), 2 τόμοι, Αθήνα 1988,
Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε. Τεκμήρια Ιστορίας*, τ. Α΄, Αθήνα 1990.
Αλ. Δημαράς, «Εκπαίδευση 1830-1871. Η διαμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, επιμ. Βασίλης Παναγιωτόπουλος, τ. Δ΄, Αθήνα 2003, σ. 177-195.
Αλ. Δημαράς, Βάσω Βασιλού – Παπαγεωργίου, *Από το Κοντύλι στον Υπολογιστή. 1830-2000. Εκατόν εβδομήντα χρόνια ελληνικής εκπαίδευση με λόγια και εικόνες*, Αθήνα 2008.
Αλ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης. Το Ανακοπτόμενο Άλμα. Τάσεις και αντιστάσεις στην ελληνική εκπαίδευση 1833-2000,* Αθήνα 2013.
Αθ. Καραφύλλης, *Νεοελληνική εκπαίδευση. Δύο αιώνες μεταρρυθμιστικών προσπαθειών*, Αθήνα 2002.
Γ. Κορδάτος, *Ιστορία του γλωσσικού μας ζητήματος*, Αθήνα 1982.
Λ. Κόττου, «Η Εκπαίδευση των Ελληνίδων από το 1830 έως σήμερα» στο Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου, *Η μέση εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1830-1893),* Αθήνα 1986.
Αλ. Λαμπράκη-Παγανού, *Η Εκπαίδευση των Ελληνίδων κατά την Οθωνική περίοδο*, Αθήνα 1988.
Κώστας Λάππας, «Η Εκπαίδευση. Οργάνωση και λειτουργία των σχολείων 1770-1821», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, επιμ. Βασίλης Παναγιωτόπουλος, τ. Β΄, Αθήνα 2003, σ. 75-100.
Κώστας Λάππας, *Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα*, Αθήνα 2004.
Γ. Λεοντίτσης, Ζητήματα Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας και Εκπαίδευσης, Αθήνα 1995.
Λήδα Παπαδάκη, Η μέθοδος αλληλοδιδακτική διδασκαλίας στην Ελλάδα του 19ου αιώνα, Αθήνα, Γιάννινα 1992.
Κ. Τσουκαλάς, Εξάρτηση και αναπαραγωγή – ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα, Αθήνα 1977.
Ελ. Φουρναράκη, Εκπαίδευση και αγωγή των κοριτσιών. Ελληνικοί προβληματισμοί (1830-1910), Αθήνα 1987.
Χαράλαμπος Χαρίτος, *Το Ελληνικό Νηπιαγωγείο και οι Ρίζες του. Συμβολή στην Ιστορία της Προσχολικής Αγωγής*, Αθήνα 1998.
Θεοφ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (1821-1986),* Αθήνα 2005

(Κ 04 Υ) Κοινωνικές και Εκπαιδευτικές Ανισότητες

Διδάσκων/ουσα: Ανδρομάχη Μπούνα-Βαΐλα, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 0 4Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	E-Class		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Προσεγγίζουν την επιστήμη της Κοινωνιολογίας και του επιστημονικού κλάδου της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης 2) Αναπτύσσουν τις κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης 3) Εντοπίσουν τις ποικίλες εκφάνσεις των κοινωνικών ανισοτήτων 4) Αντιληφθούν τη σπουδαιότητα του θεσμού της εκπαίδευσης ως εργαλείου αναπαραγωγής κοινωνικών ανισοτήτων αλλά και ως φορέα κοινωνικής κινητικότητας 5) Τεκμηριώνουν με σύγχρονη βιβλιογραφία την εξέλιξη των κοινωνικών φαινομένων που εντοπίζονται σε εκπαιδευτικά πλαίσια

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/ριών στην προσέγγιση της επιστήμης της Κοινωνιολογίας και συγκεκριμένα του επιστημονικού κλάδου της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης. Το μάθημα συμπεριλαμβάνει αναλύσεις του εκπαιδευτικού συστήματος μέσα από τις θεωρητικο-ιδεολογικές προσεγγίσεις για τον κοινωνικό ρόλο της εκπαίδευσης του λειτουργισμού, του μαρξισμού και της ερμηνευτικής προσέγγισης-Νέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης. Επιχειρείται, ακόμη, ο εντοπισμός των ανισοτήτων και διακρίσεων στην εκπαίδευση και η άμεση σύνδεσή τους με τον οικονομικό και κοινωνικό ρόλο του κράτους για τη διαχείριση της ένταξης και των πολιτικών αλληλεγγύης.

Θεματικές ανάπτυξης του μαθήματος είναι οι εξής:

1.Κοινωνιολογία και Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

- Ορισμός και αντικείμενο της Κοινωνιολογίας και της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης
- Σταθμοί της κοινωνιολογικής σκέψης

2. Θεσμοθέτηση της Εκπαίδευσης: από την εκκλησιαστική εκπαίδευση στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα

3. Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης

- Λειτουργική προσέγγιση
- Μαρξιστική θεώρηση
- Ερμηνευτική προσέγγιση-Νέα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Φαινομενολογία, Εθνομεθοδολογία, Συμβολική Διάδραση)

4. Εκπαίδευση και κοινωνικές δομές

- Οργάνωση και μεταβολή εκπαιδευτικών συστημάτων
- Βασικές λειτουργίες της εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση, νομιμοποίηση και αναπαραγωγή, κατανομή επαγγελματικών θέσεων)

5. Ανισότητα και διακρίσεις στην εκπαίδευση

- Κοινωνική καταγωγή και εκπαίδευση
- Πολιτιστικό κεφάλαιο της οικογένειας
- Φύλο και διακρίσεις στην εκπαίδευση
- Η γλώσσα ως στοιχείο ανισότητας

6. Η κοινωνιολογική προσέγγιση της σχολικής αποτυχίας/επιτυχίας

- Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών
- Ο μύθος της ευφυΐας
- Η τεχνολογία στην εκπαίδευση

7. Η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες

- Έρευνα δράσης και αναστοχασμός σε κοινωνικά κι εκπαιδευτικά θέματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class • Επικοινωνία και ανατροφοδότηση μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	37
Αυτόνομη μελέτη	39
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: <u>Πρώτος:</u> • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (100%) <u>Δεύτερος:</u> • Γραπτή εργασία / ατομική ή ομαδική μέχρι τριών ατόμων (80%) με προαιρετική δημόσια παρουσίαση 15’ και χρήση powerpoint (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (Ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα) (50%) • Δομή (Οργάνωση και συνοχή) (20%) • Κριτική σκέψη (Αξιολόγηση, συνθετική προσέγγιση) (10%)

	• Γλώσσα (χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (10%) • Βιβλιογραφία (Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών, χρήση οδηγιών APA) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αντωνοπούλου, Μ. (2008). Οι Κλασσικοί της Κοινωνιολογίας. Αθήνα: Σαββάλας.

Apple, M. (1986). Ιδεολογία και Αναλυτικά Προγράμματα. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Βακαλιός, Θ. (2005). Θέματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης (2 τόμοι). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Banks, O. (1987). Η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Blackledge D., Hunt B. (2004). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Bernstein, B. (1989). Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Γώγου, Λ. (2010). Η Κατανόηση των Κοινωνικών Φαινομένων και οι Προοπτικές της Κοινωνικής Έρευνας. Αθήνα: Γρηγόρη.

Γώγου, Λ. (2017). Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις Σχολείου και Οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς;. Αθήνα: Πορεία (Τρίτη έκδοση συμπληρωμένη).

Θάνος, Θ., Καμαριανός, Γ., Κυρίδης, Α., Φωτόπουλος, Ν. (2017). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg.

Καλεράντε, Ε., Βαμβακίδου, Ι., Σολάκη, Α. (2016) (επιμ.). Από τη Ρόζα Λούξεμπουργκ στο τερατώδες είδωλο της Ευρώπης. Οι παθογένειες του καπιταλιστικού συστήματος. Τρίκαλα: Επέκεινα.

Καντζάρα, Β. (2008). Εκπαίδευση και Κοινωνία. Αθήνα: Πολύτροπον.

Κασιμάτη, Κ. (2001). Δομές και Ροές. Αθήνα: Gutenberg.

Κάτσικας, Χ., Καββαδίας, Γ.Κ. (1994). Η Ανισότητα στην Ελληνική Εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.

Κυρίδης, Α. (1996). Εκπαιδευτική Ανισότητα. Οριοθέτηση και προσπάθειες θεωρητικής προσέγγισής της. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Κυρίδης, Α. (1997). Η Ανισότητα στην Ελληνική Εκπαίδευση και η πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο (1955-1985). Αθήνα: Gutenberg.

Κωνσταντίνου, Χ., Πλειός, Γ. (επιμ.) (1999). Σχολική Αποτυχία και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Lallement, M. (2001). Ιστορία των Κοινωνιολογικών Ιδεών. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Λάμνιας, Κ. (2002). Κοινωνιολογική Θεωρία και Εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Liungman, K. (1980). Ο Μύθος της Ευφυΐας. Αθήνα: Άλμπατρος.

Μαράτου-Αλιπράντη, Λ., Τεπέρογλου, Α., Τσιγκάνου, Ι. (2006). Το Ελληνικό Σχολείο με την Αυγή του 21ου αιώνα. Αθήνα: ΕΚΚΕ-Gutenberg.

Μπίκος, Κ. , Σταμοβλάσης, Δ. (2017) (επιμ.). Κοινωνία και Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Μυλωνάς, Θ. (2001). Κοινωνιολογία της Ελληνικής Εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg. Νικολάου, Σ. – Μ. (2009). Κοινωνικοποίηση στο Σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.

Νικολάου, Σ.-Μ., Ελευθεράκης, Θ., Καλεράντε, Ε., Γιαβρίμης, Π., Κουστουράκης, Γ. (2018) (επιμ.). Νέες Προκλήσεις στην Εκπαίδευση και τη Δημοκρατία. Κοινωνιολογικές και Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις της Δημοκρατικής Εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2010). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg.

Πηγιάκη, Π. (2006). Δημοκρατική Εκπαιδευτική Καινοτομία. Μαθήματα από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Αθήνα: Γρηγόρη.

Πυργιωτάκης, Ι. (2009). Κοινωνικοποίηση και Εκπαιδευτικές Ανισότητες. Αθήνα: Γρηγόρη.

Σιάνου-Κύργιου, Ε. (2006). Εκπαίδευση και Κοινωνικές Ανισότητες. Η μετάβαση από τη Δευτεροβάθμια στην Ανώτατη Εκπαίδευση (1997-2004). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τσαούσης, Δ. (2009). Η Κοινωνία της Γνώσης. Αθήνα: Gutenberg.

Φραγκουδάκη, Ά. (1985). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρίες για την Κοινωνική Ανισότητα στο σχολείο. Αθήνα: Παπαζήση.

Whitty, G. (2007). Κοινωνιολογία και Σχολική Γνώση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Ansalone, G. (2010). Tracking: Educational differentiation or defective strategy. Educational Research Quarterly, 34 (2), 3–17.

Ballantine, J. H., & Hammack, F. M. (2012). The Sociology of Education: A Systematic Analysis (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Barnes, G.M. (1977). Emile Durkheim's Contribution to the Sociology of Education. The Journal of Educational Thought, 11 (3), 213-223.

Battey, D., Kafai, Y., Nixon, A. S., & Kao, L. L. (2007). Professional development for teachers on gender equity in the sciences: Initiating the conversation. Teachers College Record, 109 (1), 221–243.

Booher-Jennings, J. (2008). Learning to label: Socialization, gender, and the hidden curriculum of high-stakes testing. British Journal of Sociology of Education, 29, 149–160.

Chetty, R., Friedman, J. N., Hilger, N., Saez, E., Schanzenbach, D. W., & Yagan, D. (2011). How does your kindergarten classroom affect your earnings? Evidence from Project STAR. Quarterly Journal of Economics, 126, 1593–1660.

Cole, M. (2008). Marxism and educational theory: Origins and issues. New York, NY: Routledge.

Grodsky, E., Warren, J. R., & Felts, E. (2008). Testing and social stratification in American education. Annual Review of Sociology, 34 (1), 385–404.

Jones, S. M., & Dindia, K. (2004). A meta-analystic perspective on sex equity in the classroom. Review of Educational Research, 74, 443–471.

Pliogou, V. Gakos, S., Dedousi, N. (2018). Diversity and Disability in Visual Arts, Children's Literature, Play and Creative Writing: an Educational Program for children in Early Childhood Education in a non-formal Educational Setting. European Journal of Alternative Education Studies, 3 (2), 1-13 (doi: 10.5281/zenodo.1320341). Διαθέσιμο στην: https://oapub.org/edu/index.php/ejae/article/view/1819/4459

Pliogou, V., Karakatsani, D. (2017). Approaches and orientations of Social Pedagogy: an historical retrospection in Europe during the 19th and 20th century. In Jedynak, W., Káposzta, J., Kinal, J. (Eds.). Changes as a Social Process (pp. 48-65). Rzeszów, Poland: Stowarzyszenie "Kultura w sieci".

Rosenthal, R., & Jacobson, L. (1968). Pygmalion in the Classroom. New York, NY: Holt.

Thorne, B. (1993). Gender play: Girls and boys in school. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών: http://ojs.lib.uth.gr/index.php/tovima
ΕΚΚΕ-Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών: https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων: http://www.pi-schools.gr/publications/epitheorisi/
Ελληνική Κοινωνιολογική Εταιρεία, Κοινωνιολογική Επιθεώρηση: http://www.hellenicsociology.gr/el/content/156
Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών Μελετών Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας, Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου: http://www.ipem-doe.gr/index.html
Σύγχρονη Εκπαίδευση: Τρίμηνη Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων: https://ejournals.lib.auth.gr/1105-3968/
Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδας, Παιδαγωγική Επιθεώρηση:

https://ojs.lib.uom.gr/index.php/paidagogiki/issue/archive
Επιστήμη και Κοινωνία, Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας:
https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/sas
British Journal of Sociology of Education: https://www.tandfonline.com/toc/cbse20/current
Journal of International Social Studies: http://www.iajiss.org/index.php/iajiss
International Studies in Sociology of Education: https://www.tandfonline.com/toc/riss20/current
International Journal of Politics, Culture, and Society:
https://www.springer.com/social+sciences/sociology/journal/10767
American Journal of Sociology: https://www.journals.uchicago.edu
Sociology of Education: http://journals.sagepub.com/home/soe

(Κ 05 Ε) Σχέσεις Σχολείου-Κοινότητας

Διδάσκων/ουσα: Ανδρομάχη Μπούνα-Βαΐλα, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κ05Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	ΣΤ Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχέσεις Σχολείου - Κοινότητας		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) εξοικειωθούν με τις προβληματικές και τις θεωρητικές προσεγγίσεις που αναπτύσσονται. 2) κατανοήσουν τη συνεισφορά των εν λόγω θεωριών τόσο στη μελέτη των κοινωνικών σχέσεων ανάμεσα στα δρώντα πρόσωπα του σχολικού συστήματος (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί) και τους τοπικούς φορείς όσο και στη μελέτη των διαδικασιών σχολικής επιλογής και προσανατολισμού. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην κονστρουκτιβιστική οπτική (θεωρία της Κοινωνικής ή Συμβολικής Αλληλεπίδρασης, Εθνομεθοδολογία, Κοινωνική Φαινομενολογία), επισημαίνοντας τη συνεισφορά της εν λόγω οπτικής στην κατανόηση και ερμηνεία των κοινωνικών και εκπαιδευτικών φαινομένων.
Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί να μυήσει τους/τις φοιτητές/τριες στην κατανόηση της τοπικής κοινωνικής δυναμικής και στην αναγκαιότητα συνεργασίας σχολείου και τοπικού περιβάλλοντος.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αναγνωρίζουμε σήμερα την αναγκαιότητα της συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων στη λειτουργία και τη διαχείριση των σχολείων, αλλά η εμπλοκή τους στα εκπαιδευτικά δρώμενα δεν είναι αυτονόητη. Τίθενται οι προβληματισμοί για την εποικοδομητική συνεισφορά του σχολείου στην τοπική ανάπτυξη, καθώς και η εμπλοκή των τοπικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των σχολικών δρώντων προσώπων (μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων, κ. ά.) στην από κοινού επεξεργασία σχεδιασμών και τη συνδιαχείριση των πόρων του τοπικού (local) περιβάλλοντος αποσκοπώντας στη βελτίωση της εκπαίδευσης και στην ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας. Η μελέτη ορισμένων λογικών της τοπικής ανάπτυξης (των δρώντων προσώπων, των κοινωνικών δικτύων και της ανάπτυξης) συνίσταται στην κατανόηση των σχέσεων ανάμεσα στο σχολείο και την κοινότητα, αποσκοπώντας στη σύσταση ενός πλαισίου ανάλυσης.

Ενέχει δεσπόζουσα θέση η ευαισθητοποίηση των μελών της τοπικής κοινότητας και των δρώντων προσώπων του σχολείου αναφορικά με τη θεμελίωση μιας εποικοδομητικής συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και την κοινότητα, καθώς και τις αναγκαίες στρατηγικές για την ενίσχυση της συνέργειας. Τόσο το άνοιγμα του εκπαιδευτικού προσωπικού στην κοινότητα όσο και το ενδιαφέρον της τοπικής κοινότητας για το σχολείο θα συμβάλει στην ανάπτυξη ποιοτικών κοινωνικών σχέσεων. Η συνάντηση των δρώντων προσώπων του σχολείου και των μελών της κοινότητας αφορά τόσο στη συζήτηση των προβλημάτων του σχολείου όσο και των προβλημάτων της κοινότητας, καθώς και στην από κοινού ανεύρεση λύσεων. Τα δρώντα υποκείμενα θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους, να κατανοήσουν τους κοινούς προβληματισμούς τους, τις ανησυχίες τους και να συμμετάσχουν ενεργά σε δραστηριότητες των οποίων το αποτέλεσμα θα είναι ορατό σε όλα τα ενδιαφερόμενα και εμπλεκόμενα δρώντα πρόσωπα.

Θεματικές ενότητες του μαθήματος:
1. Ανάλυση ορισμένων εννοιών (κοινωνικοποίηση, υποκείμενο, δρων πρόσωπο, κοινωνική αλληλεπίδραση, επικοινωνία) από διάφορα κοινωνιολογικά ρεύματα
2. Η εξέλιξη των θεωρητικών αναλύσεων που αφορούν στο σχολείο
3. Από τις θεωρίες της κοινωνικής αναπαραγωγής στον κοινωνιολογικό κονστρουκτιβισμό. Η ανάδυση του δρώντος υποκειμένου
4. Ανάλυση των εκπαιδευτικών φαινομένων σε μια εθνογραφική προοπτική
5. Η επίδραση των θεωρητικών προσεγγίσεων (συμβολική αλληλεπίδραση, εθνομεθοδολογία, κοινωνική φαινομενολογία) στην ανάλυση των εκπαιδευτικών φαινομένων, τόσο μέσα από τη θεωρία όσο και μέσα από τις μεθόδους έρευνας, οι οποίες εγγράφονται σε μία μικρο-κοινωνιολογία
6. Η εστίαση του ενδιαφέροντος στη σχολική τάξη ως αντικείμενο κοινωνιολογικής μελέτης
7. Μελέτη των διαδικασιών κατασκευής της σχολικής αριστείας, των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων εκπαιδευτικών - μαθητών, καθώς επίσης και των διαδικασιών που συμβάλλουν στην αναπαραγωγή των ανισοτήτων
8. Μελέτη της λειτουργίας των σχολικών ιδρυμάτων, των εκπαιδευτικών πρακτικών, των στρατηγικών, του περιεχομένου και των μεθόδων της παρεχόμενης σχολικής γνώσης
9. Μελέτη των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ δρώντων υποκειμένων μέσα και έξω από το σχολείο (μαθητών - εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικών με γονείς διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων)
10. Νέες προοπτικές στη μελέτη των σχέσεων ανάμεσα στο σχολείο και το περιβάλλον.
11. Το σχολείο ανάμεσα στο "τοπικό" πλαίσιο και το "εθνικό" πλαίσιο
12. Ανάλυση διαφόρων ποιοτικών μελετών για την καλύτερη κατανόηση της επίδρασης των πλαισίων, καθώς και των απόψεων των διαφόρων δρώντων προσώπων του σχολικού συστήματος για την υπάρχουσα εκπαιδευτική πραγματικότητα
13. Παρουσιάσεις εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	37
	Συγγραφή εργασίας/-ών	39
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%) Προαιρετική γραπτή εργασία (20%) Προαιρετική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)** Περιεχόμενο (50%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αντωνοπούλου Μ. (1991). *Θεωρία και Ιδεολογία στη σκέψη των κλασικών της Κοινωνιολογίας*, Παπαζήση.

Bachelard G. (2000). *Το νέο επιστημονικό πνεύμα*, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

Berger, P. (1985). *Πρόσκληση στην Κοινωνιολογία*, Μπουκουμάνης.

Berger and Luckmann T. (2003). *Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας*, Νήσος.

Blumer, H., (1969). *Symbolic Interactionnism. Perspective and Method*, Englewood Cliffs (New Jersey), Prentice Hall.

Bourdieu, P., (2007). *Η τέχνη του Κοινωνιολόγου*, Μεταίχμιο.

Bouvier P. (2001). *Κοινωνιο-ανθρωπολογία*, Μεταίχμιο.

Cicourel A. (1974). *Cognitive sociology: Language and Meaning in social interaction*, Free Press, New York.

David Blackledge, Barry Hunt (2000). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Μεταίχμιο.

Foucault M. (1987). *Εξουσία, γνώση και ηθική*, Υψιλον.

Foucault M. (1989). *Επιτήρηση και τιμωρία. Η γέννηση της φυλακής*, Ράππα.

Foucault M. (1986). *Οι λέξεις και τα πράγματα*, Γνώση.

Freire P. (2006). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν*, Επίκεντρο.

Freire P. (1974). *Η αγωγή του καταπιεζόμενου*, Ράππα.

Freire P. (1977). *Πολιτιστική Δράση για την κατάκτηση της ελευθερίας*, Καστανιώτη.

Garfinkel H. (1967). *Studies in ethnomethodology*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.

Giddens A. (2001). *Οι συνέπειες της νεωτερικότητας*, Κριτική.

Giddens A (1993). *Πολιτική και κοινωνιολογία στη σκέψη του Max Weber*, Οδυσσέας.

Giddens A. (1989). *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία*, Οδυσσέας.

Godelier M. (1987). *Η θεωρία της μετάβασης στον Μαρξ*, Gutenberg.

Goffman E. (1994). *Ασυλα*, Ευρύαλος.

Γώγου Λ. (2017). *Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις Σχολείου - Οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς;* Πορεία, (Τρίτη έκδοση συμπληρωμένη).

Γώγου Λ. (2010). *Η κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων και οι προοπτικές της κοινωνικής έρευνας,* Γρηγόρη.
Hargreaves, D. (1967). *Social Relations in a Secondary School*, Routledge and Kegan Paul, London.
Hargreaves, D. (1975). *Interpersonnal Relations and Education*, Student edition, Routledge and Kegan Paul, London.
Husserl E. (2000). *Η Φιλοσοφία ως αυστηρή επιστήμη*, Ροές.
Καραποστόλης Β. (1984). *Μορφές Κοινωνικής δράσης*, Θεμέλιο.
Κατριβέσης Ν. (2003). *Η Κοινωνιολογία του Norbert Elias. Από τις κοινωνικές δομές στις αλληλεξαρτήσεις*, Gutenberg.
Κουζέλης Γ.(2006). *Φιλική κοινωνία ή κοινωνία χρηστών; Γνώση, υποκειμενικότητα και πολιτισμός στον κόσμο των τεχνολογιών,* Αθήνα, Κριτική.
Κουζέλης Γ. (1991). *Από τον βιωματικό κόσμο στον επιστημονικό κόσμο. Ζητήματα της κοινωνικής αναπαραγωγής της γνώσης*, Κριτική.
Kuhn T.S. (1981). *Η δομή των κοινωνικών επαναστάσεων*, Σύγχρονα Θέματα.
Λάμνιας Κ. (2002). *Κοινωνιολογική θεωρία και εκπαίδευση. Διακριτές προσεγγίσεις*, Μεταίχμιο.
Lefebvre H. (1985). *Κοινωνιολογία του Μαρξ*, Gutenberg.
Levi-Strauss C. (2008). *Φυλή και ιστορία. Φυλή και πολιτισμός*, Πατάκη.
Μερλώ-Ποντύ Μ. (1984). *Οι περιπέτειες της διαλεκτικής*, Ύψιλον.
Wright-Mills C. (1985). *Η κοινωνιολογική φαντασία*, Παπαζήση.
Μουζέλης Ν. (2000). *Η κρίση της κοινωνιολογικής θεωρίας. Τι πήγε λάθος;* Θεμέλιο.
Μουζέλης Ν. (1992). *Μεταμαρξιστικές προοπτικές*, Θεμέλιο.
Μουζέλης Ν. (1997). *Επιστροφή στην κοινωνιολογική θεωρία. Η έννοια της ιεραρχίας και το πέρασμα από τη μικρο- στη μακρο-κοινωνιολογία*, Θεμέλιο.
Μως Μ. (1999). *Το δώρο. Μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής*, Καστανιώτη.
Mead G.H. (1962). *Mind, Self and Society: From the Standpoint of a Social Behaviourist*, University of Chicago Press, Chicago.
Ritsert J. (1996). *Τρόποι σκέψης και βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας* (Πρόλογος-επιμέλεια: Γ. Κουζέλης), Κριτική.
Simmel G. (2004). *Περιπλάνηση στη Νεωτερικότητα*, Αλεξάνδρεια.
Τάτσης Χ.Ν. (1989). *Κοινωνιολογία,* Οδυσσέας.
Τάτσης Χ.Ν. (1999). *Κλασικές έρευνες των κοινωνικών επιστημών*, Οδυσσέας.
Τάτσης Χ.Ν. (1992). *Γνωστικές προσωπογραφίες. Σύγχρονες θεωρητικές μορφοποιήσεις του κοινωνιολογικού ανθρώπου*, Οδυσσέας.
Weber Max (1993). *Βασικές έννοιες κοινωνιολογίας*, Κένταυρος.
Weber Max (2006). *Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού*, Αθήνα, Gutenberg.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Κοινωνικές Επιστήμες
Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
Κοινωνιολογική Επιθεώρηση
Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης
Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου
Νέα Παιδεία
Σύγχρονη Εκπαίδευση
Τα Εκπαιδευτικά
Παιδαγωγική Επιθεώρηση
Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης
Επιστήμη και Κοινωνία
Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού
Journal of International Social Studies

Journal of Politics and Society
American Journal of Sociology
American Sociology Review
British Journal of Sociology
Electronic journal of Sociology
Année Sociologique

(Κ 07 Ε) Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας

Διδάσκων:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 07 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος 1) θα μπορούν να_απεγκλωβιστούν από την προσήλωση στην χρονολογική αλληλουχία ως τη μόνη σχέση αιτιότητας ανάμεσα στα ιστορικά γεγονότα 2) θα μπορούν να διευρύνουν την προβληματική τους, προσεγγίζοντας την ευρωπαϊκή ιστορία ως μια δυναμική διαδικασία όπου εμπλέκονται και διαπλέκονται πολλοί παράγοντες (οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτισμικοί, κ.ά), πέραν των πολιτικών ή στρατιωτικών. 3) θα είναι εξοικειωμένοι με τις μεθόδους έρευνας και τα πεδία μελέτης των ιστορικών που ασχολούνται με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές διεργασίες στον ευρωπαϊκό χώρο, από τα τέλη του 18ου αι. έως και τον 20ό αι., καταδεικνύοντας τη συνθετότητα και την πολυπλοκότητα των φαινομένων που εξετάζουν. 4) θα είναι εξοικειωμένοι με τη σύγχρονη βιβλιογραφία σχετικά με τη νεότερη και σύγχρονη ιστορία της Ευρώπης και 5) θα έχουν αποκτήσει δεξιότητες αναζήτησης – κυρίως σε ψηφιακές βιβλιοθήκες– σχετικού υλικού, σύνθεσης, παρουσίασης και συγγραφής ενός δοκιμίου, καθώς και την ικανότητα διεξαγωγής μιας συζήτησης γύρω από το θέμα της εργασίας τους.
Γενικές Ικανότητες
1. Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική, πολιτική και οικονομική πραγματικότητα της Ευρώπης.

2. Άσκηση της κριτικής ικανότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι πολιτικές και κοινωνικές επαναστάσεις του 18ου και 19ου αιώνα, όπως είναι η Γαλλική Επανάσταση και οι επαναστάσεις του 1848, καθώς και η εδραίωση της παγκόσμιας βιομηχανικής καπιταλιστικής οικονομίας βρίσκονται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας, αφού διερευνώνται σε συνάρτηση με τις αλλαγές στην κοινωνική συγκρότηση και την οικονομική οργάνωση των ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών χωρών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ιδεολογίες (φιλελευθερισμός, σοσιαλισμός) που διαμορφώνονται και στα πολιτικά (εθνικισμός) και κοινωνικά κινήματα (φεμινισμός) που αναπτύσσονται τον 19ο αιώνα στην Γηραιά Ήπειρο. Επίσης, οι δραματικές εξελίξεις του 20ού αιώνα (εποχή παγκοσμίων πολέμων, κρίση Μεσοπολέμου, διπολισμός) παρουσιάζονται εκτενώς για την κατανόηση των πολιτικών αλλαγών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων που έλαβαν χώρα μεταπολεμικά, ανοίγοντας τον δρόμο για την ενωμένη Ευρώπη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>31</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Εκπόνηση μελέτης</td><td>45</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

.</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
(1) Εκπόνηση απαλλακτικής εργασίας (100%)
(2) Γραπτή εξέταση (εξεταστική Σεπτεμβρίου για τους/τις φοιτητές/τριες που δεν εκπονήσουν εργασία) (100%)
Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο (50%)
• Κριτική σκέψη (20%)
• Δομή (20%)
• Γλώσσα (10%)
Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)
• Περιεχόμενο (60%)
• Κριτική σκέψη (20%)
• Δομή (10%)
• Γλώσσα (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

1. Albert Lindemann, Ιστορία της Νεότερης Ευρώπης. Από το 1815 μέχρι σήμερα, πρόλογος-επιμέλεια: Ιάκωβος Μιχαηλίδης, μτφ. Γιώργος Χρηστίδης, Αθήνα, Κριτική, 2014
2. Edward Burns, Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι, Αθήνα, Επίκεντρο, 2006.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Berend, Ivan T. Οικονομική ιστορία του ευρωπαϊκού 20ού αιώνα : Τα οικονομικά καθεστώτα από το Laissez-Faire στην παγκοσμιοποίηση, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2009.

Berstein S., Milza P. Ιστορία της Ευρώπης, τ. 2. Ευρωπαική συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών (1815-1919), Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2008 (3η έκδοση)

Bloch M. - Febvre L., Κείμενα ευρωπαϊκής ιστορίας, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1985.

Burns E., Ευρωπαϊκή ιστορία, 2 τόμοι, εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, χχ.

Clough B. S. - Rapp T. R., Ευρωπαϊκή οικονομική ιστορία, η οικονομική ανάπτυξη του πολιτισμού, 2 τόμοι, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1979.

Ελιάς Ν., Η εξέλιξη του πολιτισμού, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1997.

Judt Tony, Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2012.

Hobsbawm E. J., Η εποχή των επαναστάσεων 1789-1848, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1992.

-----, Η εποχή των άκρων 1914-1991, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1995.

Κρεμμυδάς Β., Εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της Ευρώπης, 16ος - 20ος αιώνας, εκδ. Γνώση, Αθήνα 1991.

Lindemann, Albert, Ιστορία της Νεότερης Ευρώπης. Από το 1815 μέχρι σήμερα, πρόλογος-επιμέλεια: Ιάκωβος Μιχαηλίδης, μτφ. Γιώργος Χρηστίδης, εκδ. Κριτική, Αθήνα, 2014.

Livet G. κ.ά., Γενική Ιστορία της Ευρώπης, 6 τόμοι, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1990.

Mazower Mark, Σκοτεινή Ήπειρος. Ο Ευρωπαϊκός 20ός αιώνας, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2001.

Miller T. Stuart (επιμ.-επίμετρο Κόκκινος Γ), (2018), *Νεότερη και σύγχρονη Ευρωπαϊκή ιστορία, Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.*

Mollat du Jourdin M., Η Ευρώπη και η θάλασσα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.

Tilly C., Οι ευρωπαϊκές επαναστάσεις, 1492-1992, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.

--------, Κοινωνικά κινήματα 1768-2004, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα 2007.

(Κ 13 Ε) Έμφυλες Ταυτότητες και Εκπαίδευση

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ13Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜΦΥΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>
1) Προσδιορίσουν θεωρητικά θέματα φύλου, ταυτότητας και έμφυλων διακρίσεων
2) Διακρίνουν και να αναλύουν τις διαδικασίες παραγωγής διακρίσεων φύλου
3) Αξιολογούν με την οπτική φύλου πολιτικές που αφορούν την εκπαίδευση
4) Σχεδιάσουν μια διδασκαλία απαλλαγμένη από έμφυλες διακρίσεις και στερεότυπα

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των θεωριών για το φύλο που επηρεάζουν την ανάπτυξη των έμφυλων ταυτοτήτων στην κοινωνία και ειδικότερα στα παιδιά
- Άσκηση της κριτικής ικανότητας μέσα από τη σύγκριση των έμφυλων ταυτοτήτων με άξονα την εκπαίδευση και τις κοινωνικές συνδηλώσεις του εν λόγω θεσμού
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών των έμφυλων ταυτοτήτων σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα σε θέματα έμφυλων ταυτοτήτων
- Επίδειξη υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα μέσω των διδασκαλιών έχει ως βασικό στόχο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες με ποιο τρόπο το φύλο (ή τα φύλα) διαμορφώνεται/ονται στο σχολικό πλαίσιο, ενθαρρύνοντας την κριτική θεώρηση των βασικών σημείων της φεμινιστικής θεωρίας και της φεμινιστικής έρευνας και πράξης στην εκπαίδευση. Οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με τις πολύπλοκες κοινωνικές διεργασίες μέσω των οποίων οι έμφυλες σχέσεις διαμορφώνονται, νομιμοποιούνται και αλλάζουν. Σημαντικό στοιχείο του μαθήματος είναι ότι θα συζητηθεί πώς το φύλο αλληλεπιδρά με άλλες ταυτότητες, όπως η φυλή και η κοινωνική τάξη, στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών εμπειριών και αποτελεσμάτων. Επίσης, το μάθημα στοχεύει στην κατάδειξη διαφόρων ανισοτήτων. Στα πλαίσια του μαθήματος θα συζητηθούν ερευνητικές μέθοδοι, πολιτικές και πρακτικές σε σχέση με τις διάφορες θεωρίες για το φύλο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	31
Συγγραφή εργασίας/-ών	20
Αυτόνομη μελέτη	50
ΣύνολοΜαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δυο τρόπους αξιολόγησης: <u>Πρώτος</u>: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής/αντιστοίχησης) (100%) <u>Δεύτερος</u>: • Γραπτή εξέταση (80%) • Γραπτή Εργασία (20% σε περίπτωση που στα γραπτά η βαθμολογία είναι τουλάχιστον 5) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) **Κριτήρια γραπτής αξιολόγησης** • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (30%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας** • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (20%) • Δομή (20%)

	• Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Δεληγιάννη, Β, Ζιώγου, Σ. (1993), *Εκπαίδευση και Φύλο: Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας

Appleby, Y. (1996) *Decidedly different: lesbian women and education. International studies in sociology of education*, 6(1), pp. 68-68

Bagilhole, B. (2002) *Women in non-traditional occupations: Challenging men*. London: Palgrave Macmillan

Baron-Cohen, S. (2007) *Sex differences in mind: Keeping science distinct from social policy*. In S. Seci and W. Williams (eds) *Why aren't more women in science? Top researchers debate the evidence.* Washington, DC: American psychological association, pp. 159-172

Charlebois, J. (2011) *Gender and the Construction of Hegemonic and Oppositional Femininities*. Plymouth: Lexington Publishers

Christensen, A. and Larsen, J. E. (2008) *Gender, class and family: Men and gender equality in a Danish context. Social politics: International studies in gender, state and society*, 15(1), pp. 53-78

Christofides, L. N., Polycarpou, A. and Vrachimis, K. (2010) *The gender wage gaps, "sticky floors" and "glass ceilings" of the European Union*. IZA discussion paper No 5044

Coffey, A. and Delamont, S. (2000) *Feminism and the classroom teacher. London*: Routledge Falmer

Coleman, M. (2011) *Women at the top: Challenges, Choices and Change*, Palgrave Macmillan

Connell, R. W. and Messerschmidt, J. W. (2005) *Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. Gender and society*, 19, pp. 829-859

Connell, R.W. (2006) *Το κοινωνικό φύλο*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Cuddy, A. J. C., Crotty, S., Chong, J. and Norton, M. I. (2010) *Men as cultural ideals: How culture shapes gender stereotypes.* Harvard Business School Working Paper, No. 10-097, May 2010

Fagenson, E. A. (1994) *Women's work orientation: something old, something new. Group and organization studies*, 11(1), pp. 75-100.

Fine, C. (2010*) Delusions of gender: How our minds, society and neurosexism create difference*. New York: WW Norton

Francis, B. (1996) *Children's constructions of gender, power, and adult occupation*. Unpublished PhD thesis. The university of North London

Francis, B. (2010*) Re/theorising gender: female masculinity and male femininity in the classroom? Gender and education,* 22(5), pp. 477-490

Haywood, C. and Mac an Ghail, M. (2003) *Men and masculinities: Theory, research and social practice*. Buckingham: Open University Press

Kallinikaki, T. (2010) *Gender, children and families in the Greek welfare state*. In M. Ajzenstandt and J. Gal (eds) *Children, gender and families in Mediterranean welfare states*. London: Sringer, pp. 181-203

Kimmel, M. (1994) *Masculinity as homophobia: Fear shame and silence in the construction of gender identity.* In H. Brod and M. Kaufman (eds) *Theorizing masculinities*. London: Sage, pp. 213-219

Kyriakidou, M. (2010) *'Another world is possible as long as it is feminist too': Dissenting discourses and acts by Greek leftish feminists.* Interface: *A journal for and about social movements*, 2(1), pp. 214-220

Paechter, C. (2006) *Masculine femininities/feminine masculinities: Power, identities and gender. Gender and education*, 18 (3), pp. 253-263

Skelton, C., Francis, B. and Smulyan, L. (2007) *The SAGE handbook of gender and education*. London: SAGE

Walkerdine, V. (1990) *Schoolgirl fictions*. London: Verso.

Αρκουμάνη, Σ. (2006) *Ταυτότητες φύλου στην οικογένεια: Ο ρόλος των γονιών* http://1kesyp-v.thess.sch. gr/eisigiseisEsperidas/060531EishghshArkoumanh.pdf

Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (2003) «*Ο παράγοντας φύλο στην ελληνική σχολική πραγματικότητα: συνοψίζοντας τα ερευνητικά αποτελέσματα*» στο ΚΕΘΙ, *Φύλο και εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα: προωθώντας παρεμβάσεις για την ισότητα των φύλων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*, ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, Αθήνα: ΚΕΘΙ, σσ. 271-278

Μαραγκουδάκη Ε. (1987) *Οι γυναίκες διδάσκουν, οι άνδρες διοικούν στο Φύλο και Σχολική Πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σελ.258-292

Μαραγκουδάκη, Έ. (2000) *Εκπαίδευση και διάκριση των φύλων: Παιδικά αναγνώσματα στο νηπιαγωγείο*, Αθήνα: Οδυσσέας

Φρόση, Λ. (2010) *Τα φύλα στο σχολείο και στο λόγο των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Τόπος

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Gender and education

Gender and society

(Κ 16 Υ) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 16 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στη Φιλοσοφία**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Μάθημα υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: - κατανοούν τις βασικές έννοιες διά των οποίων ασκείται ο φιλοσοφικός στοχασμός, - αναγνωρίζουν τη σημασία και τον τρόπο άρθρωσης του φιλοσοφικού απορείν, - κατανοούν το θεμελιώδες γεγονός της συνδημιουργίας της φιλοσοφίας και της δημοκρατίας, - γνωρίζουν το πλήθος των φιλοσοφικών συστημάτων, - γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας, - αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η ανάπτυξη της φιλοσοφικής δραστηριότητας συνιστά συνθήκη για τη δημιουργία ενός πολιτικού όντος και, συναφώς, ενός κριτικά σκεπτόμενου εκπαιδευτικού.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν ικανοί οι φοιτητές/τριες να ασκούν τη σκέψη τους, γνωρίζοντας και κατανοώντας τα θεμελιώδη προβλήματα της ευρωπαϊκής φιλοσοφίας (κυρίως: τη φιλοσοφία ως μεταφυσική και οντολογία, ως γνωσιοθεωρία, ως φιλοσοφία της επιστήμης και ως κριτική της γλώσσας) μέσα από τη συστηματική και ιστορική διάστασή τους.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:
- Ο απορητικός χαρακτήρας ενός ορισμού της Φιλοσοφίας.
- Η ιστορικότητα της Φιλοσοφίας και η ιστορία της Φιλοσοφίας.
- Οριοθέτηση της Φιλοσοφίας: Φιλοσοφία και επιστήμη. Φιλοσοφία και ιδεολογία. Φιλοσοφία και θρησκεία.
- Η διαίρεση της Φιλοσοφίας. Το οντολογικό παράδειγμα του φιλοσοφείν.
- Οι έννοιες του «είναι» και του «γίγνεσθαι» στην προσωκρατική φιλοσοφία.
- Η σοφιστική. Η οντολογία του Πλάτωνος.
- Ο Αριστοτέλης και η θεμελίωση της Φιλοσοφίας ως μεταφυσικής.
- Θεμελιώδη προβλήματα της μεσαιωνικής φιλοσοφίας.
- Η Φιλοσοφία ως γνωσιοθεωρία.
- Ορθολογισμός και εμπειρισμός.
- Ο Kant και η σύνθεση ορθολογισμού και εμπειρισμού.
- Ο γερμανικός ιδεαλισμός.
- Η Φιλοσοφία ως Επιστημολογία.
- Η Φαινομενολογία.
- Η Φιλοσοφία ως κριτική της γλώσσας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	31
Αυτόνομη μελέτη	65
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη των επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης): 60% • Δομή (οργάνωση και συνοχή): 15% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια): 25%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Αυγελής, Ν., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Ζ' Έκδοση, Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2019.

Βέικος, Θ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία. Προβλήματα, αναλύσεις, ασκήσεις*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2000.

Bergson, H., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, μτφρ. Κ. Παπαλεξάνδρου, Δίφρος, Αθήνα, 1982.

Βουδούρης, Κ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Αθήνα, 1984.

Cassirer, E., *Δοκίμιο για τον άνθρωπο. Εισαγωγή στη φιλοσοφία του ανθρώπινου πολιτισμού*, μτφρ. Τ. Κονδύλη, Κάλβος, Αθήνα, 1985.

Δελλής, Ι., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2009.

Θεοδωρακόπουλος, Ι., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Αθήνα, 1974.

Θεοδωρίδης, Χ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Εστία, Αθήνα, 1994.

Jaspers, K., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, μτφρ. Χ. Μαλεβίτσης, Δωδώνη, Αθήνα, 1983.

Κελεσίδου, Α. *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Κουτσουμπός, Αθήνα, 1991.

Κουμάκης, Γ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Εστία, Αθήνα, 1984.

Nagel, Th., *Θεμελιώδη φιλοσοφικά προβλήματα*, μτφρ. Χ. Μιχαλοπούλου-Βέικου, Σμίλη, Αθήνα, 1989.

Πελεγρίνης, Θ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Πεδίο, Αθήνα, 2012.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
Φιλοσοφείν
δια-ΛΟΓΟΣ
Critica
Philosophical Inquiry
The journal of Philosophy
Philosophy
International Journal of Philosophy
Philosophy Study
Journal of the History of Philosophy
Mind
Journal of Moral Philosophy
Philosophie
Revue Philosophique
Les Etudes Philosophiques
Revue Philosophique de Louvain

(Κ 17 Υ) Φιλοσοφία της Παιδείας

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 17 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Φιλοσοφία της Παιδείας**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - κατανοούν τις βασικές έννοιες διά των οποίων αρθρώνεται ο φιλοσοφικός λόγος περί παιδείας, - γνωρίζουν τους κεντρικούς σταθμούς της ιστορίας της Φιλοσοφίας της Παιδείας, - κατανοούν τη δημιουργική ουσία της παιδείας, - διακρίνουν, κρίνουν και συζητούν, προκειμένου να διατυπώνουν αξιολογικές κρίσεις περί παιδείας, - αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η άσκηση του φιλοσοφείν επί του προβλήματος της παιδείας συνιστά συνθήκη για τη δημιουργία ενός κριτικά σκεπτόμενου, δηλαδή δημοκρατικού, εκπαιδευτικού, ικανού να εμψυχώνει δημοκρατικά προγράμματα σπουδών, - κατανοούν τη σχέση της φιλοσοφίας της παιδείας με την εκπαιδευτική πολιτική.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν οι φοιτητές/τριες ικανοί/ές να αναπτύσσουν έναν φιλοσοφικό στοχασμό επάνω σε θέματα παιδείας, συνδέοντάς τα με την ανθρώπινη φύση. Συναφώς, μέσα από την ανάπτυξη μιας ηθικής και πολιτικής προβληματικής, το μάθημα αποσκοπεί στον να μπορούν οι φοιτητές/τριες να θέτουν και να εξετάζουν επιμέρους ζητήματα, τα οποία σχετίζονται με τη διαπαιδαγώγηση του δημοκρατικού ανθρώπου στον σύγχρονο κόσμο.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:
- Η παιδεία ως φιλοσοφικό αντικείμενο.
- Η έννοια της παιδείας ως κουλτούρας.
- Σχέση της Φιλοσοφίας της Παιδείας με τη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία.
- Παιδεία και Κοινωνία.
- Ο μετασχηματισμός του homo sapiens σε homo computans.
- Η διαφυγή της παιδαγωγικής σκέψης από την ιδεολογία.
- Η οντολογική συνθήκη της δυνατότητας της αυτονομίας.
- Η έννοια της παιδείας ως εκπαίδευσης.
- Σκοποί της εκπαίδευσης.
- Εκπαίδευση και γνώση.
- Εκπαίδευση και ήθος.
- Από τη φιλοσοφία της παιδείας στην εκπαιδευτική πολιτική.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	36
Αυτόνομη μελέτη	60
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη των επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης): 60% • Δομή (οργάνωση και συνοχή): 15% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια): 25%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Θεοδωροπούλου, Έλ. *Κείμενα Παιδείας. Η εγκοπή της Φιλοσοφίας της Παιδείας: Εισαγωγή*, Ατραπός, Αθήνα, 2004.

—, (επιμ.), *Φιλοσοφία της παιδείας: Λόγοι, όψεις, διαδρομές*, Πεδίο, Αθήνα, 2010.

—, (επιμ.), *Φιλοσοφία της παιδείας. Όψεις της πράξης*, Πεδίο, Αθήνα, 2014.

Καζεπίδης, Τ., *Η φιλοσοφία της παιδείας*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1994.

Καρακατσάνης, Π., *Φιλοσοφία της Παιδείας*, Gutenberg, Αθήνα, 2015.

Καραφύλλης, Γ. *Αξιολογία και παιδεία. Φιλοσοφική θεώρηση των αξιών στο χώρο της παιδείας*, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2005.

Κουμάκης, Γ., *Φιλοσοφία της παιδείας*, τχ. Α΄, Αθήνα, 1993.

—, *Φιλοσοφία της παιδείας*, τχ. Β΄, *Σύγχρονοι προβληματισμοί*. *Δοκίμια και μελέτες*, Ιωάννινα, 1991.

—, *Φιλοσοφία της παιδείας*, τχ. Γ΄, *Οι σκοποί της αγωγής*. *Δοκίμια και μελέτες*, Ιωάννινα, 1993.

—, *Σύγχρονα προβλήματα και παιδεία*. Ι) *Προσανατολισμός των νεότερων συνειδήσεων*, «*Αναζητήσεις και αδιέξοδα*», Αθήνα, 1993.

—, *Φιλοσοφικά ρεύματα και παιδεία*, Ιωάννινα, 1998.

Mueller, G., *Η φιλοσοφία της παιδείας*, μτφρ. Λ. Μπαρτζελιώτης, Αθήναι, χ.χ.

Παπανούτσος, Ευάγγ. *Φιλοσοφία και παιδεία*,Ίκαρος, Αθήνα, 1990.

Πολυχρονόπουλος, Π., *Φιλοσοφία της παιδείας*. *Το υπόβαθρο της εκπαιδευτικής πολιτικής*, Παιδαγωγία, Αθήνα, 1992.

Τζαβάρας, Γ. *Προβλήματα φιλοσοφίας της παιδείας*, Ιδιωτική έκδοση, 2000.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**
Journal of Philosophy of Education
Studies in Philosophy and Education
Educational Philosophy and Theory
Journal of Philosophy and History of Education
Philosophy of Education
Philosophical Inquiry in Education
Penser l' Education
Critical and Creative Thinking
Thinking. The Journal of Philosophy for Children

(Κ 19 Ε) Σύγχρονη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 19 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Σύγχρονη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - κατανοούν τις βασικές έννοιες διά των οποίων αρθρώνεται ο φιλοσοφικός λόγος περί ανθρώπου, - γνωρίζουν τους κεντρικούς σταθμούς της ιστορίας της Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας, - γνωρίζουν τα βασικά προβλήματα της σύγχρονης Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας, - ερμηνεύουν τους λογικούς και πραγματικούς όρους της κοινωνικο-ιστορικής κατανόησης του είναι του ανθρώπου, - κατανοούν την ανάγκη συνεργασίας της επιστήμης με τη φιλοσοφία ως προς την εύρεση κοινών τόπων άρθρωσης ερωτημάτων, - αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η ανάπτυξη του φιλοσοφικού στοχασμού επάνω στο πρόβλημα του ανθρώπου συνιστά αναγκαία συνθήκη για τη διάνοιξη του ερωτήματος της παιδείας.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν οι φοιτητές/τριες ικανοί/ές να ασκούν τη σκέψη τους επάνω στα θεμελιώδη προβλήματα της φιλοσοφικής ανθρωπολογίας, κατανοώντας τη λογική της ενότητας του ανθρώπινου όντος. Συναφώς, το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν οι φοιτητές/τριες ικανοί/ές να θέτουν και να εξετάζουν τους τόπους και τους τρόπους μετάβασης από την ανθρώπινη φύση στη συνθήκη της αγωγής.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Ο ορισμός της Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας και το είναι του ανθρώπου.
- Το έμβιο, το ψυχικό, το κοινωνικο-ιστορικό, το κοινωνικό άτομο.
- Η Φιλοσοφική Ανθρωπολογία κατά την ελληνική αρχαιότητα, τον μεσαίωνα και τους νεότερους χρόνους.
- Ο λόγος περί ανθρώπου στην καντιανή και φιχτιανή σκέψη.
- Ο λόγος περί ανθρώπου στη χεγκελιανή και μαρξική σκέψη.
- Η Φιλοσοφική Ανθρωπολογία μεταξύ επιστήμης και μεταφυσικής και το επιστημολογικό πρόγραμμά της.
- Ο προσδιορισμός της ουσίας του ανθρώπου στο πλαίσιο της Φιλοσοφίας της ζωής.
- Ο προσδιορισμός της ουσίας του ανθρώπου στο πλαίσιο της Φαινομενολογίας και του Υπαρξισμού.
- Ο προσδιορισμός της ουσίας του ανθρώπου στο πλαίσιο της Κριτικής Θεωρίας.
- Η διάνοιξη του ανθρωπολογικού ερωτήματος στην καστοριαδική σκέψη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	36
Αυτόνομη μελέτη	60
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη των επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης): 60% • Δομή (οργάνωση και συνοχή): 15% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια): 25%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Bergson, H., *Τα άμεσα δεδομένα της συνείδησης*, μτφρ. Κ. Παπαγιώργης, Καστανιώτης, Αθήνα, 1998.

Δεληκωσταντής, Κ., *Φιλοσοφική Ανθρωπολογία*, Έννοια, Αθήνα, 2007.

Ferry, L., & Vincent, J. D., *Τι είναι ο άνθρωπος,* Κριτική, Αθήνα, 2005

Fichte, J. G., *Ο προορισμός του ανθρώπου*, μτφρ. Σ. Δ. Γερογιωργάκης, Παπαζήσης, Αθήνα, 2000.

Hegel, G.W.F., *Η φιλοσοφία του πνεύματος*, μτφρ. Γ. Τζαβάρας, Δωδώνη, Αθήνα, 1993.

Heidegger, M., *Για τον ουμανισμό*, μτφρ. Σ. Δεληβογιατζής, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1989.

Jaspers, K., *Philosophy of existence*, University of Pennsylvania, Philadelphia, 1971.

Kant, I., *Τα θεμέλια της Μεταφυσικής των ηθών,* μτφρ. Γ. Τζαβάρας, Δωδώνη, Αθήνα – Γιάννινα, 1984.

Καστοριάδης, Κ., *Χώροι του ανθρώπου*, μτφρ. Ζ. Σαρίκας, Ύψιλον, Αθήνα, 1995.

Marcuse, H., *Ο μονοδιάστατος άνθρωπος*, μτφρ. Μπ. Λυκούδης, Παπαζήσης, Αθήνα, 1971.

Marx, K., *Οικονομικά και φιλοσοφικά χειρόγραφα*, μτφρ. Μ. Γραμμένου, Γλάρος, Αθήνα, 1975.

Plessner, H., *Κείμενα Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας*, μτφρ. Ι.Ε. Θεοδωρόπουλος, Πρέβεζα, 2004.

Scheler, M., *Η θέση του ανθρώπου στον κόσμο*, μτφρ. Χ. Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου και Θ. Λουπασάκης, Ροές, Αθήνα, 2001.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**
Φιλοσοφείν
δια-ΛΟΓΟΣ
Philosophical Inquiry
The Journal of Philosophy
Philosophy
International Journal of Philosophy
Philosophy Study
Philosophie
Revue Philosophique
Revue Philosophique de Louvain

(Κ 20 Υ) Νεοελληνική Ιστορία

Διδάσκουσα: Δήμητρα Βουρδόγλου, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (ΠΔ 407/80)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 20 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) απεγκλωβιστούν από την προσήλωση στην χρονολογική αλληλουχία ως τη μόνη σχέση αιτιότητας ανάμεσα στα ιστορικά γεγονότα 2) να διευρύνουν την προβληματική τους, προσεγγίζοντας τη νεοελληνική ιστορία ως μια δυναμική διαδικασία όπου εμπλέκονται και διαπλέκονται πολλοί παράγοντες (οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτισμικοί, κ.ά), πέραν των πολιτικών ή στρατιωτικών.

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική, πολιτική και οικονομική πραγματικότητα της Ελλάδας. Άσκηση της κριτικής ικανότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η διερεύνηση πτυχών της νεοελληνικής κοινωνικής και οικονομικής ζωής, τόσο στην προεπαναστατική περίοδο όσο και μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους, έως τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αι. Συγκεκριμένα, σε πρώτο επίπεδο, το ενδιαφέρον εστιάζεται στο

οθωμανικό παρελθόν, στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύσσεται και δραστηριοποιείται το ελληνικό χριστιανικό στοιχείο, στις ιδεολογικές ανακατατάξεις που συντελέσθηκαν κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα και στις αρχές του επόμενου αιώνα, εντός του οθωμανοκρατούμενου ελλαδικού χώρου, αλλά και εκτός αυτού, στις ελληνικές παροικίες στην Ευρώπη. Σε δεύτερο επίπεδο, γίνεται αναφορά στους οικονομικούς και κοινωνικούς μετασχηματισμούς που έλαβαν χώρα στην ελληνική επικράτεια, στα πρώτα εκατό περίπου χρόνια βίου του νεότευκτου ελληνικού κράτους, με έμφαση σε τομείς όπου διακρίνονται έντονα τα σημάδια του εκσυγχρονισμού ή της οπισθοδρόμησης και του αναχρονισμού.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις: 39 Άσκηση πεδίου: 30 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας: *66* **Σύνολο Μαθήματος: *135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, • Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (60%) • Κριτική σκέψη (20%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

1. Απόστολος Βακαλόπουλος, Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τ. 4, Αθήνα 2007.
2. Richard Clogg, *Συνοπτική ιστορία της Ελλάδας 1770-2002*, Αθήνα 2002.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αγριαντώνη Χρ. *Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα,* Αθήνα 1986.
Αντωνίου Αντ., Μπρέγιαννη Κατερ., «Όψεις της θεσσαλικής ενσωμάτωσης (1881-1899)», *Τα Ιστορικά* 20 (2003), 133-162.
Αρώνη Τσίχλη Κ., Τρίχα Λύντια, *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εποχή του. Πολιτικές επιδιώξεις και κοινωνικές συνθήκες,* Αθήνα 2000.
Αρώνη Τσίχλη Κ., *Αγροτικές εξεγέρσεις στην Παλιά Ελλάδα 1833-1881*, Αθήνα 1989.
Αρώνη Τσίχλη Κ., *Το Σταφιδικό Ζήτημα και οι Κοινωνικοί Αγώνες*, Αθήνα.1999.

Βεργόπουλος Κ., *Κράτος και οικονομική πολιτική 19ος αιώνας*, Αθήνα 1978.
Βεργόπουλος Κ. *Το αγροτικό ζήτημα στην Ελλάδα,* Αθήνα 1975.
Βερέμης Θ., Κολιόπουλος Ι., *Νεότερη Ελλάδα. Μια Ιστορία από το 1821,* Αθήνα 2010.
Δερτιλής Γ., *Ατελέσφοροι ή Τελέσφοροι; Φόροι και εξουσία στο Νεοελληνικό κράτος*, Αθήνα 1993.
Δερτιλής Γ., *Το ζήτημα των τραπεζών (1871-1873). Οικονομική και πολιτική διαμάχη στην Ελλάδα του ΙΘ΄ αιώνα,* Αθήνα 1980.
ΕΛΙΑ (εκδ.), *Ο Τρικούπης και η εποχή του*, Αθήνα 1996.
Εξερτζόγλου Μ., *Προσαρμοστικότητα και Πολιτική Ομογενειακών κεφαλαίων*, Αθήνα 1989.
Καλλιβρετάκης Λ., *Η δυναμική του αγροτικού εκσυγχρονισμού στην Ελλάδα του 19ου αι.*, Αθήνα 1990.
Κοντογιώργης Γ. (επιμ.), *Κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα,* Αθήνα 1977.
Κωστής Κ., Πετμεζάς Σ. (επιμ.), *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τον 19ο αιώνα,* Αθήνα 2006.
Κωστής Κ., *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους, 18ος - 21ος αιώνας,* Αθήνα 2013.
Λάππας Κ., *Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα,* Αθήνα 2004.
Μπουρνάζος Σ., «Η εκπαίδευση στο ελληνικό κράτος», στο *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα, 1900-1922,* Α2, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2000, σ. 189-281.
Παπαγιαννάκης Λ., *Ελληνικοί σιδηρόδρομοι 1862-1910*, Αθήνα 1982.
Πιζάνιας Π., *Οικονομική ιστορία της Ελληνικής Σταφίδας 1851-1912*, Αθήνα 1988
Πουρνάρας Δ., *Χαρίλαος Τρικούπης*, 2 τόμοι, Αθήνα 1950,
Πρόντζας Ε., *Η αυθεντία του νομίσματος στην νεοελληνική κοινωνία. Η περίοδος των διατακτικών κερμάτων 1855 - 1910*, Αθήνα 1995,
Τσαούσης Γ.Δ. (επιμ), *Όψεις της νεοελληνικής κοινωνίας του 19ου αιώνα*, Αθήνα 1984.
Τσόκας Σ., *Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός στην Ελλάδα στα τέλη του 19ου αιώνα,* Αθήνα 1998.
Τσοκόπουλος Β., *Μεγάλα τεχνικά έργα στην Ελλάδα, τέλη 19ου – αρχές 20ού αιώνα,* Αθήνα 1999.
Τσουκαλάς Κ., *Εξάρτηση και αναπαραγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα 1830-1922*, Αθήνα 1977.
Χαρλαύτη Τ., *Ιστορία της ελληνόκτητης ναυτιλίας, 19ος – 20ός αιώνας,* Αθήνα 2001.
Χατζηιωσήφ Χ., *Η γηραιά σελήνη. Η βιομηχανία στην ελληνική οικονομία, 1830-1940,* Αθήνα 1993.

(Κ 24 Υ) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 24 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διαπολιτισμική Εκπαίδευση**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

Γενικές Ικανότητες

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με τις βασικές περί πολιτισμού θεωρητικές έννοιες
- Να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες κριτική στάση απέναντι στην «ανάγνωση» των πολιτισμών, δίνοντας έμφαση στην εξέταση του πολιτικού πλαισίου
- Να καταστήσει ορατό τον «άλλο» στην ματιά των φοιτητών/τριών και να συζητήσει τα αυτονόητα γύρω από την πρόσληψη του, με απώτερο στόχο την ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο ο «άλλος» γίνεται κατανοητός και ποικιλόβαθμα αποδεκτός.
- Να αντιληφθούν οι φοιτητές/φοιτήτριες τους ποικίλους τρόπους σύνδεσης εκπαίδευσης – πολιτισμού που εμφανίστηκαν κατά περιόδους και περιοχές, επικεντρώνοντας στις πολιτικές

τους διαστάσεις.

Το μάθημα αναπτύσσεται στους ακόλουθους άξονες.

- Πολιτισμός - κουλτούρα. Πολιτισμικός σχετικισμός -πολιτισμικός οικουμενισμός. Το δίλημμα της πολιτισμικής διαφοράς - το ζήτημα της κοινωνικής αναγνώρισης
- Ο «άλλος» και η εικόνα του - στερεότυπα και προκαταλήψεις. Η αφήγηση για τον άλλο.
- Ρατσισμός - «φυλή». Κυρίαρχοι και κυριαρχούμενοι πολιτισμοί - σχέσεις εξουσίας και εκμετάλλευση. Από τον βιολογικό στον πολιτισμικό ρατσισμό.
- Εθνικισμός και εθνικό κράτος. Μειονοτικά ζητήματα και μειονοτική σχέση. Ιστορικές μειονότητες - μειονότητες από μετανάστευση - ο «οικείος ξένος» - διαδικασίες επιπολιτισμού.
- Εθνικός πολιτισμός - εθνική παιδεία. Εκπαίδευση μειονοτήτων και μεταναστών στην Ελλάδα. Η μειονοτική εκπαίδευση στη Θράκη.
- Η εκπαίδευση του «άλλου» - από την υπόθεση του ελλείμματος στην υπόθεση της διαφοράς.
- Σχέση γλώσσας-κουλτούρας. Μοντέλα δίγλωσσης εκπαίδευσης.
- Διαπολιτισμικό εκπαιδευτικό πρόταγμα : η ελληνική εμπειρία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Αυτόνομη μελέτη	
Σύνολο Μαθήματος	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): τελική γραπτή εξέταση **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Bacer, C., 2001, *Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση*, Αθήνα: Gutenberg

Banks, J., 2004, Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση, Αθήνα: Παπαζήσης

Banks, J., 2012 Διαφορετικότητα και εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη, Εκδόσεις ΠΕΔΙΟ Α.Ε..

Ben Jelloun, T., 1998, Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου, Αθήνα: Λιβάνης

Γκόβαρης, Χρ., 2011, Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, Αθήνα: Διάδραση

Γκότοβος, Α., 2003, Εκπαίδευση και. Ετερότητα Ζητήματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Coehlo, E. (Επιμ. Τρέσσου Ε. & Μητακίδου Σ.), 2007, Διδασκαλία και μάθηση στα πολυπολιτισμικά σχολεία, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Δαμανάκης, Μ., 2004, Η Εκπαίδευση των Παλιννοστούντων και Αλλοδαπών Μαθητών στην Ελλάδα, Διαπολιτισμική Προσέγγιση, Αθήνα: Gutenberg
Levi-Strauss, C, 2003 (1952), Φυλές και Ιστορία, Αθήνα: Πατάκης
Μααλούφ, Α., 1999, Φονικές ταυτότητες , Αθήνα : Ωκεανίς
Μαυρομμάτης, Γ, Τσιτσελίκης, Κ, 2004, «Η εκπαίδευση των μεταναστών στην Ελλάδα 1990 - 2003: πολιτικές και πρακτικές», στο Παύλου, Μ, - Χριστόπουλος, Δ, (επιμ.) *Η Ελλάδα της μετανάστευσης: Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη*, εκδ. Κριτική - ΚΕΜΟ, Αθήνα, 2004, σσ. 121 - 140.
Νικολάου , Γ. 2011, *Διαπολιτισμική Διδακτική*, Αθήνα: Πεδίο
Παπαδημητρίου, Ζ., 2000, Ο Ευρωπαϊκός Ρατσισμός - Εισαγωγή στο φυλετικό μίσος, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα
Παπαταξιάρχης, Ε., 2006, (επιμ.), Περιπέτειες της ετερότητας: η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Παπαχρήστος, Κ., 2011, Διαπολιτισμική εκπαίδευση στο ελληνικό σχολείο, Αθήνα: Ταξιδευτής
Ταίηλορ, Τσ., 1997, Πολυπολιτισμικότητα, Αθήνα: Πόλις
Τσιακαλός, Γ., 2000, Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Φραγκουδάκη, Α., Δραγώνα, Θ., 1997, "Τι είν' η Πατρίδα μας;" Εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
Χαρβαντζίδης, Π., 2013, Χτίζοντας ένα δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο, Αθήνα: Επίκεντρο

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Intercultural Education
Race Ethnicity and Education

(Κ 25 Ε) Θρησκεία και Εκπαίδευση σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 25 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θρησκεία και Εκπαίδευση σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα είναι επιλεγόμενο και χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, και μετά από μια σύντομη αναφορά στο θρησκευτικό φαινόμενο παρουσιάζονται συνοπτικά οι μεγάλες θρησκείες (Ιουδαϊσμός, Χριστιανισμός, Ινδουισμός, Βουδισμός και Ισλάμ). Γίνονται ιδιαίτερες αναφορές στα κοινά στοιχεία και στις μεταξύ τους διαφορές και επισημαίνονται οι πίστεις και οι πρακτικές που παραδοσιακά έχουν αποτελέσει σημεία τριβής, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις κοινωνικές διαστάσεις και στις πολιτικές χρήσεις της θρησκείας, και ειδικότερα στο τρόπο που διαπλέκονται η θρησκευτική υπαγωγή με τον ρατσισμό. Μεγάλο μέρος καταλαμβάνει η μελέτη του Ισλάμ και της θέσης που έχει στην επικοινωνία «ανατολής» - «δύσης» τόσο κατά τον μεσαίωνα όσο και κατά τον 20ο αιώνα. Ιδιαίτερες αναφορές γίνονται στο βαλκανικό Ισλάμ καθώς και τον ρόλο που μπορεί να παίζει το ζήτημα της θρησκείας στην εκπαίδευση παιδιών μουσουλμάνων, τόσο μειονοτικών (Θράκη) όσο και μεταναστών. Στο δεύτερο μέρος γίνεται μια εκτενής παρουσίαση των σχέσεων μεταξύ θρησκείας και πολιτικής, επικεντρώνοντας σταδιακά στη σχέση μεταξύ θρησκείας και εκπαίδευσης κατά τον 20ο αιώνα, στην Αμερική, σε χώρες της Ευρώπης και στην Ελλάδα. Ιδιαίτερες αναφορές γίνονται στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται οι αντιλήψεις περί θρησκείας στα πλαίσια της νεωτερικότητας, στο ζήτημα του φονταμενταλισμού και στον τρόπο που διαπλέκεται το θρησκευτικό με το εθνικό ανήκειν.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	
Σύνολο Μαθήματος	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): τελική γραπτή εξέταση **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Καραμούζης, Π. 2012, *Πολιτισμός και διαθρησκειακή αγωγή*, Επίκεντρο

Αναστάσιος (Γιαννουλάτος), 2004, *Ίχνη από την αναζήτηση του υπερβατικού*, Ακρίτας

Άρμστρονγκ, Κ., 2002, *Ισλάμ: μια σύντομη ιστορία*, Πατάκης

- - - - - - - - - - - , 1998, *Η ιστορία του θεού*, Φιλίστωρ

Eco, U., 1996, *Τι πιστεύει αυτός που δεν πιστεύει*, Ελλ. Γράμματα

Ζαμπέτα, Ε., 2003, *Σχολείο και θρησκεία*, Θεμέλιο

Ζορμπάς, Κ., 2007, *Πολιτική και Θρησκείες*, Παπαζήση,

Hegel – Feuerbach – Marx, 2000, *Κράτος και θρησκευτική συνείδηση*, Έρασμος

Καραμούζης, Π., 2008, "Θρησκευτική εκπαίδευση και διαπολιτιστική επικοινωνία: Από την πατερναλιστική χειραγώγηση στην θρησκειολογική διερεύνηση", Παιδαγωγικά *ρεύματα* στο Αιγαίο, τ.3/2008, σ. 41-53

- - - - - - - - , 2007, *Πολιτισμός και διαθρησκειακή αγωγή*, Ελληνικά Γράμματα

Κουκουναράς – Λιαγκής, Μ, 2009, Ο Θεός ο δικός μου, ο δικός σου: πολιτισμός – εκπαίδευση – ετερότητα, Γρηγόρης

Keast, J., (επιμ.), 2007, *Θρησκευτική ετερότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση: ένα βοήθημα για τα σχολεία*, Συμβούλιο της Ευρώπης

Λιποβατς, Θ., Δεμερτζής, Ν., Γεωργίαδου, Β., 2002, *Θρησκείες και πολιτική στη νεωτερικότητα,* Κριτική
Maisonneuve, J., 2008, *Τελετουργικές πράξεις*, Ζαχαρόπουλος
Μητακίδης, Π., Γαϊτάνος Γ., κ.α. 2005, *Θρησκείες της ανατολής*, Σφακιανάκη,
Μουζέλης, Ν, 2014, Νεωτερικότητα και θρησκευτικότητα, Πόλις
Μπέγζος, Μ., 2000, *Θρησκειολογικό λεξικό*, Ελληνικά Γράμματα
Νεμπρέ, Ρ., 2005, *Ο θεός: Μια ιστορική αναδρομή*, Κέδρος
- - - - - - , 2002, *Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο*, Εστία.
Πάτριτζ, Κ., (επιμ.) 2006, *Οι θρησκείες του κόσμου*, Ουρανός – Ψυχογιός
Πέτρου, Ι., 2005, *Πολυπολιτισμικότητα και θρησκευτική ελευθερία*, Βάνιας,
Φώυερμπαχ, Λ., 2009, *Παραδόσεις για την ουσία της θρησκείας*, Τροπή

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Intercultural Education
Race Ethnicity and Education

(Κ 27 Ε) Κοινωνικές Οργανώσεις και Διαχείριση Κρίσεων

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 27 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κοινωνικές Οργανώσεις και Διαχείριση Κρίσεων**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • Να κατανοήσουν σε βάθος τις σχετικές έννοιες, • Να αναγνωρίσουν τη σημασία της έγκαιρης και ουσιαστικής προετοιμασίας για το ενδεχόμενο μιας κρίσης • Να μπορούν να επισημαίνουν τις ενδεχόμενες ανάγκες των κοινωνικών οργανισμών και της κοινότητας • Να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές στρατηγικές διαχείρισης μιας κρίσης

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοηθούν οι βασικές αρχές διαχείρισης κρίσεων για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών που μπορεί να εμφανιστούν και να επηρεάσουν την ομαλή λειτουργία του Νηπιαγωγείου. Θα αναλυθούν παραδείγματα, τα στάδια διαχείρισης μίας κρίσης (Πρόληψη – Προετοιμασία – Ανταπόκριση – Ανάκαμψη). Άλλα θέματα που θα εξεταστούν είναι οι διεργασίες στην επαφή του οργανισμού (Νηπιαγωγείο) όσο και των Νηπιαγωγών με τρίτους όπως,

γονείς προϊσταμένους κλπ κατά τη διάρκεια μίας κρίσης. Τέλος θα παρουσιαστούν επιμέρους θέματα που αφορούν και αναφέρονται και στην αντιμετώπιση θεμάτων όπως οι σχέσεις με τους γονείς με την κοινότητα με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση και αντιμετώπιση συγκρουσιακών καταστάσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	25
Συγγραφή εργασίας/-ών	45
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	26
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα 100%): Τέσσερις εργασίες που πρέπει να εκπονήσουν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
Κατανόηση εννοιών, επιλογή θέματος, ανάπτυξη των θεμάτων, συμμετοχή στις παρουσιάσεις.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Κεχαγιάς Δ. (2010). Πρώτες βοήθειες και πρόληψη ατυχημάτων στην εκπαίδευση.
Κουσκουβέλης Η. (2015). Θεωρία απόφασης στον Θουκυδίδη. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Μακεδονίας
Χατζηχρήστου Γ.Χ. (επιμ.) (2012). Διαχείριση κρίσεων στη σχολική κοινότητα. Αθήνα: Δαρδάνος.

(Κ 30 Ε) Εκπαιδευτικές Καινοτομίες και Επιχειρηματικότητα

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 30 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εκπαιδευτικές Καινοτομίες και Επιχειρηματικότητα**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • Εξηγούν βασικές έννοιες επιχειρηματικότητας και να αναλύουν καλές πρακτικές • Εξηγούν βασικές αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ και να αναλύουν καλές πρακτικές • Συνδέουν καινοτόμες εκπαιδευτικές ιδέες με την επιχειρηματικότητα σε συνθήκες διεύρυνσης των περιβαλλόντων μάθησης. • Παρουσιάζουν και αναπτύσσουν επιχειρηματικά σχέδια σε διάφορες γνωστικές περιοχές των επιστημών της εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρητική πλαισίωση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας. Οι εφαρμογές τους σε διάφορες γνωστικές περιοχές των επιστημών της εκπαίδευσης που εφαρμόζονται σε σχολικές και περισχολικές δομές (ΤΠΕ, ΜΜΕ, εκπαιδευτικό παιχνίδι, κινηματογράφος, λογοτεχνία, κλπ.). Η σύνδεση καινοτόμων εκπαιδευτικών ιδεών με την επιχειρηματικότητα σε συνθήκες διεύρυνσης των περιβαλλόντων μάθησης. Βασικές αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ υπηρεσιών εκπαίδευσης σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς (κανόνες και όρια της ελεύθερης αγοράς όπως αυτή αναπτύσσεται τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα). Παρουσίαση καλών πρακτικών. Παρουσίαση και ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων σε διάφορες γνωστικές περιοχές των επιστημών της εκπαίδευσης (όπως ΤΠΕ, εκπαιδευτικά παιχνίδια, διαχείριση κοινωνικών καταστάσεων, ΜΜΕ, λογοτεχνία, διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς κλπ).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Φροντιστήρια	26
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	23
Συγγραφή εργασίας/-ών	48
Αυτόνομη μελέτη	25
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα 100%): Εργασία που πρέπει να εκπονήσουν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Κατανόηση εννοιών, επιλογή θέματος, ανάπτυξη των θεμάτων, συμμετοχή στις παρουσιάσεις.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αγγελίδης Π.Α., Μαυροειδής Γ.Γ., (2004). Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος, Αθήνα: Δάρδανος.

Βασιλειάδης Λ. (2017). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία - βασικές έννοιες και σύγχρονες τάσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Τσότρας.

Κώτσιος Π. (2019). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Κατερίνη: Εκδόσεις Κώτσιος.

Σουμπενιώτης Δ., Ταμπακούδης Ι. (2019). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Θεσ/νίκη: Εκδόσεις Νάματα.

Φώκιαλη Π., Βιτσιλάκη Χ., Βασιλειάδης Α. (2014). Εκπαίδευση, Απασχόληση και Επιχειρηματικότητα: Η έμφυλη διάσταση. Εκδόσεις Διάδραση.

Χατζηκωνσταντίνου Γ.Θ., Γωνιάδης Η.Ι., (2009). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Αθήνα: Δάρδανος.

Deakins D., Freel M. (2007). Επιχειρηματικότητα, Εκδόσεις Κριτική.

Fayolle A.(2019). Επιχειρηματικότητα. Εκδόσεις Προπομπός.

Hisrich R., Peters M., Shepherd D. (2018). Επιχειρηματικότητα. Εκδόσεις DaVinci.
Kuratko F. Donald (2018). Επιχειρηματικότητα-Από τη Θεωρία στην Πράξη. Broken Hill Publishers Ltd.
Storey D., Greene F., Χασσίδ Ι., Φαφαλιού Ε., (2011). Επιχειρηματικότητα για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, Εκδόσεις Κριτική.

(Κ 32 Ε) Κείμενα Φιλοσοφικού – Παιδαγωγικού Προβληματισμού

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 32 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κείμενα Φιλοσοφικού – Παιδαγωγικού Προβληματισμού**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: - αναγνωρίζουν τους τόπους και τους τρόπους άρθρωσης της φιλοσοφικής με την παιδαγωγική σκέψη, - κατανοούν φιλοσοφικά κείμενα παιδαγωγικού ενδιαφέροντος, - αξιοποιούν την κριτική-ερμηνευτική ανάλυση φιλοσοφικών κειμένων, - σχεδιάζουν και πραγματοποιούν μια έρευνα αναπτύσσοντας κριτικά έναν δικό τους φιλοσοφικό-παιδαγωγικό προβληματισμό, - συγγράφουν ένα κείμενο φιλοσοφικού-παιδαγωγικού προβληματισμού.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες πώς μπορούν οι ίδιοι/ες να καταστούν στοχαστικά υποκείμενα, υιοθετώντας γνωστούς τρόπους του σκέπτεσθαι στο πλαίσιο μιας παιδαγωγικής προβληματικής αλλά και κατανοώντας την ανάγκη δημιουργίας νέων τρόπων του σκέπτεσθαι. Στην κατεύθυνση αυτή καλούνται οι φοιτητές/τριες να υλοποιήσουν μια δική τους φιλοσοφική-παιδαγωγική έρευνα και να συγγράψουν την αντίστοιχη εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τα εξής κείμενα προς ανάλυσιν:
- Πλάτων: *Πολιτεία*
- Αριστοτέλης: *Πολιτικά – Ηθικά Νικομάχεια*
- J. J. Rousseau: *Αιμίλιος ή περί αγωγής*
- I. Kant: *Περί Παιδαγωγικής*
- F. Nietzsche: *Μαθήματα για την παιδεία*
- E. Durkheim: *Η ηθική εκπαίδευση*
- J. Dewey: *Εμπειρία και εκπαίδευση*
- B. Russell: *Για την εκπαίδευση ειδικά κατά την πρώιμη παιδική ηλικία*
- A. S. Makarenko: *Παιδαγωγικό ποίημα. Ο δρόμος προς τη ζωή*
- O. F. Bollnow: *Το πνεύμα της άσκησης*
- Ε. Παπανούτσος: *Φιλοσοφία και Παιδεία*

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	26
Συγγραφή εργασίας/-ών	40
Αυτόνομη μελέτη	30
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Εκπόνηση γραπτής εργασίας (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (κατανόηση και ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης, επαρκές και τεκμηριωμένο συμπέρασμα): 50% • Δομή (λογική διάρθρωση των παραγράφων, συνοχή και συνεκτικότητα μεταξύ των παραγράφων): 20% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια, δόκιμος γραπτός λόγος): 20% • Βιβλιογραφία/υποσημειώσεις (χρήση της πρωτεύουσας και της δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, χρήση ακαδημαϊκά έγκυρων βιβλιογραφικών πηγών, τήρηση κανόνων υποσημειώσεων, παραπομπών, παραθέσεων): 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, I-II, μτφρ. Β. Μοσκόβης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1989.

—, *Ηθικά Νικομάχεια*, Βιβλία Α-Κ, μτφρ. Δ. Λυπουρλής, Ζήτρος, Θεσσαλονίκη, 2006.

Bollnow, O. F., *Το πνεύμα της άσκησης*, μτφρ. Ι. Ε. Θεοδωρόπουλος, Δωδώνη, Αθήνα – Γιάννινα, 1993.

Durkheim, E., *L' education morale*, PUF, Paris, 1974.

Dewey, J., *Εμπειρία και εκπαίδευση*, μτφρ. Λ. Πολενάκης, Γλάρος, Αθήνα, 1980.

Kant, I., *Περί Παιδαγωγικής*, μτφρ. Π. Σιδερά-Λύτρα, Αφοι Κυριακίδη, Αθήνα, 2004.

Makarenko, A. S., *Παιδαγωγικό ποίημα. Ο δρόμος προς τη ζωή*, τόμ. I-II, μτφρ. Ζ. Ζορζοβίλης, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα, 2010.

Nietzsche, F., *Μαθήματα για την παιδεία*, μτφρ. Ν. Σκουτερόπουλος, Printa, Αθήνα, 2002.

Παπανούτσος, Ε., *Φιλοσοφία και παιδεία*, Ίκαρος, Αθήνα, 1977.

Πλάτων, *Πολιτεία*, μτφρ. Ν. Σκουτερόπουλος, Πόλις, Αθήνα, 2003.

Rousseau, J. J., *Αιμίλιος, ή περί αγωγής*, μτφρ. Γ. Σπανός, Πλέθρον, Αθήνα, 2001-2002.

Russell, B., *Η εκπαίδευση του παιδιού*, μτφρ. Ν. Σαρλής, Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1997.

Θεοδωρόπουλος, Ι. Ε., *Μεταξύ φιλοσοφίας και παιδαγωγικής*, Γρηγόρης, Αθήνα, 1999.

Θεοδωροπούλου, Έλ. *Κείμενα Παιδείας. Η εγκοπή της Φιλοσοφίας της Παιδείας: Εισαγωγή*, Ατραπός, Αθήνα, 2004.

-***Συναφή επιστημονικά περιοδικά:***
Φιλοσοφία και Παιδεία
Philosophy of Education
Educational Philosophy and Theory
Journal of Philosophy and History of Education
Philosophical Inquiry in Education
Penser l' Education
Teaching Philosophy
Philosophical Perspectives on Teacher Education

(Κ 35 Ε) Κοινωνιογλωσσολογία

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ35Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κοινωνιογλωσσολογία**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της κοινωνιογλωσσολογίας, 2) αξιοποιούν τις παραπάνω έννοιες και τους όρους στο πλαίσιο αναλυτικών προσεγγίσεων στην ελληνική γλώσσα, 3) προσδιορίζουν τους κοινωνικούς παράγοντες που οδηγούν τους/τις μαθητές/μαθήτριες στη σχολική αποτυχία και να αναλύσουν τον ρόλο και τη λειτουργία τους στο πλαίσιο του εκπαιδευτικούς συστήματος, 4) διακρίνουν και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε ευρέως διαδεδομένα στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με τη γλωσσική ποικιλότητα και ανισότητα.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει σε θέματα γλωσσικής ποικιλότητας. Ειδικότερα, συζητούνται βασικές αρχές, μέθοδοι και έννοιες της παραδοσιακής και της κοινωνικής διαλεκτολογίας, καθώς και πώς η γλωσσική ποικιλότητα συνδέεται με τη γλωσσική μεταβολή και την επικοινωνιακή ικανότητα. Επίσης, εξετάζονται πτυχές της γλωσσικής επαφής όπως είναι η γλωσσική διμορφία (diglossia), η διγλωσσία (bilingualism), οι μειονοτικές γλώσσες, η εναλλαγή και η μείξη κωδίκων, καθώς και η δημιουργία 'νέων' γλωσσών. Ως αποτελέσματα της γλωσσικής επαφής συζητούνται η γλωσσική διατήρηση, η γλωσσική μετατόπιση και ο γλωσσικός θάνατος. Κεντρικό θέμα του μαθήματος αποτελεί επίσης η γλωσσική ανισότητα υπό τη μορφή του γλωσσικού σεξισμού, των γλωσσικών προκαταλήψεων και των γλωσσικών στάσεων. Οι έννοιες αυτές συνδέονται με την κοινωνιογλωσσολογική ερμηνεία της σχολικής αποτυχίας. Επιπλέον, παρουσιάζονται ζητήματα που αφορούν την κρατική γλωσσική πολιτική, όπως είναι μεταξύ άλλων η επιλογή της επίσημης γλώσσας, η διαφορά της από την εθνική, ο σχεδιασμός της γλωσσικής υπόστασης και της γλωσσικής ύλης, οι φορείς και τα στάδια του γλωσσικού σχεδιασμού. Τέλος, γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία της κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας: τα στάδιά της, οι βασικές τεχνικές συλλογής δεδομένων και ο ρόλος των κοινοτήτων πρακτικής. Οι παραπάνω έννοιες και θεωρίες συνδέονται, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, με την ελληνική κοινωνιογλωσσική πραγματικότητα και ειδικότερα με την ελληνική εκπαίδευση.

Ενότητες του μαθήματος:
1. Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία (βασικές έννοιες και μεθοδολογία)
2. Σχέσεις γλώσσας και κοινωνίας
3. Διαστάσεις γλωσσικής ποικιλότητας/ παραδοσιακή διαλεκτολογία
4. Διαστάσεις γλωσσικής ποικιλότητας/ κοινωνική διαλεκτολογία
5. Περιστάσεις επικοινωνίας και λειτουργικές ποικιλίες
6. Σχέσεις επαφής γλωσσών
7. Πτυχές συνύπαρξης γλωσσών
8. Κοινωνιογλωσσολογική ανισότητα
9. Κοινωνιογλωσσολογική ανισότητα και σχολική αποτυχία
10. Κρατική γλωσσική πολιτική
11. Μεθοδολογία κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας
12. Κοινωνιογλωσσολογία και χιούμορ
13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
Αυτόνομη μελέτη	61
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (75%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αρχάκης, Α. & Κονδύλη, Μ. 2011. *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας* (3η έκδοση). Αθήνα: Νήσος.

Boutet, J. 1983. *Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία*. Μετάφραση: Α. Ιορδανίδου & Ε. Τσαμαδού. Αθήνα: Γρηγόρης.

Γλωσσάρι κοινωνιογλωσσολογίας. Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Sociolinguistics του Peter Trudgill, 2007. Επιμέλεια-εισαγωγή: Β. Τσάκωνα. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Γρίβα, Ε. Α. & Στάμου, Α. Γ. 2014. *Ερευνώντας τη διγλωσσία στο σχολικό περιβάλλον: Οπτικές εκπαιδευτικών, μαθητών και μεταναστών γονέων*. Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη.

Chambers, J. K. & Trudgill, P. 2011. *Διαλεκτολογία.* Μετάφραση: Σ. Λαμπροπούλου. Επιμέλεια: Δ. Παπαζαχαρίου. Αθήνα: Πατάκης.

Κωστούλα-Μακράκη, Ν. 2001. *Γλώσσα και κοινωνία: Βασικές έννοιες.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μικρός, Γ. Κ. 2009. *Η ποσοτική ανάλυση της κοινωνιογλωσσολογικής ποικιλίας. Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μπασλής, Γ. 2000. *Κοινωνιογλωσσολογία.* Αθήνα: Γρηγόρης.

Μπασλής, Γ. 2013. *Εισαγωγή στη σύγχρονη διαλεκτολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ντάλτας, Π. 1997. *Κοινωνιογλωσσική μεταβλητότητα. Θεωρητικά υποδείγματα και μεθοδολογία της έρευνας*. Αθήνα: Επικαιρότητα.
Σελλά-Μάζη, Ε. 2001. *Διγλωσσία και κοινωνία. Η κοινωνιογλωσσολογική πλευρά της διγλωσσίας. Η ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: Προσκήνιο.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)
Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Κ 21 Ε) Η Ιστορικότητα της Παιδικής Ηλικίας

Διδάσκων:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 21 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να 1) εξηγούν τις θεωρίες που έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί γύρω από την ιστορική και κοινωνική προσέγγιση της παιδικής ηλικίας 2) διακρίνουν τις διαφορετικές διεργασίες συγκρότησης της παιδικής ηλικίας τόσο στον ιστορικό χρόνο όσο και από κοινωνία σε κοινωνία 3) προσδιορίζουν και να διερευνούν τις εκάστοτε κοινωνικές συνθήκες και μεταβλητές, όπως το φύλο, η κοινωνική τάξη, η εθνότητα, που επηρέασαν τη νοηματοδότηση της παιδικής ηλικίας ως διακριτής κοινωνικής κατηγορίας.
Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την εκάστοτε κοινωνική αντίληψη για την παιδική ηλικία και το παιδί στην Ευρώπη. Άσκηση της κριτικής ικανότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το παιδί αποτελεί μια ιστορικά προσδιορισμένη έννοια. Οι χρονικές μάλιστα οροθετήσεις των ηλικιών που μετατίθενται ανάλογα με τις ιστορικές εποχές, χωρίς να λαμβάνονται αναγκαστικά υπόψη τα βιολογικά φαινόμενα, καθιστούν πολύπλοκη τη διαδικασία εξέτασης της παιδικής ηλικίας στην ιστορική της διάσταση. Στο μάθημα αυτό γίνεται προσπάθεια να κατανοηθεί η έννοια «παιδική ηλικία» με εργαλεία κυρίως της κοινωνικής ιστορίας και της ανθρωπολογίας. Μέσα από την ανάδειξη των «ανθρώπινων» δεσμών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών, που επηρέασαν ή επικαθόρισαν τη θέση και τις επιλογές των ανθρώπων στην Ευρώπη, από τον ύστερο Μεσαίωνα έως και τον 20ό αιώνα, εξετάζονται μερικές από τις παραμέτρους της ιστορικότητας της κοινωνικής αυτής κατηγορίας. Μερικοί από τους θεματικούς άξονες που διερευνώνται είναι η ανθρώπινη αναπαραγωγή και η κατάσταση του παιδιού μέσα στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του, η εκπαίδευση ως διάπλαση και κοινωνικο-πολιτικός έλεγχος, η ενσωμάτωση των παιδιών στους θεσμούς, καθώς και μορφές παιδικής εργασίας (και εκφάνσεις νεανικής αυτονομίας).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις: 39 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας: *48* Συγγραφή εργασίας/-ών: *48* **Σύνολο Μαθήματος**: ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): (1) Εργασία (100%) (2) Γραπτή εξέταση (εξεταστική Σεπτεμβρίου για τους/τις φοιτητές/τριες που δεν εκπονήσουν εργασία) (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)** • Περιεχόμενο (60%) • Κριτική σκέψη (20%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.), *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, Τοπικά δ', Αθήνα 2003.

Ντε Μωζ, Λόυντ (επιμ.), *Ιστορία της παιδικής ηλικίας,* Αθήνα 1985.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Abels, Heinz, *Jugend vor der Moderne. Soziologische und psychologische Theorien des 20. Jahrhunderts*. Opladen: Leske und Budrich, 1993.

Ariès, Philippe. *Centuries of Childhood. A Social History of Family Life*. New York: Alfred A. Knopf, 1962.

Boas, George. *The Cult of Childhood*. London: Warburg, 1966.

Brown, Marilyn R., ed. Picturing Children: Constructions of Childhood between Rousseau and *Freud*. Aldershot: Ashgate, 2002.

Buckingham, David. *After the Death of Childhood: Growing Up in the Age of Electronic Media*. Blackwell Publishers, 2000.

Bunge, Marcia J., ed. *The Child in Christian Thought*. Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Co., 2001.

Calvert, Karin. *Children in the House: The Material Culture of Early Childhood, 1600-1900*. Boston: Northeastern University Press, 1992.

Cleverley, John and D.C. Phillips. *Visions of Childhood: Influential Models from Locke to Spock*. New York: Teachers College, 1986.

Cannella, Gaile and Joe L. Kincheloe. "Kidworld: Childhood Studies, Global Perspectives, and Education". New York: Peter Lang, 2002.

Clausen, Lars, *Jugendsoziologie*. Stuttgart: Kohlhammer, 1976.

Cunningham, Hugh. *Children and Childhood in Western Society since 1500*. London: Longman, 1995.
Cunnington, Phillis and Anne Buck. *Children's Costume in England: 1300 to 1900*. New York: Barnes & Noble, 1965.
De Mause, Lloyde, ed. *The History of Childhood*. London: Souvenir Press, 1976.
Higonnet, Anne. *Pictures of Innocence: The History and Crisis of Ideal Childhood*. London: Thames and Hudson Ltd., 1998.
Immel, Andrea and Michael Witmore, eds. *Childhood and Children's Books in Early Modern Europe, 1550-1800*. New York: Routledge, 2006.
Kincaid, James R. *Child-Loving: The Erotic Child and Victorian Culture*. New York: Routledge, 1992.
Knörr, Jacqueline, ed. *Childhood and Migration. From Experience to Agency*. Bielefeld: Transcript, 2005.
Müller, Anja, ed. *Fashioning Childhood in the Eighteenth Century: Age and Identity*. Burlington, VT: Ashgate, 2006.
O'Malley, Andrew. *The Making of the Modern Child: Children's Literature and Childhood in the Late Eighteenth Century*. London: Routledge, 2003.
Pinchbeck, Ivy and Margaret Hewitt. *Children in English Society*. 2 vols. London: Routledge, 1969.
Pollock, Linda A. *Forgotten Children: Parent-child relations from 1500 to 1900*. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.
Postman, Neil. *The Disappearance of Childhood*. New York: Vintage, 1994.
Schultz, James. *The Knowledge of Childhood in the German Middle Ages.*
Shorter, Edward. *The Making of the Modern Family*.
Sommerville, C. John. *The Discovery of Childhood in Puritan England*. Athens: University of Georgia Press, 1992.
Steinberg, Shirley R. and Joe L. Kincheloe. *Kinderculture: The Corporate Construction of Childhood*. Westview Press Inc., 2004. ISBN 081339157.
Stone, Lawrence. *The Family, Sex and Marriage in England 1500-1800*. New York: Harper and Row, 1979.
Zornado, Joseph L. *Inventing the Child: Culture, Ideology, and the Story of Childhood*. New York: Garland, 2001.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Αντωνίου, Δαυίδ, *Τα προγράμματα της Μέσης Εκπαίδευσης (1833-1929)*, τ. Α΄, 1987, τ. Β΄, 1988, τ. Γ΄, 1989, Αθήνα.
Αριές, Φιλίπ, *Αιώνες της παιδικής ηλικίας*, Αθήνα 1990.
Βαρών, Οντέτ, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1941-1945). Καταγραφή*, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1987.
Bidon, Danièle Alexandre, *Η καθημερινή ζωή των παιδιών στο Μεσαίωνα, 5ος-15ος αιώνας,* Αθήνα 1999.
Ζιώγου-Καραστεργίου, Σιδηρούλα, *Η Μέση Εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1830-1893)*, Αθήνα 1986.
Καλαφάτη, Ελένη, *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (1821-1929). Από τις προδιαγραφές στον προγραμματισμό*, Αθήνα 1988.
Καρπόζηλου, Μάρθα, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1830-1914). Καταγραφή*, Αθήνα 1987.
Κορασίδου, Μαρία, *Οι άθλιοι των Αθηνών και οι θεραπευτές τους. Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ελληνική πρωτεύουσα το 19ο αιώνα,* Αθήνα 1995.
Κιουσοπούλου, Αντωνία, *Χρόνος και ηλικίες στη βυζαντινή κοινωνία. Η κλίμακα των ηλικιών από τα αγιολογικά κείμενα της μέσης εποχής (7ος-11ος αι.)*, Αθήνα 1997.
Λάππας, Κώστας, Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα, Αθήνα 2003.
Μακρυνιώτη, Δ., Η παιδική ηλικία στα αναγνωστικά βιβλία 1834-1919, Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννενα 1986.
Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.), *Παιδική ηλικία,* Αθήνα 2001.
Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.), *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, Τοπικά δ', Αθήνα 2003.
Μαχαίρα, Ελένη, *Η Νεολαία της 4ης Αυγούστου. Φωτο-γραφές*, 1987, σ. 216
Μερτύρη, Αντωνία, *Η καλλιτεχνική εκπαίδευση των νέων (1836-1945)*, Αθήνα 2000.

Μπακαλάκη, Αλεξάνδρα –Ελεγμίτου, Ελένη, *Η εκπαίδευση «εις τα του οίκου» και τα γυναικεία καθήκοντα (1830-1929)*, Αθήνα 1987. Παπαγεωργίου, Γιώργος, *Η μαθητεία στα επαγγέλματα (16ος-20ός αι.)*, Αθήνα 1986.

Ντε Μωζ, Λόυντ (επιμ.), *Ιστορία της παιδικής ηλικίας,* Αθήνα 1985.

Παπαθανασίου, Μαρία, *Μεγαλώνοντας στον ορεινό χώρο: Παιδιά και παιδική ηλικία σε μια κοινότητα της Δωρίδας τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Αθήνα 2003.

Πάτσιου, Βίκυ, *«Η Διάπλασις των Παίδων» (1879-1922). Το πρότυπο και η συγκρότησή του*, Αθήνα 1987.

Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1986, σ. 725.

Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Πανεπιστήμιο: Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1989.

Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου. Οι χρόνοι της Ιστορίας για μια ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, Αθήνα 1998.

Ρηγίνος, Μιχάλης, *Μορφές παιδικής εργασίας στη βιομηχανία και τη βιοτεχνία (1870-1940)*, Αθήνα 1995.

Σαλίμπα, Ζιζή, *Οι Ελληνίδες εργάτριες στη βιομηχανία και στη βιοτεχνία (1870-1922)*, Αθήνα 2002.

Σοφιανός, Κώστας, *Το νομικό καθεστώς της παιδικής ηλικίας και της νεότητας (1833-1900)*, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1988.

Τομαρά-Σιδέρη, Ματούλα –Σιδέρης, Νίκος, *Συγκρότηση και διαδοχή των γενεών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα: η δημογραφική τύχη της νεότητας*, 1986.

Τσικνάκης, Κώστας, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1915-1936). Καταγραφή*, Αθήνα 1986.

Φουρναράκη, Ελένη, *Εκπαίδευση και αγωγή των κοριτσιών. Ελληνικοί προβληματισμοί (1830-1910). Ένα Ανθολόγιο*, Αθήνα 1987.

(Κ 37 Ε) Κοινωνιολογία της Οικογένειας

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 37 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	**E-Class**		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Περιγράφουν την οικογένεια ως ιστορικό και κοινωνικό θεσμό 2) Αναπτύσσουν τις θεωρίες της οικογένειας από το 19ο αιώνα ως σήμερα στον «Δυτικό» κόσμο 3) Αναγνωρίζουν τις μορφές οικογενειακής οργάνωσης, τις διεργασίες που επιτελούνται και να αναλύουν τις επιδράσεις τους στην κοινωνικοποίηση των παιδιών και ενήλικων μελών τους 4) Διακρίνουν τις εξελίξεις και τις διαρθρωτικές μεταβολές της οικογένειας 5) Προσδιορίζουν και να αναλύουν νομοθετικά κείμενα του διεθνούς και εθνικού δικαίου για την προστασία των οικογενειών 6) Αξιολογούν μέτρα κοινωνικής πολιτικής για τις οικογένειες 7) Τεκμηριώνουν με σύγχρονη βιβλιογραφία την εξέλιξη των κοινωνικών φαινομένων που εντοπίζονται σε οικογενειακά πλαίσια

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/ριών στη σύγχρονη προβληματική της οικογένειας και της οικογενειακής πολιτικής. Το μάθημα συμπεριλαμβάνει αναλύσεις της οικογένειας ως ιστορικού/κοινωνικού θεσμού και των μεταβολών στους ρόλους και τις συμπεριφορές των μελών της. Δίνεται έμφαση στις νέες μορφές οικογενειακής οργάνωσης, στις διεργασίες που επιτελούνται και στον τρόπο που αυτές επιδρούν στην κοινωνικοποίηση των παιδιών και των ενήλικων μελών τους. Προσεγγίζεται το εθνικό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των οικογενειών και αναλύονται μέτρα κοινωνικής πολιτικής για κάθε μορφής οικογένεια.

Θεματικές ανάπτυξης του μαθήματος είναι οι εξής:

1.Οικογένεια και κοινωνικές δομές - Η οικογένεια ως ιστορικός και κοινωνικός θεσμός

Ορισμοί οικογένειας

Θεωρητικές προσεγγίσεις της οικογένειας από τον 19^{ο} ως το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα και από το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα ως σήμερα

Από την παραδοσιακή μορφή της σύγχρονης οικογένειας στη μετα-σύγχρονη

2. Μορφές οικογενειακής οργάνωσης στον 21^{ο} αιώνα

Δημογραφικές εξελίξεις και διαρθρωτικές μεταβολές της οικογένειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Αλλαγές στη δομή της οικογένειας και στη σύνθεση των νοικοκυριών

2. Η παιδική ηλικία στις ευρωπαϊκές οικογένειες

Ποιότητα ζωής των παιδιών

Τα παιδιά ως αξία

Τα δικαιώματα των παιδιών

Παιδική προστασία

3. Γονείς στις ευρωπαϊκές οικογένειες

Οι ρόλοι των φύλων στις σύγχρονες κοινωνίες και οικογένειες

Κατανομή γονεϊκών υπευθυνοτήτων και συμφιλίωση οικογενειακής και εργασιακής ζωής

Φύλο και εξουσία στις οικογένειες

Γονεϊκότητα σήμερα - Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μητρότητα και την πατρότητα
Διαγενεακές σχέσεις
4. Οικογενειακή ζωή σε μια πολυπολιτισμική Ευρώπη
5. Μονογονεϊκές οικογένειες
6. Επαναδημιουργημένες / ανασυσταμένες οικογένειες (ή οικογένειες μωσαϊκό)
7. Ομογονεϊκές οικογένειες
8. Κοινωνικός αποκλεισμός και οικογένειες
Κοινωνικά ευάλωτες οικογένειες
Παιδί και φτώχεια
9. Βία στις οικογένειες
10. Επίδραση των μορφών οικογενειακής οργάνωσης στην εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών
11. Εθνικό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των οικογενειών
12. Πολιτικές για τις οικογένειες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>• Χρήση PowerPoint
• Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class
• Επικοινωνία και ανατροφοδότηση μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>47</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>49</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Εκπόνηση γραπτής απαλλακτικής εργασίας, ατομικής ή ομαδικής μέχρι τριών ατόμων (80%) με προαιρετική δημόσια παρουσίαση 15’ και χρήση powerpoint (20%) • Γραπτή εξέταση (εξεταστική Σεπτεμβρίου για τους/τις φοιτητές/ριες που δεν θα εκπονήσουν εργασία) (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (Ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα) (50%) • Δομή (Οργάνωση και συνοχή) (20%)

	• Κριτική σκέψη (Αξιολόγηση, συνθετική προσέγγιση) (10%) • Γλώσσα (χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (10%) • Βιβλιογραφία (Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών, χρήση οδηγιών APA) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμπατζόγλου, Γ., Μανωλόπουλος, Σ. (1998) Προσεγγίσεις της Γέννησης. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Αναγνωστοπούλου, Τ. & Χατζηνικολάου, Σ. (2015). Το Πένθος στα Παιδιά. Ένας Οδηγός για Γονείς και Εκπαιδευτικούς. Θεσσαλονίκη: ΙΨΥ.

Aries, Ph. (1990). Αιώνες Παιδικής Ηλικίας (Πρόλ. Σ. Ράσης, Μετ. Γ. Αναστοπούλου). Αθήνα: Γλάρος.

Αρτινοπούλου, Β., Φαρσεδάκης, Ι. (2003). (Επιστ. Υπεύθ.). Ενδοοικογενειακή Βία κατά των Γυναικών. Πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα. Αθήνα: ΚΕΘΙ.

Αρχοντόγλου, Α. (2005). Σχολική Επίδοση και Συμπεριφορά των Παιδιών από Μονογονεϊκές Οικογένειες στο Δημοτικό Σχολείο. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Beyer, R. & Winchester, K. (2003). Μιλώντας για το Διαζύγιο. Πώς να Μιλήσετε στα Παιδιά σας και να τα Βοηθήσετε να το Ξεπεράσουν. Αθήνα: Κέδρος.

De Singly, F. (1996). Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας. Αθήνα: Σαββάλας.

Δραγώνα, Θ., Ναζίρη, Δ. (1995). Οδεύοντας προς την Πατρότητα. Εξιχνίαση μιας Παραγκωνισμένης Πορείας. Αθήνα: Εξάντας.

Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια (1998). Οικογένεια -Ευρώπη- 21ος αιώνας: Όραμα και Θεσμοί, Πρακτικά από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Οικογένεια. Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη-Νέα Σύνορα.

Καλλινικάκη, Θ. (1998). Μεγαλώνοντας σε Ίδρυμα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καλλινικάκη, Θ. (2001). Ανάδοχη Φροντίδα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καρακατσάνη, Δ. & Πλιόγκου, Β. (2016). Αναλύσεις της Παιδικής Ηλικίας και προοπτικές προάσπισης των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Η περίπτωση του Πολωνού Παιδαγωγού Γιάννους Κόρτσακ. Στο: Β. Μπάρος, Μ. Δημάση, Θ. Γκαμπράνη & Γρ.-Κ. Κωνσταντινίδου (επιμ.) Παιδική Ηλικία και Μετανάστευση. Προκλήσεις για την Παιδαγωγική της Ετερογένειας-Τιμητικός Τόμος για τον Ομότιμο Καθηγητή Σπύρο Πανταζή (σ. 101-118). Αθήνα: Διάδραση.

Καραμεσίνη, Μ., Ruberry, J. (2015). Γυναίκες και Λιτότητα. Η Οικονομική Κρίση και το Μέλλον της Ισότητας των Φύλων. Αθήνα: Νήσος.

Karon, J. (1997). Ανύπαντρες μητέρες, γυναικείο κίνημα, από την υποταγή στην απελευθέρωση. Αθήνα: Gutenberg.

Κικίλιας, Η., Παπαλιού, Ο., Φαγαδάκη, Ε. (2007). Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού των Μονογονεϊκών Οικογενειών στην Ελλάδα. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε., Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής, ΚΠ EQUAL.

Κογκίδου, Δ. (1995). Μονογονεϊκές Οικογένειες: Πραγματικότητα-Προοπτικές-Κοινωνική Πολιτική, Αθήνα: Νέα Σύνορα.

Μαράτου – Αλιμπράντη, Λ. (2002). Οικογένειες και Κράτος Πρόνοιας στην Ευρώπη. Τάσεις και προκλήσεις στον εικοστό πρώτο αιώνα. Αθήνα: ΕΚΚΕ.

Michel, A. (1991). Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας και του Γάμου (Μετ. & Επιμ. Λ. Μουσούρου). Αθήνα: Gutenberg.

Μουσούρου, Λ. (1989). Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας. Αθήνα:

Gutenberg.

Μουσούρου, Λ. (1999). Κρίση της οικογένειας και κρίση των αξιών. Στο: Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών. Σύγχρονη Οικογένεια: 0ι επιστημονικές Προσεγγίσεις, Ειδικό Τεύχος 98-99 Α΄- Β΄ (σσ. 5-19). Αθήνα: ΕΚΚΕ.

Μουσούρου, Λ. (2005). Οικογένεια και Οικογενειακή Πολιτική. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαμπάλης, Θ. (2005). Παιδιά Μονογονεϊκών Οικογενειών. Βοηθώντας στη Σχολική Προσαρμογή τους. Αθήνα: Ατραπός.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (Επιμ.) (2000). Κείμενα Κοινωνιολογίας του Γάμου και της Οικογένειας. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (Επιμ.) (2018). Οικογένεια & Οικογενειακές Σχέσεις. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαδοπούλου, Λ. (2016). Η νομική έννοια της «οικογένειας» και τα ομόφυλα ζευγάρια: μαθήματα από το ΕΔΔΑ. Στον Τιμητικό Τόμο για την καθηγήτρια Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα, σσ. 355-390.

Πλιόγκου, Β. (2006). Το δικαίωμα στην οικογένεια για τα εκτός γάμου παιδιά. Στοιχεία για την σύγχρονη ελληνική κοινωνική πραγματικότητα και τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις. Στο: Μ. Λουμάκου & Λ. Μπεζέ (Επιμ.). Το Παιδί και τα Δικαιώματά του (σσ. 147-159). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πλιόγκου, Β. (2008). Η Επίδραση της Μονογονεϊκότητας στην Εκπαιδευτική Επιτυχία των Παιδιών. Διδακτορική Διατριβή. Θεσσαλονίκη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη. Διαθέσιμη στην: http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/18883#page/1/mode/2up

Πλιόγκου, Β. (2011). Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την εκπαίδευση των παιδιών των μονογονεϊκών οικογενειών; Από την οπτική μόνων γονέων. Πρακτικά 1ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Μονογονεϊκών Οικογενειών, στις 7-8.11.2009 με θέμα: «Μονογονεϊκές Οικογένειες στη σύγχρονη κοινωνία». Αλεξανδρούπολη: Σύλλογος Αρχηγών Μονογονεϊκών Οικογενειών Νομού Έβρου «Στήριξη», σ. 72-92. Επαναδημοσιεύθηκε στο βιβλίο με τίτλο "Γονείς η Ποιητική της Δημιουργίας", Σχολή Γονέων και Κηδεμόνων του Ασύλου του Παιδιού (επιμ. Α. Ήργης, Ό. Μακρή), Θεσσαλονίκη 2016, σσ. 15-40.

Πλιόγκου, Β. (2011). Προσεγγίζοντας τη διαφορετικότητα μέσα από την εικόνα των οικογενειακών σχημάτων στα Ανθολόγια Λογοτεχνικών Κειμένων του Δημοτικού σχολείου. Κείμενα: Ηλεκτρονικό Περιοδικό Παιδικής Λογοτεχνίας, Εργαστήριο Λόγου και Πολιτισμού Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 14, 1-18. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://keimena.ece.uth.gr/main/t14/03_Pliogkou_el.pdf

Πλιόγκου, Β. (2016). Οι αντιλήψεις φοιτητών/ριών για τους παράγοντες που επηρεάζουν την εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών μονογονεϊκών οικογενειών. Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής, 7, 73-100. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://periodiko.inpatra.gr/issue/issue7/

Στασινοπούλου, Ο. (2002). Ζητήματα Σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής. Από το Κράτος Πρόνοιας στο «Νέο» Προνοιακό Πλουραλισμό. Φροντίδα και Γήρανση – Η Σύγχρονη Πλουραλιστική Πρόκληση. Αθήνα: Gutenberg.

Στρατηγάκη, Μ. & Μουσούρου, Λ. (Επιμ) (2004). Ζητήματα Οικογενειακής Πολιτικής. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας) ΚΕΚ. ΜΟ. ΚΟΠ. Αθήνα: Gutenberg.

Στρατηγάκη, Μ. (2007). Το Φύλο της Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χατζηβαρνάβα. Ε., Χανδάνος, Γ.& Οικονόμου, Β. (2005). Μαθαίνοντας από τις Οικογένειες: πολιτικές και πρακτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού σε οικογένειες με μικρά παιδιά στην Ευρώπη. Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.

Χατζητρύφων Ν. & Παπαζήση Θ. (Επιμ.) (2007). Το Φύλο και η Συμπεριφορά του – Οικογένειες από ομόφυλα ζευγάρια. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Χατζηχρήστου, Χ. (1999). Ο Χωρισμός των Γονέων, το Διαζύγιο και τα Παιδιά. Η Προσαρμογή των Παιδιών στη Διπυρηνική Οικογένεια και στο Σχολείο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

UNICEF (2013). Η Ευημερία των Παιδιών στις Πλούσιες Χώρες. Μια συγκριτική μελέτη. Innocenti Report Card 11. Office of Research-Innocenti.

Watkins, M. (2007). Μιλώντας με Μικρά Παιδιά για την Υιοθεσία τους. Αθήνα: Gema.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Barker, R.-W. (1994). Lone Fathers and Masculinities. Aldershot, Brookfield: Avebury.

Barton, C. & Douglas, G. (1995). Law and Parenthood. London, Dublin and Edinburgh: Butterworths.

Boyd, S. (2003). Child Custody, Law, and Women's Work. Ontario: Oxford University Press.

Chapman, T. (2004). Gender and Domestic Life. Changing Practices in Families and Households. New York: Palgrave MacMillan.

Chibucos, T.-R., Leite, R.-W. & Weiss D.-L. (2005). Readings in Family Theory. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Chodorow, N. (1999) [1978]. The Reproduction of Mothering. Psychoanalysis and the Sociology of Gender. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

Coltrane, S. (1998). Gender and Families. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press.

Cohen, Ph. (2014). The Family: Diversity, Inequality, and Social Change. New York: WW Norton.

David, M.-E. (2003). Personal and Political. Feminisms, Sociology and Family Lives. Stoke on Trent, UK and Sterling USA: Trentham Books.

Delphy, C. & Leonard, D. (1992). Familiar Exploitation. A New Analysis of Marriage in Contemporary Western Societies. Cambridge: Polity Press.

DiQuinzio, P. (1999). The Impossibility of Motherhood. Feminism, Individualism, and the Problem of Mothering. New York: Routledge.

European Institute for Gender Equality (2012). The Involvement of Men in Gender Equality Initiatives in the European Union. Luxemburg: Publications Office of the European Union.

Folbre, N. (2001). The Invisible Heart. Economics and Family Values. New York: The New Press.

Hantrais, L. & Letablier, M. (1996). Families and Family Policies in Europe. New York: Longman.

Ingoldsby, B.-B., Smith, S.-R., Miller, J.-E. (2004). Exploring Family Theories. Los Angeles, California: Roxbury Publishing Company.

James, A. & Prout, A. (1990) (Eds.). Constructing and Reconstructing Childhood: Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood. London: The Falmer Press.

Jeynes, W. (2002). Divorce, Family Structure, and the Academic Success of Children. New York, London, Oxford: The Haworth Press.

Kogidou, D. & Pliogou, V. (2006). Being Poor in the 21st century: Single Parents tell their Stories. Paper to be presented in the E.S.R.E.A. (European Society for Research on the Education of Adults) Life History and Biography Network, Conference titled: 'Transitional Spaces, Transitional Processes and Research', Volos, Greece 2-5 March. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://esrea2006.ece.uth.gr/en/participants.php

Leeder, E. (2003). The Family in Global Perspective. A Gendered Journey. Thousand

Oaks, California : Sage Publications.

Naldini, M. (2003). The Family in the Mediterranean Welfare States. London: Frank Cass.

Newman, D. (1999) Sociology of Families. Thousand Oaks, California, London, New Delhi: Pine Forge Press.

Oliver, K. (1997). Family Values. Subjects between Nature and Culture. New York & London: Routledge.

Paterson, W.-A. (2001). Unbroken Homes. Single-Parent Mothers Tell Their Stories. New York, London, Oxford: The Haworth Press.

Pliogou, V. & Zaragas, C. (2018). School's role on dealing with loss and mourning of children: proposals in Greek educational context. International Journal of Research in Humanities, Arts and Literature, 6 (5), 123-134 (ISSN: 2321-8878). Διαθέσιμο στην:

http://www.impactjournals.us/journals.php?id=11&jtype=2&page=61

Pliogou, V. (2015). Early Childhood and Primary Education teachers' professional development and family pluralism. Proceedings in the International Conference of European OMEP entitled "Current trends in the development of Early Childhood Education and Care in the world". Moscow State Pedagogical University, Moscow 24-25 September, pp. 217-223.

Ridge, T. (2002). Childhood Poverty and Social Exclusion. From a Child's Perspective. Bristol: The Policy Press.

Risman, B. (2010). Families as They Really Are. New York: W.W. Norton & Company.

White, J. M. & Klein, D.- M. (2002). Family Theories. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Family issues http://journals.sagepub.com/home/jfi

Journal of Family Studies http://www.tandfonline.com/loi/rjfs20

Journal of Family Theory & Review http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1756-2589

Journal of Marriage and Family http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1741-3737

Family Relations http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1741-3729

International Journal for Family Research and Policy http://ijfrp.journals.yorku.ca/index.php/ijfrp

International Journal of Law, Policy and the Family https://academic.oup.com/lawfam

International Journal of Sociology of the Family https://www.jstor.org/journal/intejsocfam

(Κ 39 Ε) Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις της Παιδικής Ηλικίας

Διδάσκων/ουσα: Ανδρομάχη Μπούνα-Βαΐλα, Συμβασιούχος Διδάσκουσα (Πρόγραμμα ΕΔΒΜ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 39 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	**E-Class**		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) Περιγράφουν την έννοια της «παιδικής ηλικίας» αναγνωρίζοντας τη διαφορετικότητά της στο χρόνο και στο χώρο
2) Αναπτύσσουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας, υπό το πρίσμα της κοινωνιολογίας και την κριτική προσέγγιση της συνεισφοράς της αναπτυξιακής ψυχολογίας
3) Εντοπίζουν αποκλίνουσες μορφές παιδικής ηλικίας
4) Διακρίνουν την παιδική ηλικία ως πεδίο ελέγχου, παρέμβασης και ρύθμισης μέσα από την εκπαίδευση, τα ΜΜΕ και την Τεχνολογία
5) Θέτουν κριτικά ερωτήματα κατά την προσέγγιση των δικαιωμάτων και των φυσικοποιημένων προτύπων της παιδικής ηλικίας
6) Τεκμηριώνουν με σύγχρονη βιβλιογραφία την εξέλιξη των κοινωνικών φαινομένων στα οποία εντοπίζεται η διάσταση της παιδικής ηλικίας

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/ριών στη σύγχρονη προβληματική για την ιστορική, κοινωνική και πολιτισμική κατασκευή της παιδικής ηλικίας. Το μάθημα συμπεριλαμβάνει αναλύσεις των θεωριών κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης της παιδικής ηλικίας, επιχειρώντας μια κριτική αποτίμηση των κλασικών, των νέων κοινωνιολογικών θεωριών, καθώς και των συναφών με την παιδική ηλικία θεωριών από την οπτική της αναπτυξιακής ψυχολογίας.

Θεματικές ανάπτυξης του μαθήματος είναι οι εξής:

1. Η παιδική ηλικία ως ιστορική, κοινωνική, πολιτισμική κατασκευή και η διαφορετικότητά της στο χρόνο και στο χώρο

2. Θεωρητικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας
Κλασικές και νέες θεωρίες κοινωνικοποίησης
Θεωρίες αναπτυξιακής ψυχολογίας
Νέα κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας

3. Αποκλίνουσες μορφές παιδικής ηλικίας
Παιδιά και εργασία
Παιδιά στρατιώτες
Παιδιά του δρόμου
Παιδιά και παραβατικότητα

4. Ανάλυση των Λόγων-ρητορικών για την παιδική ηλικία
Λόγος και κοινωνικός έλεγχος της παιδικής ηλικίας
Λόγος και σχολική πειθαρχία
Λόγος των ΜΜΕ και παιδική ηλικία
Λόγος της Τεχνολογίας και παιδική ηλικία

5. Τα δικαιώματα των παιδιών
Τα παιδιά ως αξία
Η Σύμβαση των δικαιωμάτων των παιδιών
Παιδική προστασία
Παιδικά και πολιτική συμμετοχή

6. Η παιδική ηλικία στον 21ο αιώνα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class • Επικοινωνία και ανατροφοδότηση μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	47
Αυτόνομη μελέτη	49
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Εκπόνηση γραπτής απαλλακτικής εργασίας, ατομικής ή ομαδικής μέχρι τριών ατόμων (80%) με προαιρετική δημόσια παρουσίαση 15’ και χρήση powerpoint (20%) • Γραπτή εξέταση (εξεταστική Σεπτεμβρίου για τους/τις φοιτητές/ριες που δεν θα εκπονήσουν εργασία) (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (Ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα) (50%) • Δομή (Οργάνωση και συνοχή) (20%) • Κριτική σκέψη (Αξιολόγηση, συνθετική προσέγγιση) (10%) • Γλώσσα (χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (10%) • Βιβλιογραφία (Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών, χρήση οδηγιών APA) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ariés, Ph. (1990). *Αιώνες Παιδικής Ηλικίας* (Πρόλ. Σ. Ράσης, Μετ. Γ. Αναστοπούλου). Αθήνα: Γλάρος.

Βρύζας, Κ. (1997). *Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία.* Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Βλάχου, Μ. (2018). *Πρόληψη αναδυόμενου Σχολικού Εκφοβισμού στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία.* Θεσσαλονίκη: Ρώμη.

Cunnigham, H. (2016). *Παιδιά και Παιδική Ηλικία στη Δυτική Κοινωνία από τον 16ο αιώνα μέχρι σήμερα.* (επιμ. Μ. Παπαθανασίου). Αθήνα: Σμίλη.

Δασκαλάκης, Δ. (2011). Η παιδική ηλικία και τα δικαιώματα του παιδιού. Στο Δ. Δασκαλάκης, Μ. Γκίβαλος (επιμ.) *Παιδική Ηλικία και τα Δικαιώματα του Παιδιού* (20-45). Αθήνα: Α. Α. Λιβάνη.

Δασκαλάκης, Δ. (2013). *Όψεις της Παιδικής Ηλικίας*. Αθήνα: Διάδραση.

De Mause, L. (1985) (Επιμ.). *Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας.* Αθήνα: Θυμάρι.

Καρακατσάνη, Δ. & Πλιόγκου, Β. (2016). Αναλύσεις της Παιδικής Ηλικίας και προοπτικές προάσπισης των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Η περίπτωση του Πολωνού Παιδαγωγού Γιάννους Κόρτσακ. Στο: Β. Μπάρος, Μ. Δημάση, Θ. Γκαμπράνη & Γρ.-Κ. Κωνσταντινίδου (Επιμ.) *Παιδική Ηλικία και Μετανάστευση. Προκλήσεις για την Παιδαγωγική της Ετερογένειας-Τιμητικός Τόμος για τον Ομότιμο Καθηγητή Σπύρο Πανταζή* (σ. 101-118). Αθήνα: Διάδραση.

Κούρτη, Ε. (2012) (Επιμ.). *Παιδική Ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.* Αθήνα: Ηρόδοτος

Μακρυνιώτη, Δ. (2003) (Επιμ.). *Κόσμοι της Παιδικής Ηλικίας. Τοπικά δ΄*. Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου.

Μακρυνιώτη, Δ. (1997) (Επιμ.). *Παιδική Ηλικία* (μετ. Κ. Αθανασίου). Αθήνα: Νήσος.

Μακρυνιώτη, Δ. (1986). *Η Παιδική Ηλικία στα Αναγνωστικά Βιβλία 1834-1919*. Αθήνα-Γιάννενα: Δωδώνη.

Μπάλιας, Σ. (2011), *Τα δικαιώματα του παιδιού. Ο δρόμος προς την Ελευθερία*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1989). *Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού*. Διαθέσιμο στην: http://www.ddp.org.gr/wp-content/uploads/2011/07/diethnis_symvasi_gia_dikaiomata_paidiou.pdf

Παπαγιάννης, Γ., Τεκτονοπούλου, Μ. (2010). *Η Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας. Παρουσίαση και Κριτική δύο αντιτιθέμενων Ερμηνευτικών Θεωριών, του Phillip Ariés Lloyd de Mause.* Ξάνθη: Σπανίδης.

Παύλου, Μ., Τριλίβα, Σ., Αναγνωστοπούλου, Α., Μαρβάκης, Α., Παρσάνογλου, Δ., Μεντίνης, Μ., Πλιόγκου, Β., Μπουχούνα, Σ., Καλογερίδου, Ό. (2012). Πρότυπος Συμβουλευτικός Οδηγός. Παιδικά βιβλία με θέματα τη διαφορετικότητα, τα δικαιώματα του παιδιού και τον αντιρατσισμό. Αποτελέσματα Ερευνητικού Έργου: *«Σχέδιο δράσης για την πρόληψη ή/και την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων κάθε είδους, για την ανάδειξη της σημασίας της διαφορετικότητας καθώς και για την καταπολέμηση της βίας στα σχολεία».* Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων & I-RED (Institute for Rights Equality and Diversity). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.i-red.eu/?i=institute.el.projects.78

Πεχτελίδης, Γ. (2015). *Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας.* Αθήνα: ΣΕΑΒ. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://repository.kallipos.gr/handle/11419/4744

Πεχτελίδης, Γ. & Κοσμά, Υ. (2012). *Άγ(ρ)ια Παιδιά. Οριοθετήσεις της «Παιδικής*

Ηλικίας» στον Λόγο. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Πλιόγκου, Β. (2011). Μαθαίνουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα … παίζοντας και δημιουργώντας τα: Εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά πρώτης σχολικής ηλικίας. Δημοσιευμένα Πρακτικά του Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Παγκόσμιας Οργάνωσης Προσχολικής Αγωγής (ΟΜΕΡ) με θέμα: *«Δημιουργικότητα και μάθηση στην πρώτη σχολική ηλικία»*. Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 6-8 Μαΐου 2011, σ. 727-737. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.omep.gr/synedria.htm

Πλιόγκου, Β. (2009). Δικαιώματα παιδιών και οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας: «νέος» στόχος για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση; Στο Σ. Γρόσδος, Ε. Κανταρτζή & Β. Πλιόγκου (Επιμ.). Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου με θέμα: *«Παιδί και Οπτικοακουστικά Μέσα Επικοινωνίας»*, στις 21-22.11.2009, σ. 110-121. Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ. και Μορφωτικό Ίδρυμα της Ε.Σ.Η.Ε.Μ.Θ. Θεσσαλονίκη: Ηλεκτρονική έκδοση (ISBN: 978-960-6790-08-9).

Διαθέσιμο και στην ιστοσελίδα:
http://users.sch.gr/akoptsi/images/7perif_docs/Arthra_Epistimonika/pliogou_dikaiomata_paid_optikoakoustika_mme.pdf

Πλιόγκου, Β. (2009). Ο ρόλος της παιδικής λογοτεχνίας στην προσέγγιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Πρακτικά Ημερίδας, στις 10.5.2009 με θέμα: *«Παιδί και Δικαιώματα: Η πρόταση της παιδικής λογοτεχνίας».* Θεσσαλονίκη: Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
http://users.sch.gr/akoptsi/images/7perif_docs/Arthra_Epistimonika/pliogou__rolos_logotehnias.pdf

Πλιόγκου, Β., Κανταρτζή, Ε., Τριανταφύλλου, Μ. (2017). Έμφυλες αναπαραστάσεις στα σχολικά εγχειρίδια θετικής κατεύθυνσης των δύο τελευταίων τάξεων του Δημοτικού σχολείου. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, 6* (1). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/hjre/article/view/11940

Σακκά, Δ., Παπαθανασίου, Μ. & Πλιόγκου, Β. (2005). Όταν τα παιδιά μιλούν για τον πόλεμο και την ειρήνη… Στο: Δ. Μαρκουλής, Μ. Δικαίου (Επιμ.). *Πολιτική Ψυχολογία. Προβλήματα και Προοπτικές* (σ. 107-134). Αθήνα: «Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός».

Φασούλης, Β. (2016). *Τα Δικαιώματα του Παιδιού. Ιστορική διάσταση, σύγχρονη εξέλιξη και η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.* Αθήνα: Παπαζήση.

Χριστοφορίδου, Ε., Ντουλαπτσή, Ζ. & Πλιόγκου, Β. (2014). «Υπάρχουν παιδιά, που δεν θέλουν να ξαναέρθουν στο σχολείο, γιατί φοβούνται…»: απόψεις νηπιαγωγών για το σχολικό εκφοβισμό. Στο: Χ. Μπαμπούνης (Επιμ.), *Παιδική Ηλικία: Κοινωνιολογικές, Πολιτισμικές, Ιστορικές και Παιδαγωγικές Διαστάσεις*, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ε.Κ.Π.Α., υπό την αιγίδα του Κέντρου Έρευνας Επιστήμης και Εκπαίδευσης (ΚΕ.ΕΠ.ΕΚ), Αθήνα, Διεθνές Συνέδριο 11-14 Απριλίου 2013, σ. 1192-1198. Αθήνα: Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α.- Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών, Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών.

Verhellen, E. (1998). Τα δικαιώματα των παιδιών. Στο: Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια. *Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Οικογένεια - Ευρώπη - 21ος αιώνας: Όραμα και Θεσμοί* (σ. 114-122). Αθήνα: «Νέα Σύνορα»-Λιβάνη.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Brannen, J. (1999). Reconsidering children and childhood: Sociological and policy perspectives. In: E.-B. Silva & C. Smart (Eds.). *The New Family?* (pp.143-158). London: Sage Publications.

Corsaro, W. (2005). *The Sociology of Childhood* (2nd ed.). California: Pine Forge Press.

Gittins, D. (1998). *The child in question*. Basingstoke: Macmillan.

Heywood, C. (2002). *A History of Childhood.* Cambridge: Polity Press.

Jenks C. (Ed.) (1982). *The Sociology of Childhood – Essential Readings*. London: Batsford Academic & Educational Ltd.

James A., & Prout A. (1990) (Eds.). *Constructing and Reconstructing Childhood – Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood.* London: The Falmer Press

James, A., Jenks C., & Prout, A. (1998). *Theorising Childhood.* Oxford: Polity Press.

Jenks, C. (1996). *Childhood.* London: Routldege.

Kay, E., Tisdall, M., & Punch, S. (2012). Not so "new"? Looking critically at childhood studies. *Children's Geographies, 10* (3), 249-264.

Prout, A. (2005). *The Future of Childhood*. London: Routledge Falmer.

Quennerstedt, A., & Quennerstedt, M. (2013). Researching Children's rights in education: sociology of childhood encountering educational theory. *British Journal of Sociology of Education, 35* (1), 115-132.

Qvortrup J., Corsaro, W., & Sebastian-Honig, M. (2009) (Eds.). *The Palgrave Handbook of Childhood Studies.* London: Palgrave.

Zaragas, C. & Pliogou, V. (2018). Human rights and values: introduction, structure and application of a physical education program promoting the concepts of *"responsibility, respect"* and motor skills performance in six-year-old children. *European Journal of Education Studies, 4* (7), 151-172 (ISSN: 2501-1111). Διαθέσιμο στην:

https://oapub.org/edu/index.php/ejes/article/view/1677/4309

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Childhood: SAGE Journals: http://journals.sagepub.com/home/chd

Journal of Research in Childhood Education: https://www.tandfonline.com/loi/ujrc20

Journal of Childhood Studies: https://journals.uvic.ca/index.php/jcs

Journal of the History of Childhood and Youth: https://www.press.jhu.edu/journals/journal-history-childhood-and-youth

International Journal of Early Childhood:

https://link.springer.com/journal/13158

(Κ 40 Ε) Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Ανάγνωσης

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 40 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	**E-Class**		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: • να αναθεωρήσουν την διαδικασία της ανάγνωσης αποδίδοντας στις κοινές αντιλήψεις για την ανάγνωση μια επιστημονική και κριτική προοπτική • να διερευνήσουν τι συνιστούν αλλά και πώς βιώνονται οι αναγνωστικές εμπειρίες και τα αναγνωστικά γεγονότα από τα υποκείμενα • να εξετάσουν κριτικά σχέσεις που παράγονται με επίκεντρο το βιβλίο, την ανάγνωση και τους/τις αναγνώστες/τριες • να συνδέσουν το βιβλίο ως υλικό αντικείμενο με σωματοποιημένες πρακτικές και εγχώριες πολιτισμικές αντιλήψεις και αξίες • να εντοπίσουν εσωτερικευμένους περιορισμούς που αναπαράγουν ένα «έγκυρο» σύστημα ως προς τη χρήση των βιβλίων • να μάθουν να υποστηρίζουν σε εκπαιδευτικό πλαίσιο μη κυρίαρχες αναγνωστικές πρακτικές και να αξιοποιούν το εύρος του αναγνωστικού φάσματος στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη.

Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Ευαισθησία σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ανάγνωση ως κοινωνική πρακτική υπόκειται σε διαδικασίες πολιτισμικής κατασκευής. Ως εμπειρία βιώνεται ήδη από τη βρεφική ηλικία και συνεχίζει να διαμορφώνεται δια βιου στα υποκείμενα. Το μάθημα υιοθετώντας διεπιστημονικές οπτικές πραγματεύεται σύγχρονες χρήσεις και νοήματα της ανάγνωσης στην καθημερινή ζωή και τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι διαπραγματεύονται τη σχέση τους με τα βιβλία και άλλα αναγνώσματα. Παράλληλα, στόχος του μαθήματος είναι να αποδώσει στις κοινές αντιλήψεις για την ανάγνωση μια επιστημονική και κριτική προοπτική. Μεταβαίνοντας από την έννοια μιας εννιαίας και συμπαγούς ανάγνωσης, στην ανάγνωση ως περιεκτική δραστηριότητα επιχειρεί να αναδείξει το εύρος και τις διαστάσεις της στη ζωή των υποκειμένων. Τα πεδία που διερευνώνται είναι:

- ιστορικο-πολιτισμικές όψεις της ανάγνωσης και του αναγνώστη
- σωματικές διαστάσεις της ανάγνωσης
- ανάγνωση ως ατομική δραστηριότητα, ταυτότητα και ανάγνωση
- μορφές ανάγνωσης, κυρίαρχες αναγνωστικές πρακτικές, μεταβαλλόμενα αναγνωστικά σχήματα
- ανάγνωση ως κοινωνική δραστηριότητα, κοινωνικότητες γύρω από την ανάγνωση
- έμφυλες διαστάσεις της ανάγνωσης
- τόποι της ανάγνωσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Το μάθημα βασίζεται στην χρήση Τ.Π.Ε. και πολυμεσικού υλικού στη διδασκαλία. • Γίνεται χρήση Power point, Video, Δημιουργία ψηφιακού πίνακα για διαμοιρασμό συνδέσμων πηγών, αρχείων και για περεταίρω συζητήσεις ειδικά για το μάθημα.

	• Για την εξ αποστάσεως επικοινωνία με τους φοιτητές χρησιμοποιείται eclass, email και η πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης που προσφέρεται από το Δ.Π.Θ.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	46
Συγγραφή εργασίας/-ών	50
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται βάσει τυπικών και μη τυπικών μορφών αξιολόγησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αυτές περιλαμβάνουν • Ενεργό συμμετοχή κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων και των δραστηριοτήτων (20%) και • Εκπόνηση εργασίας με παρουσίαση (80%) Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στους/στις φοιτητές/τριες αναλυτικά στη σελίδα του μαθήματος με την έναρξη των μαθημάτων.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Boyarin, J., ed. 1993. The Ethnography of Reading. Berkerley: University of California Press.

Bradbury, R., 2000. Φαρενάιτ 451, μτφ. Χρυσοχόου Μ., Αθήνα: εκδόσεις παρά πέντε.

Cavallo G., Chartier R. 2008 (επιμ), Ιστορία της Ανάγνωσης στον Δυτικό Κόσμο, επιμ. Μπάνου Χ., Αθήνα: Μεταίχμιο.

Eco, U. & Carriere J.C., 2012. This Is Not the End of the Book-A Conversation Curated by Jean-Philippe De Tonnac. London: VINTAGE.

Holbrook, J. 2001. The Reading of Books. Reprint. New York: University of Illinois Press.

Jacobs, A. 2011. The Pleasures of Reading in an Age of Distraction. New York: Oxford University Press.

Kertesz, A. 2008. On Reading. Reissue. New York: WW Norton & Co.

Kopytoff, I., 1986. "The cultural biography of things: commoditization as process", στο The social life of things, Commodities in cultural perspective, Cambridge University Press, Cambridge, 64-94.

Perec, G., 2005. «Ανάγνωση: Κοινωνικό-φυσιολογικό σκιαγράφημα» στο Σκέψη/ Ταξινόμηση, μτφ. Τσιριμώκου Λ. Αθήνα: εκδόσεις Άγρα.

Reed A. 2018. "Literature and Reading", Annual Review of Anthropology, 47:1, 33-45.

Κρίστοφ Α., 2008. Η αναλφάβητη, μτφ. Μακάρωφ Α. Αθήνα: Άγρα.

Λεοντσίνη, Μ. 2000 (επιμ.). Όψεις της Ανάγνωσης, μτφ. Αθανασίου Κ., Σιατίστας Φ., Αθήνα: Νήσος.

Μπαρτ, Ρ., 1973. Η Απόλαυση της Ανάγνωσης. μτφ. Χατζιδάκη Φ. και Κρητικός Γ., Αθήνα: Ράππα.

Olson, D., 2003. Ο Κόσμος πάνω στο Χαρτί. Οι Εννοιακές και Νοητικές Επιπτώσεις της Γραφής και της Ανάγνωσης. Επιμ. Τζ. Βαρνάβα-Σκούρα, μετφ. Ι. Φ. Βλαχόπουλος, Αθήνα: Παπαζήσης.

Παραδέλλης, Θ., 1997. «Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη: από την αυτόνομη δράση στην κοινωνική πρακτική», μτφ. Χατζηκυριάκος Κ. Εισαγωγή στο Ong, W. Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Σερτώ, Μ. ντε 2010. Επινοώντας την καθημερινή πρακτική, Η πολύτροπη τέχνη του πράττειν, μτφ. Καψαμπέλη Κ, Αθήνα: Σμίλη.

(Κ 41 Ε) Οπτικός Γραμματισμός

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 41 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΟΠΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	**E-Class**		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

- γνωρίσουν βασικές έννοιες που σχετίζονται με το πεδίο του Οπτικού Γραμματισμού
- αναλύουν, ερμηνεύουν και να εξετάζουν κριτικά οπτικές πληροφορίες, όπως, επίσης να δημιουργούν οι ίδιοι/ ες οπτικό υλικό
- αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και στάσεις ώστε να κατανοούν και να αναλύουν τα πολλαπλά επίπεδα εικονικών αναπαραστάσεων (διαφήμιση, τηλεόραση, social media, κινηματογράφο, ντοκιμαντέρ, αφίσα, παιδικό σχέδιο, εικονογραφημένα βιβλία κα.)
- σύνδεσουν γνώση και πράξη μέσα από συναφείς εφαρμογές και βιωματικές τεχνικές κατανόησης, αξιολόγησης και αναστοχασμού
- έρθουν σε επαφή με πρακτικές για την καλλιέργεια του Οπτικού Γραμματισμού και να αναπτύξουν ικανότητα εφαρμογής των παραπάνω στο χώρο της εκπαίδευσης προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, ευαισθησία σε θέματα φύλου
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργου
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία, συνεργατικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο διαθρώνεται στους παρακάτω άξονες:
Προσδιορίζοντας την εικόνα. Είδη εικόνων. Ιστορικότητα της εικόνας.
Η εικόνα ως κείμενο. Όρια και διασυνδέσεις εικόνας- κειμένου.
Οπτικός πολιτισμός / Οπτικός Γραμματισμός: η σημασία του να μεγαλώνει ένα παιδί σε ένα κόσμο κατασκευασμένο από εικόνες.
Η απεικόνιση του φύλου, της τάξης, της εθνοτικής ομάδας, της ηλικίας, της ικανότητας.
Χρήσεις της εικόνας. Θεωρία και Κριτική.
Ανάλυση και ερμηνεία εικόνας.
Νέες Τεχνολογίες και ψηφιακά μέσα: η εξέλιξη στην παραγωγή και διάχυση των εικόνων. Media and Information Literacy (MIL)
Καλές πρακτικές και προτάσεις αξιοποίησης της εικόνας στην Προσχολική Εκπαίδευση.
Προβολή, σχολιασμός και ανάλυση τεκμηρίων: διαφήμιση, έργα τέχνης, παιδικό σχέδιο, εικονογραφημένα αναγνώσματα για παιδιά, ταινίες για παιδιά (μυθοπλαστικές/ τεκμηρίωσης).
Ασκήσεις βιωματικής κατανόησης, αξιολόγησης και αναστοχασμού γύρω από εικόνες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Το μάθημα βασίζεται στην χρήση Τ.Π.Ε. και πολυμεσικού υλικού στη Διδασκαλία. • Γίνεται χρήση Power point, Video, δημιουργία ψηφιακού πίνακα για διαμοιρασμό συνδέσμων πηγών, αρχείων και για περεταίρω συζητήσεις ειδικά για το μάθημα. • Για την εξ αποστάσεως επικοινωνία με τους φοιτητές χρησιμοποιείται eclass, email και η πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης που προσφέρεται από το Δ.Π.Θ.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***

	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας-τεκμηρίων	46
	Συγγραφή εργασίας/-ών	50
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται βάσει τυπικών και μη τυπικών μορφών αξιολόγησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αυτές περιλαμβάνουν Α) Ενεργό συμμετοχή κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων και των δραστηριοτήτων (20%) και Β) Επιλογή μεταξύ των δύο παρακάτω τρόπων εξέτασης (80%) • Εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας • Γραπτές Εξετάσεις: Θεωρία και ανάλυση οπτικών κειμένων Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στους/στις φοιτητές/τριες αναλυτικά στη σελίδα του μαθήματος με την έναρξη των μαθημάτων.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Arnheim R., 2007. Οπτική Σκέψη. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Barthes R., 1988. Εικόνα-Μουσική-Κείμενο. Μτφ. Γ. Σπανός, Αθήνα: Πλέθρον.

Benjamin W., 1978. «Συνοπτική Ιστορία της Φωτογραφίας», στο Δοκίμια για την Τέχνη, μτφ: Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα: Κάλβος.

Berger J., 1986. Η Εικόνα και το Βλέμμα. Μτφ. Ζ. Κονταράτου. Αθήνα: Οδυσσέας.

Blake Q., 2001. Tell Me A Picture: Adventures In Looking At Art. London: National Gallery Company.

Cope B., Kalantzis M., Στελλάκης Ν., & Αρβανίτη Ε., 2019. Γραμματισμοί, Μια παιδαγωγική διαφοροποιημένου σχεδιασμού και πολυτροπικών νοηματοδοτήσεων. Μτφ. Γ.Χρηστίδης, Αθήνα: Κριτική.

Γουλής, Δ., 2016. Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη μεγάλη οθόνη, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Cope B., M.Kalantzis, Ν.Στελλάκης & Ε.Αρβανίτη, 2019. Γραμματισμοί, Μια παιδαγωγική διαφοροποιημένου σχεδιασμού και πολυτροπικών νοηματοδοτήσεων. Μτφ. Γ.Χρηστίδης, Αθήνα: Κριτική.

Δουλκέρη, Τ. 1997. Η εικόνα του παιδιού στη Ελληνική τηλεόραση και στον Ελληνικό τύπο. Αθήνα: Gutenberg.

Hailey D., Miller A., Yenawine P., 2015. "Understanding Visual Literacy: The Visual Thinking Strategies Approach". In: Baylen D., D'Alba A. (eds) Essentials of Teaching and Integrating Visual and Media Literacy. Springer, Cham.

Hall, S. (ed.), 1997. Representation, Cultural Representations and Signifying Practices. London: SAGE & The Open University.

Kress, G. & Van Leeuwen, T., 2010. Η ανάγνωση των εικόνων: η γραμματική του οπτικού σχεδιασμού, Αθήνα: Επίκεντρο.

Kress, G., 2003. Literacy in the New Media Age. Abingdon: Routledge.

Kress, G., 2012. Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication. Abingdon: Routledge.

Κακάμπουρα Ρ. & Κασσαβέτη Ο., 2018. Οπτική εθνογραφία και εκπαίδευση: θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές προτάσεις. Αθήνα: Επίκεντρο.

Σβαλίγκου Χ., 2011. Η ερμηνεία της εικόνας ως σημείου της οπτικής επικοινωνίας, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Sontag, S., 1993. Περί φωτογραφίας. Μτφ. Η.Παπαϊωάννου, Αθήνα: Εκδόσεις Φωτογράφος.

Van Leeuwen, T. & Jewitt, C. (επιμ.) 2001. The Handbook of Visual Analysis. London: Sage Publications.

Χοντολίδου, Ε., 1999. «Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας» στο Γλωσσικός Υπολογιστής, Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσας και τη Γλωσσική Αγωγή, 1 (1), σελ: 115-117.

Wilson, C., 2012. "Media and Information Literacy: Pedagogy and Possibilities". Comunicar, 20(39): 15-24.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Visual Culture, SAGE Publishing (2002- current)

Journal of Visual Literacy, Taylor & Francis (1989 - current)

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης

(Α01ΠΚ) Πρακτική Ι

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Κοψαλίδου, ΕΕΠ της Σχολής Επιστημών Αγωγής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α01ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική Ι**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04213/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) διακρίνουν τις έννοιες μουσική αγωγή και μουσική εκπαίδευση

2) συγκρίνουν τα βασικά σημεία μουσικοπαιδαγωγικών συστημάτων και θεωριών

3) σχεδιάσουν πορείες διδασκαλιών παιδικών τραγουδιών και μουσικών εννοιών και δομών

4) αποδίδουν σωστά και με καλής ποιότητας φωνή ένα παιδικό τραγούδι

5) συνοδεύουν ρυθμικά και μελωδικά (ενίοτε) με απλά κρουστά όργανα ένα παιδικό τραγούδι

6) είναι ικανοί να διδάξουν (με διάφορους τρόπους) ένα παιδικό τραγούδι

7) αναπτύξουν την ικανότητα καλής μουσικής ανάγνωσης και γραφής και βασικών στοιχείων θεωρίας και ιστορίας της μουσικής και να κατασκευάσουν αυτοσχέδια μουσικά όργανα και να τα χρησιμοποιήσουν

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής αφορά διδακτική της μουσικής και παιδικό τραγούδι. Στο πλαίσιο του μαθήματος αναλύονται τα εξής:

- Θεωρίες και αντιλήψεις των σημαντικότερων μουσικοπαιδαγωγών (C. Orff, Z. Kodaly, E.J. Dalcroze, κ.ά), το περιεχόμενο των συστημάτων τους αναλυτικά και η

εφαρμογή του στην προσχολική εκπαίδευση μέσω μουσικών δραστηριοτήτων βασιζόμενων σ' αυτό.

- Παράλληλη εκμάθηση παιδικών τραγουδιών (ελληνικών και μη) με χρήση κυρίως μελωδικών κρουστών οργάνων, αυλού, οργάνων ρυθμού, συνοδεία πιάνου. Τρόποι διδασκαλίας τους σε παιδιά του νηπιαγωγείου. Υποδειγματικές διδασκαλίες στην τάξη και σε DVD.
- Κατασκευή αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων (σείστρα, μαράκες, τύμπανα, καμπανούλες, κιθάρες, αυλούς, σάλπιγγες, ντέφι, ταμπουρίνο κ.ά) με απλά υλικά (πλαστικά μπουκάλια, χάρτινα κουτιά, γλάστρες, λάστιχα, μπαλόνια, καλάμια, σπόρους και καρπούς, χρωματιστά χαρτιά και χαρτόνια κ.ά). Συνοδεία παιδικών τραγουδιών με τα παραπάνω αυτοσχέδια μουσικά όργανα.
- Εισαγωγή στη θεωρία και στην ιστορία της μουσικής καθώς και στις βασικότερες μουσικές φόρμες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Σεμινάρια	3
Εργαστηριακή άσκηση	26
Άσκηση πεδίου	5
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	10
Συγγραφή εργασίας/-ών	5
Εκπόνηση μελέτης	5
Καλλιτεχνική δημιουργία	13
Αυτόνομη μελέτη	10
Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 20% • Γραπτή εργασία 30% • Προφορική εξέταση 30% • Καλλιτεχνική ερμηνεία 20% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 20% • Επαρκής φωνητική και ενόργανη εκτέλεση 40% • Κατάλληλη χρήση ορολογίας 20% • Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών και κατάλληλη χρήση της βιβλιογραφίας 20%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ε. Κοψαλίδου, Αναπλάθοντας την Όπερα. Εκδόσεις FagottoBooks, 2014.

J. Machlis, C. Forney, Η Απόλαυση της μουσικής. Εκδόσεις FagottoBooks, 2014.

https://eclass.duth.gr/modules/document/index.php?course=ALEX04213

(Α02ΠΚ) Πρακτική ΙΙ

Διδάσκουσες:

Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ε.Ε.Π.

Μαριάννα Παυλίδου, Ε.Ε.Π. της Σχολής Επιστημών Αγωγής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α02ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική ΙΙ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	2	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

Κατασκευάζουν κούκλες χρησιμοποιώντας ποικιλότροπα διάφορα υλικά. Να δημιουργούν πρωτότυπες ιστορίες με θέματα που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα των παιδιών προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας και να οργανώνουν μικρά δρώμενα κουκλοθεάτρου χρησιμοποιώντας τις τεχνικές εμψύχωσης που διδάχτηκαν. Επίσης θα μπορούν να εφαρμόζουν στο σχολείο γνώσεις και τεχνικές για τη δημιουργία εικαστικών έργων μαζί με τους μικρούς μαθητές να κατανοούν την σημασία της έκφρασης των παιδιών μέσα από το σχέδιο και τη ζωγραφική, όπως και μέσα από τις διάφορες δημιουργικές δραστηριότητες. Να είναι περισσότερο δημιουργικοί και ανοιχτοί σε όλες τις δραστηριότητες που αφορούν την τέχνη και τον Πολιτισμό, ενεργοί θεατές εκθέσεων και πολιτιστικών δράσεων. Να είναι περισσότερο κοινωνικοί, να συνεργάζονται και να επικοινωνούν μέσα από τη δυνατότητα της μη λεκτικής επικοινωνίας που τους προσφέρουν οι τέχνες. Να εκφράζονται με εικαστικούς όρους, να αναλύουν, συνθέτουν, και να επιλέγουν τα κατάλληλα εικαστικά εποπτικά μέσα (χρώματα, εικόνες, πίνακες, σχέδια) για την επαφή των παιδιών με τον φυσικό κόσμο, τη γλώσσα και τα δικά τους συναισθήματα. Να κατανοούν ότι η δραματική τέχνη και η εικαστική έκφραση είναι ένας σημαντικός τρόπος έκφρασης και επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων, αλλά και μέσο απόκτησης και εμπέδωσης της γνώσης. Να είναι σε θέση να δημιουργούν ελεύθερα τα δικά τους εικαστικά έργα. Να χρησιμοποιούν τα έργα τέχνης διαφόρων εποχών και καλλιτεχνικών ρευμάτων, για την απόκτηση και εμπέδωση γνώσεων στα μαθηματικά, τη γλώσσα, τη μελέτη περιβάλλοντος κλπ. (διαθεματικότητα).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης, ενεργοποίηση της φαντασίας, ομαδικότητα και συνεργασία. Αυτόνομη εργασία. Απόκτηση του κατάλληλου θεωρητικού και πρακτικού υπόβαθρου ώστε να μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να εφαρμόσει τις γνώσεις του/της στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει δύο επιμέρους ενότητες: (α) Κουκλοθέατρο για Παιδιά και (β) Αισθητική Αγωγή Ι.

Κουκλοθέατρο για Παιδιά

Μέσα από το συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής διδάσκονται τα εξής:

Είδη θεαμάτων για παιδιά. Το θέατρο για παιδιά στην Ελλάδα και η σχέση των θεατρικών κειμένων με την εποχή τους. Από το κείμενο στην παράσταση: τεχνικές και εφαρμογή τους, ανάλυση ρόλων, κανόνες και κώδικες σκηνικής απόδοσης. Παραδείγματα δράσεων: Έκφραση και δημιουργικότητα μέσω μίμησης και παντομίμας, ασκήσεις φωνής και χρήση της αναπνοής, αυτοσχεδιασμοί και παιχνίδια ρόλων, δημιουργία περιβάλλοντος δράσης, κατασκευή κούκλας.

Αισθητική Αγωγή Ι

Στο μάθημα, επιχειρείται με βιωματικό και παιγνιώδη τρόπο, η εισαγωγή στα βασικά στοιχεία της Εικαστικής διαμόρφωσης (Σημείο-γραμμή-σχήμα-επίπεδο-χρώμα-χώρος-σύνθεση), ώστε οι φοιτητές-τριες να γνωρίσουν την αλφάβητο της εικαστικής γλώσσας και να μπορούν να δημιουργήσουν ελεύθερα τα δικά τους εικαστικά έργα.

Η επαφή των φοιτητών/τριών με σημαντικά ρεύματα της τέχνης και έργα τέχνης διαφόρων εποχών της Ιστορίας, τους προσφέρει γνώση και παραδείγματα για τη χρήση της Εικαστικής γλώσσας, στις διάφορες εποχές. Η βιωματική προσέγγιση των έργων, προσφέρει την άμεση επαφή, ερμηνεία και κατανόηση, και λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης για το δικό τους εικαστικό παιχνίδι.

Η απόκτηση δεξιοτήτων μέσα από τη γνωριμία των φοιτητών/τριών με διάφορες τεχνικές ζωγραφικής, εργαλεία, μέσα και υλικά, και πώς με αυτά μπορούν να οργανώσουν και υλοποιήσουν ένα εργαστήριο στο σχολείο, τους εξοπλίζουν με εφόδια για την διδακτική πράξη. Η κατανόηση της γλώσσας του σχεδίου και η εξέλιξή της κατά την παιδική ηλικία, όπως και η σημασία του παιδικού σχεδίου στην κατανόηση του ψυχισμού των παιδιών, είναι ένα ακόμη εφόδιο για τους αυριανούς παιδαγωγούς της προσχολικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	5
Σεμινάρια	18
Πρακτική (τοποθέτηση)	10
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	17
Καλλιτεχνική δημιουργία	20
Αυτόνομη μελέτη	20
Σύνολο Μαθήματος	***90 (3*30)***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Κουκλοθέατρο για Παιδιά»): Εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Παρουσίαση ενός πρωτότυπου δρώμενου κουκλοθέατρου σε μικρές ομάδες 3-5 ατόμων. **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Κουκλοθέατρο για Παιδιά»): Κατασκευή πρωτότυπης κούκλας, θεματική κειμένου δράσης, κίνηση κούκλας, ο κουκλοπαίκτης ως εμψυχωτής (κίνηση- ενέργεια- ποιότητα φωνής). Για να ανταπεξέλθουν στα παραπάνω κριτήρια, οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμβουλευτούν τα εγχειρίδια που προτείνονται από τη διδάσκουσα καθώς και το σχετικό υλικό που τους παρέχεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Αισθητική Αγωγή Ι»): Εκπόνηση και παράδοση καλλιτεχνικών εργασιών (εικαστικών συνθέσεων). **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Αισθητική Αγωγή Ι»): Συμμετοχή στο μάθημα, θετική συμπεριφορά, προθυμία. Στις εικαστικές συνθέσεις: κατανόηση και εμπέδωση της διδασκόμενης θεωρίας, μέσα από την αρμονική και ισορροπημένη χρήση των χρωμάτων, των αντιθέσεων σε χρώμα, γραμμή, σχήμα και την τοποθέτησή τους στον χώρο. Αυθεντικότητα ιδεών, προσωπικό ύφος, φαντασία, δημιουργικότητα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Epstein A. S., Τρίμη Ε. (2005), Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός

Μαγουλιώτης, Α. Τσιλιμένη, Τ. (2011). Κουκλοθέατρο. Κούκλες Σκηνικά Παίξιμο Έργα. Αθήνα: Καστανιώτης.

Λενακάκης Α., Παρούση Α. (2019). Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων. Αθήνα: Gutenberg

Παπανικολάου Ρ. Α. (2002), Η ζωγραφική στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό σχολείο, Θεσσαλονίκη: Μικρός πρίγκιπας

Παρούση, Α. (2012). Κουκλοθέατρο στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Πλέθρον

Άρθρα της διδάσκουσας, δημοσιευμένα στον ιστότοπο: www.art22.gr

Σημειώσεις της διδάσκουσας

(Α03ΠΚ) Πρακτική ΙΙΙ

Διδάσκουσες/οντες:

Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

Μαριάννα Παυλίδου, Ε.Ε.Π. της Σχολής Επιστημών Αγωγής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α03ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική ΙΙΙ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	2	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

- Κατανοούν έννοιες σχετικές με το περιεχόμενο διδασκαλίας του μαθήματος και να εντοπίζουν τον τρόπο εφαρμογής τους στο πεδίο.
- Να κατανοούν και να εντοπίζουν συμπεριφορές και γεγονότα που συνδέονται με την οργάνωση και τη διδακτική αξιοποίηση του χώρου στο νηπιαγωγείο.
- Αναπτύσσουν ικανότητες παρατήρησης και καταγραφής υλικών και εξοπλισμού που χαρακτηρίζουν τον χώρο του νηπιαγωγείου.
- Αποκτούν γνώσεις για την οργάνωση του προσχολικού χώρου σε σχέση με τις ανάγκες του παιδιού και τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος.
- Ενημερωθούν για το ημερήσιο πρόγραμμα, τη δόμηση και το περιεχόμενό του σε σχέση με τους ρυθμούς και τις ανάγκες των νηπίων στο ολοήμερο νηπιαγωγείο.
- Κατανοήσουν τους σκοπούς ενός λειτουργικά οργανωμένου χώρου στην προσχολική εκπαίδευση σε συνάρτηση με τους σκοπούς και τους στόχους του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος.
- Να εκπονούν μια εργασία με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές μορφής και περιεχομένου.
- Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να υλοποιούν ένα μάθημα εικαστικής αγωγής με διαθεματική διάσταση στο νηπιαγωγείο.
- Να αναγνωρίζουν, αξιοποιούν και εφαρμόζουν στο σχολείο ειδικές τεχνικές, χρησιμοποιώντας υλικά και εργαλεία για τη διδασκαλία των εικαστικών.
- Να είναι ικανοί να παρατηρούν, περιγράφουν, αναλύουν και ερμηνεύουν ένα έργο τέχνης, να το συγκρίνουν με άλλα, να κατανοούν και περιγράφουν τις διαφορές και ομοιότητες, με σκοπό την αξιοποίησή του στο μάθημα.
- Να είναι ικανοί να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και υλοποιούν ένα μάθημα προσέγγισης του έργου τέχνης με βιωματικό τρόπο.
- Να μπορούν να αναγνωρίζουν τα στάδια εξέλιξης του παιδικού σχεδίου και τον επικοινωνιακό του χαρακτήρα, όπως και την αξία της εικαστικής έκφρασης για την ολόπλευρη και ισορροπημένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού, στην πράξη.
- Να κατανοούν και αξιοποιούν την ψυχοθεραπευτική επίδραση των τεχνών και την σημασία τους στην εκπαιδευτική πράξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης, ενεργοποίηση της φαντασίας, ομαδικότητα και συνεργασία. Αυτόνομη εργασία. Απόκτηση του κατάλληλου θεωρητικού και πρακτικού υπόβαθρου ώστε να μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να εφαρμόσει τις γνώσεις του/της στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει δύο επιμέρους ενότητες: (α) Προγραμματισμός διδακτικού έργου και οργάνωση του «χώρου» στο νηπιαγωγείο και (β) Αισθητική Αγωγή ΙΙ.

Προγραμματισμός διδακτικού έργου και οργάνωση του «χώρου» στο νηπιαγωγείο

Προγραμματισμός διδακτικού έργου

Η δόμηση του ημερήσιου προγράμματος στο νηπιαγωγείο, στο πλαίσιο του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου. Η ανάπτυξη ελεύθερων και οργανωμένων διαθεματικών δραστηριοτήτων. Ολοήμερο νηπιαγωγείο: σκοποί, αρχές και τρόπος λειτουργίας του.

Ο χώρος και ο εξοπλισμός του Νηπιαγωγείου

Τα ποιοτικά κριτήρια και η σημασία της οργάνωσης του χώρου στην προσχολική εκπαίδευση. Τα νέα κτιριολογικά προγράμματα και οι επίσημες προτάσεις οργάνωσης του χώρου του νηπιαγωγείου. Η οργάνωση του χώρου στο νηπιαγωγείο σε συνάρτηση με τους σκοπούς, τους στόχους του ισχύοντος κάθε φορά αναλυτικού προγράμματος και τις ανάγκες των παιδιών. Διαμόρφωση και εξοπλισμός του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο. Κριτήρια διαμόρφωσης γωνιών στο νηπιαγωγείο.

Αισθητική Αγωγή ΙΙ

Η ενότητα της Αισθητικής Αγωγής ΙΙ έχει βιωματικό χαρακτήρα. Επιδιώκεται η απόκτηση έμπρακτων γνώσεων, πρακτικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων με στόχο την προσωπική και επαγγελματική ανέλιξη. Σκοπός είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με θέματα της Διδακτικής της Εικαστικής αγωγής στο νηπιαγωγείο.

Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται τα εξής:

1. Εισαγωγή: Επεξεργασία βασικών ερωτημάτων. Ποιός είναι ο ρόλος και η σημασία της διδασκαλίας των μαθημάτων της τέχνης και ειδικότερα της Εικαστικής αγωγής στο νηπιαγωγείο; Ποιός είναι ο σκοπός του μαθήματος και οι στόχοι μας για το εξάμηνο; Δημιουργικότητα-τι είναι; Πώς η έκφραση μέσω της τέχνης και η ενίσχυση της δημιουργικότητας ενισχύει άλλα γνωστικά αντικείμενα; Τι είναι η διαθεματικότητα; Πώς υλοποιείται; Πώς μπορώ να σχεδιάσω, οργανώσω και υλοποιήσω ένα μάθημα Εικαστικής αγωγής με διαθεματική διάσταση; Γνωριμία μεταξύ των μελών της ομάδας.

2. Βιωματικό εργαστήριο με θέμα την αξιοποίηση του χαρτιού: Η μάσκα-το προσωπείο και ο ρόλος τους στον Πολιτισμό. Κατασκευή μάσκας για τα μάτια και το μισό πρόσωπο. Κατασκευή μάσκας για όλο το πρόσωπο. Παρουσίαση παραδειγμάτων από άλλες δυνατότητες κατασκευών με θέμα τις απόκριες.

3. «Η εξέλιξη της γλώσσας του σχεδίου από το νήπιο στον έφηβο». Προβολή power point με δείγματα σχεδίων και ζωγραφιές των παιδιών, σύμφωνα με βιβλιογραφικές αναφορές. *Βιωματικό εργαστήριο:* Σχεδιασμός, δομή, οργάνωση και υλοποίηση ενός μαθήματος με θέμα την τεχνική stensil. Διαθεματικοί στόχοι και αξιοποίησή της στο σχολείο.

4. Η σημασία και ο ρόλος του σχεδίου και της ζωγραφιάς των παιδιών. Τα «μηνύματα» που μας στέλνουν οι ζωγραφιές τους. Η ψυχοθεραπευτική διάσταση της δημιουργικής έκφρασης. Αναφορά στην θεραπεία μέσω της τέχνης και τη δυνατότητα αναγνώρισης ιδιαιτεροτήτων, μέσω του παιδιού σχεδίου. *Βιωματικό εργαστήριο:* Σχεδιασμός, δομή, οργάνωση και υλοποίηση ενός μαθήματος με θέμα την τεχνική Χαρακτική με λαδοπαστέλ. Διαθεματικοί στόχοι και αξιοποίησή της στο σχολείο.

5. Αναδρομή σε σημαντικούς σταθμούς της Ιστορίας της τέχνης, από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Σημαντικοί καλλιτέχνες και καλλιτεχνικά ρεύματα, με έμφαση στον 19ο και 20ό αιώνα. Αναζήτηση του «αγαπημένου μου καλλιτέχνη» και του «αγαπημένου μου έργου τέχνης», για την βιωματική προσέγγιση που είναι η εργασία του εξαμήνου. Αναφορά στις σημειώσεις της διδάσκουσας και τα έγγραφα του e Class.

6. Βιωματικό εργαστήριο με θέμα: Μεθοδολογία βιωματικής προσέγγισης του έργου τέχνης, με την αφορμή εννιά παραδειγμάτων έργων τέχνης σημαντικών καλλιτεχνών και αντιπροσώπων καλλιτεχνικών ρευμάτων, που προσφέρονται ως εποπτικό υλικό στις σημειώσεις και τα έγγραφα του e-Class. Διαθεματική αξιοποίηση του έργου τέχνης στο σχολείο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	5
Σεμινάρια	18
Πρακτική (τοποθέτηση)	10
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	17
Καλλιτεχνική δημιουργία	20
Αυτόνομη μελέτη	20
Σύνολο Μαθήματος	***90 (3*30)***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Προγραμματισμός διδακτικού έργου και οργάνωση του «χώρου» στο νηπιαγωγείο»): Υποχρεωτική γραπτή εργασία μετά από παρατήρηση στο πεδίο (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Προγραμματισμός διδακτικού έργου και οργάνωση του «χώρου» στο νηπιαγωγείο»): Περιεχόμενο (50%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%) **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Αισθητική Αγωγή ΙΙ»): 1) Εκπόνηση και παράδοση γραπτής εργασίας βιωματικής προσέγγισης του έργου τέχνης και εικαστικής προσέγγισής του (75%) 2) Η θετική συμπεριφορά και η συνεργασία στο μάθημα, η ποιότητα των καλλιτεχνικών συνθέσεων που παράγει ο φοιτητής,-τρια (25%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Αισθητική Αγωγή ΙΙ»): Συμμετοχή στο μάθημα, θετική συμπεριφορά, προθυμία. Στις εικαστικές συνθέσεις: κατανόηση και εμπέδωση της διδασκόμενης θεωρίας, μέσα από την αρμονική και ισορροπημένη χρήση των χρωμάτων, των αντιθέσεων σε χρώμα, γραμμή, σχήμα και την τοποθέτησή τους στον χώρο. Αυθεντικότητα ιδεών, προσωπικό ύφος, φαντασία, δημιουργικότητα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Biber B. (1996). *Η προσέγγιση της παιδαγωγικής σχολής Bank Street στην προσχολική εκπαίδευση*, Αθήνα: Οδυσσέας.
Γερμανός Δ. (1993). *Χώρος και διαδικασίες αγωγής*, Αθήνα: Gutenberg.
Châtelet, A-M. (1993). Paris à l'école, « qui a eu cette idée folle… ». Paris: Picard.

Châtelet, A-M, Lerch, D., Luc, J-N. (éds) (2003). *L'école de plein air. Une expérience pédagogique et architecturale dans l'Europe du XXème siècle*. Paris : Editions Recherches.
Cuffaro H. K., Shapiro E. K., Κουτσουβάνου Ε. (1998). *Θεωρία και μεθοδολογία της προσχολικής εκπαίδευσης*, Αθήνα: Πατάκης.
Δερβίσης Σ. (1998). *Οι μαθητές μιας τάξης ως κοινωνική ομάδα και η ομαδοκεντρική διδασκαλία,* Αθήνα: Gutenberg.
Edwards, C., L. Gandini, L., Forman, G. (επιμ.) (2001). *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας*, Αθήνα: Πατάκης.
Friedrich H. (2000). *Η επικοινωνία στο νηπιαγωγείο. Τα παιδιά ως ακροατές και ομιλητές,* Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
Goehlich M., (2003). *Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση*, Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.
Helm J. H., Katz L. (2002). *Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές,* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Katz L., Chard S. C., (2004). *Η μέθοδος project: Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των παιδιών της προσχολικής ηλικίας,* Αθήνα: Ατραπός.
Κουτσουβάνου Ε., Γιαλαμάς Β. (1996). *Ο χώρος του νηπιαγωγείου και οι διαδικασίες μάθησης και διδασκαλίας*, Αθήνα: Οδυσσέας.
Ματσαγγούρας Η. (1999). *Η θεωρία και πράξη διδασκαλίας: η σχολική τάξη. Χώρος-Ομάδα-Πειθαρχία-Μέθοδος*, Αθήνα: Γρηγόρης.
Ματσαγγούρας Η., (1988). *Οργάνωση και διεύθυνση της σχολικής τάξης*, Αθήνα, Γρηγόρης.
Mesmin G., (1978). *Το παιδί, η αρχιτεκτονική και ο χώρος*, Αθήνα: Μνήμη.
Montagner, H. (2006). *L'arbre enfant. Une nouvelle approche de l'enfant*, Paris, Odile Jacob.
Μουμουλίδου Μ. (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
Μπότσογλου, Κ. (2010). *Υπαίθριοι χώροι και παιδί. Ποιότητα, ασφάλεια, παιδαγωγικές εφαρμογές,* Αθήνα: Gutenberg.
Ντιούι Τ. (1982). *Το σχολείο που μ' αρέσει*, Αθήνα: Γλάρος.
Ντολιοπούλου Ε. (1999). *Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής*, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
Ντολιοπούλου Ε. (2000). *Σύγχρονα προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας*, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
Παπανικολάου Ρ. (1998). *Οργάνωση και διαμόρφωση του χώρου στο νηπιαγωγείο,* Αθήνα: Καστανιώτης.
Promin-Fromberg D. (2000). *Το ολοήμερο νηπιαγωγείο. Σχεδιασμός και πρακτικές ενός διεπιστημονικού-διαθεματικού προγράμματος*, Αθήνα: Οδυσσέας.
Σιβροπούλου Π*., (1998). Ο σχεδιασμός και η οργάνωση του χώρου του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού*, Αθήνα: Πατάκης.
Testu, F. (1996). Les rythmes scolaires, la nécessité d'une clarification psychologique, in *L'année de la recherche en sciences de l'éducation*. Paris : PUF.
Τσουκαλά Κ. (2000). *Τάσεις στη σχολική αρχιτεκτονική,* Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
Τσουκαλά Κ. (2000). *Αρχιτεκτονική, παιδί και αγωγή,* Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
Χρυσαφίδης Κ. (1998). *Βιωματική – Επικοινωνιακή διδασκαλία*, Αθήνα: Gutenberg.

Επίσημα Κείμενα

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο,
Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση τον αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις, Ν. 2525/1997, ΦΕΚ 188/23-9-1997.
Κτιριολογικό Πρόγραμμα Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, ΥΠ.Ε.Π.Θ/ΔΙ.Π.Ε.Ε, Δεκέμβριος, 2008.
Θέματα Σχολικής Στέγης και Μαθητικών Κατασκηνώσεων, Ν.3467, ΦΕΚ 128/21 06 2006.
Ενιαίος τύπος ολοήμερου νηπιαγωγείου, ΦΕΚ 2670/26-08-2016.
Καθορισμός κριτηρίων καταλληλότητας & επιλογής χώρων, για την ανέγερση Δημοσίων διδακτηρίων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, καθώς και χώρων μετά κτιρίων καταλλήλων για στέγαση Σχολικών Μονάδων, ΦΕΚ, 635/2007.

Οδηγός Μελετών για τα Διδακτήρια όλων των βαθμίδων Εκπαίδευσης, Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων, Αθήνα, 2008.
Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, ΙΕΠ, Αθήνα, 2014.

Γερμανός Δ. (2002). Οι τοίχοι της γνώσης. Εκδόσεις Gutenberg.

Epstein A. S., Τρίμη Ε. (2005), Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός

Παπανικολάου Ρ. Α. (2002), Η ζωγραφική στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό σχολείο, Θεσσαλονίκη: Μικρός πρίγκιπας

Άρθρα της διδάσκουσας (Μ. Παυλίδου), δημοσιευμένα στον ιστότοπο: www.art22.gr

Σημειώσεις της διδάσκουσας

(Α04ΠΚ) Πρακτική IV

Διδάσκοντες/ουσες:

Αικατερίνη Γιόφτσαλη, Ε.ΔΙ.Π.

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α04ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική IV**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	2	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

1) διακρίνουν τους σκοπούς και τους στόχους της εκπαίδευσης στην προσχολική ηλικία.
2) προσδιορίζουν τους στόχους (μαθησιακές επιδιώξεις) ενός διδακτικού σεναρίου.
3) κατανοούν τις παραμέτρους σχεδιασμού και εφαρμογής ενός διδακτικού σεναρίου στο νηπιαγωγείο.
4) σχεδιάζουν και να υλοποιούν ένα διδακτικό σενάριο σε μια τάξη νηπιαγωγείου.
5) δημιουργούν το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την εργασία των παιδιών του νηπιαγωγείου σε μικρές ομάδες στις αυθόρμητες και στις οργανωμένες δραστηριότητες.
6) κατανοούν βασικές έννοιες σχετικές με την παρατήρηση
7) αναγνωρίζουν την καταλληλότητα της παρατήρησης ως μεθόδου συλλογής δεδομένων στην προσχολική ηλικία
8) διακρίνουν την παρατήρηση από την επαγωγή/ερμηνεία
9) αναγνωρίζουν τη σημασία της προεργασίας για τη διενέργεια παρατήρησης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής διδακτικού σεναρίου στο νηπιαγωγείο.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή δραστηριοτήτων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Άσκηση δεξιοτήτων παρατήρησης-εξοικείωση με τις τεχνικές καταγραφής των παρατηρήσεων
- Καλλιέργεια της ικανότητας κριτικής θεώρησης και αξιοποίησης των έτοιμων εργαλείων παρατήρησης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους ενότητες: (α) Παρατήρηση του Παιδιού, (β) Ανάπτυξη διδακτικού σεναρίου στο νηπιαγωγείο και (γ) Τα λογοτεχνικά βιβλία στο Νηπιαγωγείο.

Α) Παρατήρηση του Παιδιού

Διάκριση τυχαίας/διαισθητικής – επιστημονικής παρατήρησης. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της παρατήρησης ως επιστημονικού εργαλείου. Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της παρατήρησης ως μέσου συλλογής δεδομένων στην προσχολική ηλικία. Πλεονεκτήματα της συστηματικής παρατήρησης έναντι της τυχαίας σε σχέση με το εκπαιδευτικό έργο και σύνδεσή της με το ρόλο του εκπαιδευτικού ως ερευνητή στην τάξη του. Τύποι παρατήρησης: Ως προς το βαθμό συμμετοχής του παρατηρητή. Ως προς τη χρήση τεχνικών μέσων. Τεχνικές καταγραφής των δεδομένων της παρατήρησης. Βιωματική (μέσω βιντεοσκοπημένων σκηνών από δημόσια νηπιαγωγεία) χρήση των τεχνικών καταγραφής, όπως αυτή καθορίζεται κάθε φορά από τους σκοπούς της παρατήρησης.

Βιωματική επισήμανση του τι παρατηρούμε. Ανάλυση, μέσα από παραδείγματα, των ποιοτικών χαρακτηριστικών της γλώσσας των καταγραφών.

Β) Ανάπτυξη Διδακτικού Σεναρίου στο Νηπιαγωγείο

Διάκριση των σκοπών και των στόχων της εκπαίδευσης. Η Παιδαγωγική μέσω στόχων και οι κατευθυνόμενες διδακτικές προσεγγίσεις. Οι μαθησιακές επιδιώξεις στο πλαίσιο εφαρμογής του νέου Αναλυτικού Προγράμματος για το Νηπιαγωγείο (Δ.Ε.Π.Π.Σ.). Οι αναδυόμενοι στόχοι και οι δυνατότητες αξιοποίησης στην τάξη του Νηπιαγωγείου.

Ορισμός και αναγκαιότητα σχεδιασμού αυθόρμητων και οργανωμένων δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο. Μεθόδευση αυθόρμητων και οργανωμένων δραστηριοτήτων (το «τι» και το «γιατί» μιας δραστηριότητας). Το περιβάλλον ανάπτυξης αυθόρμητων και οργανωμένων δραστηριοτήτων και το παιδαγωγικό υλικό. Οι επιδιωκόμενες γνώσεις και δεξιότητες. Οι παράμετροι του σχεδιασμού. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της δραστηριότητας. Η εξέλιξη μιας οργανωμένης δραστηριότητας. Παραδείγματα. Σχεδιασμός επί χάρτου από μικρές ομάδες φοιτητών/τριών και παρουσίαση. Εμπλοκή των φοιτητών/τριών στην εκπαιδευτική πραγματικότητα της τάξης μέσω παρατήρησης και εφαρμογής μιας οργανωμένης δραστηριότητας.

Γ) Τα Λογοτεχνικά Βιβλία στο Νηπιαγωγείο

Το περικείμενο των εικονογραφημένων παιδικών βιβλίων: σχήμα, μέγεθος, εξώφυλλα, ταπετσαρίες, πλαίσια. Σχέσεις εικόνας και λόγου. Ιδεολογικές υποδηλώσεις των εικόνων & των εικονογραφημένων βιβλίων γενικότερα. Αναγνώσεις εικονογραφημένων: η διαλεκτική σχέση αναγνώστη εικόνας και αναγνώστη / κειμένου. Παιχνίδια με τα βιβλία π.χ. βάλτε στη σειρά τις σελίδες, φανταστείτε ένα αλλιώτικο τέλος, βρείτε έναν τίτλο για την ιστορία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Σεμινάρια	12
Εργαστηριακή άσκηση	16
Άσκηση πεδίου	12
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	20
Συγγραφή εργασίας/-ών	30
Σύνολο Μαθήματος	***90 (3*30)***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης**: Δύο υποχρεωτικές γραπτές εργασίες (90%) Υποχρεωτική δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** Περιεχόμενο (40%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ασωνίτης, Π. (2001). *Η Εικονογράφηση στο Βιβλίο της Παιδικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα: Καστανιώτης

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται.* Αθήνα: Gutenberg.

Cohen, D. , Stern, V., & Balaban, N. (2001). Παρατηρώντας και Καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών. Αθήνα: Gutenberg.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας.* Αθήνα: *Μεταίχμιο.*

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) *Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο,* Αθήνα: Παπαδόπουλος

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμψύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση*, Αθήνα, faggoto books.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003*). Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια*, Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τ. ΄Β, Gutenberg.

Μουμουλίδου, Μ. (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντολιοπούλου, Ε. (2001). *Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Ντολιοπούλου, Ε. (2003). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. 1ο & 2ο Μέρος.* http://ebooks.edu.gr/new/

Τζαφεροπούλου, Μ.Μ. (επιμ.) (2001). *Η Συγγραφή και η Εικονογράφηση*, Τομ. Α, Αθήνα: Καστανιώτης

Τσιλιμένη, Τ. (2007) *Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο: Όψεις και Απόψεις*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

Φίλιας, Β., (2003). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

(Α05ΠΚ) Πρακτική V

Διδάσκοντες:

Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Αντώνιος Καμπάς, Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α05ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική V**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	2	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

Ενσωματώνουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Μεταφράσουν τις εθνικές οδηγίες φυσικής δραστηριότητας, να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν κατάλληλα προγράμματα με στόχο την επίτευξη των οδηγιών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής δραστηριότητας στο νηπιαγωγείο.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή δραστηριοτήτων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει δύο επιμέρους ενότητες: (α) Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη και (β) Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση.

Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη

Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου σεμιναρίου γίνεται μια συνολική επισκόπηση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Στη συνέχεια δίνονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις πάνω στο ζήτημα της επικοινωνίας με αλλόγλωσσα νήπια και της «διδασκαλίας» της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, ενώ παράλληλα δίνονται κατευθύνσεις σχετικά με τον τρόπο συμμετοχής των αλλόγλωσσων και αλλόθρησκων παιδιών σε σχολικές γιορτές.

Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση

Οι φοιτητές/τριες θα μάθουν για τη σημαντικότητα της παρέμβασης για τη φυσική δραστηριότητα, στην προσχολική ηλικία και της προετοιμασίας του κατάλληλου

περιβάλλοντος ως στόχου για την παρέμβαση. Θα γίνει επιπλέον επισκόπηση αναφορικά με τον επιπολασμό της φυσικής δραστηριότητας, της καθιστικής συμπεριφοράς και της παχυσαρκίας στον προσχολικό πληθυσμό καθώς και σχετικά με τις επιπτώσεις αυτών των συμπεριφορών στην υγεία των νηπίων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	10
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	30
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	30
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	20
Σύνολο Μαθήματος	***90 (3*30)***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	**Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη»): **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη») **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση»): Τεστ και μικροδιδασκαλία **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση»): Σύντομες ερωτήσεις-απαντήσεις και δημόσια παρουσίαση εργασίας

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Derman-Sparks L. και ομάδα εργασίας A.B.C. (2010). Καταπολεμώντας τις προκαταλήψεις: Παιδαγωγικά εργαλεία. ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ «Σχεδία».

M. Vandenbroeck (2004). Με τη ματιά του Γέτι: Η καλλιέργεια του σεβασμού του «άλλου» στην εκπαίδευση. Εκδόσεις Νήσος.

Καμπάς Α. (2019). Φυσική Δραστηριότητα και Ψυχοκινητική στην προσχολική ηλικία. Αθήνα: Γ. Δαρδανός & Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

(Α06ΠΚ) Πρακτική VI

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες:

Αικατερίνη Γιόφτσαλη, Ε.ΔΙ.Π.

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

Ευθυμία Παπαναστασίου, Ε.ΔΙ.Π.

Αικατερίνη Σαραφίδου, Διδάσκουσα ΠΔ 407/80

Αποσπασμένες νηπιαγωγοί

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α06ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική VI**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	2	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/CLASSIC112/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες

καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) διακρίνουν τους σκοπούς και τους στόχους των διδακτικών σεναρίων στην προσχολική ηλικία στο ημερήσιο πρόγραμμα.
2) κατανοούν τις παραμέτρους σχεδιασμού και εφαρμογής του ημερήσιου προγράμματος για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
3) σχεδιάζουν, υλοποιούν, αξιολογούν και αναστοχάζονται ένα ημερήσιο πρόγραμμα σε μια τάξη νηπιαγωγείου.
4) δημιουργούν το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την εργασία των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε μικρές ομάδες.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής διδακτικών σεναρίων.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής αφορά τον σχεδιασμό, υλοποίηση αξιολόγηση και αναστοχασμό ημερήσιου προγράμματος σε τυπικά πλαίσια εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο) αξιοποιώντας το μοντέλο επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών Lesson Study (LS) .

Συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν ο σχεδιασμος, η εφαρμογή και αξιολόγηση ημερήσιου προγράμματος στο Νηπιαγωγείο. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως εμψυχωτή στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης των διδακτικών σεναρίων αλλά και των ελεύθερων δραστηριοτήτων.

Επιπλέον, οι φοιτητές προσεγγίζουν το θεωρητικό πλαίσιο του μοντέλου LS, καθώς όπως

καταγράφεται στη διεθνή βιβλιογραφία προτείνεται για την εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών και την επαγγελματική ανάπτυξη των εν ενεργεία εκπαιδευτικών. Μέσα από βιωματικές εφαρμογές σε μικρές ομάδες παρουσιάζονται εννοιολογικοί ορισμοί, ο σκοπός και οι προσεγγίσεις του στοχασμού και δίνεται έμφαση στον στοχαστικο- κριτικό εκπαιδευτικό και στις πρακτικές αναστοχασμού που μπορεί να αξιοποιήσει.

Οι φοιτητές σε μικρές ομάδες ακολουθούν τις στρατηγικές εφαρμογής του μοντέλου στις βασικές φάσεις του σχεδιάζοντας και υλοποιώντας δυο ημερήσια προγράμματα σε δημόσια νηπιαγωγεία σε διάρκεια τριών ημερών: α) συνεργατικός σχεδιασμός στόχων δυο ημερήσιων προγαμμάτων, β) εφαρμογή – παρατήρηση ημερήσιων προγραμμάτων, γ) στοχασμός – ανατροφοδότηση, δ) επανασχεδιασμός ενός εκ των δυο ημερήσιων προγραμμάτων και επανεφαρμογή του την τρίτη ημέρα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint E-mail
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Σεμινάρια	18
Εργαστηριακή άσκηση	20
Πρακτική (τοποθέτηση)	15
Συγγραφή εργασίας/-ών	22
Αυτόνομη μελέτη	15
Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Άσκηση πεδίου (20%) Υποχρεωτική γραπτή εργασία (80%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Περιεχόμενο (40%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αυγητίδου, Σ. (2008). Σ*υνεργατική Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές*, εκδ. Gutenberg.

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται*. Αθήνα: Gutenberg.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Helm H J., Katz L. (2002). Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμψύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση*. Αθήνα: faggoto books.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια, Gutenberg.

Ματσαγγούρας Η. (2007). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τ. ΄Β. Gutenberg.

Μουμουλίδου Μ., (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντολιοπούλου Ε. (2000). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Ντολιοπούλου Ε. (2001). *Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. 1ο & 2ο Μέρος.* http://ebooks.edu.gr/new/

Ρεκαλίδου, Γ. (2016). *Η αξιολόγηση στην τάξη του νηπιαγωγείου. Τι, γιατί και πώς;*, Αθήνα, Gutenberg.

(Α07ΠΚ) Πρακτική VII

Διδάσκοντες/ουσες:

Αικατερίνη Γιόφτσαλη, ΕΔΙΠ

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

Ευθυμία Παπαναστασίου, Ε.ΔΙ.Π.

Ευθυμία Πεντέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Ιωάννης Μαυρίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Ζωή Δαλούκα, ΕΤΕΠ

Νικόλαος Παπαδόπουλος, ΕΤΕΠ

Αικατερίνη Σαραφίδου, Διδάσκουσα ΠΔ 407/80

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α07ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο & 8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική VII**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) αναγνωρίζουν και να κατανοούν τις βασικές αρχές ενός σχεδίου εργασίας ακολουθώντας τη διαθεματικη προσέγγιση της γνώσης.
2) κατανοούν τη μέθοδο Project (Σχέδιο Εργασίας)
3) σχεδιάζουν, υλοποιούν και αξιολογούν ένα σχέδιο εργασίας σε τάξη νηπιαγωγείου.
4) κατανοούν και εφαρμόζουν τις βασικές αρχές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας στο σχεδιασμό και υλοποίηση ενός σχεδίου εργασίας.
5) αναστοχάζονται και βελτιώνουν τη διδασκαλία τους
6) κατανοούν θέματα πρώτων βοηθειών
7) αντιμετωπίζουν ατυχήματα στο χώρο της εργασίας τους
8) διαχειρίζονται θέματα που σχετίζονται με τη βασική υποστήριξη της ζωής και την προνοσοκομειακή υποστήριξη της ζωής στο τραύμα.
9) σχεδιάζουν, οργανώνουν και διοικούν μια εκπαιδευτική μονάδα σ' έναν ολοκληρωμένο κύκλο λειτουργίας
10) Εξοικειωθούν με τρόπους οργάνωσης και λειτουργίας μιας Σχολικής Βιβλιοθήκης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής σχεδίων εργασίας στο τυπικό (τάξη νηπιαγωγείου) και εκπαιδευτικών δράσεων στο μη τυπικό πλαίσιο εκπαίδευσης (μουσεία, παιδιατρικές κλινικές).
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για τη διαχείριση θεμάτων πρώτων βοηθειών.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα που αφορούν την οργάνωση και διοίκηση μιας εκπαιδευτικής μονάδας.
- Κατάκτηση δεξιοτήτων απαραίτητες για έναν μελλοντικό εκπαιδευτικό παιδιών προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους ενότητες: (α) Το Σχέδιο Εργασίας στο Νηπιαγωγείο, (β) Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων και (γ) Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας.

Α) Το Σχέδιο Εργασίας στο Νηπιαγωγείο

Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης στο νηπιαγωγείο και η εννοιολογική οριοθέτησή της. Θεωρητικές βάσεις και βασικές αρχές της μεθόδου σχεδίου εργασίας (Project). Δομή και διάρκεια ενός σχεδίου εργασίας. Το Σχέδιο Εργασίας και η εμπλοκή της Κοινότητας. Η αξιολόγηση στο πλαίσιο Σχεδίου Εργασίας. Η εφαρμογή του Σχεδίου Εργασίας στην προσχολική ηλικία μέσα από παραδείγματα. Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία στην εφαρμογή σχεδίου εργασίας. Η λειτουργία μικρών ομάδων εργασίας στο Νηπιαγωγείο. Οι λόγοι που υπαγορεύουν αυτή τη μορφή εργασίας στα πλαίσια του Σχεδίου εργασίας. Προϋποθέσεις για την εργασία σε μικρές ομάδες.
Οι φοιτητές χωρισμένοι σε ομάδες σχεδιάζουν, υλοποιούν, αξιολογούν και αναστοχάζονται ένα Σχέδιο Εργασίας διάρκειας 90 ωρών σε τάξη νηπιαγωγείου.

Β) Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων

Το φροντιστήριο απευθύνεται στους/στις φοιτητές/τριες των παιδαγωγικών τμημάτων με σκοπό να τους ενημερώσει πάνω σε θέματα πρώτων βοηθειών και να τους καταστήσει ικανούς να αντιμετωπίζουν ατυχήματα στο χώρο της εργασίας, κυρίως σε σχέση με τους μαθητές τους.

Παράλληλα, τους βοηθά στην αντιμετώπιση με ψυχραιμία ατυχημάτων στο σπίτι και στις διακοπές και τους διδάσκει τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Σκοπός του φροντιστηριακού μαθήματος είναι να προετοιμάσει τους/τις φοιτητές/τριες, μέσα από τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα αποκτήσουν, για τη σωστή αντιμετώπιση και διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με τη βασική υποστήριξη της ζωής και την προνοσοκομειακή υποστήριξη της ζωής στο τραύμα. Η εκπαίδευση θα έχει κατά βάση πρακτικό χαρακτήρα με την εφαρμογή σχετικών αλγορίθμων και πρωτοκόλλων, θα πραγματοποιείται με τη βοήθεια συγχρόνων προπλασμάτων που έχουν κατασκευαστεί γι' αυτό το σκοπό και θα ολοκληρώνεται σε 6 τρίωρες θεματικές ενότητες όπου η παρουσία των φοιτητών/τριών θα είναι υποχρεωτική. Επιπλέον ο/η φοιτητής-τρια παίρνει πιστοποίηση μέσω του Ε.Κ.Α.Β, εγκεκριμένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ERC) αφού θα έχει παρακολουθήσει υποχρεωτική άσκηση πεδίου διάρκειας 5 ωρών.

Γ) Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας

Σχεδιασμός και αναλυτική περιγραφή των φάσεων οργάνωσης και λειτουργίας ενός εκπαιδευτικού χώρου και οργάνωση ενός εκπαιδευτικού χώρου προσχολικής ηλικίας με προτεραιότητα στις οικονομικές - διοικητικές δραστηριότητες και λειτουργίες του.

Γ1) Οργάνωση σχολικής βιβλιοθήκης

Στο σεμινάριο αυτό αναλύονται οι στόχοι μιας καλά οργανωμένης (προ)σχολικής βιβλιοθήκης, παρουσιάζεται ο χώρος ή οι χώροι που απαιτούνται και ο τρόπος σύμφωνα με τον οποίο θα

διαμορφωθούν, η συγκρότηση της συλλογής υλικού από το προσωπικό (νηπιαγωγοί), ο τρόπος οργάνωσης του υλικού σύμφωνα με το Δεκαδικό Σύστημα Ταξινόμησης Melvil Dewey και τέλος ο κανονισμός λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Βίντεο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	9
Σεμινάρια	45
Εργαστηριακή άσκηση	50
Άσκηση πεδίου	6
Πρακτική (τοποθέτηση)	90
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	80
Συγγραφή εργασίας/-ών	80
Καλλιτεχνική δημιουργία	30
Αυτόνομη μελέτη	60
Σύνολο Μαθήματος	***450 (15*30)***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Το Σχέδιο Εργασίας στο Νηπιαγωγείο»): Άσκηση πεδίου (20%) Υποχρεωτική γραπτή εργασία (80%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Το Σχέδιο Εργασίας στο Νηπιαγωγείο»): Περιεχόμενο (40%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%) **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων»): Υποχρεωτική γραπτή εξέταση-Δοκιμασία πολλαπλής επιλογής (75%) Υποχρεωτική άσκηση πεδίου (25%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων»): Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (100%) **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας»): Συμμετοχή (30%) Ομαδική εργασία (50%) Παρουσίαση ομαδικής εργασίας (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας»): Συμμετοχή 40% Εργαστήριο 30% Εργασία 30%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αυγητίδου, Σ. (2008). Σ*υνεργατική Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές*, εκδ. Gutenberg.

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται*. Αθήνα: Gutenberg.

Γκούρτσας, Ν.Β. (2013). *Πρώτες Βοήθειες. Μύθοι και πραγματικότητα,* Αθήνα:Δισιγμα.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Helm H J., Katz L. (2002). Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμψύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση*, Αθήνα, faggoto books.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια, Gutenberg.

Ματσαγγούρας Η. (2007). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τ. ΄Β, Gutenberg.

Μουμουλίδου Μ., (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντολιοπούλου Ε. (2000). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Ντολιοπούλου Ε. (2001). *Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής*, Αθήνα, Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. 1ο & 2ο Μέρος.* http://ebooks.edu.gr/new/

Ρεκαλίδου, Γ. (2016). *Η αξιολόγηση στην τάξη του νηπιαγωγείου. Τι, γιατί και πώς;*, Αθήνα, Gutenberg.

St.John Ambulance,St.Andrew's Ambulance, British Red Cross. (2010*). Πρώτες βοήθειες: Οδηγός αντιμετώπισης ατυχημάτων στο σπίτι, την εργασία και τις διακοπές,* Ιατρικές εκδόσεις Λίτσας.

Παπαδόπουλος Ν.:(2019) Σημειώσεις διδάσκοντα

Δαλούκα Ζ.:(2019) Σημειώσεις διδάσκουσας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Περιγράμματα Ξένων Γλωσσών

Αγγλική γλώσσα

Διδάσκουσα: Μαρία Αμμάρι, Ε.Ε.Π. του Δ.Π.Θ.

(Ξ 01 Π) Αγγλικά – Ξένη Γλώσσα

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 01 Π**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά - Ξένη Γλώσσα (προπαρασκευαστικό μάθημα)		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Καλή γνώση γραμματικών και συντακτικών δομών σε επίπεδο Β2.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η «επανάληψη» και εξάσκηση βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων, εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου ως απώτερο στόχο. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, με τελικό στόχο την παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και παρουσίαση ακαδημαϊκών papers στην Αγγλική. Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2)Αναπτύξουν πλήρως τις γνώσεις εύρεσης ειδικών πληροφοριών στο διαδίκτυο. 3)Να Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και

σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους.

Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών. • Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης. • Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals. • Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας. • Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος. • Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος απαρτίζεται από εξειδικευμένα κείμενα στα Αγγλικά πάνω στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην εκπαίδευση παιδιών στην προσχολική ηλικία, μέσα από ένα συνδυασμό βιβλίου (Εύδοξος) και διδακτικών σημειώσεων. Κατά την διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών σε διαφορετικά πεδία. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο εξάμηνο παρακολούθησης Αγγλικής Γλώσσας η ύλη που επεξεργάζονται είναι η εξής. 3ο Εξάμηνο: • Introduction to English for the Specific Purposes of Education. (διδακτικές σημειώσεις) • Mission IELTS 2 Academic Student's Book, Obee Bob, Spratt Mary, Express Publishing. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γίνεται ανάγνωση, ανάλυση και επεξεργασία των ειδικών κειμένων, ομαδικές εργασίες στην τάξη, και παρακολούθηση εξειδικευμένων video κατά το δυνατό συναφών με τις διαλέξεις και τα επεξεργαζόμενα κείμενα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass. Email, παρακολούθηση video, διαδικτυακά εργαλεία εύρεσης λεξιλογίου και ορολογίας, όπως οι σελίδες Just the word, SKELL
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Φροντιστήρια	39
Άσκηση πεδίου	26
Συγγραφή εργασίας	15

	Αυτόνομη μελέτη	55
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**:Αγγλικά **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Οι φοιτητές/τριες έχουν τις εξής επιλογές: • Γραπτή Εξέταση 100% Σημείωση: Επιπρόσθετα, για τους/τις φοιτητές/τριες που δεν παρακολουθούν το μάθημα δίνεται η δυνατότητα συμπλήρωσης του προφορικού βαθμού με προφορική εξέταση για να θεωρηθούν προβιβάσιμοι.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor. (2014) Kindergarten Teacher . Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012)The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Sinclair J., (2018), *Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary,* Ανδρέας Μπέτσης

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Manning A., (2008), *English for Language and Linguistics in Higher Education Studies,* Ανδρέας Μπέτσης

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Early childhood research Quarterly
Early Childhood Education Journal
Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research

Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

(Ξ 01 Υ) Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	[Καλή γνώση γραμματικών και συντακτικών δομών σε επίπεδο B2-C1.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2)Αναζητούν ειδικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. 3)Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους. 5)Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής. 6)Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα. 7)Σχεδιάζουν το δικό τους Αγγλικό ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό υλικό, με την μέθοδο Project Work, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, όπως παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και συμμετοχή με ανακοινώσεις.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:
1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής.
2)Αναπτύξουν πλήρως τις γνώσεις εύρεσης ειδικών πληροφοριών στο διαδίκτυο.
3)Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής.
4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους.
5)Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής.
6)Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα.
7)Σχεδιάζουν ακαδημαϊκές προφορικές παρουσιάσεις και να συμμετέχουν στα Symposium for students of ESP Classes, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών.
- Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης.
- Αναγνώριση και χρήση των collocations στον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης, δεξιότητα η οποία κρίνεται ως μία από τις σημαντικότερες στον χώρο του ESAP.(English for specific and Academic Purposes)
- Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals.
- Εξοικείωση με την Μέθοδο Project Work στην Αγγλική Γλώσσα.
- Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας.
- Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος.
- Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος απαρτίζεται από εξειδικευμένα κείμενα στα Αγγλικά πάνω στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην εκπαίδευση παιδιών στην προσχολική ηλικία, μέσα από ένα συνδυασμό βιβλίου (Εύδοξος) και διδακτικών σημειώσεων.
Κατά την διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών σε διαφορετικά πεδία. Πιο συγκεκριμένα, στο δεύτερο εξάμηνο παρακολούθησης Αγγλικής Γλώσσας η ύλη που επεξεργάζονται είναι η εξής.

4ο Εξάμηνο:

- Children's Literature, Fairy Tales, Children's Play. (Lecture Notes)
- Primary Socialization, Emotional intelligence, Bullying, Project work, Children's creativity. (διδακτικές σημειώσεις)
- Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary, John Sinclair
- English for Academic Study: Vocabulary 2012 edition - Study Book, Colin Campbell.

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γίνεται ανάγνωση, ανάλυση και επεξεργασία των ειδικών κειμένων, ομαδικές εργασίες στην τάξη, και παρακολούθηση εξειδικευμένων video κατά το δυνατό συναφών με τις διαλέξεις και τα επεξεργαζόμενα κείμενα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email, παρακολούθηση video.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Φροντιστήρια	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	8
Συγγραφή εργασίας/-ών	25
Καλλιτεχνική δημιουργία	3
Αυτόνομη μελέτη	60
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .

Γλώσσα αξιολόγησης:*Αγγλικά*
Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %):

- Γραπτή εξέταση (50%)
- Εργασία (30%)
- Δημόσια παρουσίαση (20%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- **Περιεχόμενο**: Ακρίβεια και πληρότητα. Εργασίας (ατομικής ή ομαδικής) (10%)
- **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη χρήση ακαδημαϊκής γλώσσας επιχειρηματολογία, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (10%)
- **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας (10%)
- **Γλώσσα:** έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος) (10%)
- **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor, (2014), Kindergarten Teacher, Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012),The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Early childhood research Quarterly
Early Childhood Education Journal
Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research
Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

(Ξ 03 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 03 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Καλή γνώση γραμματικών και συντακτικών δομών σε επίπεδο B2-C1.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, όπως παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και συμμετοχή με ανακοινώσεις. Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2)Αναζητούν ειδικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. 3)Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους. 5)Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής. 6)Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα. 7)Σχεδιάζουν το δικό τους Αγγλικό ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό υλικό, με την μέθοδο Project Work, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών. • Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης. • Αναγνώριση και χρήση των collocations στον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης, δεξιότητα η οποία κρίνεται ως μία από τις σημαντικότερες στον χώρο του ESAP.(English for specific and Academic Purposes) • Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals. • Εξοικείωση με την Μέθοδο Project Work στην Αγγλική Γλώσσα. • Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας. • Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος. • Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος απαρτίζεται από εξειδικευμένα κείμενα στα Αγγλικά πάνω στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην εκπαίδευση παιδιών στην προσχολική ηλικία, μέσα από ένα συνδυασμό βιβλίου (Εύδοξος) και διδακτικών σημειώσεων.
Κατά την διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών σε διαφορετικά πεδία. Επίσης οι φοιτητές/τριες μπορούν να συστήσουν δικά τους ακαδημαικά ενδιαφέροντα για επεξεργασία στην Αγγλική Γλώσσα. Πιο συγκεκριμένα, στο πέμπτο εξάμηνο παρακολούθησης Αγγλικής Γλώσσας η ύλη που επεξεργάζονται είναι η εξής.

Επιλεγόμενο μάθημα 5ου Εξαμήνου:

- Primary Socialization, Emotional intelligence, Bullying, Project work, Children's creativity. (διδακτικές σημειώσεις)
- Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary, John Sinclair
- English for Language and Linguistics in Higher Education Studies – Course Book with audio CDs, Anthony Manning
- Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary, John Sinclair

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γίνεται ανάγνωση, ανάλυση και επεξεργασία των ειδικών κειμένων, ομαδικές εργασίες στην τάξη, και παρακολούθηση εξειδικευμένων video κατά το δυνατό συναφών με τις διαλέξεις και τα επεξεργαζόμενα κείμενα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email, παρακολούθηση video.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Φροντιστήρια	39
Εργαστηριακή άσκηση	5
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	8
Συγγραφή εργασίας/-ών	25

	Καλλιτεχνική δημιουργία	2
	Αυτόνομη μελέτη	56
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Αγγλικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση (50%) • Εργασία (30%) • Δημόσια παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: Ακρίβεια και πληρότητα. Εργασίας(ατομικής ή ομαδικής) (10%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη χρήση ακαδημαϊκής γλώσσας επιχειρηματολογία, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor. (2014) Kindergarten Teacher . Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012)The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Early childhood research Quarterly

Early Childhood Education Journal

Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research
Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

(Ξ 05 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 05 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Καλή γνώση γραμματικών και συντακτικών δομών σε επίπεδο B2-C1.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, όπως παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και συμμετοχή με ανακοινώσεις. Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2)Αναζητούν ειδικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. 3)Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους. 5)Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής. 6)Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα. 7)Σχεδιάζουν το δικό τους Αγγλικό ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό υλικό, με την μέθοδο Project Work, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών. • Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης. • Αναγνώριση και χρήση των collocations στον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης, δεξιότητα η οποία κρίνεται ως μία από τις σημαντικότερες στον χώρο του ESAP.(English for specific and Academic Purposes) • Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals. • Εξοικείωση με την Μέθοδο Project Work στην Αγγλική Γλώσσα. • Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας. • Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος. • Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος απαρτίζεται από εξειδικευμένα κείμενα στα Αγγλικά πάνω στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην εκπαίδευση παιδιών στην προσχολική ηλικία, μέσα από ένα συνδυασμό βιβλίου (Εύδοξος) και διδακτικών σημειώσεων.
Κατά την διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών σε διαφορετικά πεδία. Πιο συγκεκριμένα στο τέταρτο εξάμηνο παρακολούθησης Αγγλικής Γλώσσας η ύλη που επεξεργάζονται είναι η εξής.

Επιλεγόμενο μάθημα 6ου Εξαμήνου:

- Educational systems, teaching and learning strategies, cooperative and collaborative teaching. (διδακτικές σημειώσεις)
- Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary, John Sinclair
- English for Language and Linguistics in Higher Education Studies – Course Book with audio CDs, Anthony Manning
- English for Academic Study: Extended Writing & Research Skills 2012 Edition - Course Book, Joan McCormack, John Slaght
- English for Psychology in Higher Education Studies-Course Book with audio CDs,
- Jane Short

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γίνεται ανάγνωση, ανάλυση και επεξεργασία των ειδικών κειμένων, ομαδικές εργασίες στην τάξη, και παρακολούθηση εξειδικευμένων video κατά το δυνατό συναφών με τις διαλέξεις και τα επεξεργαζόμενα κείμενα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email, παρακολούθηση video.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή άσκηση	5
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	8
	Συγγραφή εργασίας/-ών	25
	Καλλιτεχνική δημιουργία	3
	Αυτόνομη μελέτη	55
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Αγγλικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εργασία (70%) • Δημόσια παρουσίαση(30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: Ακρίβεια και πληρότητα. Εργασίας(ατομικής ή ομαδικής)(50%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη χρήση ακαδημαϊκής γλώσσας επιχειρηματολογία, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (20%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας(10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor. (2014) Kindergarten Teacher . Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012)The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Early childhood research Quarterly
Early Childhood Education Journal
Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research
Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

Γαλλική γλώσσα

Διδάσκουσα: Αικατερίνη Μαυρομαρά-Λαζαρίδου, Ε.Ε.Π. του Δ.Π.Θ.

(Ξ 02 Π) Γαλλικά – Ξένη Γλώσσα

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 02 Π**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γαλλικά - Ξένη Γλώσσα		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) κατανοούν γραπτά και προφορικά κείμενα επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL) 2) παράγουν γραπτά και προφορικά κείμενα επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL)
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ
Ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας και των τεσσάρων βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) σε επίπεδο γλωσσομάθειας Α2 σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών.

ΥΛΙΚΟ
Το διδακτικό υλικό έχει τη μορφή ανοικτού φακέλου, έτσι ώστε να επιδέχεται αναπροσαρμογές με βάση τα εκάστοτε ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Αντλείται κυρίως από μεθόδους διδασκαλίας, γαλλόφωνα παιδικά περιοδικά, ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. και είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ
Εφαρμόζεται η επικοινωνιακή μέθοδος γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς και η ενεργητική βιωματική προσέγγιση. Δίνεται έμφαση στην ομαδική εργασία. Προτείνονται σχέδια εργασίας μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα σύγχρονης εκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)*** Φροντιστήρια: 39 Συγγραφή εργασίας/-ών: 46 *Αυτόνομη μελέτη*: 50 **Σύνολο Μαθήματος**: ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: γαλλικά **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, 50% • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, 20% • Γραπτή Εργασία, 20% • Δημόσια Παρουσίαση, 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Γραπτή εξέταση • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 70% Εργασία • **Περιεχόμενο:** πρωτοτυπία, πληρότητα (5%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση/συνοχή (5%) ▪ **Γλώσσα** / λεξιλόγιο, μορφο-σύνταξη (8%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (2%) **Παρουσίαση (10%)**

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Τίτλος : ALORS ON JOUE ! 12 jeux de société pour La didactique du FLE

Συγγραφείς : Mavromara-Lazaridou C. Schlemminger G.

Εκδόσεις : GUTENBERG (2018)

Τίτλος : Le Grenier de la Grammaire

Συγγραφείς : Αιγλη Σιούτη, Αννα Αλικιώτη. (2016)

Εκδόσεις : ΓΡΗΓΟΡΗ

Τίτλος : Prêts..partez ! A1-A2

Συγγραφείς : Apartian S , Bertin Noel (2016)

Εκδόσεις : TRAIT D'UNION

Τίτλος : Ελληνογαλλικό γαλλοελληνικό λεξικό

Συγγραφέας : Παντελοδήμος

Εκδόσεις : ΚΑΟΥΦΜΑΝ

Ιστότοποι :

- http://www.gommeetgribouillages.fr/Lienmater.htm
- http://www.ac-grenoble.fr/tice74/spip.php?rubrique23
- http://www.chansons-net.com/
- http://www.momes.net/Comptines

(Ξ 02 Υ) Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 02 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) κατανοούν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, Β1, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL) 2) παράγουν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, Β1, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL)
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ
Ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας και των τεσσάρων βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) σε επίπεδο γλωσσομάθειας Α2 σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών.
Επαφή με γαλλικά παιδικά περιοδικά (έντυπα και ηλεκτρονικά)
Εξοικείωση με τη γλώσσα των Παιδαγωγικών Επιστημών, καθώς και τη προσέγγιση της γαλλόφωνης βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το γνωστικό αντικείμενο.
Ανάπτυξη γραπτού και προφορικού λόγου που συνδέεται με τις άμεσες επιστημονικές ανάγκες των φοιτητών/τριών, και κυρίως με τις μελλοντικές επαγγελματικές δραστηριότητές τους.
Ανάπτυξη μεθοδολογικών δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών μέσα από την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και την οργάνωση και εμψύχωση εργαστηρίων αφύπνισης της γλώσσας

ΥΛΙΚΟ
Το διδακτικό υλικό έχει τη μορφή ανοικτού φακέλου, έτσι ώστε να επιδέχεται αναπροσαρμογές με βάση τα εκάστοτε ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Προτεινόμενες θεματικές: παιδαγωγική σχεδίου εργασίας, αφύπνιση στη γαλλική γλώσσα σε νήπια, η ξένη γλώσσα στην προσχολική ηλικία, κατασκευές, παιχνίδια, τραγούδια, παραμύθια, κουκλοθέατρο. Το υλικό αντλείται κυρίως από αυθεντικά κείμενα : παιδαγωγικά λεξικά, γαλλόφωνα παιδικά περιοδικά, βιβλία, ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. και είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ
Εφαρμόζεται η επικοινωνιακή μέθοδος γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς και η ενεργητική βιωματική προσέγγιση. Δίνεται έμφαση στην ομαδική εργασία. Προτείνονται σχέδια εργασίας μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης.

Συμμετοχή στο σχέδιο εργασίας «Αφύπνιση στη γαλλική γλώσσα και στο γαλλικό πολιτισμό» με παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και εμψύχωση δημιουργικών εργαστηρίων σε Νηπιαγωγείο της Αλεξανδρούπολης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Διαλέξεις	6
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	33
Εργαστηριακή άσκηση	10
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	3
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	18
Συγγραφή εργασίας/-ών	23
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	19
Αυτόνομη μελέτη	23

	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: γαλλικά **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, 50% • Γραπτή Εργασία, 40% • Δημόσια Παρουσίαση, 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Γραπτή εξέταση • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 50% Εργασία (50%) • **Περιεχόμενο:** πρωτοτυπία, πληρότητα (15%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση/συνοχή (10%) ▪ **Γλώσσα** / λεξιλόγιο, μορφο-σύνταξη (10%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (5%) • **Πρακτική εφαρμογή :** εμψύχωση εργαστηρίων (5%) • **Παρουσίαση (5%)**

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

PÉDAGOGIE DE PROJET

BORDALLO I. / GINESTET J.-P. (1993) : *Pour une pédagogie du projet*, Paris, Hachette.

HUBER M. (1999) : *Apprendre en projets : La Pédagogie du projet-élèves*, Lyon, Chronique Sociale.

MAVROMARA-LAZARIDOU C. (2006) : *La pédagogie de projet pratiquée en FLE (Français Langue Étrangère) dans les deux premières classes du collège public grec,* Université de Pédagogie de KARLSRUHE : Thèse de doctorat

EVEIL AUX LANGUES – APPRENTISSAGE PRÉCOCE D'UNE LANGUE

CANDELIER M., 2003, *L'éveil aux langues à l'école primaire. EVLANG : Bilan d'une innovation européenne*, Paris : De Boeck.

GAONAC'H D., 2006, *L'apprentissage précoce d'une langue étrangère,* Paris : Hachette.

GROUX D., 2003, « Pour un apprentissage précoce des langues : Le meilleur âge pour apprendre », *Le français dans le monde,* n°330 (novembre-décembre), 23-25.

Une base de sites pour les maternelles :

- http://www.gommeetgribouillages.fr/Lienmater.htm
- http://www.ac-grenoble.fr/tice74/spip.php?rubrique23

Des idées pour des jeux et des fabrications :

Mavromara-Lazaridou C. Schlemminger G., 2018*, Alors on joue ! 12 jeux de société pour La didactique du FLE,*

Εκδόσεις GUTENBERG.

- http://jeux.lulu.pagesperso-orange.fr/

- un site exceptionnel de jeux et activités pré-scolaires : http://campdejour.v3r.net/doc_uploads/v3r/camps_de_jour/documents/Recueil%20de%20jeux%20pour%20les%20enseignants%20du%20prescolaire.pdf
- http://www.grandiravecnathan.com/activites-bricolages-faciles-enfants.html

(Ξ 04 Ε) Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 04 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου,Γενικών Γνώσεων, ΕπιστημονικήςΠεριοχής, ΑνάπτυξηςΔεξιοτήτων*	Ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) κατανοούν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας Β1, Β2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL) 2) παράγουν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας Β1, Β2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL)
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ

Εξοικείωση με τη γλώσσα των Παιδαγωγικών Επιστημών, καθώς και τη προσέγγιση της γαλλόφωνης βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το γνωστικό αντικείμενο.
Ανάπτυξη γραπτού και προφορικού λόγου που συνδέεται με τις άμεσες επιστημονικές ανάγκες των φοιτητών/τριών, και κυρίως με τις μελλοντικές επαγγελματικές δραστηριότητές τους.
Ανάπτυξη μεθοδολογικών δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών μέσα από την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού.

ΥΛΙΚΟ

Το διδακτικό υλικό έχει τη μορφή ανοικτού φακέλου, έτσι ώστε να επιδέχεται αναπροσαρμογές με βάση τα εκάστοτε ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Προτεινόμενες θεματικές: βιογραφικό σημείωμα, επιστολές, δομή και λειτουργία γαλλόφωνων νηπιαγωγείων, εκπαιδευτικά συστήματα γαλλόφωνων χωρών, εικονογραφημένο βιβλίο. Το υλικό αντλείται κυρίως από αυθεντικά κείμενα : παιδαγωγικά λεξικά, γαλλόφωνα παιδικά περιοδικά, βιβλία, ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. και είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Εφαρμόζεται η επικοινωνιακή μέθοδος γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς και η ενεργητική βιωματική προσέγγιση. Δίνεται έμφαση στην ομαδική εργασία. Προτείνονται σχέδια εργασίας μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Διαλέξεις	19
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	20
Εργαστηριακή άσκηση	6
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	22
Συγγραφή εργασίας/-ών	22
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	11
Αυτόνομη μελέτη	35
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: γαλλικά **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, 50% • Γραπτή Εργασία, 40% • Δημόσια Παρουσίαση, 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Γραπτή εξέταση • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 50% Εργασία (50%) • **Περιεχόμενο:** πρωτοτυπία, πληρότητα (15%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση/συνοχή (10%) ▪ **Γλώσσα** / λεξιλόγιο, μορφο-σύνταξη (10%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (5%) • **Πρακτική εφαρμογή :** εμψύχωση εργαστηρίων (5%) • **Παρουσίαση (5%)**

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

CURRICULUM VITAE - LETTRE DE MOTIVATION
https://www.google.gr/search?q=COMMENT+FAIRE+SON+CV+&ie=utf-8&oe=utf-8&client=firefox-b&gfe_rd=cr&ei=JURiWYf0GevGXvXEsRA
http://etudiant.aujourdhui.fr/etudiant/info/exemple-de-lettre-de-motivation.html

SYSTÈME ÉDUCATIF EN FRANCE
https://fr.wikipedia.org/wiki/Syst%C3%A8me_%C3%A9ducatif_fran%C3%A7ais
http://www.bonjourdefrance.com/exercices/contenu/19/civilisation/527.html

ÉCOLE MATERNELLE DES PAYS FRANCOPHONES
https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89cole_maternelle_en_France
http://www.education.gouv.fr/cid166/l-ecole-maternelle-organisation-programme-et-fonctionnement.html
http://www.expat.com/fr/guide/europe/suisse/10410-garderies-et-ecoles-maternelles-en-suisse.html

ALBUMS DE JEUNESSE
http://eduscol.education.fr/cid73204/selection-pour-une-premiere-culture-litteraire-a-l-ecole-maternelle.html

(Ξ 06 Ε) Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 06 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γαλλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) κατανοούν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας B1-B2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL) 2) παράγουν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας B1-B2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL)

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ

- Εξοικείωση με τη γλώσσα των Παιδαγωγικών Επιστημών, καθώς και τη προσέγγιση της γαλλόφωνης βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το γνωστικό αντικείμενο.
- Ανάπτυξη γραπτού και προφορικού λόγου που συνδέεται με τις άμεσες επιστημονικές ανάγκες των φοιτητών/τριών, και κυρίως με τις μελλοντικές επαγγελματικές δραστηριότητές τους.
- Ανάπτυξη μεθοδολογικών δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών μέσα από την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού.

ΥΛΙΚΟ

Το διδακτικό υλικό έχει τη μορφή ανοικτού φακέλου, έτσι ώστε να επιδέχεται αναπροσαρμογές με βάση τα εκάστοτε ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Προτεινόμενες θεματικές: παιδαγωγοί και ψυχολόγοι : Dewey, Freinet, Montessori, Decroly, Piaget, Vygotski, παιδαγωγικές μέθοδοι : παιδαγωγική σχεδίου εργασίας, διαφοροποιημένη παιδαγωγική, παιδαγωγική συμβολαίου, συνεργατική μέθοδος, γαλλόφωνος παιδικός τύπος (περιοδικά, ηλεκτρονικά περιοδικά). Το υλικό αντλείται κυρίως από αυθεντικά κείμενα : παιδαγωγικά λεξικά, γαλλόφωνα παιδικά περιοδικά, βιβλία, ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. και είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Εφαρμόζεται η επικοινωνιακή μέθοδος γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς και η ενεργητική βιωματική προσέγγιση. Δίνεται έμφαση στην ομαδική εργασία. Προτείνονται σχέδια εργασίας μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	19
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	20
Εργαστηριακή άσκηση	6
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	22
Συγγραφή εργασίας/-ών	22
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	11
Αυτόνομη μελέτη	35
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: γαλλικά **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, 50% • Γραπτή Εργασία, 40% • Δημόσια Παρουσίαση, 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Γραπτή εξέταση • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 50% Εργασία (50%) • **Περιεχόμενο:** πρωτοτυπία, πληρότητα (15%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση/συνοχή (10%) ▪ **Γλώσσα** / λεξιλόγιο, μορφο-σύνταξη (10%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (5%) • **Πρακτική εφαρμογή :** εμψύχωση εργαστηρίων (5%) • **Παρουσίαση (5%)**

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GRANDS PÉDAGOGUES
http://www.cemea.asso.fr/spip.php?rubrique559

MÉTHODES PÉDAGOGIQUES
Champy P., Étévé C. (2005): Dictionnaire de l'éducation et de la formation*, 3ème éd., RETZ.*
Raynal F. / Rieunier A. (1997) : *Pédagogie : Dictionnaire des concepts clés (Apprentissages, formation et psychologie cognitive)*, Paris, ESF [coll. Pédagogies].

PRESSE ENFANTINE
http://www.bayard-jeunesse.com/
http://www.milanpresse.com/

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το αρχείο κειμένου της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει στην αρχή να έχει τα εξής:

- Εξώφυλλο στα ελληνικά στο οποίο θα εμφανίζονται τα εξής:
  - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
  - Σχολή Επιστημών Αγωγής,
  - Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία
  - Λογότυπο ΔΠΘ
  - Πτυχιακή εργασία
  - Τίτλος πτυχιακής εργασίας
  - Ονοματεπώνυμο της/του φοιτήτριας/φοιτητή με το Α.Ε.Μ.,
  - Ονοματεπώνυμα των μελών της διμελούς εξεταστικής επιτροπής,
  - Αλεξανδρούπολη
  - Μήνας και έτος ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας

- Εξώφυλλο στα αγγλικά στο οποίο θα εμφανίζονται τα εξής:
  - Democritus University of Thrace
  - School of Education Sciences
  - Department of Education Sciences in Early Childhood
  - Λογότυπο ΔΠΘ
  - Diploma dissertation
  - Τίτλος πτυχιακής εργασίας (στα αγγλικά)
  - Ονοματεπώνυμο της/του φοιτήτριας/φοιτητή με λατινικούς χαρακτήρες και το Α.Ε.Μ. (Student number),
  - Ονοματεπώνυμα των μελών της διμελούς εξεταστικής επιτροπής (examination committee members) με λατινικούς χαρακτήρες,
  - Alexandroupolis
  - Μήνας και έτος ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας

(βλ. Υπόδειγμα εξωφύλλων στο Παράρτημα ΙΙ)

- Ευχαριστίες (προαιρετικό)
- Πίνακα περιεχομένων
- Περίληψη στα ελληνικά (300-400 λέξεων) και 5 λέξεις-κλειδιά
- Περίληψη στα αγγλικά (300-400 λέξεων) και 5 λέξεις-κλειδιά

Α) Παραδοτέα για Γραμματεία του ΤΕΕΠΗ
CD που θα περιέχει το αρχείο κειμένου της πτυχιακής σε μορφή pdf και doc. Το CD θα είναι σε πλαστική θήκη.
Δε χρειάζεται να δοθεί το κείμενο σε έντυπη μορφή.

Β) Παραδοτέα για τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Επιστημών Αγωγής
1) CD που θα περιέχει το αρχείο κειμένου της πτυχιακής σε μορφή pdf. Το CD θα είναι σε πλαστική θήκη. Σμίκρυνση του εξώφυλλου της πτυχιακής θα υπάρχει στη θήκη και αυτοκόλλητη πάνω στο CD.
2) Το κείμενο της πτυχιακής εργασίας σε έντυπη μορφή. Η βιβλιοθεσία θα γίνει με *θερμοκόλληση*. Θα υπάρχει το ελληνικό εξώφυλλο της πτυχιακής σε χοντρό χαρτί και μετά το ελληνικό και αγγλικό εξώφυλλο σε κόλλες Α4.

Σημείωση: Το αρχείο pdf που θα υπάρχει και στα δύο CD δε πρέπει να είναι κλειδωμένο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΦΥΛΛΩΝ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Σχολή Επιστημών Αγωγής

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία

Πτυχιακή Εργασία

Τίτλος: «Ο τίτλος της πτυχιακής εργασίας»

Φοιτήτρια/Φοιτητής: Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας/φοιτητή Α.Ε.Μ.: XXXX

Μέλη Διμελούς Επιτροπής Εξέτασης:

Ονοματεπώνυμο επιβλέποντα/επιβλέπουσας (Επιβλέπων/Επιβλέπουσα)

Ονοματεπώνυμο δεύτερου μέλους της διμελούς επιτροπής

Αλεξανδρούπολη

Μήνας, Έτος

Democritus University of Thrace

School of Education Sciences

Department of Education Sciences in Early Childhood

Undergraduate Thesis

Title: «Το θέμα της πτυχιακής εργασίας»

Student: Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας/φοιτητή Student Number: XXXX

Examination Committee Members:

Ονοματεπώνυμο επιβλέποντα/επιβλέπουσας (Supervisor)

Ονοματεπώνυμο δεύτερου μέλους της διμελούς επιτροπής

Alexandroupolis

Μήνας, Έτος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΟΡΚΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

«Ορκίζομαι και βεβαιώνω τους Καθηγητές μου και την Ελληνική Πολιτεία ότι τώρα που γίνομαι πτυχιούχος του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης θα υπηρετώ ευσυνείδητα την Επιστήμη με όση αφοσίωση μου επιτρέπουν οι σωματικές και πνευματικές μου δυνάμεις, θα έχω πάντα ως κανόνα ζωής την επικράτηση του δικαίου και της αλήθειας, θα δίνω τη βοήθειά μου σε όσους συνανθρώπους μου την έχουν ανάγκη και θα καταβάλω κάθε δυνατή προσπάθεια για την εδραίωση της ειρήνης και της δικαιοσύνης στην ανθρώπινη κοινωνία».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ. ΤΕΛΕΤΗ ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Η αναγόρευση του υποψηφίου σε Διδάκτορα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης γίνεται από τη Συνέλευση σε μία από τις συνεδριάσεις της, η ημερήσια διάταξη της οποίας περιλαμβάνει ως ίδιον θέμα αντίστοιχα την αναγόρευση και την ορκωμοσία του υποψηφίου.

Η αναγόρευση και ορκωμοσία του υποψηφίου Διδάκτορα γίνεται παρουσία του Πρύτανη του Δ.Π.Θ., ή, όταν αυτός κωλύεται, παρουσία ενός εκ των Αντιπρυτάνεων.

Κατά την τελετή της αναγόρευσης του υποψηφίου σε Διδάκτορα αναγιγνώσκεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος το πρακτικό της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Τμήματος αναγιγνώσκει τα παρακάτω:

«Ο/Η .....(Ονοματεπώνυμο) ..... πτυχιούχος του .....(Τμήμα, Σχολή, Πανεπιστήμιο)..... εκπόνησε και συνέγραψε Διδακτορική Διατριβή η οποία φέρει τίτλο ....

και η οποία σύμφωνα με τους καθηγητές που την αξιολόγησαν κρίθηκε άρτια, ο/η ίδιος/ίδια δε ολοκλήρωσε επιτυχώς τη σχετική με τη διδακτορία δοκιμασία.

Ερωτώντας λοιπόν το Τμήμα, αν αυτό κρίνει ικανοποιητικά τα τεκμήρια επιστημονικής παιδείας του/της υποψηφίου και ερωτώντας λοιπόν τον Πρύτανη, αν συμφωνεί με την απόφαση του Τμήματος, τον κατατάσσει μεταξύ των Διδακτόρων του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Καλεί δε όσους μετέρχονται του διδακτορικού αξιώματος να δηλώσουν δημόσια όσα ο νόμος επιτάσσει».

Ακολούθως ο/η υποψήφιος/α θέτοντας τη δεξιά παλάμη του/της επί του ιερού Ευαγγελίου (ή άλλου θρησκευτικού κειμένου που εκφράζει την πίστη του) ή επικαλούμενος τον λόγο της Τιμής του ορκίζεται ως ακολούθως:

«Επειδή το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστήμιου Θράκης ενέκρινε την αναγόρευσή μου σε Διδάκτορα με την οποία συναίνεσε και ο Πρύτανης, υπόσχομαι δημόσια ότι θα υπηρετήσω την επιστήμη μου όσο γίνεται καλύτερα σε όλη τη διάρκεια της ζωής μου, ότι θα προσπαθήσω να την προάγω ως το τελειότερο σημείο, ότι θα προσπαθήσω να τη λαμπρύνω, ότι δε θα τη μεταχειρίζομαι για χρηματισμό ή για την επιδίωξη μάταιης γνώσης ή σε βάρος της ζωής, της υγείας, της τιμής, της αξιοπρέπειας και της ευημερίας συνανθρώπων μου, αλλά για να λάμψει όπως το φως της θείας αλήθειας σε όσο το δυνατόν περισσότερους, ότι θα κάνω πρόθυμα καθετί, το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην ευσέβεια, στο στολισμό των ηθών και στη σεμνότητα του χαρακτήρα, ότι δε θα στραφώ με μοχθηρία εναντίον της διδασκαλίας άλλων, κινούμενος/κινούμενη μερικές φορές ματαιόδοξα, για να αποδείξω ότι τα

δεδομένα εκείνων είναι σοφιστείες, ότι δε θα θελήσω τα αντίθετα από όσα ο ίδιος/ίδια διδάσκω, ότι δε θα εμπορευτώ την επιστήμη μου και ότι δε θα προσβάλλω τα ήθη, ντροπιάζοντας το αξίωμα του θιασώτη των Μουσών. Μακάρι σε μένα που δίνω αυτή την υπόσχεση, να σταθεί ο Θεός αρωγός σε όλη μου τη ζωή».

Σε όσους/όσες δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου, επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους. Στην περίπτωση αυτή, ο/η υποψήφιος/α δηλώνει τα εξής:

«Διαβεβαιώνω με την τιμή και τη συνείδησή μου τα παρακάτω: Επειδή το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστήμιου Θράκης ενέκρινε την αναγόρευσή μου σε Διδάκτορα με την οποία συναίνεσε και ο Πρύτανης, δηλώνω δημόσια ότι θα υπηρετήσω την επιστήμη μου όσο γίνεται καλύτερα σε όλη τη διάρκεια της ζωής μου, ότι θα προσπαθήσω να την προάγω ως το τελειότερο σημείο, ότι θα προσπαθήσω να τη λαμπρύνω, ότι δε θα τη μεταχειρίζομαι για χρηματισμό ή για την επιδίωξη μάταιης γνώσης ή σε βάρος της ζωής, της υγείας, της τιμής, της αξιοπρέπειας και της ευημερίας συνανθρώπων μου, αλλά για να λάμψει όπως το φως της αλήθειας σε όσο το δυνατόν περισσότερους, ότι θα κάνω πρόθυμα καθετί, το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην ευσέβεια, στο στολισμό των ηθών και στη σεμνότητα του χαρακτήρα, ότι δε θα στραφώ με μοχθηρία εναντίον της διδασκαλίας άλλων, κινούμενος/κινούμενη μερικές φορές ματαιόδοξα, για να αποδείξω ότι τα δεδομένα εκείνων είναι σοφιστείες, ότι δε θα θελήσω τα αντίθετα από όσα ο ίδιος/ίδια διδάσκω, ότι δε θα εμπορευτώ την επιστήμη μου και ότι δε θα προσβάλλω τα ήθη, ντροπιάζοντας το αξίωμα του θιασώτη των Μουσών».

Κατόπιν ο Πρόεδρος του Τμήματος αναγιγνώσκει το εξής κείμενο:

«Επειδή όχι μόνο στις συνηθισμένες με την επιστήμη σου διαδικασίες ελέγχθηκες ικανός/ικανή, αλλά και στη διδακτορική σου διατριβή την οποία εκπόνησες και παρουσίασες στο Τμήμα, κρίθηκες άξιος/άξια του διδακτορικού αξιώματος και επιπλέον το Τμήμα σε δοκίμασε ακολουθώντας τις νόμιμες διαδικασίες, ο δε Πρύτανης αυτή τη δοκιμασία επαίνεσε, για αυτούς τους λόγους, εγώ .....(Ονοματεπώνυμο)..... Καθηγητής του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και τώρα Πρόεδρος του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και κάνοντας χρήση της δυνατότητας, την οποία έχω από το Πανεπιστήμιο, το Τμήμα και τους νόμους, εσένα .....(Ονοματεπώνυμο)..... υποψήφιο/υποψήφια διδάκτορα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία αναγορεύω δημόσια διδάκτορα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και σου απονέμω όλα τα προνόμια που συνοδεύουν το πανεπιστημιακό αυτό αξίωμα, σε προσαγορεύω κοινωνό και εταίρο της επιστήμης, και σε παροτρύνω σε όλη σου τη ζωή να συνεχίσεις την ενασχόλησή σου με την επιστήμη αυτή».